RMIr. O.
179.

RMfr. O.
179.
Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

RMIr. O.
179.

6

Zent Mathenak Ewangeliomija kezdetijk.

Conv. Cikient. 1664

Elsew Capitulom.

Iesus Christusnak, Dauidnak Abrahamnak fijanak nẽzetsegerewl walo kenijw. Abraham nemze isakot, Isak kegijg nemze iakobot, Iakob kegijg nemze iudasth ees az ew attijafijaijt. Iudas kegijg nemze faresth ees zaramot Thamartol. Fares kegijg nemze esromot, Esrom kegijg nemze aramot, Aram kegijg nemze amijnadabot, Aminadab kegijg nemze naasomot, Naason kegijg nemze salmont, Salmon kegijg nemze boozt, Raabtol, Booz kegijg nemze obetet, Ruttol. Obet

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

kegÿg nemze ielſet, ...ſſe kegÿg nemze da-
uid kÿralt, Dauid kÿr... kegÿg nemze ſa-
lamont az azzontol kÿ ...la Vriaſe. Sala-
mon kegÿg nemze roboant, Roboan ke-
gÿg nemze abÿat, Abÿa kegÿg nemze aſat.
Aſa kegÿg nemze Ioſafatot, Ioſafat kegÿg
nemze ioramot, Ioram kegÿg nemze ozÿ-
aſt, Ozÿas kegÿg nemze ioatamot, Ioatan
kegÿg nemze akazt, Akaz kegÿg nemze
ezekÿaſth, Ezekÿas kegÿg nemze manaſſeſt
Manaſſes kegÿg nemze amont, Amon ke-
gÿg nemze ioſÿaſt, Ioſÿas kegÿg nemze Ie-
konÿaſt, ees az ew attÿafÿaÿt, az Babÿllo-
nÿaÿbelÿ fogſagban. Ees az Babÿllonÿaÿ
fogſagnak wtanna, Iekonÿas nemze ſala-
tielt, Salatiel nemze zorobabelt, zorobabel
kegÿg nemze abiudot, Abiud kegÿg nem-
ze eliakÿmot, Eliakÿm nemze azort, Azor
kegÿg nemze ſadokot, Sadok nemze akÿ-
mot, Akÿm nemze eliudot, Eliud kegÿg
nemze eleazart, Eleazar nemze mathant,
Mathan kegÿg nemze iakobot, Iakob ke-
gÿg nemze Ioſefet Marianak ferÿet, melÿ
mariatol zÿletek Ieſus, kÿ mondatÿk Cri-
ſtuſnak.

Azert mÿnd ez nemzetſeg Abrahamtol

fogwa dauidijg, tijzenneeg, ees Dauidtol fogwa, az Babijllonijaijbelij fogsagijg, ismeg tijzenneeg, az Babijllonijaijbelij fogsagtol fogwa Cristusijg, ismeg tijzenneeg.

Iesus Cristusnak kegijg ew zijletetij imijgijen wagijon. Mijkoron az ew annija Maria ieczijetetet wolna Iosefnek, mijnek elewtte egijwt laktanak wolna, talaltatek terhe sijltnek zent lelektewl. Ees mijert hogij az ew ferije Iosef igaz wala, nem akarija wala Mariat ez dologgal meg zijdalmaznij, hanem chak tijtkon ewtet el hadnij. Ees mijkoron errewl elmeijebe gondolkodnek, ime wrnak Angijala nekij almaba meg ielenek mondwan. Iosef dauid fija, ne felijed az mariat az te felesegedet hozzad venned, mert az mij ew nala fogontatot, zent lelektewl zarmazot, zijwl kegijg fijat, kijnek newet hijwod Iesusnak, mert ew idwezijtij az ew nepet bijneibewl.

Ez kegijlen mijnd azert lewn ig, hogij be tellijesednek az mijt mondot wala wr az Profetanak altala. Ime az zijz fogad ees zijl fijat ees hijak newet Emanuelnek, melij igeijg magijaraztatijk, mijwelenk Isten, Iosef kegijg fel serkene az alombol, ees tewn Esaie. 7.

M. T. AKAD. KÖNYVTÁRA

kegijg nemze ielſet, ...ſſe kegijg nemze da-
uid kijralt, Dauid kijr... kegijg nemze ſa-
lamont az azzontol kij ...la Vriaſe. Sala-
mon kegijg nemze roboant, Roboan ke-
gijg nemze abijat, Abija kegijg nemze aſat.
Aſa kegijg nemze Ioſafatot, Ioſafat kegijg
nemze ioramot, Ioram kegijg nemze ozij-
aſt, Ozijas kegijg nemze ioatamot, Ioatan
kegijg nemze akazt, Akaz kegijg nemze
ezekijaſth, Ezekijas kegijg nemze manaſſeſt
Manaſſes kegijg nemze amont, Amon ke-
gijg nemze ioſijaſt, Ioſijas kegijg nemze Ie-
konijaſt, ees az ew attijafijaijt, az Babijllo-
nijaijbelij fogſagban. Ees az Babijllonijaij
fogſagnak wtanna, Iekonijas nemze ſala-
tielt, Salatiel nemze zorobabelt, zorobabel
kegijg nemze abiudot, Abiud kegijg nem-
ze eliakijmot, Eliakijm nemze azort, Azor
kegijg nemze ſadokot, Sadok nemze akij-
mot, Akijm nemze eliudot, Eliud kegijg
nemze eleazart, Eleazar nemze mathant,
Mathan kegijg nemze iakobot, Iakob ke-
gijg nemze Ioſefet Marianak ferijet, melij
mariatol zijletek Ieſus, kij mondatijk Cri-
ſtuſnak.

Azert mijnd ez nemzetſeg Abrahamtol

fogwa dauidnÿg, tÿzenneeg, ees Dauidtol fogwa, az Babÿllonÿajbelÿ fogſagÿg, iſmeg tÿzenneeg, az Babÿllonÿajbelÿ fogſagtol fogwa Criſtuſÿg, iſmeg tÿzenneeg.

Ieſus Criſtuſnaḳ ḳegÿg ew zÿjletetÿ imÿgÿen wagÿon. Mÿḳoron az ew annÿa Maria ieczÿjetetet wolna Ioſefneḳ, mÿneḳ elewtte egÿÿt laḳtanaḳ wolna, talaltateḳ terhe ſÿjtneḳ zent leleḳtewl. Ees mÿert hogÿ az ew ferÿe Ioſef igaz wala, nem akarÿa wala Mariat ez dologgal meg zÿdalmaznÿ, hanem chaḳ tÿtḳon ewtet el hadnÿ. Ees mÿḳoron errewl elmeÿebe gondolḳodneḳ, ime wrnaḳ Angÿala neḳÿ almaba meg ieleneḳ mondwan. Ioſef dauid fÿa, ne felÿed az mariat az te feleſegedet hozzad venned, mert az mÿ ew nala fogontatot, zent leleḳtewl zarmazot, zÿwl ḳegÿg ſÿat, ḳÿneḳ newet hÿwod Ieſuſnaḳ, mert ew idwezÿtÿ az ew nepet bÿneibewl.

Ez ḳegÿlen mÿnd azert lewn ig, hogÿ be tellÿeſedneḳ az mÿt mondot wala wr az Profetanaḳ altala. Ime az zÿz fogad ees zÿjl fÿat ees hÿaḳ newet Emanuelneḳ, melÿ igeÿg magÿaraztatÿḳ, mÿwelenḳ Iſten, Ioſef ḳegÿg fel ſerḳene az alombol, ees tewn Eſaie. 7.

ꝁegÿg nemze ielſet, [illegible]ſſe ꝁegÿg nemze da-
uid ꝁÿralt, Dauid ꝁÿr[illegible] ꝁegÿg nemze ſa-
lamont az azzontol ꝁÿ [illegible]la Vriaſe. Sala-
mon ꝁegÿg nemze roboant, Roboan ꝁe-
gÿg nemze abÿat, Abÿa ꝁegÿg nemze aſat.
Aſa ꝁegÿg nemze Ioſafatot, Ioſafat ꝁegÿg
nemze ioramot, Ioram ꝁegÿg nemze ozÿ-
aſt, Ozÿas ꝁegÿg nemze ioatamot, Ioatan
ꝁegÿg nemze aꝁazt, Aꝁaz ꝁegÿg nemze
ezeꝁÿaſth, Ezeꝁÿas ꝁegÿg nemze manaſſeſt
Manaſſes ꝁegÿg nemze amont, Amon ꝁe-
gÿg nemze ioſÿaſt, Ioſÿas ꝁegÿg nemze Ie-
ꝁonÿaſt, ees az ew attÿafÿaÿt, az Babÿllo-
nÿaÿbelÿ fogſagban. Ees az Babÿllonÿaÿ
fogſagnaꝁ wtanna, Ieꝁonÿas nemze ſala-
tielt, Salatiel nemze zorobabelt, zorobabel
ꝁegÿg nemze abiudot, Abiud ꝁegÿg nem-
ze eliaꝁÿmot, Eliaꝁÿm nemze azort, Azor
ꝁegÿg nemze ſadoꝁot, Sadoꝁ nemze aꝁÿ-
mot, Aꝁÿm nemze eliudot, Eliud ꝁegÿg
nemze eleazart, Eleazar nemze mathant,
Mathan ꝁegÿg nemze iaꝁobot, Iaꝁob ꝁe-
gÿg nemze Ioſefet Marianaꝁ ferÿet, melÿ
mariatol zÿleteꝁ Ieſus, ꝁÿ mondatÿꝁ Cri-
ſtuſnaꝁ.

Azert mÿnd ez nemzetſeg Abrahamtol

fogwa dauidijg, tijzenneeg, ees Dauidtol fogwa, az Babijllonijaijbelij fogsagijg, ismeg tijzenneeg, az Babijllonijaijbelij fogsagtol fogwa Cristusijg, ismeg tijzenneeg.

Iesus Cristusnak kegijg ew zijletetij imijgijen wagijon. Mijkoron az ew annija Maria ieczijetetet wolna Iosefnek, mijnek elewtte egijwt laktanak wolna, talaltatek terhe sijltnek zent lelektewl. Ees mijert hogij az ew ferije Iosef igaz wala, nem akarija wala Mariat ez dologgal meg zijdalmaznij, hanem chak tijtkon ewtet el hadnij. Ees mijkoron errewl elmeijebe gondolkodnek, ime wrnak Angijala nekij almaba meg ielenek mondwan. Iosef dauid fija, ne felijed az mariat az te felesegedet hozzad venned, mert az mij ew nala fogontatot, zent lelektewl zarmazot, zijwl kegijg fijat, kijnek newet hijwod Iesusnak, mert ew idwezijtij az ew nepet bijneibewl.

Ez kegijlen mijnd azert lewn ig, hogij be tellijesednek az mijt mondot wala wr az Profetanak altala. Ime az zijz fogad ees zijl fijat ees hijak newet Emanuelnek, melij igeijg magijaraztatijk, mijwelenk Isten, Iosef kegijg fel serkene az alombol, ees tewn Esaie. 7.

wgij, mijkeppen nekij wrnak Angijala hattawala, hozza wewe az ew feleseget, ees nem esmere ewtet mijg zijlte wolna az ew elsew fijat, kijt neueze Iesusnak.

Masodijk Capitulom.

Wijzkerezt napijan walo Ewan.

Mijkoron kedijg zijletet wolna Iesus, Sijdosagnak warasaba Bethlehe-embe, Herodes kijralnak ideijebe. Ime az kijralijok napkelet felewl iewenek Ierusalembe mondwan, Holwagijon az kij zijletet, Sijdoknak kijralija? mert latok az ew chijllagat napkelet felewl, ees iewttewnk hogij imagijwk ewtet. Ezt kegijg halwan Herodes kijral, meg haborodek, ees mijnd Ierwsalemnek warasawele egijetembe. Ees egijbe hijwa az few nepeket, irastudokat, kezde tewlewk, tudakoznij, hol zijletnek az Cristus. Amazok mondanak nekij, Sijdosagba betlehem warasaba. Mert wgij irta meg az Profeta. Tijs Bethlehem sijdosagnak fewlde semmijkeppen nem wagij alab walo az tewb few sijdo

Michee. 5.

fewldnel mert te belewled megijen kij az we zeer, kij bijrando az een nepemet Israelt.

Akoron Herodes az kijraljiokat tijtkon hozza hijwan zorgalmatoson twdakozijk wala tewlewk, mij idewbe ielent wolna meg az chijllag, ees hagija hogij mennenek Bethlehembe, smonda nekijk. El menijetek, ees iol meg tudakozzatok az gijermekrewl, ha meg talalijatok, izenijetek meg nekem, hogij enijs oda mennijek ees imagijam ewtet.

Amzaok ez zo halwan, az kijraltol el menenek. Ees ime az kijt lattak wala az chijllagot napkelet felewl, elewtek megijen wala, mijnd aggijg, meegnem meg alla az helijen, hol az gijermek wala. Mijkoron kegijg ewk lattak wolna az chijllagot igen erijlenek. Ees be menwen az hazba talalak az gijermeket Mariawal ew annijawal, kij elewt le esswen imadak ewtet, meg nijtwan az ew kijnczeket adanak nekij aijandekokat, Aranijat, Temijent, ees Mijrra kenetet. De almokba zozat lewn hozzaijok, hogij ne mennenenek Herodeshez. Ees maas wton terenek az ew tartomanijokba.

Mijkoron el mentenek wolna ime isten-

Aprozentek napijan walo zwañ.

nek Angijala meg ielenek iosefnek almaba mondwan. Kelijffel, wegijed az gijermeket annijawal, ees fussel Egijptomba, oth leuen mijg neked meg mondom. Mert kewetkezendew lezen hogij Herodes ewtet keresij el weztenij. Amaz fel serkenwen, weue az gijermeket annijaual smene Egijptomba, ees Herodes halalaijg mijnd oth lakek. Hogij be tellijesednek mijt wr mondot wala az Propheta altal. Egijptombol hijttam meg az een fijamat.

Osee 11.

Akoron Herodes lattwan hogij meg chalatkozot wolna az kijralijoktol igē meg haragwek. Ees el bochata wijtezijt, meg ewlete Bethlehembe, ees Bethlehemnek tartomanijaba mijnd eggijglen az apro gijermekeket, kijk wolnanak keet eztendewsewk, ees annak alatta, az ide wolta zerijnt, Mert ijol ezebe wewtte wala az kijralijok bezedet. Akoron tellijesedek be Hieremias Profeta mondassa imigijen zolwan. Iaijwezek hallatek az egbe sijras ees ordijtas Rakel sijratwan fijaijt, nem akara wijgaztalast, mert nem walanak.

Hiere. 3. 31.

Towabba, Herodes hogij meg hala. Ime ismeg wrnak angijala meg ielenek Iosefnek

mondwan. Kelijfel, wegijed az gijermeket annijawal, ménijel Israel fewldere, Mert meg holtanak az kijk keresijk wala az gijermek eletijt. Amaz fel kele weue az gijermeket ew annijawal mene Israel fewldere. De mij korón hallotta wolna hogij Herodes helijebe, Archelaus az ew fija wralkodnek, nem mere oda mennij, hanem zozat lewn hozza, smene Galileanak rezebe, ees lakozek Nazarethbe, hogij be tellijesednek az profeczija. Nazarethbelijnek hijwattatijk. Judic. 5

Harmadijk Capitulom.

AKoron, az napokba iarwla Ianos baptistaijs predikalwan sijdosagba az pwztaba ees mondwan. Penitenciat tarchatok. mert el kezelget ménijeknek orzaga, mert ihon wagijon kijrewl monta Esaias. Kijaltonak zawa kijetlembe, wrnak wtat zerezzetek, igazan chijnallijatok, az ew eswenijt. Esaie. 40.

Ianosnak kegijg ewltezetij wala teue zewrbewl, eweijs bewr, az ew agijeka kewrijl,

Etkeÿ saskak ees erdeÿ meez. Tehat kÿ mene ew hozza mÿnd egez Ieruſalem, ees ſÿdoſag, ees mÿnd az tartoman, kÿ Iordannal hataros wala, meg kereztelÿ wala ewket az Iordan wÿzebe, ees wallaſt teznek wala az ew bÿnewkrewl.

Mÿkoron kegÿg lattot wolna, Az Fariſeuſſok, ees Saduceuſſok kezzÿl, iewnÿ ſokakat az ew kereztelesere, monda nekÿk. Kÿ gÿoknak, nemzetſege, kÿ ielentette meg nektek hogÿ el futnatok az ÿwendew harag elewt? azert tegÿetek penitencianak melto gÿmelchet, ees ne legÿetek olÿ igÿekezettel, hogÿ magatokba mondanatok, nekewnk attÿank Abrahã, mert mondom tÿnektek iſten meg tehetÿ hogÿ ez kewek bewlÿs fel tamazdhattÿa Abraham fiaÿt. Iñaran az zekerczetÿs az fa gÿe kerehez tewtek. Azert mÿnden faat kÿ ÿo gÿmelchet nem teremt kÿ wagnak, ees az tÿzre teznek. Een ÿol lehet kereztellek tÿkteket wÿz be penitenciara, de az kÿ een wtannam ÿwendew, nalamnal hatalmaſb, kÿnek nem wagÿok melto ſarwÿat wÿſelnem, ew kerez tel tÿkteket zent lelekbe, ees tÿwzbe, kÿnek az ew zoro lapatÿa kezebe, ſmeg tÿz-

tijttija az ew zijrew helijet, az ew bwzaijat chijwrebe gijhtij, az pelijwaijat kegijg meg egetij az olthatatlan tijwzbe.

Akoron iarola Iesusijs Galileabol Iordá wijze melle Ianoshoz, hogij meg kereztelne ewtet, de Ianos nem akarija wala. Sewt inkab wgijmond zijkseg hogij te kereztelij meg engemet, ste ijwz en hozzam. Iesus felele nekij monda, haddel mastan azt, mert ijg kel nekewnk tennewnk, hogij be tellije sijchewnk mijnden igassagot. Tehat meg zijwnek, Ees Iesus meg kerezteltetek. Kijiwe legottan az wzijbewl. Ees ime az egek meg nijlatkozanak, ees lata az zent lelket kijle zalla reija galamb kepebe. Ees ime zozat ménijekbewl, mondwan. Ez az een zerelmes fijam kijben mijnden akaratom kellemetessen lewt.

vide ver Reittem

Negijedijk Capitulom.

Innocauit wasarna pij Ewañ.

AKoron Iesus wijtetek az puztaba zentlelektewl, hogij meg kesertetnek az erdewgtewl es mijkoron beijwtewlt wolna negijwen napot, ees eijet, az

vtan meg ehezek. Kijhez iarolwan az keser
tew monda nekij. Ha istennek fija wagij,
mongijad hogij ez kewek legijenek kenij-
Deut. 8. erre, de ew felele monda. Irwan wagijon,
nem chak kenijerel el ember, de mijnden
igeuel kij istennek zaijabol zarmazijk. Ez
wtan fel wijwe ewtet az ewrdeg az zent wa-
rasban, ees allata az templomnak teteijere
smonda nekij. Ha istennek fija wagij bo-
Psalm. 90 chijasd ala innet magadat, nam meg, irtak
te rolad hogij az te Angelijdnak parancho
las wagijon felewled, hogij kezekbe wegij-
enek tegedet, hogij az kewbe labadat meg
ne seerched. Monda nekij Iesus, megijs ir-
Deut. 6. wan wagijon, ne keserched az te wradat
istenedet.

Ismeg wijwe ewtet az ewrdeg egij nagij
magas hegijre, meg mutata nekij ez wij-
lagnak mijnden orzagijt, ees azoknak dij-
chesegijt mondwan. Ezeket mijnd neked
adom ha le borwlwan imadandaz engemet.
Monda nekij Iesus, ménijel Sathana, merth,
Deut. 6. irwan wagijon, az te wradat istenedet ima-
gijad, ees chak azt tijztellijed. Legottan el
hagija ewtet az ewrdeg, Ees ime iarwlwan
az angijalok zolgalnak wala nekij.

Mijtoron tegijglen hallotta wolna Iesus, hogij lanos el arwltatot wolna, mene Galileaba, ees nazareteth el hagijwan latozek Kafarnaumba, melij tergermellet walo waras, zabulonnak hatarijba. Hogij be tellijesednek Esajas profetanak mondasa. Esaias. 9. zabulonnak ees neptalijmnak fewlde az ter ger vta mellet Iordan wijzen twl, Galilea, tij nepek. Az neep tij ijl wala setetsegbe ees halalnakarnekaba, lata nagij wijlagossagot. Ees tijk ilnek wala halalnak tartomanijanak arnekaba wijlagossag tamada nektijk. Az ijdetijl fogwa Iesus kezde predij kallanij, ees mondanij, wegijetek ezetekbe magatokat, mert el kewzelget menijek-nek orzaga.

Iarwan tegijg Iesus Galileaba a tenger mellet, lata keet attijafijakat, Simont tij mondatijk Peternek, ees Andrast ew attija-fijat, hogij az ew haloijokat az tengerbe bo chijatnak (mert halazok walanak) monda nektijk. Kewesseteк engemet, tezlek tijkte-ket hogij legijetek embreknek halazij, le-gottan amazok el hagwan haloijokat kewe tek ewtet. Ees towab menwen onnet, lata maas keet attijafijakatijs, lakabot zebedeus Zent Andras napij an walo Ewañ.

nak fijat, ees lanost, az ew atijafijat az hajoba, zebedeusal, az ew attijokkal, kewtez getwen az ew haloijokat, hijwa azokatijs. Ees Amazok legottan el hagijwan hajoijokat, ees attijokat, kewetek ewtet.

Akoron Iesus el iarija wala egez Galileat, tanijtwan az ew Szinagogajokba ees predikalwan nekik mennijorzagnak ewangeliomat, meg gijogijtwan mijnden betegseget ees fajdalmakat, az, nepkewzet. De maga kij hijrhedek, az ew neue egez Szriaba, ees hozanak ew hozza nagijsok betegeket erdégesetet, eljelfelkelewket, ees kezwe nijesetet, meg wijgazta ewket. Ees kewetij wala ewtet sok sereg, Galileabol, decapolisbol, Ierusalembewl sijdosagbol, ees az tartomanijokbol kijk wannak Iordan wijzen twl helheztetwen.

Ewtewdijk Capitulom.

mijndzent napij Ewañ.

ijkoron kegijg latta wolda Iesus az seregeket, fel mene az hegijre. Ees mijkoron le telepedet wolna, larwlanak hozza az ew tanijtwanij. Ees mij-

nekwtanna meg nÿtotta wolna az ew za-
ÿat, tanÿttÿa wala ewket, mondwan. Bo-
dogok az lelkÿ zegenÿek, mert ewek menÿ
eknek orzagi. Bodogok az kÿk Sÿrnak,
mert wÿgaztalaſt veznek. Bodogok az ke-
gÿelmeſek, mert ewk bÿrÿak a fewldet. Bo-
dogok az kÿk ehezÿk. ees zomÿohozzak az
igaſſagot, mert ewk meg elegÿtetnek. Bo-
dogok az irgalmaſok mert ewket irgalmaſ
ſag kewetÿ. Bodogok az tÿzta zÿwel kÿk
wannak, mert ewk latÿak iſtent. Bodogok
a bekeſegzerzewk, mert ewk iſtennek fiaÿ-
nak hÿwattatnak. Bodogok az kÿk haboro-
ſagot zenwednek az igaſſagert, mert azok
menneknek orzaga. Bodogok wattok, mÿ
koron gonozok at mondnak nektek embe-
rek ees ildeznek tÿtekket ſmondnak mÿnden
gonozbezedet tÿ ellenetek. Ees hamÿſſan
wadolnak, az een neuemert, erÿllÿetek,
ees wÿgagÿatok, mert az tÿ iwtalmatok,
ſok mennÿorzagba. Ezenkeppen kerget-
tek az Profetakatÿs, kÿk tÿ ellewttetek wol
tanak.

Tÿ wattok ez feldnek ſoo. hogÿ ha az ſoo
izetlen lezen mÿwel ſoznak? towabba ſem-
mÿre nem ÿo, hanem hogÿ kÿ wetеſſek,

ees emberektwl el tapottassek. Thij wattok ez wilagnak wijlagossaga, el nem reijtethetijk az waras, kij a hegijen wagijon. Az zewijtneketijs, nem azert gijotijak meg hogij az kaad ala tegijek, hanem hogij, Gijertijatartoba, hogij lassanak wijlaganal az kijk a hazba wannak. Azonkeppen fenijlijek az tij wijlagtokijs emberek elewt, hogij lassak az tij ijo chelekedetteket, ees dijcherijek tij attijatokat kij wagijon mennijekbe.

Ne alijchatok, hogij iewttem az terwennek el bontasara, sewt iewttem, né hogij el bonchijam de hogij be tellijesijchem. Bijzon bijzonijal mondon tij nektek mijglen el mwlijk az fewld, egij bewtij kegijg, awag egij ponkt, el nem mwlijk agijk az terwenij bewl, megné mijndenek meg leznek. Valakij azert meg zegend egijet, ez kijchijn parancholatokba, ees tanijtand wgij embereket, Ez mennel kijssebnek hijwattatijk mennijeknek orzagaba, walakij kegijk, meg tartija, ees tanijtand, ez hijwattatijk, nagijnak mennijorzagba.

Wt nap wtan batod wasatnapij Ewañ.

Mondom kegijklen nektek hogij ha az tij igassagtok bewebben nem lezen irastudo ees Fariseusokenal, be nem mehettek men

nÿeknek orzagaba. Hallottatok hogÿ az Regÿeknek meg wolt mondwan. Ne ewlÿ, walakÿ kegÿg ez lend melto lezen iteletre. Sewt een azt mondo, walakÿ attÿafiara wa kmerewÿl, meg haragozÿk, hogÿ melto lezen iteletre, Ees walakÿ mondangÿja attÿafianak, Raka, melto lezen Conczÿliomra, walakÿ kegÿg mongÿja attÿafianak bolond, melto lezen pokol tÿzere. Annakokaert ha el wiended az te Aÿandekodat az oltarra, ees oth meg emlekezel rola, hogÿ wagÿon walamÿ tetted attÿadfia ellen, had oth az oltar elewt aÿandekodat, ees méniel engezteld meg elezer attÿadfiat, ozton iewel, ees wÿdffel aÿandekodat.

Engegÿ gÿorson az te ellenségednek mÿ koron wton wagÿ wele, ne talam az bÿro kezebe aad, Az bÿro aad zolgaÿnak hogÿ az temleczbe weteÿel. Bÿzon mondom te neked kÿ nem megÿ onneet, meegnem meg fizecz mÿnd egÿ kÿs fillÿerig.

Hallottatok mert meg wolt mondwa regenÿeknek ne paraznalkogÿal. de een mondom tÿnektek, hogÿ wala kÿ chak la tÿaÿs, maÿnak feleÿeget meg kewanaÿra, hmmar bwÿalkodot zÿwebe, hogÿha az te

zemed art te neket, waijdkij ewtet wesdel tewled, iob teneked hogij egij tagod vezzen el, hogijnem tellijes tested pokolra wettessek. Ees ha az te ijob kezed artassra wagijon neked, wagdel, swesdel tewled, iob teneked hogij egij tagod heijawal legij, hogij nem mijnt egez testel pokolra wetessel. Meg wagijon azijs mondwan, walakij el akar walnij felesegetewl, agijon leuelet nekij rola. Een kegijg azt mondon tijnektek, hogij walakij el hagija feleseget, hanemha paraznasagnak okaert, Ewmaga tezij paraznawa, ees walakij ez illijen vratol el walt azonijallatot hozza wezij paraznasagba leleczijg.

Az tijs hallottatok hogij meg wolt mondwan regijeknek ne eskeggijel, de admeg wrnak amijre eskijttel, de een mondon tijnektek, hogij semmijkeppen ne eskegijetek Sem az ménijre, mert istennek kijralijzeke sem az fewldre mert istének labanak samelijzeke, sem Ierusalemre, mert az a nagij kijralnak warasa, se feijedre ne eskegijel mijert hogij nem teremthecz, egij feijer awagij fekete haij zalat, de lezen az tij bezedtek, wgij wgij, nem nem. Mert walamijennel tewb lezen, gonozbol lezen.

Hallottatok

Hallottatok hogij meg wagijon mondwan. Zemert zemet, fogert fogat, dee en mondon nektek, ne tarchatok ellent a gonoznak, de ha walakij ijobfelewl arczijwl chap, fordijch, az maas orczadat nekij. Ees annak az kij akarna teged az terwenijbe wōnij, ees zoknijadat el vennij bochasd nekij palastdodatijs. Ees az kij kezerijt egij melij feldre menij kettewig wele. Az kij walamijt keer tewled agij nekij, es ha kelchewn keer, ne wondmeg magadat.

Hallottatok hogij meg wagijon mondwan. zeressed fele baratodat, ees gijlewled ellensegedet. De een azt mondom tijnektek, zeressetek ellensegteket, ees ijot kerijetek tijkteket atkozoknak. Iot tegijetek azokkal kijk gijlelnek tijteket. Imagijatok azokert, kijk haborgatnak tijteket, hogij legijetek az tij attijatoknak fiaij, kij mēnijekbe wagijon, kij fel tamaztija a napot az iokra ees gonozokra, ees esset bochat az ijokra ees gonozokra. Mert ha azokat zeretijtek, kijk tijkteket zeretnek mij ijwtalmatok lezen? nemde nem mijelijke ezt meeg az nijlwan walo bijenssekijs? Ees hogij ha chak attijatokfijan esdektek, mijchoda ieles dol-

Zent Mathe

got teztek? nemde az nÿlwan walo bÿneſekÿs né mÿelÿke azt? Legÿetek azert tewkelleteſek, mÿkeppen az tÿ attÿatok kÿ wagÿon ménÿorzagba tewkelletes.

Hatodÿk Capitulom

Ol reÿa gondollÿatok, hogÿ alamÿſnatokat ne oztogaſſatok emberek elewt, awegre hogÿ lattaſſatok tewlewk, mert nem lezen ÿwtalmatok, az tÿ attÿatoknal kÿ wagÿon ménÿbe. Azert mÿkoron alamÿſnalkodol, ne futas trombÿtat elewtted, mÿkeppen teznek az keepwtalok az ew Sÿnagogaÿokban ees az pÿaczokon, hogÿ dicheretet wegÿenek emberektel. Bÿzon mondo nektek, elwewttek ÿwtalmokat. Te kegÿg mÿkoron alamÿſnalkodol, ne twgÿa az baal kezed az mÿt a ÿob kezed mÿel, hogÿ az te alamÿſnad tÿtkon legÿen, Ees az te ménÿeÿ attÿad kÿ lattÿa tÿtkon, meg fÿzetÿ neked, nÿlwan.

Mÿkoron imatkozol, ne tegÿ mÿnt az

keepwtalok, kik zoktak az Sinagogakba, ees az wczaknak zegletjbe alwa imatkozni, hogi lassak emberek. Bijzon mondom tij nektek, el wewttek Iwtalmokat. Te kegjg mijkoron imatkozol, menijbe kwchoshazadba, ees aitodat be tewen, imagijad az te attijadat kij Tijtkon wagijon, ees az te ménijeij attijad kij lattja tijtkon, mijlwan fijzetij meg nemed.

De mijkoron imatkoztok ne legijetek sok bezedijwek, mijkeppen az eretnekek, kik azt alijtjak, hogi az ew sok bezedekert halgattatnak meg, ne legijetek azert azokhoz hasonlatossok, mert meeg az elewtjol twgija az tij ménijeij attijatok, mij zijkszegtek wagijon, mijnek elewtte kerijtek tewle. Annakokaert tij imijlijen modon imadkozzatok.

Mij attijank kij wagi ménijekbe, zentel- Pater notessek te newed, ijewijen te orzagod, legijen te akaratod, mijkent ménijbe azonkeppen feldenijs, mij kenijerewnket mijndennapijat agijad nekewnk ma. Ees bochassadnekewnk, mij wetkewnket mijkent mijs bochatonk nekewnk wetettekmek, ees ne wijgmijnket kesertetbe, de zabadijch Gonoztol

Romaban ma tak ezt.

~~Mert tijed az orzag, tijed az hatalmaſſag, ees az dicheſeg ewrekken Ewr. ekke~~ Amen. No azert ha tij emberekneк meg Bochattijatok az ew wetkeket, A tij ménijeij attijatokijs meg bochatija tijnekteк, ha kegijg meg nem bochattijatok, az tij attijatokſem bochatrija tij nekteк meg az tij wetketekeк. Towabba mijkoron bewijtewlteк, ne legijetek komor kedwijk mijnt az keepwtalok, kijk meg rutijttijak orchajokat, hogij emberek elewt nijlwan legijen az ew bewijtijk. Bijzon mondom nekteк, el wewtteк ijwtalmokat.

Te kegijglen mijkoron bewijtelz, keend meg feijedet, ees orczadat moſdmeg, netetеſſel emberekneк hogij bewijtewlz, de az te attijadnak, kij tijtkon wagijon, ees az te attijad kij lattija tijtkon, nijlwan agija meg neked.

Ne gijwchetek magatoknak ez feldewn kijnchet, hol a molij ees roſda meg emeztij ees hol a lopok reija aſnak, ees el lopijak, de zerezzetek kijnchet ménijorzagba, hol ſem molij, ſem roſda meg nem bantija, ſeem az lopok reija aſwan el nem lopijak. Mert az hol a tij kijncheteк lezen, ot lezen zijwetekijs.

Az te testednek zeuijtneke zemed, ha azert a te zemed egijgijw lezen tellijes tested wijlagos lezen, de hogijha az te zemed gonoz leend, Mijnd tellijes tested se teteslezen. Azert ha az wijlagossag kij te benned wagijon, setetseg lezen, az setetseg menij?

Senkij nem zolgalhat keet wrnak. Mert ha egijket zerethij a masijkat gijlelnij keel, a wagij egijket el hagija saz masijknal marad. Tijs nem zolgalhattok istennek seezwijlagnak. Azert mondom tij nektek, ne legijetek zorgalmatosok az tij elettekrewl, mijt egijetek, awagij mijt igijatok, seem az tij restetekrewl, mijwel ruhazzatok. Nemde az lelek dragabe az eteknel? Ees az testh hogij nem mijnt az rwha? Fordijchatok zemeteket az egij madarakra kijk sem wetnek, sem aratnak, sem az ew chijrekbe nem gijhtnek, ees a tij mēnijeij attijatok, el eltetij ewket. Nemde sokkal bewchijletesbek wattoke tij Azoknal?

Wr nap w tan tijzenewtewdijk wasarnapij Ewañ.

Kij wagijon kegijglen kewzijletewk, kij akarmelij nagij zorgalmatoson gondolkodwan, ewregbijthetij allapatijat egij iznijre? Azert az rwharol mijre wattok zorgalma-

tosok. Esmerijetek meg az mezeij lijlijomokat, mijkeppen neuekednek, kijk nem mwnkalodnak, sem fonnak, demaga azt mōdom tij nektek hogij Salamon mijnden dijchewsegebe nem ewltezet wgij, mijnt ennek eggijk, hogijha az mezeij fijwet kij ma wagijon sholnap az tijzre wettetijk, Isten ijg rwhazza, nemde Inkab tezene weletek wgijan, kijthijn hijtijwek?

Azert ne legijetek zorgalmatosok mondwan, mijt ezewnk awagij mijt izonk, awagij mijwel fedijwkbe testijnket, mert mijnd ezeket az nepek keresijk, twgija az tij ménijeij attijatok ijobban mijnd ezeknel mijre wagijon zijksegtek, Sewt inkab keressetek elewzer istennek orzagat, ees az ew igassagat ees mijnd ezek meg adatnak nektek. Azert ne legijetek, zorgalmatosok egij naprol masra, mert az holnapij nap gondot wijsel magarol, Igaz eleg az ielen walo napnak wezele.

Hetedijk Capitulom.

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

NE karhoztassatok, snem karhoztattok, mert walamijnemij ijtelettel itel tek, olijannal ijtelnek tijteketijs, Ees walamelij mertekel mertek, olijannal mernek nektekijs egij ebek. Mijert latod haat meg attijadfija zemebe, a zalkat, saaz gerendat kij te zemedbe wagijon nem wezed ezedbe? Awagij mij modon mondod, attijadfianak, had wegijem kij az zalkat zemedbewl, az te zemedbe kegijg tewke wagijon? keepwtalo, wesdkij elezer az tewket zemedbewl saaz wtan nezzed meg az zalkat, kijt kij weegij attijadfija zemebewl.

Ne agijatok az mij zent az ebebnek, ees ne wessetek a tij draga keweijteket dijznok eleijbe, ne talam ewk Iabbal fogijak tapodnij, ees az ebek wijzza terwen reijatok, kezdenek meg zaggatnij tijkteket.

Kerijetek es meg adatijk nektek, keressetek, meg lelijtek. zewrgessetek meg nijttijak nektek, mert walakij kerij az wezij, ees az kijkeressij az meg lelij, a kij zewrget an-

nak nyttyak meg. Vallyon melly wagyon olly ember kezzyletek, kynek ha az ew fya kenyerét keer, nemde amaz kewet adee nekyk? Awagy ha halat keer, kygyot adenekyk? Azert ha ty kyk gonozok watto zok tatok adny nyot az ty fyanytoknak, menywel inkab az ty atyatok ky menybe wagy onaad nyot az kyk kerýk tewle. Annakokaert walamyt kewannatok hogy emberek tennenek weletek, azt tegyetek ty ew welek, Ez az terwený, symynd az Profetaknak, mondassy.

Az zoros kapwn menyetek be, mert zeles, ees ky terylt az kapw, ky az wezedelemre wyzen. Ees sokan wannak kyk arra mennek, mert zoros az kapw, ees keskený az wt, ky az eletre wyzen, ees keuesen wannak kyk azt meg lelyk.

Wt nap wtan nyolczad wasarnapis Ewañ.

Meg erýzzetek magatokat az hannys Profetaktol, kyk ýewnek ty hozzatok ýwhoknak ruhaýaba sbelewl kegyg ragadozo farkasok, az ew gylmechekrel meg esmerý tek ewket-Nemde zedneke a tywsskrel zew lewt? Awagy az boýtorýanrol fyget? Ezen keppen mynden ýo fa, ýo gymelchet terem, az gonoz fa gonos gymelchet te-

remt. Nem hozhat az ijo fa gonoz gijmelchet, az gonoz fa sem hozhat ijo gijmelchet. Mijnden fa kij nem teremt ijo gijmelchet, kij, wagatijk ees az tijwzre tetetijk. Azert az ewnnen gijmelcherewl meg esmerijtek ewket.

Nem mijnden kij ennekem mongija wram wram, megijen be ménijeknek orzagaba, de az, kij teendij een attijának akaratijat a kij ménijbe wagijon. Sokan fogijak ennekem az napon mondanij wram wram, nemde te neuedbe profetaltwnke? Ees az te neuedbe erdegeket iztenk, ees a te neuedbe egijeb sok iozagos chelekedeteket mijeltewnk, de een nekijk akoron azt wallom, soha nem esmertelek tijkteket, tawazzatok el tewlem kijk gonozt chelekettek.

Azert mijnden walakij hallija een tewlem ez bezedeket ees meg tartija tetemenij el, hasonlom azt, bewlch emberhez, kij az ew hazat kewzalon eppijtette, reija esek az zapor esew, mosaak az sebes wijzek, swuak az zelek, ees a hazra rohananak, snem dewle el, mert kewzalon wala chijnalwa. Ees mijnden walakij hallija een tewlem ez bezedeket snem tartija tetemenijel, hasonlatijk az bo-

lond emberhez, kij hazat eppijtette az fewe nijen, reijazalla az zapor esew, el iewenek a se bes wijzek, reija fwanak az zelek, ees a hazra tijkezenek, ees fel dewijtek, kijnek romlasa nagij wolt. Ees lewn hogij mijkoron Iesus ez bezedeket el wegezte wolna, az seregek meg chodalkozanak, az ew twdomanijan. Mert ewket tanijttija wala wgij, mijnt kijnek hatalma wolna, ees nem wgij mijnt az irastudo sijdok.

Nijolczadijk Capitulom.

Wijzkerezt wtan harmad wasarnpij Ewañ.

DE mijkorō ala ijewth wolna az hegijrewl, kewetijk wala ewttet sok seregek. Ees ime egij poklos iarwlwan imada ewtet mōdwan. Vram ha akarod meg tijztijthacz engemet. Ees kezeet kij nijwtwan Iesus illete ewtet smonda. Akarom, legij tijzta. Ees legottan meg tijztwla nekij poklossaga. Ees monda nekij Iesus. Lassad hogij ezt senkijnek ne mongijad, de mēnijel mutasd meg magadat az papnak, ees wijdfel az aijandekot

nekijk bijzonſagwl, kijt Moijſes hagijot. Leuit. 14
De mijkoron be ment wolna Ieſus Kafarnaumba, iewe ew eleijbe Centurio, kerwen ewtet ees mondwan. Vram az een gijer mekē othon kewzwenijbe fekzijk nagij gije trelmet wal, Monda nekij Ieſus. Een mijkoron oda megijek meg gijogijton ewtet. Felele Centurio monda, nem wagijok mel to wram hogij een haijlakomba ijewij de chak mongijad egij igeuel, ſmeg gijogijwl az een germekem, mert enijs maas ember hatalma alat wagijok, ees wannak een wtannamijs wijtezlew zolgak. Ees mijkoron egijknek nondom, mēnijel, el megijen, az maſijknak ha mondom, ijewde, el ijew, awagij ha mondom, ted imezt, meg tezij. Ezt mijkoron hallotta wolna Ieſus chodalkozek raijta ees monda azoknak kijk kewetijk wala ewtet, bijzon mondom nektek meeg Iſrael kezewt ſem talaltā illijen hijtet. Mondom kegijglen nektek, hogij ſokan ijewnek napkelet ees nap nijwgat felewlkijk le telepednek Abrahammal, Iſakkal, ees Iakobbal, mēnijeknek orzagaba, de ez orzag fijaij wettetnek az kijlſew ſetetſegekre, hol ſijralom ees fogaknak chijkorga-

tasa lezen. Ees monda Iesus Centurionak, ménijel ees mijkeppen hijwed wgij legijen neked. Ees az oraba meg wijgazek az ew gijermeke.

Ees mijkoron ijewt wolna Iesus Peternek hazaba lata az ew napat hogij fekennek ees hijdeg lelne, ees illete nekij kezet, saz hijdeg el hagija, Ees fel kele zolgal wala nekijk, Ees mijkoron estwefele wolnanak, hozanak ew hozza sok ewrdengeseket, mellijeket mijnd kij ijze belewlek chak egij bezedeuel, ees mijnden betegeket meg gijogijta, hogij be tellijesednek kij mondatot wala Esaijas profetanak altala. Mijkoron monda. Ez wewtte el az mij betegsegijnket, ees wijselte faijdalmonkat.

Mijkoron kegijg latta wolna Iesus az sok sereget kewrijle, hagija hogij mennenek az twlso partra. Ees mijkoron ijwt wolna hozza egij irastudo, monda nekij, Mester, kewetlek teged wala howa megij, Ees monda nekij Iesus. Az rokaknak lijkok wagijon, ees az egij madaraknak fezkek, embernek fijanak kegijg nijnchen howa feijet haijtana. Masijs az tanijtwanijok kezzijl, monda nekij, Vram, bochijas el engemet had ménij-

ekel temetnij attijamat elewzer. Monda ne-
kj Iesus, kewes engemet, ees had az holtak
nak el temetnij, az ew halottokat.

Ees mijkoron egij haijoba be ment wol- Wijzkerezt
na, wtanna menenek az ew tanijtwanijs, wtan ne-
ees ime nagij weez tamada az tengeren, an gijed wa-
nijra hogij az haijot el fednek az habok. sarnapij.
Iesus kegijg alozijk wala, ees iarolwan az ta- Ewañ.
nijtwanijok fel kewltek ewtet mondwan,
Vram tarch meg mijnket mert im el we-
zewnk, monda nekijk, mijt feltek keues hij
tellel walok. Tehat fel kelwen, parãchola az
zeleknek, ees az tengernek, ees lewn nagij
chendesseg. Az emberek kegijg ezen cho-
dalkoznak wala mondwan, kijchoda ez?
kijnek mijnd tenger mijnd ez zelek enged
nek.

Ees mikoron ijwttek wolna Gergeson-
nak, twlso partijara iarulanak eleijbe keet er
dengesek. kijk az koporsokbol kij ijewtte-
nek wala, kijk felette kegijetlenek walanak
wgij annijra hogij senkij nem mehet wala
el, az wton kijn ewk mennek wala. Ees
ime kezdenek ijueltenij mõdwan. Mij kew
zewnk wagijon nekijnk teueled Iesus isten-
nek fija, idenek elewtte iwttel hogij gije-

ternel mijnket. Vala kegijglen tawol ew tewlek nagij sok dijzno sereg, kijt ewrijznek wala. Az ewrdegek kegijg kerijk wala Iesust mondwan. Ha kij ijz mijnket, engegijed nekewnk hogij menijewnk az dijzno seregbe, ees monda nekijk mennijetek el. Amazok kegijglen kij menwen menenek az dijzno seregbe. Ees ime mijnd az egez dijzno sereg hanijat homlok wijtetijk wala az tengerbe, ees el vezenek az wijzbe. Az kijk kegijg az dijznokat ewrzijk wala el fwtanak, be menenek az warasba, meg mondak mijnd ez dolgot, mijkeppen tertijnt wolna dolgok az ewrdégeseknek, ees ime mijnd az egez waras eleijbe iewe Iesusnak, Ees mijkoron lattak wolna ewtet, kerijk wala hogij el menne az ew hatarokro.

Kijlenczedijk Capitulom

Wr nap wtan tijzenkijlenczed wasarnapij Ewañ.

Es az haijoba be menwen altal kele, ees iewe az ew warasaba, holot hozanak eleijbe egij kezwenijest, agijba fekijwet Ees mijkoron latta wolna Iesus, azokna hijtijt,

monda az kezwenijesnek .Io zandekba legij fijam ſmeg bochattatnak neked az te bijneijd. Ees ime nekijk az iraſtudok kezzijl mongijak wala magokba. Ez karlomlaſt te zen. De mijkoron latta wolna Ieſus az ew gondolatijokat, monda. Mijre gondoltok gonozt az tij zijwetekbe, mellijket kennijeb mondanij, meg bochattatnak az te bijneijd awagij azt, kel fel ees iarijhe? Hogij kegijglen nijlwan legijen nalatok, hogij embernek ſhanak hatalma wagijon ez wijlagon bijuetnek meg bochataſara. Tehat monda az kezwenijesnek, kelij fel, wedfel agijadat ees ménijel hazadhoz. Amaz fel kele ſhaza mene. Az ſeregek kegijg kijk ezt lattijak wala choddalkoznak wala raijta, ees magaz tallijak wala az wr iſtent, kij adot wolna ijl hatalmat emberetnek.

Onnet Ieſus towab menwen, latta egij embert kij a wamon ilne, Mathe neuijt, ſmonda nekij, kewes engemet, Amaz fel kel wen kewete ewtet. Ees tertijnek hogij mijkoron Ieſus, az ew hazaba le telepedet wolna, ſok bijneſek mijnd nijlwā walok ſmijnd egijebek, kijk iewttenek wala le telepedenek Ieſuſſal, ees az ew tanijtwanijwal. De

Kent mathe napijan walo Ewañ.

mÿkoron ezt lattak wolna az Farÿseusok, mondanak az ew tanÿtwanÿak. Mÿert hogÿ az tÿ mestertek, az nÿlwawalo bÿneseket kel, ees az egÿeb bÿneseekkel, eggÿt ezÿk? De mÿkoron Iesus ezt meg halla monda nekÿk. Nem sÿksseg az egessegesnek az orwos, hanem annak, az kÿ beteg. Sewt inkab menÿetek el tanollÿatok meg mÿchoda az Irgalmassagod akarok, snem aldozatot. Mert nem iwttem azert hogÿ az igazakat hÿjam, hanem hogÿ az bÿneseket peniten-
Osee 6. ciara.

Akoron iwenek ew hozza Ianos baptista tanÿtwanÿ, smondanak nekÿ. Mÿre hogÿ mÿ, ees az Farÿseusok, Gÿakorta beÿtew lewnek, az te tanÿtwanÿd kegÿg nem beÿtelnek? Ees monda Iesus nekÿk. Az wewlegenek fiaÿ, sÿrhatnak ac3ÿg, mÿg Az wewlegenÿ welek wagÿon: de meeg leznek olÿ napok, hogÿ az wewlegenÿ tewlewk el wetetÿk. Ees akkoron, beÿtewlnek. Senkÿ nem weet az o ruhaba walamÿ kemenÿ wÿ pozto foltot, mert el zakaztana a mÿ thoz zawarrottak. Ees oztan nagÿob zakadás len ne raÿta. Az wÿ bortsem tewltÿk o temlebe Mert meg zakadna az temlew, saz bor el fo-

lÿna

lijna, az temlewijs el wezne, de az wij bort wij temlewbe tewltijk, hogij mijnd az ket-tew meg maragjon.

Mijkoron Iesus ezeket bezellene, ijwe ew hozza egij few ember, ees imada ewtet mõd wan. Az een leanjom ma holt meg, De ijew oda, wesd reija kezedet, ſmeg eled. Ees Iesus fel kelwen el mene wele, ſaaz ew tanijtwanijs. Ees ime egij azzonijallat, kijn weer wala tijzenket ezendeng, hatwl illete chak az ruhaja peremet, ezt gondolwan ewmagaba, ha chak ruhajat illet: mijs meg gijogijwlok. De hogij Iesus hatra fordwla ſmeg lata, monda nekij, Bijzzal ijo leanjom, az te hijted gijogijtotmeg tegedet. Ees az azzonij az ijdewtijl fogwa meg gijogijwlwa lewn.

Ees mijkoron iwtot wolna Iesus az few embernek hazaba, ees latta wolna ot az trombijtaſokat, ees az ſereget hogij ot tolijakodnanak, monda nekijk. Menijetek felfele, mert ez leanj, nem holt meg hanem alozijk, Ees amazok meg neuetijk wala ewtet. De mijkoron a ſokaſag kij kijldetet wolna, be mene Iesus, foga az ew kezet. Ees fel tamada az leijan. Melij dolognak

mȳnd ot az fewlden, nagȳ hȳre lewn.

Ees mȳkoron el menne onnet Iesus kewete ewtet keet wak, kȳk ȳwelcnek wala mondwan. Legȳ irgalmas nekewnk Iesus da uidnak fȳa. de mȳkoron egȳ hazba be men tenek wolna, hozza menenek a wakok, ees monda nekȳk Iesus. Hȳzȳteke hogȳ een ezt tehetem? Mondanak nekȳ, hȳzzȳwk wrá Tehat illete az ew zemeket ſmōda, az mȳnt hȳttetek wgȳ legȳen nektek. Ees az ew zemek legottan meg nȳlek kȳknek meg hagȳa Iesus hogȳ ez dolgot ſenkȳnek ne mondanak. De mȳkoron amazok kȳ mentenek wolna, kȳ hȳrdetek az ew neuet, mȳnd az egez fewlden.

Hogȳ ezek onnet el mentenek wolna hozanak hozza egȳ nema embert, kȳbe ewr deg wala, ees az ewrdeget belewle kȳ ȳzwen, meg zolala az nema. Ees mȳnd az ſeregek raȳta igen meg chodalkozanak mōdwan, ſoha nem ielent meeg igȳen Iſrael ſeg kewzet. Az Fariſeuſok kegȳg azt mongȳak wala hogȳ az ewrdegek feȳedelme hatalma wal ȳzne ewrdewgeket.

Iesus kegȳg el iarȳa wala mȳnd az waraſokat ees wczakat, tanȳtwan az ew Sȳna-

gogaijokba, ees predikalwan ménijorzag/
nak ewangeliomijat, meg wijgaztwan mijn-
den betegseget, ees mijnden faijdalmat az
neep kewzet. Ees mijkoron latta wolna az
seregeket, meg keserijle ewket, hogij wgij-
án el hagijattak ees ozlottak wolna, mijnt
az ijwhok kijknek nem wolna pastorok,
smonda az ew tanijtwanijnak. Az aratas be
uen wolna de az aratok keuesek, azert ke-
rijetek az aratasnak wrat, hogij bochassa
az ew aratoijt az ew wetemenijere.

Tijzedijk Capitulom.

ENnek vtanna elew hij-
wa az ew tijzenket tanijt
wanijt, kijknek ada ha-
ralmat, mijnden fertel-
mes lelkek ellen, hogij kij
iznek ewket, ees meg gij
ogijtananak mijnden be
teg seget, ees fadijalmat.

Az tijzenket Apastalnak kegijg neuek ez
Elsew Simon, kij mondatijk Peternek, ees
az ew attijafija Andras. Iakab, zebedeus fija,
ees Ianos attijafija, Fijlep, ees Bertalam, Tha

mas ees Mathe, kij az elewt nijlwan walo bijnes wala. Lebbeus, kijnek wezetek newe Thadeus, kananeabelij Simon. Ees ludas iskariotes, kij ewtet el arwla.

Ezeket, ez tijzenket zamwt, el bochata Iesus, kijknek paranchola ees monda. A nepeknek wtara ne ménijetek, ees az Samaritanusoknak warasara ne terijetek, de ménijetek inkab az ijwhokhoz, kijk el weztenek Israel hazatol. Ees mijkoron el menendetek, predikalijatok ees mongijatok, hogij el kezelget ménijeknek orzaga. Betegeket gijogijchatok, poklosokat tijztijchatok, halottakat tamazzatok, ewrdegeket ijzzetek. Ingijen wagijon ez nektek, tijs ingijen aggijatok, ne legijen tij bijrtotok alat Aranij awagij ezijst, see penz tassolijtokba sem Saak ★ az wtra, se keet kentestek, se sarwtok, se wezzewtek, Mert melto a mwnkalodo az ew etkere.

★ Az olijan saakrol zol kijbe elest zoktat raknij.

De walamelij warasba awagij wczara be menendetek, twdakozzatok megraijta, kij wolna ot melto. Annal maragijatok, mijg kij nem mentek. Mijkoron kegijg walamelij hazba be mentek, ot azt, ijduezlijetek. Ees hogij ha a haz melto leend reija. Reija

zal az tij bekesegtek, hogij ha né leend mel
to. Az tij bekesegtek ismeg hozzatok teer.
Ees wala kij nem fogad tijkteket, ees be-
zetteket nem halgatija, kij menwen az wa-
rasbol, az poratijs leijssetek labarokrol. Bij-
zon mondom nektek, kenijebben lezen
dolga ijtelet napijan Sodoma ees Gomor
ra fewldenek, hogij nem mijnt a warasnak.
Een im el bochijatlak tijkteket, mijkep-
pen iwhokat az farkasok kewzijbe, azert le
gijetek bewlchek mijnt az kijgijok, ees egij
igijwek mijnt az galambok. Meg ewrijzze-
tek kegijg magatokat, az olijan emberek-
tewl, mert el arwlnak tijkteket az ew tana-
chokba, ees tanachhazokba, wstorokkal wer
nek tijkteket, Sewt meeg feijedelmek ees
kijralijok eleijbeijs wijtettek een erettem.
Ew nekijk, ees az nepeknek bijzonijsagokra.
De mijkoron el wijznek tijkteket, ne le-
gijetek zorgalmatosok, mijkeppen, awagij
mijt zollijatok, mert azon oraba meg ada-
tijk nektek mijt kellijen zolnotok, Mert né
tij wattok az kijk zoltok, hanem az tij attij
atok lelke, a zol tij bennetek. Az attijafijw
kegijg, attijafijat halalra arwllija, az attija, Mieche. 7.
az fijat. Ees az fijak fel tamadnak zijleijk

ellen, ſhalallal illetijk ewket, ees leztek gij-
lewſegebe mijndeneknek az een neuemert
De az kij wegre wijzij dolgat az ijduczijl.
Ha kegijglen egij waraſbol kij kergetnek,
fwſſatok a maſijkba. Bijzonij mondam tij-
nektek, el nem iarijatok mijnd, Iſrael wa-
raſijt mijg nem el ijw embernek fija.
Nem nagijob az tanijtwan meſterenel, ſeem
az zolga wranal. Igaz eleg az tanijtwannak,
ha annijra wagijon mijnt az ew meſtere.
Ees a zolganak mijnt wra, ha az chaladoſt
Belzebwbnak hijttak, ménijwel inkab az ew
chaladijat? Azert ne fellijetek ewket, mert
ſemmij nijnch olij igen el fewdezwe hogij
kij ne nijlatkozzek. Ees ſemmij olij tijtkon
kij, kij ne tudaſſek. Az mijt een nektek ſe-
tetbe mondok, tij mongijatok az wijlagon,
ees az mijt fijllel hallotok hijrdeſſetek a
haztetewben.

Ees ne fellijetek azoktol, kijkmeg ew-
lijk az teſtet, az lelket kegijg nem ewlhe-
tijk meg, de fellijetek inkab azt, kij mijnd
az lelket ſmijnd az teſtet el wezthetij po-
kolra. Nemde keet werebet hoznake hogij
el agijak egij kijſpenzen, ees annak eggijk
le nem eſijk az fewldre. Az tij attijatoknak

akaraatija nekijl, tij nektek kegijg, meeg mijnd az haijatok zalaijs zamlalwa vagijon Azert tij ne fellijetek mert sok werebeknel bewchijletesbek wattok.

Mijnden azert kij wall engemet emberek elewt. enijs wallom ewtet az een attijam elewt, kij wagijon ménijorzagban, de walakij meg tagadand engemet emberek elewt meg tagadom ewtet enijs az een attijam elewt, kij ménijorzagban wagijon. Ne alijchatok, hogij ijwttem bochatnij bekeseget ez fewldre, mert nem ijwttem bekeseget bochatnij, hanem tewrt. Ees ijwttem hogij embert attijawal, ees leijant annijawal igijenetlenne tegijek, ees menij azzont napawal. Ees embernek ellensegij leznek, kijk vannak ewnnen hazaba.

Valakij attijat, awagij annijat, nalamnal fewllijeb zeretij, Nem melto een hozzam. Ees walakij fijat awagij leijanijat, nalamnal fellijeb zeretij, nem melto een hozzam. Ees walakij fel nem wezij kereztijt engem nem kewet, nem melto een hozzam. valakij meg tartija az ew eletijt el weztij ewtet, ees walakij el weztij az ew eletijt een eretem, meg lelij azt.

Valakij tijkteket fogadand engemet fogad, ees walakij engemet fogad, fogagija ewtet az kij engem bochatot. Az kij Profetat fogad wgij mijnt Profeta neuebe, wezij iwtalmat mijnt Profetanak, ees kij igazat fogadand, az igaz neuebe, mijnt igaznak wgij wezij iwtalmat, de walakij e kijsde dek kewzzijwl chak egijknek adand, egij po har hijdeg wijzet, Bijzon mondon tij nektek, el nem weztij iwtalmat.

el uchis etelr od for kis n el atyā mathi.

Tijzeneggijedijk capitu.

EEs lewn hogij mijkoron Iesus weget tewt wolna ez bezedeknek kijket haagij wala az ew tijzenkeet tanijtwanijnak, towab mene onnet, hogij tanijtana ees predijkallana az warasokban.

Aduēt barmad wasarnapij Ewañ.

Ianos baptista kegijg mijkoron hallota wolna az fogsagban Cristusnak chelekedetijt. El bochata kettewt az ew tanijtwanijba, ees hagija nekijk mondanij. Te wagije az, a kij el iwendew awagij maast wa-

rijwnk, ees Iesus felelwen monda nekijk, Menijetek el mongijatok meg Ianosnak azokat mellijeket hallottatok ees lattatok. A wakok latnak, santak iarnak, poklosok meg tijztwlnak, sijketek hallanak, hallottak fel tamadnak, a zegenijek Ewangeliomnak wijgan walo hijrdeteset wezijk, ees bodok walakij en bennem meg nem botrankozijk.

Amazok onnet el menwen, kezde Iesus zolnij a seregnek Ianosrol. Mijre mentetek kij a puztaba? Azerte hogij az nadat neznetek mijnt az zeel haijtogatija? awagij azert menteteke kij hogij latnatok embert gijengé ewlteztet, mert ime az kijk gijenge rwhaba ijarnak, az kijralijoknak hazaijba wannak azok, awagij mijchoda latnij mentetek kij? Hogij Profetat lassatoke? bijzonijaba mondom nektek, nagijob Profetanal, mert ez az kijrewl meg wagijon irwa. Ime een el bochatom, az een kewetewmet te zijnijed elewt, kij meg chijnallija, az te wtadat te elewtted. Mala. 3.

Bijzonij mondom nektek, nem tamadot nagijob azonijallatoknak magzatij kewzewt. Ianos baptistanal, de maga az kij

kijſſeb mēnijeknek orzagaba, nagijob ew nalanal. Towabba, Ianos baptiſtanak nappijaijtol fogwa, az mēnijeknek orzaga erewt zenwed, ees az kijk erewlkednek raijta, azok kapijak azt. Mert mijnden Profetak, ees az terwenijs chak Ianoſijg Profetaltanak. Ees ha wennij akarijatok ew az Elias, kij el iwendew wolt. Az kijnek fijle wagijon hallaſra, hallija.

De kijhez haſonlijam ez ſijdo nemzetſeget? Haſonlatos az olijan gijermekekhez, kijk kijn ijlnek, ees ijweltnek az ew tarſoknak, mondwan. Sijppal eneklenk nektek, ſnem tanczolatok, ſijralmas eneketijs mondank nektek ſnem ſijratok. El iwe Ianos, kij nem ezijk ſnem ijzijk wala, ees azt mondak, hogij ewrdege wagijon. El ijwe embernek fija, euek ſijwek, ees mondanak, ihon a torkos ember, bor iwo, nijlwan walo bijneſeknek, ees egijeb bijneſeknek barattija. Ees ez bewlcheſeg igaznak ijteltetek, az ewnnen fijaijtol.

Tehat kezde feddenij az waraſokat, kijk ben ew ſok chodakat tewt wala. Hogij penitenciat nem tartananak, az ew bijnekrewl. Iaij te neked Korazijn, Iaij te neked

tibi
Korozain

Bethsaijdan, mert ha Tijronnak awagij Sijdonnak, warasaban, lewttenek wolna ez chodak, kijk lewttenek tij bennetek, regen sakban ees hamwban tartottanak wolna penitenciat az ew bijneijkrewl, de maga mondom tij nektek. Hogij tijronnak, ees Sijdōnak kewnijebben lezen dolga itelet napijan, mijnt nektek. Ees te Kafarnaū, kij mijnd az egijg fel magaztaltattal, le wonatol mijnt pokolijg, Mert ha sodomakba lewttenek wolna ez chodak, mellijek lewttenek te benned, meg marattanak wolna mijnd ez napijg, de maga mondom neked hogij sodomaknak kennijeben lezen dolga itelet napijan hogij nem mijnt neked.

Azon ijdewbe felele Iesus ees monda. Halat adok neked attijam ménijnek ees fewldnek wra. Hogij el tijtkoltad ezeket az bewlchektewl, ees twdosoktol, ees meg ielentetted ewket, a kijsdedeknek. Vgij attijam, mert wgijan wolt kellemetes, te elewtred. Mijndenek kezembe adattanak nekem az een attijamtol, ees senkij nem esmerij az fijat, chak az attija, sem az attijat chak az fijw ees az, a kijnek a fijw akarija meg ielentenij.

Zent mathias napijan walo Ewañ.

Vide Deit

★ Erched bij nek mijatta.

Iewetek een hozzam mijndenek kijk nijo morgotok, ees meg nehezijltetek ★ ees een meg nijwgotlak tijkteket, wegijetek az een igamat tij reijatok, ees tanwllijatok een tewlem, mert kegijelmes wagijok, ees alazatos zijwij, ees leltek nijwgodalmat az tij lelketeknek, mert az een igam edes, ees ez een terhem kenijw.

Tijzenkettewdijk Capitu.

Az idewbe, megijen wala Iesus zombat napokon walamij wetemenijekken altal, az ew tanijtwanij kegijg ehek wala nak, ees kezdek le zaggattnij, az bwza feijeket ees meg ennij. De mijkoron az Fariseusok ezt lattak wolna. Mondanak nekij. Ime az te tanijtwanijd olijat mijelnek, kijt nem zabad wolna mijelnijk, innepnapon. Iesus kegijg monda nekijk, nem olwastotoke mijt mijelt Dauid mijkoron ewijs meg ehezet wolt ees azok kijk wele woltanak, hogij mijkeppen be ment az isten hazaba, ees az oltarra

1. Reg. 21

walo kenijereket meg ewtte, kijket nekij nem zabad wala meg ennij, sem azoknak kijk ew wele walanak, hanem chak az papok nak? Azt sem olwastatoke az terwenijbe, hogij zombat napokon az papok a templomba az innepet meg tewrijk? snem walnak bijnt? mondom kegijglen nektek, hogij ijt ez helijen nagijob wagijon az templomnal. Hogij ha twdnatok mij legijen az, Irgalmassagot akarok, ees nem aldozatot, semnij keppen nem karhoztatnatok ez artatlanokat, mert wra embernek fija, meeg az zombatnakijs. Osee. 6.

De onnet towab iarula, ees mene az ew sijnagogaijokba. Ees ime wala ot ember kijnek keze meg azot wala. Ees kerdijk wala ewtet mondwan. Illijke zombat napon wijgaztanij? Hogij chak meg fedhetnek ewtet, smonda ew nekijk. kij wagijon tij kezzij letek olij ember, kijnek ha egij ijwha wagijon, ees zombaton az kwtba esijk, nemde kij wonzae onnet? ménijwel inkab ijob azert az ember, egij iwhnal? Tehat alkolmas emberrel iot tennij innepnapon, smonda az embernek, nijwchkij kezedet, ees amaz kij nijwta, ees ollijan eep lewn, mijnt az masijk.

Az Farijſeuſok kegijg onnet kij menwen kezdenek tanachot tartanij ew ellene, mijkeppen el wezthetnek ewtet. De mijkoron ezt Ieſus meg eſmette wolna el mene onnet, ees kewetek ewtet nagij ſok ſeregek kijket mijnd meg gijogijta, ees fenijteket wete nekijk, hogij ewtet meg ne ielentenek, hogij be tellijeſednek, kij mondatot
Eſai. 42 wala Eſaias Profetanak altala. Ime az een fijam kijt walaztottam, een zeretewm, kijben az een lelkem maganak kellemetes wolt, wetem az een lelkemet ew reija, ees nepeknek ijteleret hijrdet, nem werſenkedijk ſeem ijwelt, ſem hall walakij zoot wczakon ew tewle. A meg romlot nadat el nem tewrij, ees a fijſtelgew leent meg nem oltija, mijg nem az ew ijteletijt gijewzedelemre wijzij, ees az nepek az ew neuebe remenlenek.

Akoron hozanak ew hozzaija kijt ewrdeg gijewter wala, melij wak ees nema wala, meg wijgazta ewtet, annijra hogij iarna ees zolna. Ezen mijnd az ſeregek el chodalkozanak, ees mondnak wala, Nemde eze az Dauid fija? de az Fariſeuſok mijkoron ezt hallottak wolna, mondnak wala, nem

egÿeb hatalmawal ÿjz ewrdeget, hanem bel zebwleual, a few ewrdegeuel.

Iesus ẗegÿg mÿẗoron latna az ew gondolatÿoẗat monda neẗÿẗ, mÿnden orzag ẗÿ ew maga ellen meg hasonlÿẗ, el romol ees mÿnden waras awagÿ haaz ẗÿ meg oz latÿẗ ew maga ellen nem lezen allando, ees ha ewrdeg, ewrdeget fog ÿjznÿ tehat meg ozlot ewnen magaba, Azert mÿ ẗeppen lezen az ew orzaga allando? Ees ha een belzebwl hatalmawal ÿjzẗ ewrdeget, az tÿ fÿ aÿtoẗ ẗÿ hatalmawal ÿjznẗ? Annaẗoẗaert, ewẗ teznẗ fewlewleteẗ ÿteletet, hogÿ ha ẗegÿg istennẗ malaztÿaual ÿjzẗ ewrdegeẗet, tehat immar ratoẗ ÿwtot istennẗ orzaga.

Mert hogÿ mehet walaẗÿ hazara, walamelÿ hatalmasnaẗ, hogÿ saẗmant tegÿen marhaÿaba, hané ha elewzer, meg ẗewtezÿ az hatalmast, swgÿ dwlhattÿa fel marhaÿat. Valaẗÿ een welem nÿnchen een ellenem wagÿon, ees walaẗÿ een welem nem gÿwt teẗozlo. Annaẗoẗaert mondom tÿ neẗteẗ, mÿnden bÿn ees atoẗ meg bochattatÿẗ emberẗneẗ, de az ẗÿ zent leleẗ ellen walo atoẗ, meg nem bochatatÿẗ embereẗneẗ

Ees walakij mondandzoot, embernek fijanak ellene meg bochattatijk nekij, de valakij zent lelek ellen mondand, meg nem bochattatijk nekij, sem ez wijlagon, sem az masijkon.

Awagij tegijetek, hogij legijen ijo az fa ees az gijmelcheijs ijo, awagij legijen a faij aijs, hijtwan, saaz gijmelcheijs, mert a faat. Az gijmelcherewl esmerijk meg. kijgijoknak nemzetsege, mijkeppen zolhattok ijot, mijkoron gonozok wattok. Mert embernek zaija az zijwnek beusegebewl zool. Az io ember, a ijo zijwnek kijnchebewl, ijot hoz elew, ees az gonoz ember az gonoz kijnchbewl gonozt hoz elew. De mondom tij nektek, hogij mijnden hijtsagos bezedrewl kijket emberek zolandanak, Zamot kel rola agijnij, itelet napijan. Mert a tennen mondasodbol igazwltatol, ees az tennen mondasodbol karhoztatol.

Akoron nemellijek az irastudo ees Farijseusok kezzijl kerdek ewtet smondanak. Mester, keuanonk te tewled ielt latnij. Felele ew nekijk monda. Gonoz ees nem tijzta nemzetseg, Im ielt keuan, de egijeb iel nekij nem adatijk, hanem Ionas Profetanak

iele,

lelemert mijkeppen Ionas wolt harom na- Jone. 8.
pon ees harom eijel az czet halnak hasaba,
Azonkeppé lezen embernek fijaijs, az fewld
nek gijomraba, harom eijg, ees harom na-
pijg. Az Niniuebelijk ferfijak fel kelnek itelet
napijam ez nemzetseggel, ees karhoztattija-
ak ewtet, mert ewk Ionas predicacioijara pe
nitenciara terenek, ees ime ijt ez helijen
nagijob wagijon Ionasnal, ezak felewl wa-
la kijralneazzon, fel keel itelet napijan ez
nemzetseggel, ees karhoztattija ewtet, mert
ew iewt wolna ez fewldnek wege hatarijrol
hogij hallana Salamonnak bewlcheseget,
ees ime ijt ez helijen nagijob wagijon Sa- Plus
lamonnal. Deus

Mijkoron az fertelmes lelek kij megij-
en emberbewl, zaraz helijen iaar, keres nijw
godalmat miganak de nem leel, hanem
mond, Ismeg az een hazamba terek hon-
neet kij ijwtté wala. Ees mijkoron oda iew
talalija ewtet iressen, meg sewperwen ees
feel ekesijtwen, Tehat el megijen, ees wezé
hozzaija mas heet lelkeket, nalanal alnak-
bakat, be megijen sot lakozijk. Ees ez em-
bernek wtolso dolga nehezebben lezen az
elebbijnel. Ig lezen dolga ez gonoz wijz-

zauono nemzetſegnekȳs.

Ees mȳkoron meeg az ſeregnek bezellene, Ime az ew annȳa ees attȳafȳañ, kȳwȳlalnak wala, ees nekȳ akarnak wala zolnȳ, monda kegȳg egȳ nemȳnemȳ ember. Ime az te anȳad ees attȳadfȳañ kȳwȳl alanak, weled akarnanak zolnȳ, felele annak Ieſus, kȳ ez hȳrt hozta wala ſmonda, mellȳk az een ànȳam kȳchodak az een attȳam fȳañ. Ees kezet kȳ terȳeztwen, az ew tanȳtwanȳra monda, Ihon az een anȳam, ihon az een attȳam fȳañ, mert wala kȳ az een attȳamnak akaratȳat tezȳ kȳ ménȳorzagba wagȳon, az az een attȳamfȳa, az az een hwgom, ees az, az een annȳam.

Tȳzenharmadȳk Capi.

Gȳan azon napon kegȳg, kȳ ȳewe ieſus az hazbol, ees le telepedek a tenger mellet, holot iwenek ew hozza nagȳ ſokſeregek, wgȳ annȳra hogȳ ew az hañoba menе, ot il wala, ees mȳnd az ſok ſereg az par

ton al wala. Ees mond wala ew nekijk, sok hasonlatos bezedeket. Kij mene az mag hijntew ember, hogij el wetne az magot. ees mijkoron el kezdette wolna hijntenij, nemelijek esenek, az wt felen, el ijwenek az egij madarak ees meg euek azokat, Nemelijek esenek kewes helijekre, hol nem wala sok fewld, ees legottá kij kelenek, de mijert hogij az fewld temerdek nem wala, mijkoron az nap fel tamadot wolna, meg swte ewket, ees mijert hogij gijekerek nem wala meg azanak. Nemelijek ismeg esenek az tew wijskek kezijbe, az tew wijskek kegijg mijkoron fel newttenek wolna meg foijtak azokat. Nemellijek kegijg esenek ijo fewld be, ees adanak ijo gijmelchet, kij zaaz annijt, kij hatwan annijt, kij harmijcz annijt, Az kijnek fijle wagijon hallasra hallija meg.

Ees hozza menenek az tanijtwanijok mondanak nekij. Mijert zolaz pelda zerijnt nekijk, de Iesus felele smonda. Tij nektek wagijon meg engedewe, hogij meg esmerijetek az ménijorzagnak tijtkaijt, Amazoknak kegijg nem engettek, mert walakijnek wagijon adatijk annak hogij inkab beuelkegijek. Ees walakijnek nijnchen, meeg azijs

a mij nala wagijon el wetetijk tewle. Azert zolok pelda zerijnt nekijk, mert latwan né latnak, ees halwan nem hallanak, sem erte nek, hogij be tellijesegijek ew bennek Esaias Profeta mondasa. Fij etekkel hallijatok ees nem ertijtek, ees latwan lattijatok snem nezijtek, mert meg tompwlt ez nepnek zij we, ees fijlekkel nehezen hallanak, ees be se deek zemeket, hogij walamijkoron ne latnanak wele, se fijlekkel ne hallananak, se zij wekbe ne ertenenek, ees hogij meg terijenek, ees meg wijgazzam ewket.

Esai. 6.

A tij zemetek kegijg bodogok, mert latnak, fijletekijs, mert hallanak. Mert bijzon mondom tij nektek, sok Profetak ees igazak keuantak latnij azokat, kijket tij lattok de nem lattak, ees hallanij kijket hallotok. de nem halhattak, tij azert hallijatok meg az mag hijntew embernek peldaijat. Mijkoron walakij hallija az ménijorzagnak bezedet, ees nem ertij, el ijw ama gonoz, ees el ragagija a mij az ew zijwebe wettetet wolt, Ez a mag, a melij az wt felem wettetet wolt. Az melij kegijg az kewes helijre wettetet wolt. Az az kij hallija ménijorzagnak igeijet ees mijnd iarast ewremest wezij, de mijert

hogij gijekere nijnchen, chak ijdeijg marad nala, ees ha walamij bantas awagij habwrwsag zenwedes el iewaz igeijert, mijnd iarast meg botrankozijk. A melij kegijg eset wolt az tijwijskek kewzze. Az, az, kij hallija aziget, de ezwijlagnak gongija, ees kazdagsagoknak chalardsagij, meg fwtijak az bezedet, ees nem teremthet gijmelchet. Towabba a melij, ijo fewldbe eset. Az, az, kij az iget hallija ees ertij, ees kij ijo gijmelchet aad, ees teremt belewle, nekij zaaz annijt, nemelij hatwan annijt, nekij harmijcz annijt, Ismeg hoza mas peldat elew monda.

Hasonlatos ménijeknek orzaga, az olijan emberhez, kij az ew mezeijbe ijo magot wete. De mijkoron emberek alwnnanak, el iewt az ew ellensege, ees az bwza kezijbe konkolt wetet, seel ment onnet. Mijkoron kegijg a bwza fel newt wolna, ees gijmelchet teremtet wolna, az konkolijs fel kezde kewzette tetennij. Az zolgak menenek az chalados emberhez, mondanak nekij. Vram, nemde ijo magot wetele az te mezewdbe, shonnet ijwt ez konkolij? Amaz monda nekijk. Ellenseges ember mijelte

Wijzkerezt wtan ewtewd wasarnapij. Ewañ.

azt, mondanak az zolgak. Akarode azert hogy el ménjnek ees azt ky zaggassuk kezzyle, monda amaz, ne, mert egyld az konkol lyal az buzattys ky zaggatnatok. Azert had newyen egyt mynd a kettew aratasyg. Ees myk koron az aratas el iew, meg hagyom az aratoknak, hogy az konkolt kylen zegyek, kewtesbe kewssek, ees meg egessek, az buzat kegyg horgyak az een chyurembe,

Maas pelda bezedetys wete ew eleyzbe monda. Hasonlatos a ménjeknek orzage az mustar maghoz, mellyet ember weuen, eel weet, az ew mezeyebe, ky magok kezet leg kysseb. De ha ky new, leg nagyob bewchy fyuek kezet, ees wgyan faya lezen annyra hogy az egy madarak fezket raknak az ew agaiyn.

Maas pelda bezedetys monda nekyk, hasonlatos a ménjeknek orzaga, az kowaz hoz, mellyet, wezen az azonyallat, ees el eneezt harom mercze lyzt kewzet. mynd ag gyg meeg nem, tellyesseggel meg keel myndenyk. Ezeket Iesus mynd pelda zerynt monda az seregeknek, ees pelda kywyl sem myt nem zola nekyk, hogy be tellyesednek myt mondot wala a Proseta, ky wgy mon-

da. Meg nijtom az een zamat pelda beze- Psalm.77
dekre, ees kij mondom kijk woltanak el tijt
kolwa, wijlag kezdetijtewl fogwa.

Akoron az seregeket Iesus el bochata.
Ees haza iewe, kijhez iarwlanak az ew tanijt
wanij, ees mondanak. Magijarazd meg ne-
kewnk, az peldat kijt mondal az konkolij-
rol, felele nekijk monda, Az kij a ijo magot
wetij, az embernek fija. Az mezew, ez wijlag
a ijo mag kegijg, az ménijorzagnak fijaij,
A konkolij a gonoznak fijaij, Az ellenseg
az kij oda hijntette, az ewrdeg. Az aratas,
ez wijlag wege. Az aratok kegijg azangija-
lok. Azert mijkeppen az konkolt fel zedijk,
ees tijzbe meg egetijk, azonkeppen lezen
ez wijlag wegezetijñijs. El bochattija em- vide XP
bernek fija az ew angijalijt, mellijek kij zed- verā D
nek az ew orzagabol mijndent, kij artasra
wolna, ees azokatijs kijk gonozt cheleked-
nek, ees bochatijak az egew tijzre, ot lezen
az sijralom, ees fogaknak chijkorgatasa, A-
koron az igazak fenlenek mijkeppé az nap
az ew attijok orzagba. A kijnek fijle wagij- Zent An
on hallasra, hallija meg. na napij
Ismeg hasonlatos az ménijeknek orzaga an walo
a mezewbe el reijtet kijnchez, mellijet ha Ewan.

ember meg talal, el reijtij, ees azon walo ewremebe el megijen, el agija mijndeneet mije wagijon ees azt a mezewt meg wezij.

Megees hasonlatos az ménijeknek orzaga, az olij kereskedew emberhez, kij keres draga keweket, kij mijkoron egij draga kewet talaltwolna, el megijen, el agija mijndeneet kijwel bijr, ees a kewet meg wezij.

Megees hasonlatos az ménijeknek orzaga, az warsahoz kijt a tengerbe, be wetnek, ees az halak mijnden felewl meg kernijkezijk, melij mijkoron tele wolna, kij wōzak az partra, ees ot le ijlwen, walaztijak akijk iok az ew edenijekbe, ees az gonozokat kij wetek kezzijlek. Igij lezen ez wijlag mijkoron el wegezijkijs, el iewnek az angija lok, ees el walaztijak a gonozokat az igaza kezzijl, ees bochattijak ewket, az egew tijzre ot ltzen a sijralom ees fogaknak chijkorga tasa. Monda nekijk Iesus ertijteke mijnd ezeket? Mondanak amazok, wgij wram, ees monda nekijk, Annakokaert mijndé bewlch irastudo hasonlatos ménijeknek orzagaba az chalados emberhez, kij hoz elew, az ew kijnchebewl, wijakat ees awakat,

Ees lewn hogij mijtoron Iesus ez bezedetet el wegezte wolna, tewab mene onnet, ees mijtoron iwtot wolna az ew hazajjaba, tezde tanijtanij azotnat sinagogajjokban, wgij annijra hogij chodaltoznanat ew raijta ees mondanat, Honnet wagijon ennet az bewlchesseg, ees az sot chodatetelet? Nemde eze az alch sija? Nemde Mariae annijjanat neue? ees az ew attijasij aij Iakab ees Ioses, Simon ees Iudas? ees az ew hwgaij nemde mijnd mijnalont wānate? azert honnet vannat ennet mijnd ezet? Ees meg bantatnat wala ew benne. Iesus tegijg monda nektijt. Egij Profetaijs nijnchen tijztesseghetijl, hanem chak az ew hazaijaba ees hazaba. Ees nem tewn ot sot chodatat az ew hijtetlen woltokert.

Tijzennegedijk capitulō.

AZ idewbe halla Herodes tetrarcha Iesusnak hijre t ees monda az ew zolgaijnak. Ez a Ianos baptista, az tamadot fel holattaijbol, ees azert wannak ew benne Iozagos mijelkedeteknek tetemenij. Mert ez Herodes meg fokta wala Ianost, ees az temleczbe wetette wala. Herodiadesert, melij wala az ew attij afijanak fijlepnek felesege. Mert Ianos azt mongija wala nekij, nem alkolmas neked a wal lenned. Ees Iollehet meg akarija wala ewlnij, de feel wala a sokasagtol mert Ianost tartijak wala wgij mijnt profetat. Mijkoron kegijg eczer herodesnek zijletese napija zol goltatnek, herodiadesnek leanija, tanczol wala ot kewztek, melij Herodesnek kellemetes lewn, azert meg eskewek nekij, ees fogada, hogij walamijt tewle kerne meg adna, az leijan kegijg meg tanijtatot wala annakelewtte az annijatol, ees monda. Ad ennekem Ianos baptista feijet egij talba

A kijral meg bana, de maga mijert hogij meg eskijt wala nekij, ees azokert kijk wele egijwt telepettenek wala le, hagija hogij nekij adnak, ees el bochatwan az ew hoharijt. Eel wagak Ianos feijet az temleczbe, ees fel hozak egij talba, sadak az leijannak, a leijan wijwe az ew annijanak. Ennek wtanna Ianos tanijtwanij iarwlanak, az testet el wijuek, ees el temetek, ees meg mondak Iesusnak.

Ezt mijkoron hallotta wolna Iesus, el mene onnet haijon, az pwztaba felfele. Ees mijkoron ezt az seregek hallotak wolna, keuetek ewtet gijalog, a warasokbol kij ijwen. Ees Iesus kij menwen lata a sok sereget, meg keserijle ewket, ees kijknek mijnijawalaija wala meg gijogijta. De mijkoron estwe fele wolna. Iarwlanak ew hozza a tanijtwanijok mōdanak. Ez eh helij pwzta az Idewijs el mwlt, azert bochasdel az seregeket, had ménijenek az falwkra, ees wegijenek ennijk walot Iesus mōda nekijk. Nem zijkseg hogij el ménijenek, agijatok ennijk tij. Mondanak nekij. It semmij tewb nijnchen hanem chak, ewt kenijer, ees keet hal, Monda nekijk Iesus, hozzatok ide azokat,

Ees paranchola hogij az seregek le ijlnenek az fijwen, veue az ewt kenijeret saaz keet halat. Ees ménijbe kezeijt fel emelwen, meg alda, ees mijkoron meg zekte wolna, ada az ew tanijtwanijnak az kenijereket. Az tanijtwanijok az seregekenek, ees mijnnijaijan ewnek, ees meg elegedenek. Az mij kegijg meg maradot wala az hwliadekaba, tewltenek meg wele tijzenket kosarokat. Az kijk kegijglen ewttenek wala, ferfijak walanak olij mijnt ewt ezeren, azonijallatoktol ees gijcrmekektewl meg walwa.

Ees mijnd iarast meg hagija Iesus az ew tanijtwanijnak, hogij haijora zallananak, ees az twlso partra wettetnek magokat, mijg ew az seregeket el bochatna, ennek wtanna el bochata az sereget, ees ew maga fel mene egij hegijre imadkoznij, ees mijkoron immar estwe wolna, chak egijedijl wala ot, az haijo kegijg az tenger kezepet wala, ees az wijz hannija wala, mert pokol zeel fw wala. De az eijnek negijed reze mij koron wolna hozzaijok mene Iesus iarwan az tengeren, ees mijkoron az tanijtwanijok lattak wolna ewtet a tengeren iarnij, meg iijedenek mondwan, Ez walamij chaladsag,

ees feltekben ijweltenij kezdenek, de Iesus mijnd iarast zola nekijk monda. Io zijwel legijetek. Een wagijok ne felijetek.

Felele Peter nekij monda, wram ha te wagij, paranchol hogij ménijek hozzad az wijzen, monda nekij, iwel. Ees mijkoron kij hagot wolna Peter az haijobol az wijzeken iaar wala, ees mene Iesushoz. Towabba mij koron latta wolna az nagij zelet meg ijede ees mijkoron el kezdet wolna merijlnij, iwelt wala mondwan, Vram tarch meg engemet, legottan Iesus kezet nijwtwan foga ewtet, ees monda nekij, kijchijn hijtijw mijert ketelkedel? Ees mijkoron az haijoba be mentenek wolna meg alla a zeel. A kijk kegijg az haijoba walanak iarwlanak ew hozza imadak ewtet ees mondanak, bijzon istennek fija wagij. Ees mijkoron altal kewl tenek wolna iwenek Genesarethnek fewlde re. De mijkoron ezt meg ertettek wolna, ot a fewlden lakozo nepek, keweteket bo chatanak, mijnd az kerijl walo tartomanijokra, ees eleijbe hordanak mijnden betegeket, ees kerijk wala ewtet, hogij chak illethetnek ruhaijanak peremet, ees wala mel ijek illetijk wala, meg gijogijw lnak wala.

Tijzenewtewdijk Capi.

AKoron iarwlanak Iesus-
hoz, irastudok ees Fa-
rijseusok, kijk Ierusalem
bewl ijwttenek wala,
smondanak. Mijre nem
tartijak meg az te tanijt
wanijd, az regijeknek zer
zeseket? mert mijkoron kenijeret eznek,
nem mossak meg kezeket, Iesus felele mō
da nekijk. Mijre hogij tijs hatra hattatok,
az istennek parancholatijat az tij zerzeste-
Exod. 20. kert? Mert isten azt parancholta, mond-
Dewt. 5. wan. Tijztellijed atijadat, ees anijadat, ees
walakij attijanak awagij annijanak gonozt
mond, halalnak halalawal hallijon meg, Tij
kegijg azt mongijatok, walakij mongija at
tijanak awagij annijanak, ez aijandek kijt
een istennek adok, teneked haznal, ees ez-
enkeppen nem tijztelij az ew attijat annij-
at, ees semmijwe tewttetek az istennek pa
rancholatijat az tij zerzestekert. keepwtalok
Esai. 29. igazan Profetalt tij rolatok Esaias mond-
wan. Ez ennep engemet chak aijakawal tijz-

tel, az ew zijwe kegijg tawol wagijon een tewlem, de heijaba tijztelnek engemet, mert emberij twdomanijokat ees parancholatokat tanijtnak.

Ees hozza hijwan az sereget monda nekijk. Hallijatok ees erchetek meg. Né az ferteztet meg embert az mij a zaijan be megijen, de a mij kij iew zaijabol a ferteztet meg embert, Iarwlanak hozza az ew tanijtwanij ees mondanak nekij. Nem twdode, hogij az Fariseusok ez bezed halwan, meg bantatanak? Iesus felele nekijk monda, Mijnden palantalas, kijt az een ménijeij attijam nem palantalt, tewstewl kij zaggattatijk, haggijatok el ewket. mert wakok, ees wakoknak wezerij, ha kegijg wak, wakot fog wezerlenij, mijnd ketten a werembe esnek.

Felele Peter smonda nekij magijarazd meg nekewnk ez peldat. Iesus monda nekijk, meeg tijs ertelem nekijl wattok, meeg sem ertijteke hogij walamij embernek zaijan be megijen, az a hasaba zaal, ees felfele walo heijlen kij bochattatijk? de a mij embernek zaijabol megijen kij, zijwebewl zarmazijk, ees azok ferteztetnek meg embert,

Mert az zÿbewl mennek kÿ, gonoz gondolatok, ember ewldewklesek, bwÿasagok, orozasog, hamÿs tanwsagok, atkok. Ezek a kÿk embert meg fertezretnek de mosdatlan kezzel ennÿ nem fertezтet meg embert.

Reminiscere wasar napÿ Swañ.

Onnet ez wtan el mene Iesus, ees iwe Tÿrõnak ees Sÿdonnak hatarÿba. Ees ime egÿ Kananeabelÿ azonÿallat elew iwen azon hatarokbol. Iwelt wala mondwan, Ir galmas nekem wram Dauid kÿralnak fÿa. Mert az een leanÿom ÿgen gÿtretÿk ewrdegtewl, ew kegÿg semÿt nem felel wala nekÿ, Ees iarwlwan az ew tanÿtwanÿ, kerÿk wala ewtet mondwan. Bochasdel ewtet, mert wtannonk ÿwelt, felele nekÿk monda, Nem bochattattam, hanem chak az ÿwhokhoz kÿk Israhel hazatol el weztenek. Az azonÿallat kegÿg el iewe ees imada ewtet mondwan, Vram segech meg engemet, felele nekÿ monda, nem ÿo az fÿaknak kenÿeret wennÿ, ees az ebeknek wetnÿ, Monda az azonÿ, wgÿ wagÿon wram, de nam az kelÿkek is eznek az morsakbol, kÿk az ew wroknak, az talarol le esnek, felele Iesus nekÿ monda. O azonÿallat, nagÿ az te hÿtet legÿen neket az mÿnd kewanod. Ees az oraban meg

em igaz Istan az a ki
ordogot kivzte a bol maga Jelennem volt

ban meg wijgazek az ew leanja.

Onnet Iesus towab menwen, iewe Gallilea belij tenger melle, ees iewenek ew hozzanja sok sereget, kijk hoznak wala welek. Santakat, wakokat, chonkakat, ees sokat egijebeket. Ees le wetek Iesus laba elewt, kijket meg wijgazta, wgij annijra hogij choldalkoznanak az sereget, mijkoron latnak hogij az nemakzolnanak, ees az chonkak meg wijgaznanak, a santak iarnanak saz wakok latnanak, ees dijcherijk wala Israelnek istenet.

Iesus kegijg hozza hijwa az ew tanijtwanijt ees monda nekijk. Keserijlem een ez sereget mert immar harmad napija hogij welem wagijon, ees nijnchen mijt ennijk, Ehen kegijg el nem akorom ewket bochat nom, mert ne talam meg fogijatkoznanak az wton. Ees mondanak nekij az ew tanijtwanij, hol wezewnk ez puztaba annij kenijeret. kijwel ennij sokasagot meg elegijchewnk? mōdanekijk Iesus. Hanij kenijeretek wagijon? mondanak, heet, ees walamij kenes halachak. Ees hagija az seregnek hogij le ilnenek az fewlden. Veue azert az heet kenijereket, ees az halakat, ees mijnek wtan

na halat adot wolna, meg zege, ada az ew tanýtwanýnak, az tanýtwanýok az ſeregnek Azert ewnek mýnýaýan, ees meg elegedenek Annak wtanna mý az morſalekaba mg maradot wala tewltenek wele tele, heet kosart, a kýk kegýg ewtenek wala walanak neegý ezer ferýýak, azonýallat ees gýermek nekýl, Ees az ſereget el bochatwan, haýora zalla, ees iewe magdalanak hatarýra,

Tizenhatodik Capitu.

T az Fariſeuſok ees Saduceuſok hozza iewenek, keſertuen ewtet kerýk wala, hogý ménbewl walamý ielt, mutatna nekýk, kýknek felele ees monda. Mýkoron eſtwe wagýon, azt mongýatok, tizta idew lezen, mert weres az eeg. Ees reggel, ma meg haborodýk az ýdew, mert werelýk az eeg homalýba, keepwtalok, az egnek z nýet meg twgatok walaztaný, az idewknek kegýg iegeýt, nem twdhatthatok Gonoz ees nem tizta nemzetſeg, iegýet keuan, ees egýeb iel neký nem adatýk, hanc

chak Ionas Profetanak iele, ees ewket ot hagjwan el mene.

Ees mjkoron az ew tanjtwanjk, iewttenek wolna a twlso partra, felettekben nem wjnek kenjeret welek. Monda nekjk Iesus Lassatok, ees ewrjzzetek meg magatokat, az Farjseusoknak ees Saduceusoknak, kowazjtol. A tanjtwanjok kegjg, azt gondolljak wala magokba, hogj arrol zolna, mjwel hogj kenjeret nem hoztak wolna welek mondwan. Nem hozton kenjeret. Melljet mjkoron Iesus meg erte, monda nekjk. Mjt gondoltok wele kcues hjtjwek, hogj kenjeretek nincsen? meeg sem ertjtek e snem emlekeztek e meg az ewt kenjerrewl, kjt adatok az ewt ezer ember kewzjbe? ees hanj kosart tewltetek meg? Awagj a heet kenjerrewl, mjkoro az embereк neegj ezeren walanak, ees hanj kosart zedetek tele? mjert azert hogj nem ertjtek, mert nem az kenjerrewl mondam azt, hogj meg ewrjznetek magatokat az Farjseusoknak ees Saduceusoknak kowazjtol. Akoron ertek meg hogj nem hatta wolna nekjk magokat, meg ewrjznj walamj kenjer kowaztol, hanem az fariseu-

ſoknak ees Saduceuſoknak twdomanÿtol.

Zent Peter zēt Pal napiā walo Ewañ.

Mÿkoron azert iewt wolna Ieſus Ceſarÿ anak a Rezebe, kÿ mondatÿk Fÿlÿpenek, kerde az ew tanÿtwanÿt mondwan. Embernek fÿat kÿnek mogÿak emberek lénÿ? ewk mondanak. Nekÿk Ianos baptiſtat, nekÿk Illÿeſt, nekÿk kegÿg Hieremÿaſt, awagÿ walakÿt eggÿet az profetak kezzÿl, mōda nekÿk. Tÿ kegÿg kÿnek mondotok engemet? Felele Sÿmon Peter ees monda. Te wagÿ az Criſtus, elew iſtennek fÿa, fele Ieſus nekÿ ees monda, Bodog wagÿ te Sÿmon Ianos fÿa, mert ezt teneket a teſt, ees a weer meg nem ielentette, hanem az een attÿam, kÿ ménÿekbe wagÿon. Enÿs mondom teneked mert te wagÿ a Peter, ees ez kewzÿklan epÿtem meg az een egÿhazamat, kÿnek ellene meeg az pokolnak kapwÿ ſeem hatalmazhatnak. Ees neked adō a ménÿorzagnak kwlchaÿt, walakÿt meg kewtez e fewlden kewtezwe lezen ménÿorzagbaÿs, ees walakÿt meg odozz e fewlden, odozwa lezen ménÿorzagbaÿs.

nota

Akoron meg hagÿa az ew tanÿtwanÿnak, hogÿ walakÿnek meg ne mondanak, hogÿ ew wolna az Ieſus Criſtus. Az idewtÿl

c. est vera
ceitas xp̄i

fogwa kezde Iesus meg ielengetnij az ew tanitwanijnak, Mijkeppen fel kellene menni Ieruſalembe, ees ſokat zenwednij, a few ſijdoktol, ees papij feijedelmektewl, ees az iraſtudoktol, ees hogij meg ewletnek, ees harmadnapon fel tamadna. Akoron Peter ewtet fel fele wiue, kezde meg feddenij ſmonda. Vram, kegijelmesben tegij magaddal, mert nem lezen wgij neked semmijkeppen, Iesus hozza fordwla, monda nekij, menij hatra ſathana, bantaſomra wagij en nekem, mert nem erted azt a mij iſtene, ha nem a mij emberekre.

Akoron Iesus monda az ew tanitwanijnak, walakij een wtannam akar iewnij, tagadja meg magat, wegije fel az ew kereztijt, ees keweſſen engemet. Mert walakij meg akarija az ew lelket tartanij el weztij ewtet, wiszontag, walakij az ew lelket el weztij een erettem, meg lelij ewtet. Mert mijt haznal embernek ha mijnd ez wilagot meg nijerij, ees lelket el weztij? Awagij, mijt adhat ember ollijat kijwel meg walcha lelkeert? Mert kevet kezendew ez, hogij embernek fija el iewijen az ewattijanak dijchewſegebe az ew angijaliwal, ees akoron aad mijn-

Jesus vo Deus

deneknek az ew mijelkedetij zerijnt. Bijzõ mondom tij nektek, wannak ezekkez-zijl nekijk, kijk it allanak, mellijek halalt né kostolnak, mijgnem lattijat embernek fijat el iewet az ew orzagba.

Tijzenhetedijk capitu.

Wt zijnije waltozat-tija napij an walo Ewañ.

Es hatodnapnak wtanna, weue Iesus hozza Petert, ees Iakabot, ees Ianostaz ew attija fijat ees wijue ew ket egij magas hegijre felfele, holot ew elewttek zijnijet el waltoztata, ees az ew orczaija fenes lewn mijnt az nap, az ew ruhaij feijerek lewnek mijnt az ho. Ees ime latatek ew tewlek Moijses ees Ilijes, hogij wele zolnanak, felele Peter ees monda. Vram ijo nekijnk ijt lennewnk, ha akarod chijnallijwnk, harom haijlakot, neked egijet, Moijsesnekijs egijet, ees Ilijesnekijs egijet. Ees meeg hogij ew zolna Ime az fenes kewd meg arnekoza ewket, ees ime zozat lewn az egbewl mondwan. Ez, az een zerelmes fijam kijbe ennekem

e Iesꝰ verꝰ Deus

mijndenek kedwen zerijnt wannak, ewtet halgassatok. Ees mijkoron az tanijtwanijok ezt hallottak wolna, arczijwl le essenek, ees lgen meg iijedenek. De iarwla Iesus illete ewket, ees monda nekijk, kellijetek fel ne fellijetek. Amazok mijkoron fel emeltek wolna zemeket, lenkijt nem latanak, hanem chak ew magat lesust.

Mijkoron kegijg a hegijrewl ala iewne nek, paranchola nekijk Iesus monda. Ez lataſt ſenkijnek ne mongijatok, mijg nem embernek fija halottaijbol fel tamad kerdek ewtet az ew tanijtwanij ees mōdanak. Mijt mondnak tehat az iraſtudok, hogij meeg elewzer llijeſnek kellijen el iewnij? Iesus fe Iele ſmonda nekijk, Ilijes ijol lehet el iew elewzer, ees mijndéneket eligazijt, de mondom tij nektek hogij Illijes immar el iewt ees meg nem eſmertek ewtet, ees mijnden be wgij tewttenek wele mijnt akartak. Azō keppen embetnek fijanakijs halalt kel tewlek zenwednij. Akor meg ertek az tanijtwanijok hogij Ianos baptiſtarol zolna nekijk.

Ees mijkoron az ſereg kewzze iewttenek wolna. Iarwla ew hozza egij ember terdet

haijta nekij, smonda, wram legij kegijelmes. az een fijamnak, mert eijel iaro, ees igen gijetretijk, mert gijakorta elijk az tijzwbé, gijakorta az wijzben, wijttem wala ewtet az te tanijtwanijdnak. De nem gijogijthatak meg ewtet, Felele Iesus ees monda, O hijtetlen ees wijzzauono nemzetseg, mijg kel weletek lennem? Mijg kel tijkteket zéwed nem, hozzatok ide een hozzam ewtet. Ees Iesus meg fedde az ewrdeget ees kij mene belewle, ees attwl fogwa az gijermek meg wijgazek.

Akoron a tanijtwanijok iarwlanak Iesushoz tijtkon, ees mondanak, Mijre hogij mij nem ijzhetewk kij belewle, az ewrdeget? monda nekijk Iesus. Az tij hijtetlen wolto tokert, Bijzon bijzonnijal mondom nektek hogij ha lezen annij hijtetek mijnt egij mu star mag, smongijatok imez hegijnek, menij innet imijde, el megijen, ees semmij né lezen nektek lehetetlen. De ez fele ewrdeg, kij nem megijen hanem chak imadsaggal ees bewijtel. Mijkoron kegijglen Galileaba wolnanak, monda nekijk Iesus. Iewendew hogij embernek fija el arwltassek embeteknek kezebe, meg ewlijk ewtet ees har-

madnapon fel tamad. Ees ezen igen meg keseredenek.

Mijkoron kegijg iwtottanak wolna Kafarnaumba, menenek Peterhez azok, kijk az penzt ★ zedijk wala, ees mondanak ne kij. Az tij mestertek nem ada meg a penzt Monda, wgij wagijon. Ees mijkoron hazba mentenek wolna, Iesus eleb meg zolijta Petert monda, Mijnt teczijk neked Sijmon? ez fewldnek kijralij, kijtewl weznek walamij fijzetest, awagij adot az ew fijaijtole Awagij az idegenektewl? monda nekij Peter, az idegenektewl, Monda nekij Iesus Tehat az fijak zabadosok? de hogij bantasra ne legijewnk, ménijel az tégerre, wesdbe az horgot, ees az halat, melij elewzer meg akad, wed kezedbe, nijsd fel a zaijat, lelz egij ★ Staterat benne. Azt hozd el, aggijad een erettem ees te eretted.

★ Az olijan pēznek dijdrachma wolt neue melij nalok tewt tijzenket fijllijert.

★ Egij Statera keet dijdrachmat tezen.

Zent Mathe

Tijzennijolczadijk Capi.

ent Mij-
al napijã
valo E-
vañ.

Z idewben iarwlanak az tanijtwanijok Iesus-hoz, ees mõdanak. Kij choda nagijob ménijeknek orzagaba? Ees Iesus elew hijwan egij kijs gijermeket, meg allata kewztek ees monda, Hogijha meg nétérendetek, ees nem leztek olijanok mijnt ez gijermek, nem mentekbe ménijeknek orzagaba, walakij azert meg alazza magat mijnt ez gijermek, az nagijob ménijeknek orzagaba. Ees walakij fogad hozzaija, egij illijen gijermeket een neuembe, engemet fogad, ees walakij, meg botrankoztat walamellijet ez gijermekek kezzijl, kijk een ben nem hijznek. Iob wolna annak, hogij egij malom kewet kewtnenek nijakara, saaz ten gernek melsegebe wetnek.

Iaij ez wijlagnak botronkozastol, demaga zijkseg hogij el iewijenek az botrankozasok, de Iaij annak kij mijat abotrankozas iew. Hogij ha az te kezed awagij labad arta

lomra wagijon neked, mesd el, ees wesd el tewled, iob teneked az eletre chonkan bõkan be menned, hogij nem mijnt keet kezed ees keet labad leuen pokolra wettetnij. Ees hogijha az te zemed bantasodra wagijon neked, toldkij ewtet wesdel tewled Iob teneked egij zemmel az eletre menned hogij nem mijnt keet zemmel pokolra wettetnij.

Lassatok azert hogij meg ne wtalijatok chak egijetijs ez illijen kijchijnijekbe, mert mondom tij nektek, hogij ezeknek angijali mijndenkoron latijak, az een attijamnak zijnijet kij mẽnijorzagba wagijon. Mert embernek fija iewt, hogij iduezijtene a mij el wezet wolna. Mijnt teeczijk nektek? Hogij ha egij embernek wolna zaaz ijwha. Ees egij kezzijlek el teuednek, nemde el hagijae az kijlenczwen kijlenczet a pwztaba, ees el megijen meg keresij az melij el teuedet? Ees ha tertijnijk hogij meg lelij ewtet. Bijzon mondom nektek, nagijob ereme wagijon raijta hogij nem mijnt az kijlenczwen kijlenczen, kijk el nem teuettek wolt. Ezenkeppen, azt akarija az tij mennij eij attijatok, hogij egij se wezzen el ez kijchijnijekbe.

Towabba ha az te attijadfija wetkezijk te ellened, ménijel, fedmeg chak egijedijl ewnnen magat, ha meg fogadija bezededet, meg nijerted attijadfijat Hogij ha kegijg a te zodat nem fogagija, weegij megijs hozzad egijet awagij kettewt, hogij keet awagij harom tanw bezedeben mijnden bezed meg alijon, hogij ha azok zawat sem fogagija mond meg anija zent egijhaznak. Hogij ha anija zent egij hazat nem akarija halgatnij. Legijen teneked mijnd pogan ees nijlwan walo bijnes. Bijzon mondom nektek, walakijket meg kewteztek ez fewlden, kewtezwe leznek ménijorzagbaijs, ees walakijket meg odoztok, ez fewlden, odozwa leznek ménijorzabaijs. Ismeg azt mondom nektek hogijha ketten awgaij harman meg igijenesijlt akarattal ijt ez fewlden mijndent walamijt kerendenek, meg lezen nekijk adwa az een attijamtol, kij ménijorzagba wagijon. Mert walahol ketten awagij harman egijbe gijlnek, een neuembe, ot kewzettek wagijok.

Akoron Peter hozza iarwla monda nekij. Vram, ha az een attijamfija hetzer wetkezijk een ellenem meg bochassake nekij?

monda nekij Iesus, Nem mondom te neked hogij heczer, hanem hetwen heczer.

Annakokaert hasonlatot a ménijeknek orzagi egij kijralhoz, kij akart wolna zamot wetnij az ew zolgaij wal. Ees mijkoron el kezdette wolna az zam wetest, hozanak egijet eleijbe, kij nekij tartozijk wala tijz ezer font penzel. Ees mijkorō né wolna honnet meg adnij, hagija az wr hogij ewtet el adnak, mijnd felesegeuel ees gijermekijwel egijetembe, ees mijnden marhaijat a kij wolna, hogij nekij meg lenne az fijzetes. Az zolga kegijg leesek labahoz, ees imadija wala ewtet mondwan. Vram legij bekeseges een felewlem, ees mijndeneket meg adok neked. De maga az wr meg kenijerijle az zolgan el bochata ewtet, ees mijnden adossagat meg engede.

Wr nap wtan hwzon keitewdijk wasarnapij Ewañ.

Ees az a zolga kij mene elewle, talala egij zolga tarsat, kij nekij tartozijk wala zaz penzel. Ees ewtet torkon ragadwan ijstekenel fogwa wonza wala mōdwan. Ad meg nekem az mijwel tartozol. Ees a zolga tarsa elewtte le eswen, kerij wala ewtet hogij bekeseges lenne felewle, ees mijndeneket meg akarna nekij fijzetnij, de amaz

nem akara hanem wete ewtet az temleczbe
mijg nem meg adna az adossagot. Mijko-
ron ezt az wrnak egijeb zolgaij lattak wol-
na, felette igen banak, el iewenek az wrhoz
ees mijndeneket meg mondanak nekij
mijnt lewttenek wolna. Tehat az wr azt a
zolgat hozza hijwata, ees monda nekij. Al
nak zolga mijkoron engemet kertel wolna
mijnden adossagodat meg hagijam neked.
Nemde irgalmassagot kellete nekedijs ten
ned? mijnt te weled irgalmassagot tewtté
wala? Ees az ew wra reija meg harogwan
ada ewtet az hoharok kezebe, mijnd aggijg
megnem mijnd meg fijzetne az mijwel tar
roznek nek j. Igij tezen az een méneij attija-
mijs tij nektek, ha kij kij mijnd tij kezzijle
tek, meg nem bochattija zijwe zerijnt at-
tija fijanak wetkeijt.

Tijzenkijlenczedijk Cap.

Es lewn hogij mijkoron Iesus ez bezedeket, el wegezte wolna, kij mene Galileabol, ees iewe sijdosagnak hatarijra melij wagijon Iordan wijzen twl. Ees kewetek ewtet sok seregek, kijket ot meg wijgazta. Ees iarwlanak ew hozza az farijseusok, kesertwen ewtet ees mondanak nekij. Illijke em bernek felesegetewl meg walnij akar mij okert? felele nekijk ees monda. Nem olwastatoke, hogij kij leg elewzer teremtet, wgij teremtet, hogij lenne ferfijw ees azonijallat? ees monda ismeg nekijk. Ezert el hagija ember attijat ees annijat, ees ragazkodijg az ew felesegehez, ees ketten lez nek egij testbe. Azert immar nem kettew, hanem egij test. Annakokaert a mijt isten egijbe zerzet ne walazza azt el ember. Gene. 1. et 2.

Mondanak nekij, mijert tehat, hogij Moijses azt hatta hogij az meg walasrol leuelet agijanak ees el bochassak? Monda Deut. 14.

nekijk. Az tij kemenij zijwetekert engede Moijses azt, hogij meg walhatnatok felesegtektewl, Mert elewzer nem wgijan wala Mondom kegijg tij nektek, hogij wakij el hagija feleseget (hanemha paraznasagnak okaert) ees mastweend, ez mijnt bwija ember wetkezijk. Ees walakij az ew el bochatot feleseget wezijs, azijs wgijan wetkezijk.

Mondanak nekij az ew tanijtwanij, ha ilijen modon wagijon embernek dolga felesegeuel, hat iob meg sem hazaswlnij. Monda nekijk. Nem mijndenek foghatijak meg ezbezedet, hanem azok a kijknek adatot. Mert wannak herelt emberek, kijk annijoknak mehebewl olijan modon zijlettenek. Ees wannak hogij kijket emberek hereltenek meg, Vannak ismeg kijk magokat meg hereltek az ménijeknek orzagaert. Az kij foghattija, fogija.

Akoron hozanak ew hozza kijs gijermekeket, hogij kezeet raijok wetne, ees imat koznek. A tanijtwanijok kegijg meg rongalijak wala ewket. De monda Iesus, ne banchatok az gijermekeket, ees ne tijlchatok meg, hogij een hozzam ne iewenek, mert ez illijeteneke ménijeknek orzaga, Ees

mijkoron

mÿkoron kezeet rajok wettete, wolna el mene onnet.

De ime egÿ iarwla ew hozza monda nekÿ. Io meſter, mÿchoda ÿot kel tennem ha azt akorō hogÿ az ewrewk eletet wegÿ em, monda nekÿ Ieſus. Mÿre mondaz engemet lonak? ha ſenkÿ nem ÿo, hané chak egÿ, twgÿnÿa illÿk mÿnt iſten. Hogÿ ha az eletre be akarz mennÿ, tarch meg a parácholatokat, Monda nekÿ, mellÿek et? Ieſus monda. Ne ewlÿ, ne parazmalkogÿal, ne oroz, hamÿſtanw ne legÿ, attÿadat anÿadat tÿzteliÿed, ees fele baratodat zereſſed mÿnt tennen magadat, Monda nekÿ az ÿffÿw, mÿnd ezeket meg tartottam een, ÿffÿwſagomtwl fogwa, azert mÿkel tewb hozza? Monda nekÿ Ieſus, Ha tewkelletes akarz lé nÿ mennÿel agÿel mÿndeneket kÿk wannak neked, oztogaſd az zegenÿeknek, ees lezen kÿnched ménÿorzagba, ees iewel kewes engemet. Mÿkoron az ÿffÿw ezt hallota wolna, meg zomorodwan mene elonet, mert ſok iozaggal bÿr wala.

Ieſus kegÿg monda az ew tanÿtwanÿnak. Bÿzon mondom nehez a kazdagnak ÿdwezÿlnÿ. Sewt azt mondom nektek,

kewnÿeb az teuenek a tew fokan alral mennÿ, hogÿ nem mÿnt az kazdagnak menÿorzagba, be mennÿ. Ezt halwan az tanÿtwanÿok igen meg chodalkozanak, ees mondnak wala. Tehat kÿ ÿdwezÿlhet? Iesus kegÿg rejaÿok tekÿnte ees monda nekÿk, Embereknel ez lehetetlen dolog, de istennel mÿndenek lehetsegesek.

Tehat felele Peter ees monda nekÿ. Im mÿ el hattonk mÿndeneket, ees teged kewettewnk, mÿ lezé azert nekewnk Monda nekÿk Iesus. Bÿzon mondom nektek, hogÿ tÿ kÿk engemet kewettetek. Mÿkoron a meg wÿjulasnak ideÿen ÿlend embernek fÿa az ew felseges zekÿbe, ÿltek tÿs ot tÿzenketten, itelwen Israelnek tÿzenket nem zetseget. Ees mÿnden walakÿ el hagÿa, wagÿ attÿar, wagÿ annÿat, wagÿ feleseget, wagÿ gÿermÿeket, wagÿ mezewÿt, az een neuemert, zaaz annÿt wezen. Ees az ewrek eletet bÿrÿa, mert sok elsewkleznek wtolsok. Ees wtolsok elsewk.

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

Hwzadijk Capitulom.

Septuagesima wasarnapij Ewañ.

MErt hasonlatos az mēnij eknek orzaga a chalados emberhez kij igen reggel kij megijen mijeseket fogadnij az ew zewlewijebe. Ees mijnek wtāna meg zerzewdek welek az naponkent walo zam penz felewl. bochata ewket az ew zewleijebe. Ees kij mene ismeg harom hora kor, lata tewbbeketijs, hogij a pijaczon heijaba allananak, smonda nekijk. Mēnijetek tijs az een zewlewmbe, az mij igaz meg adō nektek, Amazok el menenek. Ismeg kij mene hat hora kor ees kijlencz hora kor, wgijan olijan modon chelekedel, ennek wtanna kij mene tij zenegijhora korōnijs, ees talala, tewbbeketijs kijk ot heijaba allananak smonda nekijk. Mijt allotok ijt mijnd ez egez napon heijaba? Mondanak nekij, mert senkij nem fogadot meg mijnket, monda nekijk menijetek tijs az een zewlewmbe ees az mij igaz lezen meg adom nektek.

Mÿkoron kegÿg estwe wolna immaran monda az wr, a wÿnczelernek. Hÿdbe a mÿ eseket, ees ad meg az ew bereket, el kezdwen az wtolsokrol mÿnd az elsewkÿg. Ees mÿkoron el iewttenek wolna azok kÿk tÿzenegÿ hora koron mentenek wala kÿ, mÿndenÿk fel weue az ew penzet. Elew iwe nek az elsewkÿs, kÿk azt welÿk wala hogÿ nekÿk tewbbet adnanak, de azoknakÿs chak annÿt adanak. Ees mÿkoron lattak wolna hogÿ nekÿk nem adnanak tewbbet morgodnak wala a chalados ember ellen mōd wan. Imez wtolsok chak egÿ horaba munkalottanak, ees mÿ hozzank kÿk az napnak terhet ees hewseget wÿseltÿk, hasonlatossa tewd.

De ew felele ees monda egÿknek, Bara tom nem tezek neked bozzwsagot, nemde ennÿ penzbe zerzewttele meg welem? wedwel a mÿ tÿed ees ménÿel wele, mert een imez wtolsonak wgÿam annÿt akarok adnÿ menÿt neked. Nem Illÿke nekem az een marhamwal wgÿan chelekednē mÿnt een akarom? Awagÿ a te zemede alnak? Mert een ÿo wagÿok? Ezenkeppen leznek az wtolsok ellewk. Ees az elsewk wtolsok.

Mert sokan wannak kik hiwattatak, de ke uesen wannak walaztottak.

Ees fel menwen Iesus Ieruſalembe, weue hozza az wton chak az ew tizenket tanitwanit, ees monda nekik. Im fel megiewnk Ieruſalembe, ees embernek fija el arwltatik papi feiedelmeknek ees iraſtudoknak, ees ewtet halalra karhoztattiak, ees agiak nepeknek kezebe, hogi meg chwfolliak, meg wſtorozzak, ees meg fezihek ewret de maga harmadnapon fel tamad.

Zent Jakab napija an walo Ewañ.

Akoron iarwla ew elibe zebedeuſnak fiaink annija az ew fiaiwal. Imadwan ees kerwen walamit ew tewle, ſmonda nekik Iesus, mit akarz? monda az, Mongiad hogi ezeen keet fiaim ilienek, egik az te iogodra, maſik balodra, az te orzagodba, felele Iesus ees monda. Nem twgiatok mit kertek, meg ihattiatoke az pohart mellet een meg iiando wagiok, ees meg kereztelkedhetek az kereztſegben, kibe een meg kereztelendew wagiok? Mondanak nekik, meg lehet, monda nekik. Iollehet az een poharomat meg Izzatok, ees azon kereztſeggel kiwel een, kereztelkettek, De az een iogomra awagi balomra iſtnik. Nem

een adhatom nektek, hanem azoke kijknek meg zereztetet az een attijamtol.

Ezt mijkoron az tijze hallota wolna az tanijtwanijoknak, kezdenek bozzonkodnij a keet attijafijakrol. Iesus kegijg hozza hijwa ewket smonda nekijk. Tugijatoke hogij az nepek kewzet wagijon ez fele feijedelemseg? Ees kijk ew kewztek nagijobbak azok bijrnak az alab walokkal. De nem wgij lezen tij kewztetek, de walakij tij kewztetek nagij akar lennij, Az tij zolgalotok legijen ees walakij elsew akar lennij, tij zolgatok legijen, Mijkeppen embernek fija, né iewt hogij zolgalnanak nekij, de hogij ew zolgalna, ees hogij az ew lelket adna sokaknak waltsagert.

Ees mijkoron kij iewnenek Ierikobol, keuete ewtet sok sereg. Ees ime keet wak, kijk otaz wton ilnenek, mijkoron hallotak wolna hogij Iesus menne onnet, ijwewltnek wala mondwan. Vram Dauidfija legij kegijelmes nekewnk. Az sereg kegijg rōgallija wala ewket, hogij wezteg halgatnanak de amozok annal inkab ijuewltnek wala mondwan irgalmaz nekewnk wrā Dauidnak fija, Meg alla Iesus, hozza hijwa ewket,

ees monda. Mijt akartok hogij weletek tegijek? mondanak nekij, wram hogij meg nijllijanak az mij zemerijnk, Meg keserijle Iesus ewket, Illete az ew zemeket, kijk mijnt iaraſt latnij foganak, ees kewetek ewtet.

Hwzoneggijedijk Capi.

Es mijkoron kewzelget nenek Ieruſalé fele, ees iwtottanak wolna betfagere, az olaij hegijre, Akoron Ieſus el kijlde ket tewt az ew tanijtwanij kezzijl monda nekijk. Ménijetekel imez caſtelba kij tij ellentekbe wagijon, ees mijndjaraſt talaltok egij new ſten zamart meg kewttwen ot, ees az fijat wele, odozzatokel ees hozzatok ennekem. Ees ha walakij nektek walamijt zoland, azt mongijatok, hogij ezekel wrnak dolga wagijon. Ees mijnd iaraſt el bochattijak ewket Ez kegijg, mijnt azert lewn, hogij be tellijeſednek, az mijt mondot wala az Proféta, Imijg zolwan, Mongijatok meg Sijonnak Zach. 9. Ieſanijanak, Ime a te kijralijod iew teneked magat meg alazwan, Illwen az meg tanij-

Elſew aduent waſarnak ij Ewañ.

★ Kiin soha senkij nem ilt az elewt mijkeppen meg wagijon. Marci. 11

tot zamaron, ees Annak fijan ★ El menenek az tanijtwanijok ees azonkeppen tewnek, mijnt nekijk Iesus hatta wala, el hozak a zamart ees az fijatijs wele, ees rwhaijokat reijaijok terijtek, ees ewtet fel ijltetek. Az sok sereg kegijg, rwhaijokat az wtra terijtijk wala, nekijk agakat zaggatnak wala a fakrol saz wtra hijntijk wala. Az seregek kegijg, kijk elewte ees wtanna mennek wala

★ Az az kerlek wtam karch meg

ieweltnek wala mondwan, Osanna ★ Da uidnak fijanak, bodok kij iewt wrnak neuebe, osanna az magassagolba.

Ees mijkoron Iesus bement wolna Ierusalembe, meg indula mijnd az egez waras, ees mondnak wala, kijchoda ez? az seregek kegijg mondnak wala. Ez az Iesus a Profeta Galileabol nazarethbelij. Ees bemene Iesus az istennek templomaba, ees kij ijzij wala onnet az arosokat ees az wasarlokat ot a templomba, ees az penzwaltoknak aztalijt, az galamb arosoknak ke-

Esai. 56. Mere. 7.

treczijt, fel fordita, ees monda. Meg wagij on irwan, Az een hazam imatsagnak hazanak hijwtttatijk, tij kegijglen azt tewttetek latroknak barlangijawa, Akoron az templomba iarwlanak ew hozza wakok

ees santak, smeg wijgazta ewket.

Mijkoron az papij feijedelmek ees irastudok lattak wolna ez chodakat, mellijeket tewt wala. Ees az gijermekeket hallotak wolna a templomba iweltenij ees mondanij, osanna Dauidnak fijanak, meg bozzwlak ees mondanak nekij. Hallode mijt mōdnak ezek? Iesus monda nekijk, Mijre nem? Soha nem olwastatoke. Az artatlanoknak ees chijchemijknek zaija altal wegeztedel dicheretedet? Ees ewket el hagijwan, kij mene az warasbol betanijaba, ees ot marada. Psalm. 8.

Reggel kegijg ismeg az warasba terwen meg ehezek, Ees mijkoron latot wolna egij fijge fat az wton, oda mene, semmijt raijta nem talala, hanem chak a leuelet, ees monda nekij, Soha te raijtat gijmelch ne teremijen mijnd ewrewkke. Ees mijnd iarast meg aza a fijgefa, mellijet mijkoron az tanijtwanijok lattanak wolna meg chodalkozanak raijta mondwan. Im melij hamar meg aza az fijgefa. Iesus kegijg felele ees monda nekijk, Bijzon mondom tij nektek, hogijha hijtetek lezen ees semmijt nem ketelkettek, nem chak ezt

mÿelÿtek az mÿ az fÿge fanak tertÿnt, de ha azt mongÿatok imez hegÿeek, wedfel innet magadat, bochasd az tengerbe, meg lezen. Ees mÿndeneket walamÿt hÿwen imatsagtokba tertek el wezÿtek.

Ees mÿkoron az templomba iewt wolna eesot tanÿtana, hoza menenek az papÿ feÿedelmek, ees a few nepek ees mondanak. Mÿchoda hatalommal mÿeled ezeket ees kÿ atta neked ez hatalmat? felele Iesus monda nekÿk, Enÿskerdek walamÿt tewletek mellÿet ha tÿ meg mondotok ennekem, meg mondom enÿs, kÿ hatalmawal mÿelem ezeket. Ianosnak kerezteleze honnet wolt? menbewl awagÿ emberektewl? Amazok kezdek azt magokba gondolnÿ mödwan. Ha azt mongÿwk hogÿ menbewl, fogÿa azt mondanÿ, hogÿ mÿre nem hÿttewnk tehat nekÿ, ha azt mongÿwk hogÿ emberektewl, felelmewnk wagÿö a sokaslagtol mert mÿnÿaÿ an wgÿ tartÿak wala Ianost mÿnt Profetat. Meg felelenek azert Iesusnak ees monda nak, Nem twgÿwk, mö da ewÿs nekÿk. Teh at een sem mondö meg nekek kÿ hatalmawal mÿelem ezeket

Mÿ lattatÿk kegÿg nektek Egÿ ember-

nek wala keet fija, ees mene az elsewhez monda nekij, fijam ménijel, ma mijel az een zewlembe, amaz kegijg felele monda, Nem akarom, de annak wtanna meg bana tetijt ees el mene. Amasijk fijahoz mene, annakijs wgij monda, ees az azt felele monda, el megijek wram, ees nem mene el. Ez kettew kezzijl mellijk tewtte az attija akaiatijat? ees mondanak nekij, az elsew, monda nekijk Iesus, Bijzon mondom tij nektek hogij az nijlwan walo bijnesek ees az kurwak elewl weznek tijkteket ménijeknek orzagaba. Mert hozzatok iewe Ianos babtista igassagnak wtan, ees nem hijtek nekij. De az nijlwan walo bijnesek ees az kurwak hijnek nekij. Ees mijkoron ewtet lattatok wolna nem tartatok az wtan penitenciat, hogij nekij hijnnetek.

Hallijatok meg az mas peldatijs. Vala egij chalados ember, kij palantala egij zewlewt, mellijet seuijnijel kewrnijl wewn, ees asa sotwt benne, ees epijte tornijot. Ees az zewlet helijheztete a mijesek kezebe, ees ewnnen maga el mene mezze. Mijkoron kegijg az zewle gijmelchenek ideije, el kezelijtet wolna, el bochata az ew zolgaijt az

mijesekhez, hogij az zelew gijmelchet el wennek. De az mijesek meg kapak az ew zol gaijt, kijt igen werenek bennek, kijt meg ew lenek, kijt kegijg meg kewezenek. Ismeg el. bochata zolgaijt, tewbben mijnt az elewt, Azokalijs olijan modon chelekedenek, wtolzor el bochata az ewnnen fijat mondwan, netalam tijztelwen felijk az een fijamat, Demijkoron az mijesek az ew fijat lattak wolna. Mondanak ewn kewztek. Ihon wagijō az kije az ewrewkseg, iere ewlijk meg ewtet, hogij az ewrewkseg reijāk zallijō. Ees ewtet meg kapak az zewle kijwijl wetek, ees meg ewlek. Azert mijkoron haza iew, az zewlenek wra mijt tezen az mijeseknek? Mondanak amazok, a gonozokat gonozwl weztij el, ees az ew zewleijet agija maas mijesek kezebe, mellijek adnak nekij gijmelchet mijkoron annak ijdeije lezen.

Psal. 117. Monda nekij Iesus, soha nem olwastatoke az irasokban, hogij az kewet, kijt az rakoe nem lonak iteltek, az tetetet a zegletnek feijenek. Istentewl zerzetet ez, ees chodalatos a mij zemeijnk elewt. Annakokaert mondom tijnektek, Hogij istennek orzaga el wetetijk tewletek, Ees adatijk ne-

peknek kÿk belewle gÿmelcheznek. Ees wa lakÿ ez kewre eſÿk, meg tewtetÿk, a kÿre kegÿg eſÿk meg rontÿa ewtet. Ees mÿ toron az papÿ feÿedelmek hallotta kwolna az ew pelda bezedÿt, meg eſmerek hogÿ ew rolok mödana, Ees kereſtednek wala mÿnt ewtet meg fognak, de nem merek a ſoka ſagtol mert tartÿak wala ewtet mÿnt Profetat.

Hwzonkettewdÿk Cap.

Wr nap wtan hwzad wa ſarnapik Ewañ.

Smeg zola nekÿk Ieſus pelda zerÿnt ees monda haſonlatos a ménÿek nek orzaga egÿ kÿralÿhoz, melÿ az ew fiianak zerze menÿegzewt, ees el bochata az ew zolgaÿt, hogÿ el hÿnak a kÿk a menÿegzewbe hÿwataloſok wolnanak. Ees amazok nem akarnak wala el iewnÿ. Iſmeg kÿ bochata maas zolgaÿt mondwan, Mongÿatok meg az hÿwataloſoknak, Ime az een ebedemet meg kezÿtettem. az een ewkreÿm ees hazÿ madaraÿm fel wagwa wannak. Ees mÿndenek kezzen wannak, ieweneke az menÿ-

egzebe. Amazokt el mulatak, ees el menenek, nemellyk falwyaban, nemellyk egyeb dolgara, nekyk kegyg, zolgayt meg tartak ees bozzwsaggal illetwen meg ewlek ewket De myk koron ezt a kyralyk hallotta wolna meg haragwek, ees ew seregyt el bochatwan, el wezte az gylkoskokat, ees az ew waraskokat meg egete.

Ees monda az ew zolgaynak, Iol lehet az menyegzew kezen wala, de az kyk hywa taloskok walanak nem woltanak melkok reya Azert menyetekel az wtaknak menetyre, ees walakyket talalkok, hyatok el a menyegzewbe. Ees az ew zolgayk kyk menwé az wtakra, egyybe gyhtek mynd walakyket talalanak, mynd iokat mynd gonozokat. Ees a menyegzew meg tellyesedek, az le telepedewkkel, Akoron be mene az kyralyk hogy meg latna a le telepetteket. Ees latta ot egy embert kynek nem wala menyegzew rwhaya. smonda nekyk. Baratom myk okon iewttel ide hanynchen menyegzew rwhad Amas meg nemula. Tehat monda a kyralyk zolgaynak. Labat ees kezet meg kewtezwen, bochassatok ewtet a kylsew setetsegre holot lezen az, syralom ees sogaknak chy-

torgataſa, mert ſokat az hijwataloſok de keueſek az walaztottak.

Akor az Farizeuſok onnet el menwen, kezdenek tanachot tartanj hogj ewtet meg fognak bezedeben, ees bochatak eel oda ew hozza, az ew tanjtwanjokat, Herodes zolgajwal. Kjk mondanak nekj. Meſter twgjok hogj igaz wagj, ees az iſtennek wtara igazan tanjtaz, ees hogj ſenkjt nem gondolz, ſem emberektnek zemelijet nem walogatot. Annakokaert mod meg nekewnk, mijnt teczik neked? kelle adot adnonk Chazarnak awagj nem? Ieſus kegjg meg eſmerwen az ew alnakſago kat monda. Mijt keſergettek engemet kee pwtalok, mwtaſſatok meg nekem a penzt kijt zednek az adoba. Amazok hozanak ne kj egj penzt elew, ſmonda nekjk, kije ez keep ees a kernijl walo iras? Mondanak ne kj Chazare, tehat monda nekjk. Agjatok meg azert a mj Chazare chazarnak, ees a mj iſtene iſtennek. Ees ezeket halwan raj ta meg chodalkozanak, ees ewtet el hagwan, el menenek.

Azonnapon iarwlanak ew hozza, Saduceuſok, kik azt tartijak hogj nijnchen a fel

tamadas. Ees kerdek ewtet smondanak,
Mester, Moijses azt monta, hogij ha wala-
Deut. 25. kij meg hal snem leend fija, tehat annak fe
leseget wegije az attijafija, ees tamazzon
magot tewle attijafijanak, walanak kegijg
nalwnk heet attijafijak, az elsew meg new-
zek, smeg hala, mag nekijl, hagija feleseget
attijafijanak, Azonkeppen a masodijk, har-
madijkijs, mijnt az hetedijg, mennel wtol
kegijg meg hala az azonijallatijs. Azert a fel
tamadasnak ideijen, az azonij mellijk fele-
sege lezen? mert mijndenijke wolt. Felele
Iesus ees monda nekijk. teuelijgetek, nem
tudwan az irasokat, sem az istennek hatal-
massagat. Mert az feltamadasnak ideijen
senkij meg nem newzijk, seem walakijt nem
adnak fernek, de leznek mijkeppen istennek
angijalij ménijorzagba. A hallottaknak ke-
gijg fel tamadasokrol. Nem olnastatoke
Exodi. 3. hogij meg wagijon nektek mondwan isté
tewl, kij wgij mond. Een wagijok Abraham
nak istene ees Isaaknak istene, ees Iakob-
nak istene. Mert az isten nem a hallottak
istene hanem az elewke. Ees mijkoron
hallotak wolna ewtet a seregek chodalkoz
nak wala az ew twdomanijan.

Mijkoron

Mijkoron kegijg hallottak wolna az farijseusok, hogij a Saduczeusoknak be dwgta wolna zaijokat. Egijbe gijlenek.

Ees ew kezzijlek egij terwenij tudo dactor kerde ewtet kesertwen, ees monda, Mester, mijchoda a nagij parancholat a terwenijbe? monda nekij Iesus. zeressed wradat istenedet tellijes zijwedbewl, tellijes lelekkel, ees tellijes elmeuel. Ez az elsew, ees a nagij parancholat. Amasodijkijs hasonlatos ehhez. Zerressed fele baratodat mijnt tennen magadat. Ez kettewbe fijg mijnd az egez tewruenij ees a prophetaknak mondassij.

wr napwtan tijzennijolczadijk wasat napi Ewañ.

Iesus akoron a farijseusokat egijbe gijhrwen kerde ewket mondwan. Mij lattatijk nektek a Cristus felewl, kij fija? Mondanak nekij. Dauijde, mōda nekijk. Mijre hija tehat Dauid ewtet lelekbe wranak mondwan. Monda az wr, az een wramnak, ijl een iogomra, mijglen wetem az te ellensegijdet samelzeknek labad ala. Azert ha Dauid wranak mongija mijmodon lehet ew fija? Ees senkij semmijt nekij nem felelhet wala, sem mere walakij ewtet az naptwl fogwa tewbzer kerdenij.

Psal. 109.

Hwzonharmadijk Capit.

AKoron zola Iesus a seregeknek, ees az ew tanijt wanijnak monda. Moij sesnek zekijbe ijlnek, az irastudok ees fariseusok. Azert walamijt mōdnak nektek meg tartanij tarchatok, ees azt mijelijetek, de az ew chelekedetek zerijnt tij ne mijelkegijetek, mert mongijak snem tezijk. Ees embereknek wallara nehez terhet wetnek, ees el wijselhetlent. Ewk kegijg azt chak wijijal sem akarijak illetnij, kegijg mijndeneket azert mijelnek, hogij latassanak emberektewl, mert kij zelesijtijk az feijeken walo Irast, ees rwhaijoknak peremijt. Ees az lakodalomba elsew helijet zeretnek, ees hogij az tanachba few helijen ijlijenek, hogij a pijaczon kezennijenek nekijk, ees mesternek hijwattassanak.

Tij kegijg ne akorijatok mesternek hijwattatnij, mert egij a tij Mestertek, twgnija illijk mijnt Cristus. Ees tij mijnd attija fijak wattok. Ees ez fewlden senkijt attijatok

nak ne hijatok, mert egij az tij attijatok me lij wagijon ménijorzagba. Se Mesterek nek ne hijwattassatok, mert egij az tij Mestertek twgijnija Illijk mijnt Cristus. A kij leg nagijob kewztetek, a lezen zolgatok, Mert walakij magat fel magaztallija meg alazta tijk, eeswalakij magat meg allazza, fel magaztaltatijk.

Iaij kegijg nektek irastudok ees Fariseusok, keepwtalok, mert ménijorzagot be re keztijtek emberek elewt, mert tij be nem mentek. ees a kijk be mennenek, sem bochattijatok be.

Iaij tijnektek Irastudok ees Fariseusok keeppwtalok, mert az hozzw imadsagnak zijnije alat meg ezijtek ewzwegijeknek hazaijt, azert nehezb Iteletet weztek.

Iaij tij nektek, irastudok ees Fariseusok keepwtalok, Mert eliarijatok, a tengert ees a fewldet, hogij egij ★ Proselitust tehessetek. Ees mijkoron ez meg lezen, pokolnak fijawa tezijtek keeczer inkab hogij né mijnt tij wattok.

Iaij tij nektek wak wezerek mert azt mongijatok hogij walakij a templomra eskezijk sem̄ij, a kij kegijg az aranijra eske-

★ Proselitus az kij a sij do bijtre ijw wolt maas nepek kezzijl

zűg kű a templomba wagűon, hat az bűnes. Bolondok ees wakok, melűk nagű ob az aranűe wagű az templom, kű az aranűtűs meg zentelű? Ees walakű az oltarra eſkezűk ſemmű, de ha az aűandekra eſkezűk, kű az oltaron wagűon, bűnes. Bolődok ees wakok, az aűandeke nagűob awagű az oltar, kű meg zentelű az aűandekotűs? Azert walakű az oltarra eſkezűk. Eſkezűk arraűs, ees műnd azokra kűk az oltarő wannak. Ees kű az templomra eſkezűk, eſkezűk, műnd az templomra, ees műnd azra, a kű a templomba lakozűk. Ees walakű a ménűorzagra eſkezűk iſtennek zekűre eſkezűk, ees azra a kű a zekbe űl.

Laű nektek iraſtudok ees Fariſeuſok kee pwtalok, kűk meg dezmallűatok a mentar Anetomot, ees a kewment, a mű kegűg nagűob wolna az terwenűbe, azt hatra hattatok, tugűnűa Illűk műnt, az iteletet, irgalmaſſagot, ees hűtet. Ezeket kelwala meg kellűeſűtenetek, ees amazokat el nem hagű notok, wak wezerek, kűk az zwnűogot meg zűrűtek, ees a teueet el nűelűtek.

Laű, tű nektek iraſtudok ees Fariſeuſok keepu talok, kűk a poharnak ees talnak kűl

sew felet meg tÿztÿttÿatok, belewl kegÿg rakuak watto kragadozassal ees merteklet lenseggel, wak Fariseus, tÿztÿch meg elew zer a mÿ belewl wagÿon a poharba ees a taiba, hogÿ az kÿlsew feleis tÿzta legÿen.

Iaÿ tÿ nektek iraſtudok Fariseuſok, keep wtalok, mert haſonlatoſok wattok a meg feÿerÿtet koporſokhoz, kÿk kÿuÿl zepnek teeczenek, belewl kegÿg rakwak halottaknak tetemÿwel. Ees mÿnden rwtſaggal. Azonkeppen tÿs kÿwÿl emberek nek igazag nak teeczetek, belewl kegÿg rakwak wattok mÿnden keepwtalaſſal ees alnakſaggal.

Iaÿ tÿ nektek iraſtudok ees Fariseuſok keepwtalok, kÿk a Profetaknak koporſot epitetek, ees az igazaknak koporſoÿt felekke ſÿtÿtek. ſazt mongÿatok, hogÿ ha az tÿ attÿatok ideÿebe woltatok wolna, Nem lewtetek wolna taars a Profetak werebe, de tÿn nen magatok bÿzonſagot teztek rola, hogÿ tÿs azzono k fÿaÿ wattok, kÿk meg ewlték a profetakat, tellÿeſÿtſetek meg tÿs az apatok merteket, Kÿgÿok, ees kÿgÿoknak nemzetſegÿ, mÿnt tawoztattÿatokel a pokolnak iteletÿt?

Annakokaert ime bochatok een tÿ hoz-

Zent istwan prothomartir napijã wa o Ewañ.

zatok profetakat ees bewlcheket, ees irastudokat, kijk kezzijl nekijket meg ewltek, nekijket meg fezijtetek, nekijket meg ostoroztok a tij sijnagogatokba, ees kergetijtek warasrol warasra, hogij reijatok zalij on mijnden igaz weer. Az igaz abelnek weretijl fogwa mijnd Zakarias wereijg, kij wala Barakijasnak fija, kijt meg ewletek az tẽplom ees oltar kewzet. Bijzon mondom nektek hogij meeg mijnd ra zalnak ezek ez nemzetsegre. Ierusalem Ierusalẽ, kij meg ewled a Profetakat, ees meg keuezed azokat kijk te hozzad bochattattak, menijzer akartam az te fijaijdat egijbe gijhtenij, mij keppen gijhtij a fijas tijwk az ew fijaijt zarnaij ala, ees nem akartatok. Ime marad nektek az tij hazatok pwzta, mert mondom tij ncktek, hogij ennek wtanna nem lattok engemet, mijgnem azt mongijatok aldot kij iewt wrnak nenebe.

Hwzonnegijedijk Capi.

Nnek wtanna Iesus kij iewe az templombol ees el megijen wala, de iarwlanak hozza az ew tanijtwanij, hogij meg mwtatnak nekij az tem plomnak mijwet. Iesus kegijg monda nekijk. Lattijatok mijnd ezeket? Bijzon mondom tij nektek hogij kew kewen nem marad hogij el nem tewretnek.

Ees mijkoron ew az olaj hegijen ilne. Iarwlanak tijtkon hozza az ew tanijtwanij ees mondanak. Mondmeg nekewnk mijkoron leznek ezek, ees mij iele az te el iewetednek, ees ez wijlagnak wegezetinek? Felele Iesus ees monda nekijk. Lassatok hogij walaakij el ne hijtessen tijteket, mert so kan iewnek een neumbekijk azt mongijak een wagijok a Cristus, ees sokakat el hijtetnek.

Hallanij fogtok hadakat, ees hadrol walo hijreket, de lassatok hogij megne indwl

lijatok raijta, mert ezeknek mijnd meg kel lennij, de nem lezen meeg mijnd iarast wege. Egij neep maas neep ellen feltamad, ees orzag, orzag ellen, Ees leznek dewg halalok, ehsegek, ees fewld indulasok gijakor helijeken. Ezek kegijg chak a kezdetij, a banatoknak.

Akoron el arulnak tijkteketnijomorwsagra, ees meg ewlnek. Ees mijnden nepeknek, leztek gijlesegebe az een neuemert. Akoron sokan meg botrankoznak ees egij mast el arwlijak, Ees egij mast gijlelijk, feltamadnak az hamisprofetak, ees sokakatel hijtetnek. Ees mijert hogij a gonossag beuelkedijk akkoron, az zeretet meg hijdegijl sokakban. De a kij dolgat wegre wijzij az ijdwezijl. Ees ez ewangelijom kij ménij bewl wagijon, hijrdettetijk mijnd ez zeles wijlagon, bijzonsagwl mijnden nepeknek Ees akoron el iew a wegezet.

Azert mijkoron latijatok az pwztasagnak fertelmetes woltat (kij meg mondatot Daniel Profetatol) Alwan az zent helijen. A kij olwassa meg erche. Akoron a kijk sijdosagba wãnak, fussannak a hegijek kre. A kijk a hazheijan wannak lene zallij-

Daniel. 9.

anak, hogij walamijt fel wegijenek hazokbol, ees kijk a mezewn wānak meg ne terij enek rwhaijokert, De iaij az nehezkeseknek, ees zoptatoknak a napokba. Imatkozzatok kegijg, hogij az tij fwtastok ne legijen telben, se zombaton, mert akoron nagij haborwsag lezen, kij nem wolt wijlag kezdetijtewl fogwa mijnd ez ideijg. sem lezenijs. Ees hogijha ez napok meg nem reuijdijtettenek ★ wolna nem idwezijlne mijnden test, de a walaztottakert meg reuijdijtetnek a napok.

Akoron ha walakij mōdangija. Im ihon a Cristus awagij ahon, ne hijgijetek, mert sok hamijs Cristusok tamadnak, ees hamijs Profetak, kijk nagij ielekek ees chodakat teznek, annijra hogij meg teuelijednek, ha lehetseges wolna, meeg az walaztottakijs. Ime eleb meg montam nektek. Azert ha azt mongijak nektek, Am a pwztaba wagijon, kij ne ménijetek. Am a belsew rezekbe, ne hijgijetek. Mert mijkeppē a fenesseg, kij iew nap tamadat felewl, ees mijnd napnijwgatijg fel teczijk azonkeppen lezen embernek fijanak el iewetijs. Mert walahol a dewg wagijon oda gijlnek a keselewkijs.

★ Erched n mertek ze rijnt han zaam ze rijnt.

Ees az napoknak haborwsagijnak wtan na, a nap mijnd iarast meg homalijoswl, ees a hod né agija az ew wijlagat. A chijllagok le hwlnak az egrewl, ees a ménijeij iozagok meg indulnak. Akoron fel teczijk embernek fijanak iele, ménijorzagba, Ees akoron sijrattijak ewtet fewlden mijnden nepek, ees latijak embernek fijat hogij el iew, az egnek kewdeijbe, nagij hatalommal, ees dijchewseggel. Ees el bochattija az ew angelijt trombijtawal, nagij fel zowal, kijk egijbe gijhtijk az ew walaztottijt neegij zeltijl fogwa, ees az egnek magassa gatwl fogwa, mijnd wegijglen.

A fijge farol wegijetek hasonlatossagat kijnek mijkoron az aga gijenge, ees a leuele mast fakadot kij, twgijatok hogij kewzel wagijon a nijar. Azonkeppen tijs mijkoron lattijatok mijnd ezeket, twggijatok hogij kewzel wagijon az aijtokhoz. Bijzon mondom tij nektek, el nem mwlijk ez neemzetseg mijglen ezek mijnd meg leznek Az menij, ees az fewld el mwlnak, de az een bezijdijm el nem mulnak. Towabba azt az idewt ees az orat senkij nem twgija, meeg az ménijeij angijalokijs hanem chak az een attijam.

De mijkeppen wala Noenek ijdejebe azonkeppen lezen embernek fijanak el iewetijes. Mert mijmodon wala a wijzewzen elewt walo napokba, ezneki iznak wala, kijk meg newznek wala skijt fernek adatnak wala, mijnd az napijglan mijg Noe be mene a barkaba ees nem esmerek meg, mijg né eliewe az wijzewzen, ees mijndenekek el wewn, wgijan lezen embernek fijanakijs el iewetij. Akoron keettew lezen a mezewn, egijk elwetetijk masijk meg hagijatijk, ket ten kijk ewrewlnek azonijok, egijk elwete tijk masijk meg hagijatijk.

Azert wijgijazzatok mert nem twgijatok melij oraba a tij wratok el iewendew. Azt kegijglen twggijatok. hogij ha meg tudhat na az chalados ember melij oraban iewne el a lopo, bijzonijawal wijgijazna, ces nem hadna meg asnij hazat. Azert tijs kezzen legijetek, mert melij oraban nem welnetek embernek fija el iew. Vallijon kij az hijwij ees bewlch zolga, kijt az ew wra bijzot az ew haza tajan, hogij aggijon nekijk etket mijkoron ijdejje lezen. Bodog az, a zolga, kijt az ew wra talal olijan modon chelekedewt mijkoton meg iew. Bijzon mondom

tij nektek hogij mijnden iozagat reija bijz za. Hogij ha kegijg a gonoz zolga kezdij mō danij az ew zijwebe, kesijk az een wram, nem iew meeg meg, Ees kezdij wernij az ew zolga tarsaijt, Ees kezd ennij ees innija az rezegesekkel. Meg iew az ew wra melij napon nem warna, ees olij oraban kijt nē twd, foltra wagdalija ewtet, ees az ew rezet wetij az keepwtaloknak. Ot lezen az sijralom ees fogaknak chijkorgatassa.

Hwzonewtewdijk Capi.

Zent Margijt azonij napijā walo Ewañ.

Korou hasonlatos lezen a ménijegnek orzaga tijz zijzekhez, kijk weuek az ew lampasokat eleijbe menenek, a wewlegennek ees a menijazzonijnak. Ewt kegijg ew kezzijlek bolond wala, ees az ewte bewlch. De az ewt bolondok weuen az ew lampasokat, nem wewnek olaijt welek. Az bewlchek kegijg olaijt wenek az ew edenijckbe az lampasokkal egijetembe. De a wewlegenij kesedelmet teuen, el zwnnijadanak

mijnd, ees el alwanak. Effelijkor kegijg zozat lewn, Ime el iew a wewlegenij kellijetek eleijbe. Tehat fel kelenek mijnd az zijzek ees fel kezijtek az ew lampasokat, de a bolondok mondanak az bewlchek nek. Ag gijatok nekewnk az tij olajtokba mert a mij lampasijnk meg alwznak, felelenek a bewlchek mondanak. Netalam né fog eleg lennij nekewnk ees nektek, Inkab ménijetek azokhoz kijk arwlijak, ees wegijetekma gatoknak. Mijkoron kegijg amazok el mé tenek wolna, el iewe a wewlegenij, ees a kijk kezzen walanak be menenek wele az menijegzewbe. Ees be tetetek az ajto, wtolzor el iewenek a tewb zijzekijs ees mondanak. Vram wrá, nijsd meg mijnekewnk, de az felele nekijk ees monda. Bijzon mondom tij nektek, nem twdlak tijkteket. Vijgijazzatokazert mert nem twgijatok az napot sem az orat melijben emberek kija el iew.

Mert mijkeppen az ember kij mezze ment wolt, elewhijwa az ew zolgajt, ees iozagat nekijk ada, egijknek ada ewt gijan walorat, a masijknak kettewt, a harmadijnak egijet, kijnek mijnd az ew mijwolta zerijnt,

Zent Mijklos napij Ewañ.

ees mijnd iarast el indwla. De el mene a kij nek ewt gijrat adot wala, kereskedek wele, ees nijere, maas ewt gijrat. Azon mondom a kij, kettewt wewt wala, nijre ewijs maas kettewt. A kij kegijg egijet wewt wala. El menwen el asa a fewldben, ees el reijte az ew wranak penzet. Annak wtanna sok ijde wel meg iewe az zolgaknak wrok, ees kezde welek zamot wetnij. Ees elew iewe a kij az ewt gijrat wewtte wala, elew hoza maas ewt gijrat, smonda. Vram ewt gijrat adal ennekem, Ime maas ewt gijrat nijertem raijta. Monda nekij az ew wra, ewrijl een ijo hijwij zolgam, mert keuessen hijwij woltal sokakra bijzlak tegedet. Ménijbe az te wrad nak ewremebe. Elew iarwla a kij az keet gijrat wewtte walaijs ees monda, Vram keet gijrat adal ennekem. Ime maas keet gijrat nijertem raijta, Monda nekij az ew wra, ew rijl io hijwij zolgam, mert keuesen hijwij woltal, sokakra bijzlak tegedet, menijbe az te wradnak ewremebe.

Elew iarwla azijs a kij az egij gijrat wewt te wala ees monda. Vram tudom wala hogij kemenij ember wagij, otijs aracz hol né wetettel, ees hogij ottijs gijhtez hol né hijn

tettel, een feltembe el menek, el reitten az te gijradat az fewldben, lhon wagijon a mij tijed, felele az ew wra ees monda nekij. Gonoz ees reſt zolga, ha tuttad hogij aratok hol nem wetettem ees ot gijhtek hol nem hijntettem, azokaert az een penzemet tij kel wolt adnod nijereſegre, hogij mij koron een meg iewnek, azt wſorawal wennem fel. Azert wegijetek el tewle az gijrat ees aggijatok annak kijnel az tijz gijra wagijon. Mert mijndennek a kijnel wagijon adatijk annak, ees beuelkedijk. A kijnek ke gijg nijnchen, meeg a mij nala wagijonijs el wezijk tewle, Ees az haznalatlan zolgat weſſetek az kijlſew ſetetſegre, ot lezen az ſijralom ees fogaknak chijkorgataſa.

Mijkoron kegijg el iew embernek fija, az ew dijchewſegbe, ees mijnd az ew angijali wele. Akoron ijl az ew dijcheſegenek ze kijbe, ees eleijbe gijhtetnek mijnden nepek ees el walaztija ewket egij maſtol, mijkeppen meg walaztija a paztor, a iwhokat, az gedelijektewl, ees allattija az iwhokat az ew iogijara, ees az gedelijeket bal felewl. Akoron a kijralij mond azoknak, kijk nekij iogijafelewl leznek. Iweték el een attijam-

nak aldotÿ, bÿrÿatok az orzagot, chÿnaltat nekte k, wÿlag eredetÿtewl fogwa. Mert ehezem ſennem adatok nekem, zomÿwhozam ees nekem innom adatok. Vendeg walek, be fogadatok engemet. Mezÿtelen walek meg rwhazatok engemet. Beteg walek meg latogatatok engemet, Fogolÿ walek ſhozzam ieweteк.

Akoron felelnek az igazak ees mondnak Vram, mÿkoron lattwnk tegedet ehezewt ſenned attwnk, awagÿ zomÿwhozot ſÿnnod attwnk? Awagÿ mÿkoron lattwk hogÿ wendeg woltal ſbe fogattwnk, ees mezÿtelem ſmeg rwhaztonk? Awagÿ mÿkoron lattwnk betegen, wagÿ hogÿ fogolÿ woltal wolna, ees hozzad mentewnk wolna? Ees a kÿralÿ meg felelwen mond ewnekÿk. Bÿzon mondom tÿ nektek, walamÿt egÿkkel leg kÿſſebÿkkel tewttetek, ez een attÿamfiaÿwaleen welem tewttetek.

Akoron mond azoknakÿs kÿk bal felewl leznek. Tawozzatok el een tewlem atkoztak az ewrek tÿzre, kÿ zerzetet ewrdegnek ees az ew angelÿnak, mert ehezen nē adatok ennem, zomÿwhozam, ſnem adatok Innom, wendeg walek, ſnem fogadatokbe

tokbe, mezijtelen walek nem fedetek be. Beteg ees az temleczbe walek, ſnem latogatatok meg engemet.

Azokijs felelnek nekij ees mondnak, Vram, mijkoron lattwk hogij eheztel wolna, wagij zomijwhoztal wolna, wagij wédeg woltal wolna, wagij mezijtelen, wagij beteg wagij fogolij, ees nem zolgaltwnk nekedt Tehat meg felel nekijk mondwan. Bijzon mondom tij nektek, walamijt nem tewttetek ezekkel ez kijchijnijekkel en welem né tewttetek. Ees mennek ezek az ewrewk kenra, az igazak kegijg az ewrewk eletre. Acta.

Hwzonhatodijk Capi.

Wijrag waſatnapij paſſio.

Es lewn, hogij mij koron leſus el wegeztewol na mijnd ez bezedeket monda az ew tanijtwanijnak. Twgijatok hogij keet nap wagijon meeg, ees az wtan hwſeuet lezen. Ees emberek fija el arwltatijk hogij meg fezijteſſek. Akoron egijbe gijle kezenek a papij ſeijedelmek az iraſtudok,

ees a few nepek, a papij feijedelem palo-
taijaba kij mondatijk wala Kaijfasnak. Ees
tanachot tartanak, mijmodon Iesust al-
naksaggal meg foghatnak, ees meg ewl-
hetnek, ees mondnak wala. Ne ez Innepen.
Mert ne talam walamij indulat lezen az
neep kewzet.

Mijkoron kegijg wolna Iesus Bethanija
ba, poklos Sijmonak hazanal, iarwla ew
hozza egij azonijallat, kijnel draga kenet
wala, alabastromba. Ees ewtte Iesusnak kij
le telepedet wala feijere. Ezt lattwan az ta-
nijtwanijok meg bozzonkodanak raijta
mondwā. Mijre lezen ez kaar? e kenetet sok
arron arwlhattak wolna el, ees oztogathat
tak wolna az zegenijeknek, Ezt kegijg Ie-
sus meg esmerwen monda nekijk. Mijre
nehezeltek ez azonijallatra, Mert nam io
mijelkedetet mijelkedek een hozzam Mert
zegenijek mijndenkoron wannak wele-
tek, de een nem mijndenkoron lezeknala-
tok, mert e kenetet kijt ez azonijallat een
testemre bochata, teue ezt az een temete-
semre. Bijzon mondom tij nektek wala-
hol meg ptedijkaltatijk ez ewangelium,
mijnd ez egez wijlagon, Ezijs meg hijrdet-

ketűk, az ew emlekezetűre.

Akoron el mene egű az tűzenkettew kezzűl kű mondatűk Iudas Iskariotes, az pa pű feűedelmekhez. Ees monda nekűk. Műt attok ennekem, ees een ewtet nektek arwlom? de amazok igerenek nekű harműcz ezűst penzt. Ees az idewtűl fogwa kezde okot kereslű, műmodō ewtet el arwlhatna.

Ees elsew napon kű mondatűk kewlt ★ kenűer nekűl, iarwlanak a tanűtwanűok Iesushoz, mondanak nekű, hol akarod hogű helűet zerezzűnk neked hol meg egűed az hwswetet? Monda nekűk, mēnűetekel egű neműnemű waralba, ees mongűatok nekű Mester mongűa, az een idewn kewzel wagűon, Te nalad lezen hwsuetem, az een tanűtwanűmmal egűettmbe. Ees az tanűtwanűok el iaranak benne mű keppen hatta wala nekűk Iesus, ees meg zerzek azzwsuetet.

★ Műmodō akkoron heet napō nem wolt zabad kewlt kenűetet ennűk a sűdok nak lasō meg. Deut. 16.

Műkoron kegűg estwe lewt wolna le telepedűk wala az tűzenkettewel, ees műkoron ennenek monda nekűk. Bűzonű mondom tű nektek hogű egűtek engem el arwlando. Ezen igen meg bwswlanak ees kezde műndenűk mondanű. Vram, nemde een wagűok? felele nekűk monda. A kű

een welem kezet egijt nijwta az talba, az arwl el engemet. Ees iol lehet embernek fija el megijen mijkeppen meg wagijon irwan ew rola, de iaij az embernek, kij altal embernek fija el arwltatijk. Iob wolt wolna nekij, ha nem zijletet wolna az az ember, felele kegijg Iudas kij ewtet el arwlta wala ſmonda. Meſter, nemde een wagijoke? mō da nekij, te mondad.

Ees mijkoron ennenek kezebe weue Ieſus az kenijeret, ees mijkoron halat adot wolna, Meg zege, ada az ew tanijtwanijnak ees monda. Vegijetek, ees egijetek, Ez az een teſtem. Ees az pohartijs kezebe weuen halat adwan, nekijk ada ees monda. Igijatok ebbewl mijnnijaijan, Ez az een werem, wij terwenijre, kij ſokakert kij ewttetijk, bij neknek bochanattijara. Mondom kegijg tij nektek, hogij nem izom ennek wtanna, ez zewlewtewnek gijmelchebewl, mijnd az na pijglan, mijg nem izom wijijat weletek, az een attijannak orzagaba. Ees mijkoron dijcheretet mondottanak wolna, kij menenek az olaij hegijre. Akoron mōda nekijk Ieſus.

Zach. 15. Tij mijnnijaijan meg botrankoztok een bennem, ez eijel, mert meg wagijon irwan.

Meg werem az paſtort, ees az iuhoknak nij aij meg ozolnak, de mijkoron fel tamadok elewl wezlek tijkreket Galileaba, felele Peter ees monda nekij. Hogij ha mijnd ezek te benned meg botrankoznanak, een ſemmijkeppen megnem botrankozom. Monda nekij Ieſus. Bijzon mondom neked hogij ez eijel, mijnek elewtte kakas zol, harozor tagacz meg engemet. Monda nekij Peter. Meeg ha weled halalra kel mennemijs teged meg nem tagadlak. Ees az tanijtwannijok mijnnijaijan olijan modon mondnak wala.

Tehat iwta welek Ieſus az falwba kij mõdatijk Gethſemane, ees monda az ew tanijtwannijnak. Illijetek le it, mijg amoda megijek hogij imatkozzam. Ees Petert, zebedeuſnak keet fijat wele weuen, kezde ban kodnij ees zomorkodnij Ieſus, ſmonda nekijk, Zomorw az een lelkẽ mijnt halalijglan, maraggijatok ijt ees wijgijazzatok een wel-m. Ees egij keueſſe towabbad menehanijat homlok orczaijara borwla, Imadkozek ees monda. Een attijam, ha lehetſeges mwlijek el een tewlem ez kelijeh, de maga ne legijen wgij mijnt een akoron hanem

mijnt te. Ees ime iewe az tanijtwanijokhoz. talala ewket hogij alwnnanak, ſmonda Peternek. Igijeſhogij nem wijgijazhattok egij orat een welem? wijgijazzatok ees imatkoz zatok, hogij keſertetbe ne eſſetek, Iollehet a lelek keez de az teſt gijarlo.

Iſmeg maſodczorijs el mene, ees imadkozek mondwan. Een attijam ha ez pohar el nem mwlhatijk een tewlem hané meg kel innom, legijen az te akaratod. Iſmeg az tanijtwanijokhoz iewe ees talala ewket hogij alunnanak. Mert az ew zemek meg nehezijltek wala. Ees ewket ot hagijwan Iſmeg el mene imatkozek harmadzorijs, wgijan azon bezedet mondwan. Tehat iewe az ew tanijtwanijhoz, ees monda nekijk, allugijatok immar ees nijwgogijatok Ime el kewzelget az ora, ees embernek fija adatijk bijneſeknek kezebe. Kellijetek fel ménijwnk el. Mert Ime el kewzelget az kij engemet el arwl.

Ees meeg hogij Ieſus zolana, Ime Iudas az tijzenkettewk kezzijl egijk, el iewe, nagij ſereggel tewrewkkel ees dorongokkal, kijk bochattattak wala wele a papij feijedelmek tewl ees az few nepektewl. Az kegijg kij ew

tet el arwlta wala, Ielt adot wala nekijk mondwan. Valakijt meg chokolandok, ew az, tarchatok ewtet, ees mijnd iarast iarwla iesushoz. Monda nekij. Iduezlegij Mester ees meg chokala ewtet, monda nekij Iesus Baratom mijt iarz? Tehat iarwlanak ees Iesusra kezeket reija wetek ees meg fogak ewtet.

De Ime egij azok kezzijl kijk Iesussal walanak, fegij werehez nijwla, kij ranta thewret, ees a papij feijedelemnek zolgaijahoz ijte, ees fijleet el waga. Akoronmonda nekij Iesus, fordijhat a te thewredet az ew helijere. Mert mijndenek kijk tewrrel fogijak tewr mijat weznek el. Azt alitode hogij né keerhetnem mast az een attijamat, hogij adna nekem tewbbet, tijzenket sereg angij alnal, de mijnt tellijesednenek wgij be az irasok, kijknek meg kel lennij?

Azon oraban monda Iesus az seregeknek. Mijkeppé gonoz teuew emberre iewt tetek tewrrel ees dorongokkal, hogij meg fognatok engemet. Nam naponkent nalatok woltam, ees a templomba tanijttotam ees engemet meg nem fogtatok. De ezek mijnd azert lewnek hogij az Profetak itas-

ſij be tellijeſednenek, Akoron az ew tanijt wanij, ewtet mijnd el hagijwan el fwtanak. Amazok kegijg Ieſuſt meg fogwan wijuek ewtet a papij feijedelemhez Kaijfaſhoz, hol az iraſtudok, ees a few nepek egijbe gijltenek wala. Peter kegijg keuetij wala ewtet tawol, mijnd az papij feijedelem palotaij-aijg. Ees ot be menwen ijl wala a zolgak kewzet, hogij meg lathatna mij lenne wegre benne.

Az papij feijedelem kegijg ees few nepek ees mijnd az egez tanach, kereſnek wala hamijs tanwt Ieſus ellen, hogij ewtet halalra adnak, ees nem lelnek wala. Mijkoron kegijg ſok hamijſtanwk iewttenek wolna, wegre iarwlanak keet hanijſtanwk, kijkmō danak. Ez azt monda hogij iſtennek templomat el tewrhetij, ees harmad napon wgijan azont fel epijthetij.

Ees fel kelwen a papij feijedelem monda nekij. Semmijt nem felelze azok ellen kijk te reijad tanwlnak? Ieſus kegijg chak halgat wala. Ees felele a papij feijedelem monda nekij, kezerijtlek tegedet az elew iſtenre, hogij mond meg nekewnk ha te wagij a Criſtus iſtennek fija. Monda nekij Ie-

ſus, te mondad, demaga mondom tij nektek, Ez wtan meg lattijatok embernek fijat, el iewnij, iſtennek hatalmanak ijogijara. Ees el iewewt, az egnek kewdeijbe.

Tehat a papij feijedelem kezde rwhaijat zaggatnij ees mondanij, karomlaſt zola mij zijkſeg tewb tanw ehhez? Im maſtan hallatok a karomlaſt, mij lattatijk nektek? Amazok felelenek ees mondanak, Melto halalra. Akoron ewtet arczijwl pewkdewſek: ees nijakon chapdoſak, nekijk kegijglen arczijwl chapdoſſak wala, mondwan. Mongij iewendewt nekewnk Criſte, kijcho da kij maſt ijte?

Peter kegijg kijwijl ijl wala az palotaba, ees mene ew hozza egij leijan ſmonda nekij. Tijs az Galileabelij Ieſuſſal walal. De ew mijnd azok elewt kijk ot walanak meg tagada ees monda. Nem twdom mijt mondaz, Mijkoron kegijg onnet az aijton kij ment wolna, latta ewtet maas leijan, ees monda azoknak kijk ot walanak. Ezijs a Nazarethbelij Ieſuſſal wala, ees iſmeg meg eſkijwek nagij hijtre, hogij nem eſmerne az embert. Ees egij keues wartatwa iarwlanak Peterhez kijk ot alnak wala ees mondanak

nekij, bijzon tijs ew feleek wagij, mert'a zoo dijs meg ijelentij. Tehat kezde zabadnij ees eskednij, hogij nem esmerne az embert. ees legottan kakas zolala. Ees meg emlekezek Peter Iesusnak bezederewl, kijt mondot wala nekij, hogij mijnek elewtte kakas zolna, haromzor tagacz meg engemet. ees onnet kij menwen sijra nagij keserijseggel.

Hwzonhetedijk Capi.

REggelre kelwen kegijg, tanachot tartanak mijnd az papij feijedelmek, ees az few nepek Iesus ellen hogij mijkeppen ewlhetnek meg ewtet, ees meg kewtezwen wijuek ees adak ewtet Poncius pilatusnak, kij ot akoron few wala.

Akoron latwan Iudas kij ewtet el arwlta wala. Hogij halalra iteltetet wolna, kezde bannij tewttet, ees meg wijue az hamijcz ezijst penzt a papij feijedelmeknek ees az few nepeknek smonda. Vetkeztem, Hogij az artatlan weert el arwltam,

Amazok mondanak, mijt gondolonk mij wele? te lassad. Ees aa harmijcz penzt elewttek a templomba le hagijtwan. El mene, ees magat fel akazta.

Az papij feijedelmek kegijg az penzt hozzaijok weuen mondanak. Nem illijk hogij ezt az templom penze kewzze tegijwk mert weer arra, de tanachot tartanak rola. Ees wenek egij mezewt wele kij moadatijk wala fazekgijartto mezeijenek, az wton iaroknak temetesekre. Azokaert hijwattatek oztan az mezew, Halkal dama, az az wernek mezeije mijnd ez napijglan. Akoron tellije sedekbe, a mij mondatot wala Iermijas Profeta altal illijen modon. Ees el weuek az harmijcz penzt, meg arwltnak arrat, mel lijet meg bewchijltet, wewnek Israel fijaijtol. Ees adak azt a fazekgijarto mezeijeert mijkeppen wr nekem meg hatta. Hiere. 11.

Iesus kegijg meg alla az feijedelé elewt. Ees kerde ewtet az feijedelem mondwan, Te wagije az sijdoknak kijralija? mõda nekij Iesus te mondod. Ees mijkoron wadoltatnek a papij feijedelmektewl, ees az few nepektewl, semmijt nem felel wala. Tehat monda nekij Pijlatus, nem hallode

menñ bñzonñſagot teznek ellened? Ees nem felele nekñ chak egñ zowalñs, wgñ annñra hogñ az feñedelem igen meg cho dalkoznek rañta.

Zokas wala kegñg hogñ az innep napra a feñedelem egñ foglñot el hochatna a kñt akarnak wala. kegñg akoron egñ ñeles fogolñ wala, kñ mondatñk wala Barrabaſnak. Azert Pñlatus ewket egñebe gñhtwen monda nekñk. Mellñket akarñatok hogñ el bochaſſam barrabaſte? awagñ a Ieſuſt kñ mondatñk Criſtuſnak? mert twgña wala hogñ iregñſegbewl arwltak wol na nekñ.

De mñkoron zekñbe ilne Pñlatus hozza kñlde feleſege mondwan nekñ. Semmñ kewzewd nñnch neked ehhez ez igazhoz, een ſokak at zenwettem ez eñel almamba ewmñatta. Az papñ feñedelmek kegñg ees az few nepek, reña tanachozak a ſereget, hogñ Barrabaſt kernekkñ ees Ieſuſt el wezteneк, felele nekñk az feñedelem ſmonda Mellñket bochaſſam ez kettewnek el? Ama zok mondanak, Barrabaſt, Monda nekñk Pñlatus. Mñt tegñek haata Ieſuſnak kñ mõdatñk Criſtuſnak. Mondanak nekñ mñn-

nij aijan. Fezijtessek meg, monda az feijede lem, mij konozt tewt? Amazok inkab ijwewltnek wala mōdwan, Fezijtessek meg.

Lata Pijlatus hogij semmijt nem haznalhatna, hanem hogij inkab fel rohanna nak, wijzet hozata kezet meg mosa az neep elewt, ees monda. Artatlan wagijok een ez igaznak weretewl, tij lassatok. Ees felele mijnd az kewzenseges neep monda. Az ew were mij reijank, ees az mij fijaijnkra zallij on. Ees Barrabast el bochata nekijk, Iesust kegijg meg wstoroztattat, kezekbe bochata hogij meg fezijtenek.

Akoron a Pijlatus wijtezij fogak Iesust ees az itelewhazba wijuek. Ees oda gijhtek mijnd az egez sereget, ees mijkoron le wet keztettek wolna ewtet adanak reijaija bar son rwhat, Ees tewijskbewl koronat fonanak, ees az ew feijebe teuek. A Iob kezebe kegijg nadat adanak. Ees terdeket meg haijt wan ew elewtte meg chwfollijak wala ewtet mōdwan. Iduezlegij sijdoknak kijrallija, Ees mijkoron meg pewkdestek wolna ewtet, weuek az nadat, ees feijehez werijk wala.

Ees hogij immar meg chwfoltak wol-

na ewtet, Ie wetkeztetek a barson rwhabol adak, az ewnnen rwhaijat reija. Ees elwijuek hogij meg fezijtenek. Mijkoron kegijg kij mennenek, talalanak egij czijreneij embert kijnek Sijmon wala neue, Ezt kezerijtek, hogij fel wenne az ew kereztfaijat, Ees iwtanak az helijre melij mondatijk Golgathanak, az az koppazto hegijnek. Ees ot adanak nekij innija eczetet, epeuel elegijtettet, ees mijkoron meg kostolta wolna nem akara innija.

Ees hogij fel fezijtettek wolna, oztast tewnek az ew rwhaijan sorsost wettwen reija, hogij be tellijesednek kij mondadot wala az Profeta altal. Meg oztaak nekij az een rwhaijmat, ees az een rwhamon sorsot bochatanak. Ees ot le ijlwen nezijk wala ewtet. Ees feije felijre, fel teuek irwa igijetijs. Ihon a Iesus sijdoknak kijralija. Akoron fel fezijtenek, ew wele, keet gouoz tewew embertijs egijket iobfelewl masijkat baal felewl. A kijk kegijg onnet mēnek wala elew, ingattijak wala feijeket, ees mōdnak wala. Te wagije az kij el tewrewd istennek templomat ees harmadnapon fel eppijtet wala, ha istennek fija wagij idue-

Psal. 21.

zijch magadat, zalle az kereztfarol. Azonkeppé az papij feijedelmekijs, ees az irastudok, smijnd az few nepek chwfollijak wala ewtet mödwan. Egijebeket meg tartot ew magat nem tarthattija meg. Ha Israelnek kijrallija zallijon le a kereztfarol shijzewnk nekij, Istembe bijzot, ha akarija zabadijcha meg ewtet mert azt mondotta hogij istennek fija. Azonkeppen az latrokijs, kijk wele meg feszijtettek wala, zijdalmazzak wala ewtet.

Hat oratwl fogwa kegijg setetseget ta madanak mijnd az egez fewlden, kijlencz orajg. Ees kijlencz ora tajam fel kijalta le sus nagij fel zowal mondwan. Eli, eli lama zabaktani, az az, een istenem een istenem mijre hagijal el engemet? Nekijk azok kezzijl, kijk ot allanak wala mondanak. Illij est hija ez. Ees elew fwtamek egij kezzijlewk, kij spongijaba eczetet wewen, egij nad zalba teue, ees nekij nijwtija wala hogij innek. Az tewbbij kegijg mondnak wala. Had lasswk ha eliew Illjes, ewtet meg zabadijtanij. Iesus kegijg ismeg nagij fel zowal kijalta, ees lelket kij bothata.

Ees ime akoron az templomnak super-

laÿja kette zakada, felÿtewl fogwa mÿnd ide alaÿg, ees az fewld meg indula. Az kewza lak meg hasadozanak, ees koporsok meg nÿlatkozanak. Ees sook zenteknek testeÿ, kÿk el alwttanak wala fel tamadanak. Ees az koporsokbol kÿ iewen, az ew fel tamada sanak wtanna iewenek az zent warasba, ees sokaknak meg ielenenek.

Centurio kegÿg, ees akÿk wele walanak mellÿek ewrÿzÿk wala Iesust, latwá az fewld indulast, ees azokat mellÿek lewttenek wa la. Igen meg felemlenek, ees mondanak. Bÿzon istennek fÿja wala ez, Valanak kegÿg ot tanol sok azonÿallatok kÿk ezt nezÿk wala, kÿk keuettek wala Iesust Galileabol, zolgalwan nekÿ, mellÿek kewzet wala Ma rÿja Magdalena ees Iakab annÿja Maria, ees Iosef annÿja, ees zebedeus fÿaÿnak annÿja.

Ees mÿkoron estwe lewt wolna, iewe aromatÿabol egÿ kazdag ember, kÿnek Iosef wala neue, melÿ Iesusnak tanÿtwanÿ-aÿs wala. Ez mene Pÿlatushoz, ees meg kere Cristusnak testeet, mellÿet Pÿlatus meg hagÿja nekÿ adnÿ. Ees mÿkoron Io-sef wewtte wolna a testet, tÿzta gÿolchba be takara, ees helÿhez tete az ewnnewn

twlaÿdon

twlaijdon wij koporsoijaba, mellijet kij wagatot wala a kewzijklabol. Ees nagij kewet az koporsonak aijtaijara reija emelwen, el mene onnet. Ot walanak kegijg Maria mag dalena, ees a maas Maria, kijk ilnek wala a koporso ellenebe.

A maas napon kegijg kij wagijon, husuetre walo kezijletnek napijanak ★ wtanna, egijbe gijlenek a Papij feijedelmek, ees az Fariseusok Pilatushoz mondwan. Vram meg emlekezenk rola, hogij meeg mijkoron amaz hijtetew elne, azt monda, hogij harmadnapnak wtanna fel tamadna. Azert ewrijstesd a koporsot harmad napijg, ne talam el iewnek az ew tanijtwanij, ees el loppijak ewtet, ees fogijak az nepnek mondanij, hogij fel tamadot halottaijbol. Ees az wtolso teuelijges gonozb lezen az elsewnel. Monda nekijk Pilatus. Vagijon ewrijzewtek, ménijetekel, ewrijzzetek a mijnt tugijatok. Amazok el menenek, meg erewssijtek az koporsot, az kewet raijta meg iegezwen, ees ewrijzeket melleije wettuen.

★ Az az zombaton/ melij legottã Cristus halala wtan kewetkezek

Hwzonnÿolczadÿik Cap.

Az innepnek kegÿg eſtweſÿen, melÿ wÿrrad meg, elſewzombatra. Ie we Maria Magdalena, ees az maas Maria, hogÿ meg latnak az koporſot.

Ees ÿme lewn nagÿ fewld indulas, wrnak kegÿg angÿala le zalla az ménÿorzag bol, ees iarwlwan oda, el emele a kewet az aÿtorol, ees raÿta ÿl wala. Kÿnek az ew tekÿntetÿ wala mÿnt egÿ wÿllamas, ees az ew rwhaÿa feÿer mÿnt az ho. Ewtewle meg felemlenek az ewtÿzewk, ees lewnek mÿkeppé meg holtak. Felele kegÿg az angÿal ees monda az azonÿallatoknak. Ne fellÿetek tÿ, mert tudom hogÿ a leſuſt kereſÿtek, kÿ meg fezÿtetet, nÿnchen ÿt, mert mÿkeppen meg monta feltamadot, iewetek el azert ees laſſatok a helÿet, a hol wr helÿheztetet wolt. Ees hamar el menwen mongÿatok meg az ew tanÿtwanÿnak, hogÿ fel tamadot halottaÿbol. Ees ime elewl

wezé tijkteker Galileaba, ot lattijatok meg ewtet, ijm meg mondam nektek.

Ees amazok hamar el menwen az koporsotol, nagij felelémel ees nagij ewrémel fwtnak wala, hogij meg hijrdetnek az tanijtwanijoknak. Ees mijkoron mennenek az wton az tanijtwanijokhoz meg hijrdetnij. Ime lesus eleijkbe iarwla mondwan. Iduezlettek legijetek. Amazok kegijg iarwlanak, ees labaijhoz nijwlanak, Imadwan ewtet. Ees monda nekijk lesus, ne fellijetek mennijetek el mongijatok meg az een attijamfijaijnak, hogij mennijenek Galileaba, ees ot engem meg latnak.

Mellijek mijkoron el mentenek wolna, Ime nekijk az ewrijzewk kezzijl. Iewenek a warasba. Ees meg mondak az papij feijedelmeknek, mijnd az dolgot mijmodon tewrtijnt wolna. Egijbe gijlenek a few nepekkel ees tanachot tartwan, nagij penzt adanak az wijtezeknek, mondwan nekijk. Azt mongijatok, hogij az ew tanijtwanij eijel, el iewttenek, ees el loptak ewtet, mij koron tij alwnnatok, ha kegijg ezt meg hallija Pilatus, mij el hijtettijwg wele, ees tijkteket meg mentewnk. Amazok a penzt

el weuek ees akeppen tewnek mȳnt meg tanȳtattak wala, Ees kȳ hȳrheuek az bezed sȳdosag kewzet mȳnd ez napȳglan.

Az tȳzen egȳ tanȳtwan kegȳg menenek Galileaba, az hegȳre howa Iesus nekȳk hatta wala. Ees mȳkoron ewtet lattak wol na imadak ewtet, nekȳk kegȳg ketelkedenek. Ees iarwla Iesus zola nekȳk mondwan Adatot ennekem mȳnden hatalom, Mennȳen ees fewlden. Azert mennȳetekel, tanȳcbatok mȳnden nepeket, kereztelwen ewket. Atȳanak, ees fȳwnak, ees zent lelekneк neuebe, meg tanȳtwan ewket tartanȳ, mȳnd azokat, kȳket parancholtam nektek Ees ime een weletek wagȳok, mȳnd wȳlag wegezetȳg.

Zent Mathe Ewangeliomanak wege.

Zent Mark ewangelistanak eletij kezdetyk. Zent Hieronimosbol.

Zent Mark Ewangelista, istennek walaztotta, zent Peternek az istenij igebe tanijtwanija. Amijnt meg hallotta wala zent Peter tewl mijkoron az kerezttjen attijafijak kernek, ira rewijd Ewangeliomot, Mellijet mijkoron zent Peter meg hallot wolna dichere, ees kereztijen anija zent egijhaznak twlaij dom hatalmawal olwasnij hagija. Mijkeppen irija zent Kelemen hatodik kewnijnebe, kij mondatijk Hijppotipoſeos, az az tanusagnak kewnijuenek. Ees ez zent Markrol emlekezetet tezen papijasijs, Hierapolitanusbelij pijspek. Zent Peterijs meg emlijtij ewtet elesew leuebe mijkoron az Babijlon neue alat, abrazat zerijnt Romat akka, rija ielentenij. Kewzewn (wgij mond) nek tek. Anija zentegijhaz kij Babijlonba a mij

Zent Mark eletij

walaztasonknak tarsasaga. Ees Markws az een fijam. Veue azert az ewangeliomot mellijet irt wala, ees mene Egiptromba, ho lot Alexandriaba Cristust predijkalwa, leg elsew lewn, kij zerze kereztijen anja zentegijhazat olij nagij twdomanjal, ees merte kletes elettel, hogij mijndenekket kijk a Cristust wallianak wala, az ew peldajara wonna Annak wtanna Fijlo, melij sijdok kewzewt ekessen zolo twdomanjba leg bewlcheb wala, mijkoron latna hogij Alexandriaba az elsew anjazentegij haz megijs sijdo hijthez kewzelijtene, egij kewnijwet ira, olij mijnt az ew nepenek dijcheretijre, az kerez tijenecknek eletijrewl. Ees mijkeppen zent Lukach mongija, hogij Ieruſalembe a Cristusba hijuewknek mijndé marhajok kewz wolt. Azonkeppen irta ezijs, hogij latta Alexandriaba tanijtatnij az kereztijenecket kijk walanak zent Mark alat. Meg hala kegijg Nero chazarnak nijolczad ezstendeijbe, ees el temetteték Alexandriaba kij helijebe lewn

Acto. 2.

Auianus.

Elsew Capitulom.

IEsus Cristusnak, istennek fijanak Ewangelijomanak kezdetij, Mijkeppé meg wagijon irwá az Profetaknal. Ime een el bocható az een angijalomat, a te zijnijed elewt, kij meg zerzij te wtadat te elewted. Kij altonak zawa a pwztaba. Vrnak zerezzetek wtat, Igazan chijnallijatok az ew ewsu enijt. Esai. 40

Vala Ianos a pwztaban, kereztelwen, ees predijkalban penitencianak kereztseget, bijneknek bochanattijara. Ees kij megijen wala ew hozza mijnd egez sijdosagnak tartomanija, ees Ierusalemnek sokasaga. Ees meg kerezteltetnek wala ew tewle a Iordan wij-

zebe meg waluan az ew bŷneket.

Ianoſnak kegŷg ewltezetŷ wala teue zewrbewl. Eweŷs bewr wala az aw agŷeka kewrŷl. ſaſtakat ees erdeŷ mezet ezŷk wala ees predŷkal wala wondwan. Iewt een wtannam nalamnal erewſb, kŷnek nem wagŷok melto hogŷ le haŷolwan meg ogŷam ſarwŷa zŷat. Een kerezteleleк tŷkteket wŷzbe, de az kerezteltŷkteket zent lelekbe.

Ees lewn, az napokban el iewe Ieſus Nazaretbewl melŷ wagŷō Galileaba, ees meg kerezteltedek Ianoſtola Iordan wŷzbe. Ees legottan mŷkoron a wŷzbewl kŷ iewne lata az ménŷorzagot, hogŷ meg nŷlnek, ees az zent lelket mŷkeppen egŷ Galambot hogŷ le zallana ew reŷaŷa felŷl. ees zozat lewn ménŷorzagbol. Te wagŷ az een zerelmes fiam, kŷbe mŷndenek kellemeteſek lewttenek. Ees legottan kezerŷte ewter az lelek a pwztaba, holot wala negŷwen napŷg, ees negŷwen eŷg. Ees keſertetŷk wala az ewrdegtewl. A wadak kewzet wala, ees az angŷalok zolgalnak wala nekŷ.

De mŷnek wtanna Ianos meg fogatot wolna, iewe Ieſus Galileaba predŷkalwan iſtennek orzaganak ewangeliomŷat, ees

mondwan. Be tewlt az idew, ees el kewzel get mennijeknek orzaga, terijetek magatokba, ees hijgijetek az ewangeliomnak. Ees mijkoron iarna Galileijaij tenger mellet. Lata Sijmont ees Andrast, az ew attija fijat, hogij haloijokat a tengerbe wetnek (mert halazok walanak) Ees monda nekijk Iesus. Iewetek een wtanam, azt tezem hogij leztek embereknek halazij. Ees amazok legottan haloijokat el hagijwan kewetek ewtet.

Ees onnet egij keuesse towab menwen lata Iakabot zebedeusnak fijat, ees Ianost az ew attijafijat, hogij ot az haijoba haloijokat igazgatnak. Ees legottan hijwa ewketijs. Ees amazok attijokat zebedeust el hagijwan az haijoba a napij beresekkel kewetek ewtet. Ees be menenek Kafernaumba, holot legottan zombatokon be menwen az Sijnagogaba, tanijt wala. Ees chodalkoznak wala, az ew twdomanijan, mert ew tanijt wala wgij mijnt kijnek hatalma wolna, ees nem a keppen mijnt az irastudok.

Ees wala ot az ew Sijnagogaijokba egij ember kijbe fertelmes lelek wala. Ez

fel iewelte mondwan. Ah Nazarethbelij Iesus, mij kewzéwk wagijon nekewnk weled? el iewttele hogij el wezes mijnket? Twdlak teged kij legij. Mert bijzonnijal istennek amaz zentij. Ees meg fenijte ewtet Iesus mondwan. Nemijwl meg ees ménijkij az emberbewl. Ees az fertelmes lelek ewtet meg rangatwan, ees fel zowal kijaltwá kij mene belewle. Ees mijmijaijan el amel kodanak raijta, wgij annijra hogij ewnnen kewzewttek kerdezkednek wala raijta mondwan. Mij dolog ez? Mijchoda wij tw domanij ez? Mert tellijes hatalommal paranchol az fertelmes lelkeknekijs, ees engednek nekij? kij hijrhijuek kegijg az ew neue mijnd egez Galileanak kewzel walo tartomanijn.

Ees legottan kij iewen az sijnagogabol iewenek Sijmonnak ees Andrasnak hazahoz, lakabbal ees Ianossal. Simonnak kegijg napa fekzijk wala, Mert hijdeg lelij wala. Ees legottan zolanak Iesusnak felewle. Ees iarwlwan fel allata ewtet, kezen fogwan. Ees az hijdeg ottan el hagija, ees zolgal wala nekijk. Estwe kegijg mijkoron a nap el nijwgot wolna, mijndé betegeket hoz-

za hordnaƚ wala, azoƚatijs ƚijƚ ewrdegtewl gijetretneƚ wala, Ees mijnd az egez waras, az aijto eleijbe gijltwala. Ees ſoƚaƚat wijgazta meg, ƚijƚ bantatnaƚ wala ƚijlemb ƚijlemb betegſegeƚƚel. Ees ſoƚ ewrdegeƚet ijze ƚij. Ees nem hagij wala zolnij az ewrdegeƚneƚ, mijert hogij elmerneƚ ewtet.

Ees reggel meeg mijƚoron eijelwolna, fel ƚele, ees onnet ƚij menwen el megijen wala imaƚoznij, az pwzta helijre, ees ot imaƚozijƚ wala. Vtanna mene Sijmon, ees ƚijƚ wele walanaƚ, ees mijƚoron meg talal taƚ wolna ewtet, mondanaƚ neƚij. Mijnd tegedet ƚereſneƚ, monda neƚijƚ. Mennijewnƚel imez ƚewzel walo falwƚra, hogij ottijs predijƚallijaƚ, mert arra iewttem ƚij. Ees predijƚal wala az ew ſijnagogajaijoƚba, tellijes Galileaba, ees ewrdegeƚet ijz wala.

Ees iewe ew hozza egij po los ƚerwen ewtet, terdehez eſwen, ees mondwan neƚij. Ha aƚarod meg wijgazthacz engemet. Ieſus ƚegijg meg ƚenijerijle raijta, ees ƚezet ƚij nijwtwan illeƚe ewtet ees monda neƚij. Aƚarom, legij tijzta. Ees mijƚoron ezt mondotta wolna mijnd iaraſt el mene ewrola a

pokloſſag, ees meg tijztwla. El bochata'ew
tet, ees fenijtek alat meg hagija nekij mōd
wan. Laſſad hogij walakijnek ne mongijad
de ménijel, ees mwtaſd meg magadat az
papnak, ees wijdffel az te meg tijztwlaſo-
deet, az mijt Moijſes parancholt nekijk bij
Leniti. 14 zonſagwl. De amaz onnet kij menwen kez
de ſokat bezellenij, ees ez bezedet kij hijr-
detnij, wgij annijra hogij immar Ieſus, nem
mehet wala nijlwan az waraſba, hanem kij
wijl az pwzta helijeken wala, ees hozza iew-
nek wala mijnden felewl.

Maſodijk Capitulom.

ISmeg egij nehan nap
el mulwan, be mene Ka
fernaumba. Ees meg
hallak hogij az hazba
wolna, ees legottan na-
gij ſokan gijlenek ew
hozza, wgij annijra ho-
gij ſem az hazba, ſem az helijekre, mellij-
ek wolnanak az haz kerijl nem fernenek
el. Ees zollija wala nekijk iſtennek be-
zedet. Ees iewenek ew hozzaija, kijk hoznak

wala egij kezwenijest, kijt negijen emelnek wala. Mellijek mijkoron az seregtewl, nem mehetnenek kewzel hozza. Az haznak heij-azatijat, le wonak a hol wala, ees az pallast meg lijkastwan, kewtelen bochatat le az nozolijat kijbe az kezwenijes fekzijk wala. Mijkoron kegijg Iesus latta wolna azoknak hijtijt, monda az kezwenijesnek, fijam meg bochattatnak neked az te bijneijd.

Valanak kegijg ot nekijk az iraſtudok kezzijl, il wen ees gondolwan az ewzijuek-be. Mijre zol ez ijt igijen karomlaſokat? Kijchoda a kij bijneket meg bochathat ha nem chak iſten? Ees legottan hogij meg esmerte wolna Ieſus az ew lelkeuel. Hogij il lijen modon gondolnanak magokba, mó-da nekijk. Mijre gondollijatok ezeket a tij zijuetekbe? mellijket kewnijeb mondanij az kezuenijesnek, meg bochatatnak neked az te bijneijd, awagij azt, kelij fel wedffel nozo lijadat, ees iarijh. Hogij kegijglē twgijatok embernek fijanak lennij ez fewlden hatal-mat bineknek bochataſara, móda az kezue-uijesnek, neked azt mondó, hogij kelijffel, wedffel nozolijadat ees mennijel hazadhoz Ees legottan felkele, ees fel weue nozolij-

aijat, ees kij mene mijndenenek lattara. Vgij annijra hogij el amelkodnanak mij-nijaijan ees dijchernek az istent mondwá. Soha nem latwk igijen.

Ismeg kij mene az tenger melle, howa mijnd az egez sereg wtanna megijen wa-la, ees tanijttija wala ewket. Mijkoron ke-gijg ot elew menne Iesus, lata Leuijt alfe-us fijat, hogij az wamon ilne, ees monda nekij. Kewes engemet. Amaz fel kelwé ke-uete ewtet. Ees lewn hogij mijkoron an-nak hazaba le telepednenek. Sok bijnesek ees nijlwan walo bijnesekijs telepednek wa la le Iesussal, ees az ew tanijtwanijwal, mert sokan walanak kijk ewtet kewettek wala. Ees mijkoron az irastudok ees az Farijseu-sok lattak wolna hogij az bijnesekkel, ees az nijlwan walo bijnesekkel ennek monda-nak az ew tanijtwanijak. Mij dolog ez ho-gij az nijlwan walo bijnesekkel, ees az egij-eb bijnesekkel ezijk ees Izijk? Ezt halwan Iesus monda nekijk. Az kijnek ijo egessege wagijon nem zijkseg annak orwos, hanem annak kij beteg. Mert nem iewttem hogij hijam az igazakat, hanem hogij az bijne-seket penitenciara.

Ees Ianoſnak tanýtwanýj, ees az Fariſeuſoke, bewýtelnek wala. ees iewenek Ieſus hoz ees mondanak nekýj. Mýert hogý Ianoſnak tanýtwanýj ees az Fariſeuſoke bewýtelnek, ees az tý tanýtwanýd kegýg né bewýtelnek? Ees monda nekýk Ieſus. Nem de bewýtewlhetnek a menýjegzew agýnak fýaý melýbe az wewlegenýj welek wagýon? Mýg az wewlegenýj welek wagýon nem bewýtelhetnek. Demaga leznek olý napok, Mýkoron el wetetýk tewlek az wewlegenýj. Ees akoron az napokba bewýtelnek,

Ees ſenkýj nem warr kemenýj pozto fol tot, az o rwhaba, mert az wý folt el walýk tewle, ees annak wranna nagýob zakadas lezen raýta. Ees ſenkýj nem bochýattýa az wý bort o temlewben, Mert el haſaſtana az temlewt, ees mýnd az bor kýj ewttetnek ſmýnd az temlew el wezne, de az wý bort wý temlewbe keel bochatnýj.

Ees tewrtýnek hogý Ieſus zombat napokon altal menne walamý wetemenýeken. Ees kezdek az ew tanýtwanýj azwtfelé az bwzafeýekket zaggatnýj, ees az Fariſeuſok mondnak wala nekýj. Ime, mýre mýelýk

ezt az te tanýtwanýd, kýt nem illýk nekýk
mýelnýk zombatokon? Ees ew monda ne
kýk. Soha nem olwastatok-e mýt mýelt Da
uid, Mýkorō zýksege wolna reýa, ees ewýs
1 Reg. 21. ehez nek, smýnd az kýk wele walanak, mý-
keppen ment be (mýkoron abýatar wolna
papý feýedelem) az istennek hazaba, ees az
oltarra walo kenýere ket meg ewtte, mellýe
ket nem illýk wala neký meg enný hanem
chak az papokna k. ees meeg azokna kýs ada
benne kýk wele walanak. Ees mond wala
nekýk. Az zombat emberert zerzetet nem
az ember azombatert. Azert emberne kýa
wra meeg az zombatna kýs.

Harmadýk Capitulom.

Es be mene Iesus az sý
nagogoba, holot wala
egý ember kýnek kezе
meg azot wala. Ees reý
ýa ewrýznek wala, ho-
gýha zombatokō meg
wýgaztana ewtet, ho-
gý meg fedhetnek erte. Ees monda az
meg azot kezýw embernek, kelýffel iew

elew

elew. Ees monda nekijk, mellijket alkolmasb mijelnij zombatokon, iot tennije? awagij gonozt tennij? meg tartatanije walakijnek eletijt, awagij meg ewlnij? Amazok kegijg wezteg halgatnak wala. Ees mijkoron el nezte wolna ewket haragos zemmel, bankodwan az ew wakzijueken monda az embernek. Nijwchkij kezedet. Amazkij nijwta. Ees olijan eep lewn mijnt az masijk.

Az Fariseusok onnet kij menwen, mijnd iarast tanachot kezdenek tartanij Herodes zolgaijwal, ew ellene, mijmodon ewtet el wezthetnek. Iesus kegijg az ew tanijtwanij ual el mene a tenger melle. Ees zantalan sokasag keuete ewtet. Galileabol, Sijdosag bol, Ierusalembewl, Idumeabol, ees kijk lakoznak Iordan wijzentwl, ees Tijron ees Sijdon taijan, embereknek sokasaga, mellijek mijkoron hallottak wolna, mijnemij chodakat mijel wala, hozaija iewenek.

Ees hagija az ew tanijtwanijnak, hogij egij haijochat zerzenenek nekij, a seregert, hogij meg ne zorijtanak ewtet, mert sokakat wijgaztot wala meg, ees reija rohannak wala, hogij chak illetne ewket a kijknek wa

ſamij nijaualijaijok wala. Ees az fertelmes lelkekijs mijkoron lattak wolna ewtet, le borwlnak wala elewtte ees iuewltnek wala mondwan. Te wagij az iſtennek fija, kijket igen meg fenijt wala, hogij ewtet meg ne ijelentenek.

Ees fel mene az hegijre, ees hijwa hozza a kijket ew akara, ees hozza iewenek. Ees zerze hogij az tijzenkettew wele lenne, hogij el bochatna ewket predijkallanij. Ees hogij hatalmok lenne wijgaztanij betegſegeket, ees ewrdegeket iznij. Ees Sijmont, Peternek neueze, Iakabot zebedeuſ fijat, ees Ianoſt az ew attijafijat, neueze boanergeſnek, az az mendewrgewnek fijaijnak. Ees Andraſt, ees Fijlepet, ees Bertalamot, ees Mathet, ees Thamaſt, ees Iakabot Alfeus fijat, ees Thadeuſt, ees Sijmon kananeuſt, ees Iudas Iſkarioteſt, kij ewtet el arula.

Ees hazba iewenek, holot iſmeg hozza gijle az ſereg, wgij annijra hogij kenijeret ſem ehetnenek, ees mijkoron meg hallotak wolna azok, kijk ew hozza walok walanak, kij menenek hogij kezeket reija wetnek Mert azt mongijak wala, hogij meg zelhijwt. Ees az itaſtudok kijk Ieruſalembewl.

Ala iewttenek wala, azt hijntijk wala, Belze bul wagijon nala. Ees a few ewrdeggel ijz ewrdeget. Ees ewket hozzaija hijwan pelda zerijnt mond wala nekijk.

Mijkeppé izhet ewrdeg ewrdeget, Mert hà walamelij orzag meg ozol ewmaga ellen. Az az orzag, nem allando. Ees ha wolamelij haaz ewmaga ellen meg ozol. Az az haaz nem allando. Ees hogij ha az ewrdegijs ewmaga ellé fel tamad, ees meg ozolt, nem allando, hanem wege wagijon. Nem wehetij walakij el, walamelij erewsnek ede nijt, ha be megijen hazaba, hanem ha elew zer meg ketezij az erewsset, ees az wtan dwlija fel hazat.

Bijzon mondam nekték, mijnden bijnek ees atkok meg bochattatnak embereknek ijaijnak, walamijnemijekel atkozandnak. De walakij, atkot mond zent lelek ellen, nijnchen bochanattija mijnd ewrewkke de kewteles az ewrewk ijteletre. Mert azt mongijak wala, hogij fertelmes lelek wagijon nala. O Jesus miserere

Ees oda iewenek, az ew annija eesattija ijaij, mellijek mijkoron kijuijl allananak, kijldenek ew hozzaija kij ewtet kij hijna. Az

ſereg kegijk kewrijle ijl wala. Mondanak ne kij, Ime az te anijad, ees attijadfijaij kereſnek tegedet. Ees felele nekijk mondwan, Kijchoda az een anijam, kijchoda az een attijamfijaij? Ees mijkoron ot a kernijkbe el nezte wolna az ew tanijtwanijt, monda. Ihō az een anijam, Ihon az een attijamfijaij, Mert walakij iſtennek akaratijat tezij, az, az een attijamfija, az een hwgom, ees az een anijam.

Negijedijk Capitulom.

ISmeg kezde Ieſus tanijt tanij a tenger mellet, holot gijlekezek hozza nagij ſok ſereg. Annijra hogij a haijoba bemen wen az wijzen ijlne, ees mijnd az egez ſereg, a tenger mellet az fewlden wolna. Ees tanijtija wala ewket ſok pelda bezeed altal, ees mond wala ew nekijk, az ew twdomanijaba. Halgaſſatok meg, ime kij megijen wala a mag wetew, wetnij. Ees tewrtijnek mijkoron a magot hijntene, hogij nemellijk eſek

az wt felen, el iewenek az egij madarak ees azt meg euek. Nemellijk kegijg eſek kewes helijrc, holot né wala ſok fewld, ees mijnd iaraſt kij kele, de mijert hogij nem wala te merdek fewldbe, a nap fel tamadwan, meg ſwte az heuſeg, ees hogij nem wala gije-kere meg aza.

Nemellijk kegijg eſſek az teuijſtek kewzze, ees fel neuekedenek az teuijſtek, meg foijtak azt, ſné ada gijmelchet. Ees nemellijk eſek io fewldbe, melij aad wala beuſeges ees neuekedew gijmelchet. Ees egijk hoz wala harmijczat, egijk hatwant, ees egijk zazat. Ees mond wala nekijk, a kijnek fijle wagijou hallaſra hallija meg.

Ees mijkoron Ieſus maganak wolna, ker dek ewtet azok kijk mellette walanak az tij zenketteuel, az peldarol, ees mond wala ne kijk. Nekek adatot meg eſmernij iſtennek orzaganak tijtkija. Amazoknak kegijg kijk kijwijl wannak, mijndenek pelda zerijnt lez nek, hogij latwan laſſanak, ees ne nezzenek ees halwan hallijanak, ees ne erchek, ne talam walamijkoron meg ternek, ees meg bochattatnak az ew bijneijk. Ees monda nekijk né twgijatoke ez peldat? haat mijnt Eſai. 6.

esmertek meg mijnden peldakat?

Az, a mag wetew, istennek bezedet hijn tij. Azok mondatnak kegijg, kijk esnek az wt felen, a kijk az bezedet hallijak, ees legottan el iew az ewrdeg, Ees el wijzij az bezedet, a melij zijuekbe hijntetet wolt. Ezenkeppen teznek azokijs, a kijk az magot kewes hellijre fogagijak, melijek mijkoron hallijak a bezedet nagij ewrémel wezijk legottan azt, ees nijnchen gijekere nalok, de chak idew zerijnt walok, az wtan ha walamij bontas awagij haborgatas tamad a bezedert, legottan meg botronkoznak. Vannak kegijg, kijk a magot a tewijsk, kewzze wezijk. Ezek azok, kijk az bezedet hallijak, de ez wijlagnak zorgalmatossagij, kazdogsagoknak chalardsagij, ees egijeb allatoknak keuansagij beleiek menwé meg foijtijak a bezedet, ees né lezen gijmelch hozo. Ees nemellijek wannak, kijk a magot io fewldbe wewttek, kijk hallijak az bezedet, ees fogagijak, ees gijmelcheznek, wgij annijra hogij egijk mag hoz, harmijchat, masijk hatwant, harmadijk zaazat.

Ees mond walanekijk, Azert gijotijake meg az zeuijtneket hogij az kaad ala te-

tessek, awagij az agij ala? Nemde azerte ho gij az gijertijatartoba tetessek? Mert nijnchen walamij el reijtwe hogij melij kij ne ielentessek, sem wolt olij tijtok hogij melij kij nem nijlatkozot. A kijnek fijle wagijon hallasra hallija meg. Ees mond wala nekijk. Lassatok mijt hallotok. Valamelij mertekel mertek, azonnal mernek nektekijs, meeg annak felette, meg zerzijk nektek kijk hallijatok. Mert walakijnek wagijon adatijk annak, ees a kijnek nijnchen, el wetetijk tewle meeg azijs, a mij nala wagijō.

Ees mond wala, wgijan wagijon istennek orzaga, mijkeppen ha ember weetmagot a fewldbe, ees awagij ew maga alwzijk wagij felkel eijel ees nappal, az wetemenij kijkel azert, ees felnew mijkorō ew nē twgij aijs. Mert a fewld ew keijen gijmelchezijk elewzer fijwet, az wtan korot, oztan tellijes bwzat a bwzafewbe. Ees mijkoron gijmelchet hooz, mijndiarast bele hochatijak az Sarlot, mert el iewt az aratas.

Ees mond wala, Mijhez hasonlijwg Istēnek orzagat? awagij mijnemij pelda melle wessijwk ewtet? Olijan mijnt az mustar mag, melij mijkoron az fewldbe el wettē-

tÿk, kÿsseb mÿnden magnal kÿ az fewldbe wagÿon, ees mÿkoron el wetÿk skÿ keel, nagÿob lezen mÿnden fÿuetnel, Ees teremt nagÿ agakat hogÿ az egÿ madarakÿs fezket rakhatnanak az arneka alat.

Ees illÿen sok pelda bezeddel, bezellÿ wala nekÿk istennek bezedet, mÿnt meg halhattÿak wala. Pelda nekÿl kegÿg nem zool wala nekÿk. Felfele kegÿg mÿndenket meg magÿaraz wala az ew tanÿtwanÿnak. Kÿknek monda azon napon mÿkorō immar estwe wolna. Mennÿewnk az twlso partra. Ees az sereget el bochatwan weuek ewtet wgÿ hogÿ az hanÿoba wolna, de tewb hanÿokÿs walanak wele.

Ees nagÿ weez tamada, ees a habok az hanÿoba itkeznek wala, wgÿ annÿra hogÿ immar a hanÿo meg telnek. Ees ew wala az hanÿonak wtolso rezeben alwzÿk wala egÿ wankosson. Ees fel kewltek ewtet smō danak nekÿ. Mester, nem gondolze reÿa hogÿ el wezewnk? Ees fel serkenwen, meg kedde az zelet, ees monda az tengernek, wezstegÿ nÿmulÿ meg. Ees el nÿwguek az zeel. Ees lewn nagÿ chendesseg. Ees monda nekÿk, Mÿre wattok illÿen felenkek?

Mijert hogij nijnchen batorſagtok? Ees meg felemlenek nagij felelemmel, ſmondnak wala ewn kewztek, Kijchoda ez? mert az zelek ees a tenger engednek nekij.

Ewtewdijk Capitulom.

Es az tengert altal kelwen iewenek az tartomanijba melij mondajik, Gadarenorum. Ees mijkoron az hajobol kij hagot wolna, mijnd iaraſt elejbe iatwla a koporſokbol egij ember, kij wala fertelmes leleknek kewteles. Ees lako helije a kopor ſokba wala. Ees meeg lanczalijs ſenkij ewtet meg nem kewtezhetij wala, mert gija korta mijnd bekokkal mijnd lanczal meg kewtijk wala, de az lonczot el zaggatija wala, ees a bekokat el rontija wala. Ees ſen kij ewtet meg nem bijrhattija wala. Mert mijndenkoron eijel ees nappal az hegijek be ees az koporſokba wala, ſuewltwen ees faggatwan magat az kewekhez. Ez, meeg mijkoron tauol latta wolna Ieſuſt, elejbe

fwta ees imada ewtet, nagij fel zoual iewe wltwen ſmonda. Mij kewzem wagijon nekem weled Ieſus, a magaſſagos iſtennek fija? kezerijtlek tegedet az iſtenre, hogij ne gijeterijh engemet. Mert azt mongija wala nekij. Menijkij fertelmes lelek az emberbewl. Ees kerdij wala ewtet. Kijchoda wolna nekij newe, meg felele ſmonda nekij. Legio ★ nekem neuem, mert ſokan wagijonk. Ees igen kerij wala ewtet, hogij kij ne izne onnet az tartomanijbol.

de Jesum vñ Deum

★ Egij legio tezen hatezet nijolcz zaaz harnijcz embert.

Ewrijznek wala kegijg ot az hegijek, mellet nagij ſereg dijznot, Ees kerijk wala ewtet mijñijaijan az ewrdegek mondwan. Bochas mijnket az dijznokba, had mennij wnk beleijek. Ees Ieſus mijnd iaraſt meg engede nekijk. Ees az fertelmes lelkek kij iewen, menenek az dijznokba, ees mijnd az egez chorda hijrtelenſeggel wijtetijk wala a tengerbe. Valanak kegijg olij mijnt keet ezeren, ees meg fwladanak az tengerbe. A kijk ewrzijk wala kegijg ewket el fwtanak ees hijrre teuek az waraſba ees az mezewken, honnet kij iewenek hogij meg latnak a mij tewrtijnt wala. Ees iewenek Ieſushoz, holot meg latak az embert mel-

lijet az ewrdeg gijeter wala, hogij wezteg ilne, rwhaijat reija wewtte wolna, ees hogij ezeijs meg iewt wolna, kijbe elewzer egij legio ewrdeg wala, ees meg felemlenek. Azok kegijg az kijk ez dolgot lattak wala, meg bezellek nekijk, mijnt tewrtijnt wolna az embernek dolga melijbe az ewrdeg wala, ees az dijznoknakijs. Ees kezdek Iesust kernij hogij el menne az ew hatarokrol.

Ees mijkoron az haijoba be ment wolna, kerij wala ewtet a kijbewl az ewrdeget kij izte wala, hogij wele lenne. Iesus kegijg né engede de monda nekij. Ménijel haza az tijeijdhez, ees hijrdesd meg nekijk, melij na aijokat wr te weled tewt, ees hogij raijtat meg kewnijerijlt. Amaz el mene, ees kezde Ptedikallanij dekapolijsba melij nagijokat Iesus wele tewt wolna, ees mijndenek chodallijak wala,

Ees mijkoron Iesus altal kewlt wolna az twlso partra. Sok sereg iewe hozza, ees wala a wijz mellet. Ees ime iewe ew hozza egij a sijnagoga feijedelmij kezzijl, kijnek Iaijrus wala neue. Ees mijkoron ewtet latta wolna, labahoz eseek, ees igen kerij wala

ewtet mondwan. Az een leijankan halalan wagijon, kerlek hogij iew oda, wesd reija kezedet hogij meg gijogijwllijō, ees eelij. Ees el mene wele. Kewetij wala kegijg ewtet sok sereg wgij annijra hogij wgijā meg zorijtanak ewtet.

Ees egij azonijallat kijn weer wala tijzē ket eztendewtijl fogwa, sok gijetrelmet walot wala sok orwolo ktol, ees mijndeneet el kewltewtte wala, de maga semmij haznot nem esmert wala, hanem inkab gonozbat tewt wala maganak wele, mijkoron Ie lust hallotta wolna, kerijle a sereg kewzet hatwl, ees illete az ew rwhaijat, mert mōd wala ewnnen magaba, ha chak rwhaijat illetemijs meg gijogijwlok. Ees legottā meg zarrada az ew werenek kwtfeije. Ees erze te stebe hogij meg zabadwlt wolna az wstortol.

Ees legottan Iesus meg esmerwen, ew magaba, hogij ew belewle iozag zarmazot wolna kij, hatra fordwla a sereg kewzet mond wala. Kij illete az een rwhaijmat? Ees az ew tanijtwanij mondnak wala nekij latode hogij az sereg mijnden felewl meg zorijt tegedet ees azt mondod kij illete

engemet? Ees el nez wala mijnden fele hogij meg latna az azzont, melij azt mijelte wala. Az azonijallat kegijg, felwen ees rezketwen, twgija wala mij Iewt wolna ewnnen magaba, elew iewe Ie essek elwtte, ees meg monda nekij mijndeneket igazan. Monda kegijg nekij Iesus, leijanijom, az te hijted gijogijtot meg tegedet, menijel be keseggel ees legij meg gijogijwlt, az te wstorodtol.

Meeg mijkoron ew zolna iwtanak az sijnagoga feijedelmetewl, kijk mondanak Az te leijanijod meg holt, mijt bantod towabba az Mestert. Iesus kegijg legottan hogij halla az bezedet kijt mondnak wala, Monda a sijnagoga feijedelmenek. Ne felij chak hijg. Ees nem engede hogij walakij ewtet keuetne, Petertewl, ees Iakabtol, ees Ianostol. kij Iakabnak attijafija, meg walua. Ees iewe az sijnagoga feijedelme hazaba, lata ot a sokasagot, ees hogij igen sijrnanak ees iaijgatnanak, ees be menwen mōda nekijk. Mijt bwsolgotok ees mijt sijrtok? az leijan nem holt meg hanem alozijk. Ees meg neuetijk wala ewtet. Ew kegijglen mijndeneket onnet kij kijldwen, weue a

leijannak attijat ees annijat, ees azokat kijk wele walanak, be mene oda a hol az leijã fekzijk wala, ees az leijannak kezet fogwan monda nekij, Talitha kumi. Mellijet ha kij meg magijaraz annij. Leijan mondom neked kelijfel. Ees legottan fel kele az leijan ees iaar wala, mert tijzenket eztendews wala. Ees el chodalkozanak nagij amelkodassal, ees igen meg hagija nekijk, hogij wala kij ezt meg ne twdna. Ees hagija hogij ad nanak a leijannak walamij ennij walot.

Hatodijk Capitulom.

Es onnet kij menwen iewe az ew hazaijaba, ees kewetek ewtet az ew tanijtwanij, mijkoron kegijga zombat ielen wolna kezde tanijtanij az sijnagogaba, ees sokan kijk hallijak wala el amelkodanak mondwan. Honnet wannak ennek ezek? ees mijchoda ez bewlcheseg kij ew nekij adatot? Hogij illijen chodak leznek az ew keze altal? Nemde eze amaz alch, Marianak

fija? Iakabnak ees Ioſeſnek ees Iudaſnak ees Sijmonnak attijafija? Nemde az ew hwgajs ijt welewnk wannake? Ees meg bantatnak wala ew benne. Mond wala ke gijg nekijk Ieſus. Nijnchen Profeta meg wtalwan, hanem chak az ew hazajaba, az ew rokonij, ees chaladij kewzet. Ees nem mijelhet wala ot ſok chodat, hanem chak hogij kewes betegekre kezet reija wetwen meg gijogijta ewket. Ees chodalkozijk wala, az ew hijtetlen woltokon. Ees el iarija wala a kewzel walo wczakat, tanijtwan.

mota ijta matt. 13 fol 29

Ees elew hijwa az ew tijzenkeet tanijt wanijt, kezde ewket kij bochatnij kettewn kent, ees aad wala nekijk hatalmat az fertelmes lelkek ellen. Ees paranchola nekijk hogij az wtra walamijt ne wijnnenek, hanem chak wezzewt. Ne ſaakot ★ ne kenijeret, ne penzt az erzenbe. de hogij ſarwijok ſolija lenne, ees hogij keet kewntew ſbe ne ewlteznenek. Ees mond wala nekijk, walahol hazba be menteк, ot maragij atok meeg onnet kij iewtek. Ees walakij be nem fogad, ees nem halgat tijkteket, kij menwen onnet, az portijs le, razzatok, a melij labatok alat wagijon. Azoknak bijzo-

★ Az olijan ſaaktolzol kijbe eleſt hordoznak

ſagara. Bijzon mondom nektek, kenijeben lezen dolga itelet napijan Sodamaknak ees Gomorraknak, hogij nem mijnt az waraſnak.

Ees azok kij menwen, hijrdetijk wala hogij bijnekbewl kij ternenek, ees ſok ewrdegeket ijznek wala, ees ſok betegeket kennek wala meg olaijal, ees meg wijgaznak wala.

Ees meg halla Herodes kijral(mert az ew neue el hijrhedet wala) ees mond wala. Amaz Ianos, a kij kereztel wala, az tamadot fel halottaijbol, ees azert leznek ew bene a ſok chodak. Nekijk kegijg azt mongijak wala, hogij Ilijes wolna, nemellijek kegijg azt mongijak wala, hogij Profeta wolna, awagij mijnt egij az Profetak kezzijl. Mijkoron kegijg Herodes hallota wolna monda. A kijnek een feijet weuem Ianos, ez, az, ew tamadot fel halottaijbol.

Mert ez Herodes, el bochatwan az ew wijtezijt, Ianoſra kezeet wetette wala, ees fogwa tartija wala az temleczbe, herodiadeſert kij wala Herodes attijafijanak Fijlepnek feleſege, mellijet maganak feleſegijl wewt wala. Mert Ianos azt mongija

wala

wala Herodesnek. Nem illik neked attiad
fija feleseget wenned. Herodias kegig reija
tewr wala, ees akarija wala ewtet meg ewl
nij, de nem tehetij wala. Mert Herodes fe-
lij wala lanost, twdwan hogij igaz ees zent
ferfijw wolna, ees tijztelij wala ewtet, ees
ewtet halwan, sokat fogad wala meg beze
debe ees ewtet ewremest hallija wala.

Ees mijkoron egij alkolmas nap tewr-
tijnt wolna, melij napon Herodes az ew zij
letesijt zolgaltatna, ees wachorat zerzene
Galileabelij elsew ees few embereknek,
ees tijztartoknak. Akoron Herodiadesnek
leanija be mene. Ees mijkoron Herodes
elewt tancholt wolna, ees Herodesnek
smijnd az kijk wele ilnek wala, kellemetes
lewt wolna monda a kijralij a leijának, kerij
een tewlem walamijt akarz, ees meg adō
neked. Ees meg eskijwek nekij, walamijt
wgij mond een tewlem kerendez meg a-
dom neked ozgomnak feleijg. Amaz kij me
ne ees monda annijanak, mijt kerijek? mō
da az annija, lanos baptijsta feijet. Ees az
leijan be menwen legottan nagij sijeteteſ
seggel az kijralhoz, kere mondwan. Azt a-
korom hogij mijnd laraſt, Aad ennekem

egij talba Ianos Baptijsta feijet. Ees bankodek raijta az kijral, de mijert hogij meg eskijt wolna, ees azokert kijk ot ijlnek wala, nem akara az leijan kereset hatra hagnij. Ees mijndijarast a kijral el bochatwan az hohart, hagija hogij fel hoznak az ew feijet. Amaz el mene, feijet weue nekij az temleczbe, fel hoza egij talba, ees ada azt a leijannak, ees az leijan ada annijanak. Mel lijet mijkoron az ew tanijtwanij hallotanak wolna, el iewenek, ees el wijuek az ew testeet, ees koporsoba helijheztetek.

Ennek wtanna az Apastalok Iesushoz gijlenek, ees meg mondanak nekij mijndeneket, mijt mijeltenek wolna ees mijkent tanijtottanak wolna. Monda nekijk, iewetek el tijnnem magatok felfele az pwzta helijre, ees nijwgogijatok egij keueset. Mert sok iewewk iarok walanak, ees nem wala iressegek hogij chak ennenekijs. Ees mene haijon a puzta helijre felfele. Ees latak ewket a seregek hogij el ménenek ees meg esmerek ewtet sokan, ees Gijalog kij iewenek mijnden warasokbol, ees oda fwtanak (ewket elewl weuen) ees ew hozza gijlenek. Ees kij iewen Iesus lata az nagij

sereget, ees meg keserijle ewket. Mert wa-
anak mijkeppen az iwhok kijknek né wol
lna Paztorok. Ees kezde ewket sokakra ta-
nijtanij.

Ees mijkoron immaran az napba sok
mwlt wolna el, iarwlanak az ew tanijtwa-
nij hozzaija mondwan, Pwzta ez helij, ees
immar nagij idew mult el. Azert bochasdel
ewket, had mennijenek az kewzel walo fa-
lwkba, ees pijaczokra hogij wegijenek ke-
nijeret magoknak, mert nijnch mijt egije-
nek. Tehat lesus fele!e ees monda nekijk.
Agijatok tij nekijk, mijt egijenek. Ees mon
danak nekij, ménijewnk el ees wegijewnk
keet zaaz penz arra kenijeret, ees agijwk ne
kijk hogij meg egijek? de ew monda ne-
kijk. Menij kenijeretek wagijon? ménijete
kel ees lassatok meg. Ees mijkoron meg
twttak wolna, mōdanak, Ewt, ees keet hal.
Ees paranchola nekijk, hogij mijnd le ijl-
tetnek ewket, el oztogatwan az lakodalma
kat a zewld fijwen. Ees le telepedenek, el
ozolwan az zewld helijeken nehol zaazan
ees nehol ewtwenen. Ees mijkoron wewt-
te wolna az ewt kenijereket, ees az keet ha
lat, zemeijt az egbe fel emelwen, me galda

ees meg zege a kenijereket, ees ada az ew tanijtwanijnak, hogij eleijkbe tennek, ees a keet halatijs el ozta mijndenijknek. Ees ew nek mijñijaijan, ees meg elegedenek. Ees az hwlladekawal tijzenkeet tellijes kosarokat wewnek fel, ees az halakbolijs. Valanak kegijg kijk ewttenek wala ewt ezer taijan ferfijak.

Ees mijnd iarast kezerijte az ew tanijtwanijt, hogij haijora zallananak, ees hogij a wijzen altal kelwen elewl ménenek beth saijdaba, meeg ew az sereget el bochatna. Ees mijkoron el bochatta wolna ewket, ew maga az hegijre mene imatkoznij. De mijkoron estwe lewt wolna, az haijo a tenger kewzepet wala, ees ewmaga az fewlden, lata ewket hogij az altal menesbe wezewd nenek (mert ellenek walo zelek wala) ees az eijnek negijed rezen, iewe ew hozzaijok iarwan az tengeren. Ees el akarija wala ew ket mwlnija. De amazok hogij latak ewtet iarnij az tengeren, azt alijtak hogij walamij chaladsag wolna, eez fel iweltenek (mert mijnnijaijan lattijak wala ewtet) ees meg haborodanak. De mijnd iarast zola nekijk Iesus ees monda. Bijzzatok, een wagijok,

ne reténijetek meg. Ees hozzaijok mene az haijoba, ees el nijwgouek a zeel, ees igen ees felete igen amelkodnak wala, ees chodalkoznak wala ew magokba. Mert az kenijerekrewl walo dolgokat nem esmertek wala meg, mert az ew zijuek meg wakwlwa wala.

Ees mijkoron altal iwtottanak wolna, ie wenek Genazareth fewldere, ees az partra iwtanak, De mijkoron az haijobol kij mentenek wolna, legottan meg esmerek ewtet ★ Ees mijnd az egez tartomanijba mijnden felewl eleijbe fwtwan kezdek nozolijaba azokat idestowa hordoznij kijknek go nozwl wala dolgok mijkoron meg hallotak wolna hogij ot wolna. Ees wahol be megijen wala az wczakra awagij a warasokra, awagij az falwkra, az wczara wetijk wala az betegeket, ees kerijk wala ewtet, hogij chak rwhaija peremet illetnek, ees walahanijan illetijk wala meg gijogijwlnak wala.

★ Erched az fewld nepe.

Hetedijk Capitulom.

Es gijlenek ew hozza Farijseusok, ees nekijk az Irastudok kezzijl, kijk iewttenek wala Ierwsalembewl. Ees mijkoron lattak wolna hogij nemellijek az ew tanijtwanij kewzzijl kewzenseges kezekkel, az az mosdatlan, ennenek kenijeret, meg zollijak wala. Mert az Fariseusok, ees mijnd az sijdok, kijlemben nem eznek wala, hanem kezeket gijakorta meg mossak wala, tartwā az ew eleijknek zerzesijt. Ees mijkoron a wasarrol meg iewnek nem eznek hanem mosdwa. Ees egijebekijs sokak wannak, mellijeket elew wettenek meg tartanij. Tw gijnija illijk mijnt poharoknak chobanoknak ees egijeb ercz edenijeknek, ees Agijaknak ★ mosasijt.

★ Az olijan agijakat erched kijkre le telepettenek mijkoron ennij kartanak

Annak wtanna kerdek ewtet az Farijseusok ees az irastudok. Mijre nem iarnak az te tanijtwanijd a zerijnt mijmodon a mij eleijnk zerzettek hanem mosdatlan kezzel

eznek kenijeret? felele ew ees monda ne-
kijk, iol Profetalt tij rolatok keepwtalokrol
Esaias, mijktppen meg wagijon irwan. Ez Esai. 29.
neep aijakawal tijztel engemet, az ew zijwe
kegijg mezze wagijon een tewlem heijaba
tijztelnek kegijg engemet tanijtwan em-
berij twdomanijokat ees parancholatokat
Mert istennek parancholatijat el hagijwan
emberij zerzest tartotok, chobanoknak ees
poharoknak mosasijt. Ees egijebeketijs ezek
hez hasonlatosokat mijeltek.

Ees mond wala nekijk. Io hogij hatra
wetettetek az Isten parancholatijat hogij
az tij zerzesteket tartanatok meg. Mert Moij
ses az mondotta. Tijztellijed az te attija- Exodi. 20
dat ees az te anijadat. Eees walakij gonozt Leuiti. 20
mond attijanak awagij anijanak, halallal
hallijon meg. Tij kegijeglen azt mongija-
tok. Ha ember mongija attijanak awagij
anijanak, korban, az az aijandek, melij een
tewlem lezen, az a te haznodra iarwl. Ees
ez okkal nem haggijatok hogij ew wala-
mij iot tegijen attijawal ees annijawal, ees
semmijwe tewttetek az istenij parancholatot
a tij zerzestekert mellijeket zerzettetek
ees sokakat ezekhez hasonlatosokat chele
kettek.

Ees mijkoron mijnd az egez sereget hozza haijtta wolna mond wala nekijk. Hallijatok meg engemet mijñijaijan, ees erchetek meg. Semmij nijnchen emberen kij wijl, kij ew bele megijen hogij meg fertez tetne ewtet, de a kijk emberbewl zarmaznak, azok a kijk meg ferteztetnek embert. A kijnek fijle wagijon hallasra hallija meg Ees mijkoron az hazba be ment wolna el tawozek az seregtewl, kerdek ewtet az ew tanijtwanij ez hasonlatossagrol, smonda nekijk. Tijs ennijre fogijatkoztatoke meg ertelem nekijl? meeg sem ertijteke hogij walamij kijwijl bemegijen az emberbe nem ferteztethetij meg ewtet, Mert nem az zijwebe megijen, hanem a hasaba. Ees felfele walo helijen kij megijen belewle, ees kij tijztwl mijnden eetek? mond wala kegijg.

A mij emberbewl megijen kij az fertez tet meg embert. Mert belewl embereknek zijwebewl zarmaznak gonoz gondolatok paraznasagok, hazassag tewresek, ember ewldeklesek, lopasok, feswensegek, chalardsagok, alnaksagog, zegijentelensegek, gonoz zeem, atkok, keuelseg, bolōdsag, Ezek mijnd ez gonozok belewl zarmaznak ees

emhert meg fertezteтnek.

Ees onnet fel kelwen mene Tijron ees Sijdonnak hatarijra, ees mijkoron hazba ment wolna, azt akara hogij senkij ne tugija, de el nem enezhetek. Mert mijhelijen egij azonijallat halla ew felewle, kijnek leij ankaijat fertelmes lelek gijettrij wala, el iewe, ees labahoz essek. Vala kegijg az azzonij gewreg, nemzetsegerewl Sijrofenissa ★ Ees kerij wala ewtet hogij az ewrdeget kij izne az ew leijanijabol. Iesus kegijg monda nekij. Had elegegijenek meg elewzer, a fijak, mert nem alkolmas wennij az fijaknak kenijeret ees az ebeknek wetnij. Felele az azonij monda nekij. Vgij wagijon wram, de nam az kewlijkekijs eznek az aztal alat a fijaknak morsaijbol. Ees monda nekij Ez bezedert ménijel, ees az ewrdeg kij ment az te leijanijodbol. Ees mijkoron haza ment wolna, tala az ew leijanijat tehat az ewrdeg kij ment belewle, ees az agijon fekzijk.

★ Az az fenijczijabol walo melij Sijriaba few waras

Ees ismeg kij menwen Tijron ees Sijdonnak hatarijbol iewe Galileaij tenger melle dekapolnak hatarij altal. Ees hozanak nekij egij sijketet, ees kijnek nijelwebe

Wr nap wtan tijzē kettewdijk wasarnapij Ewañ.

fogȳatkozas wala. Ees terȳt wala hogȳ te zet reȳa wetne. Ees mȳtoron wȳtte wolna ewtet az sereg tezzȳl felfele, bochata wȳajȳt az ew fȳlebe, ees mȳtoron pewtewt wolna illete az ew nȳelwet ees fel tetȳntwen ménȳorzagba, fohaztodet ees monda ne tȳ. Effata, az az nȳllȳal meg. Ees legottan meg nȳlatkozanat az ew fȳleȳ ees nȳelwenet tewteliȳs meg zabadulanat, ees tȳztan bezel wala. De paranchola netȳt, hogȳ walatȳnet ne mondanat de menȳwel intab ew paranchol wala netȳt, Annȳwal intab nagȳoban hȳrdetȳt wala ees igen el amelkodnat wala mondwan. Mȳndenetet iol thewt az sȳtetet hogȳ hallȳanat, ees az nemat zolȳanat.

Nȳolczadik Capitulom.

Wr nap wtan heted wasar napȳ Ewã

Koron az napotba mȳ toron az sereg sot wolna, ees né wolna mȳt ennȳt, hozza hȳwan lesus az ew tanȳtwanȳt monda netȳt. Zanom ez sereget mert immar

harmad napja hogy nalam wannak ees
nynch myt ennyk, hogyha kegyg ehen bo
chatomel ewket, hazokhoz, meg fogyat-
koznak az wton. Mert nekyk ew kezzylek
mezzewnnet iewttenek. Felelenek az ew ta
nytwany nekyn. Honnet elegythetyn meg
yt ezeket walakyn kenyerekkel ez pwztaba?
Ees kerde ewket. Hany kenyetetek wagyo?
Amazok felelenek ees modanak. Heet. Ees
parachola az seregnek le telepednyj az fewl
den. Ees weuen az heet kenyereket myko-
ron halad adot wolna meg zege, ees ada
az ew tanytwanynak, hogy elejkbe raknak.
Ees az sereg elejbe tewek. Ees wala keues
halachkajokys. Ees mykoron meg aldot-
ta wolna azokatys hagya hogy elejkbe rak
nak. Ewnek kegyeg ees meg elegedenek,
ees zedenek az hwlladekybol kyk meg ma
rattanak wala, heet kosarokat. Valanak ke-
gyeg az kyk ewttenek wala, olij mynt ne-
gy ezeren. Ees el bochata ewket.

Ees legottan hajora zalla az ew tanyt-
wanywal, ees iewe Dalmanutha rezejbe.
Ees az Fariseusok ky iewen, kezdenek wele
wetekednyj. Kerwen ew tewle ielt menyor
zagbol, kesertwen ewret. Ees mykoron sel

ſohazkodot wolna az ew Ielkebe, monda. Mijert keer ez e nemzetſeg ielt? Bijzon mō dom nektek, nem adatijk ez nemzetſegnek ielij. Ees ewket el hagijwan Iſmeg bemene a haijoba, ees a wijzet altal kelwē el mene.

Ees az tanijtwanijok el feletek wala ke nijeret wijnnij. Ees egij kenijereknel tewb nem wala welek a haijoba. Ees paranchola nekijk mondwan. Laſſatok, hogij oijatok meg magatokat, a Fariſeuſoknak kowazij-tol, ees Herodeſnek kowazijtol. Ees wete-kednek wala ewnnen kewztek mondwan. Nijnchen kenijerewnk. Mellijet Ieſus meg eſmerwen monda nekijk. Mijt wetekettek azon hogij nijnchen kenijeretek? Meeg ſem wezijteke ezetekbe, ſnem ertijteke? megijs wake az tij zijuetek? zemetek leuen, nem neztek, ees fijletek leuen nem hallotok, ees nem emlekezteke? Mijkoron az ewt ke nijert zegem ewt ezer ember kewzijbe ha-nij kozart zedetek tele az hwlladekkal? mō danak nekij. Tijzenkettewt. Mijkorō kegijg az hetet zegē meg neegij ezer ember kew zijbe, hanij tele koſart wewtek az hwllade-kabol? Amazok mondanak. Hetet. Ees mō da nekijk. Mijre hat hogij nem ertetek.

Ees mijkoron iewt wolna Bethsaijdabā hozzanak hozza egij wakot, ees kerijk wala, ewtet hogij illetne azt. Ees az waknak az kezet meg fogwan wijue ewtet a pijacz kij uijl, ees mijkorō zemebe pewket wolna, ees kezeijt reija wette wolna kerde ewtet ha latna walamijt.

Ees mijkor latast wewt wolna monda. Latō az embereket mert mijkeppen a fakat nezé hogij iarnak. Annak wtanna ismeg we te kezeijt az ew zemeijre, ees teue hogij meg iewne zeme wijlaga. Ees meg iewe, ees immar laat wala nijlwan mijndeneket Ees el bochata ewtet az ew hazahoz mond wan. Se az pijaczra ne menij, se az pijaczon ne mongijad walakijnek.

Ees el mene Iesus, az ew tanijtwanijs wele Czesareanak pijaczijra, kij mondatijk Fijlijpenek. Ees az wton kerde az ew tanijt wanijt mondwan nekijk. Kijnek mondnak emberek hogij wagijok een? Amazok kegijg felelenek. Ianos baptistanak, ees nekijk illijesnek, ees nemellijek ismeg egijnek az Profetak kezzijl. Ees ew monda nekijk. Tij kegijg kijnek mondotok engemet? Felele Peter kegijg monda nekij. Te wagij az Cri-

vide verū Deum Xpm

ſtus. Ees meg fenÿte ewket, hogÿ walakÿ-
nek ne mondanak azt ew felewle. Ees kez-
de ewket tanÿtanÿ, mÿ keppen emberne-
k ſÿanak ſokat kellene zenwednÿ, ees kono-
nak itteltetnÿ, a few nepektewl ees az papÿ
feÿedelmektewl ſaaz iraſtudokrol, ees meg
ewletnÿ, ees harmad nap wtan fel tamad-
nÿ, ees ez bezedet nÿlwan zollÿa wala. Meg
foga ewtet Peter kezde feddenÿ. De ew ha
tra fordwla, ees az ew tanÿewanÿt meg te
kÿntwen, meg fedde Petert mondwa. Me
nÿ wtannam Sathana, mert nem erted azt
a mÿ iſtene, hanem a mÿ emberekre.

Ees mÿ koron hozza hÿtta wolna az ſe-
reget az ew tanÿtwanÿwal egÿetembe,
monda nekÿk. Valakÿ engem akar keuet
nÿ tagagÿa meg magat, wegÿefel kerez-
tÿt ees keweſſen engemet. Mert walakÿ
meg akarÿa tartanÿ lelket, el weztÿ ewtet
Valakÿ kegÿg el weztendÿ lelket een eret
tem ees az Ewangelÿomert, Az tartÿa meg
azt. Mert mÿt haznal embernek, ha mÿnd
ez wÿlagot meg nÿerÿ, ees lelket el wez-
tÿ? Awagÿ mÿt adhat ember, kÿuel lelket
meg walcha? Mert walakÿ zegÿenl enge-
met ees az een bezedÿmet. Ez nem tÿzta-

fertelmes ees bijnes nemzetseg kewzewt Embernek fijaijs zegijenlij azt mijkoron el iew, az ew attijanak dijdhewsegebe, az zent Angijalokkal.

Hic est ve Deus Jesu

Kijlenczedijk Capitulom.

Es mond wala nekijk. Bijzon mondom nektek, wānak azok kezzijl nekijk, kijk ijt allanak, kijk halalt nem kostolnak, mijg nem meg lattijak istennek orsagat el iewnij iozaggal. Ees hat napnak wtanna fel weue iesus Petert ees Iakabat ees Ianost ees wijue ewket egij magas hegijre felfelechak ewmagokat, ees el waltozek ew elewtek. Ees az ew rwhaij lewnek igen fenessek mijnt az hoo, mellijeket meg nem feijerijt het walamelij rwha feijerijtew ez fewlden Ees Iattatek ot tewlek Ilijes Moijsessel, kijk Iesussal zolnak wala. Ees felelwen Peter monda Iesusnak. Mester, io mijnekewnk ijt lennewnk, ees chijnallijwnk harom haijlakokat, neked egijet, Moijsesnek egijet, Illij-

korta ewtet az tijzwbe wetij ees az wijzek-
be, hogij el wezthetne. Azert no ha mijt te
hecz legij segechseegel, raijtonk kenijerij-
lwē. Iesus kegijg monda nekij. Hogijha azt
hijheted. Az kij hijzen mijndenek lehetse-
geseg annak. Ees legottan a gijermeknek
attija fel ieweltwen sijrassal monda. Hijzem
wram, legij segechseegel az een hijtetlen
woltomnak.

Mijkoron latta wolna Iesus kegijg, ho-
gij a sereg egijbe fwtna, meg fedde az fer-
telmes lelket mondawā nekij. nema ees sij
ket lelek, een Parancholok te neked, menij
kij belewle ees towabba bele ne menij.
Ees mijkoron az Ielek fel iueltet wolna ees
az gijermeket igen meg te wrte wolna, kij
mene. Ees le vn mijnt egij meg holt, wgij
annijra hogij sokan mondanak hogij meg
holt. De Iesus kezen fogwan fel emele ew-
tet, ees amaz fel kele. Ees mijkoron hazba
ment wolna, kerdek ewtet az ew tanijtwa
nij, kijlen maganak. Mijre nem izhetewk kij
mij azt? Ees monda nekijk. Ez fele neem
semmijwel kij nem izethetijk hanem chak
imatsaggal ees bewijtel.

Ees onnet el indwlwan, mennek wala

Galileanak altala, ees nem akarija wala ho
gij walakij twdna. Mert az ew tanijtwanijt
tanijttija wala, ees mond wala nekijk. Em
bernek fija el adatijk, emberekneк kezebe,
ees meg ewlijk ewtet, ees mijkoron meg
ewltek wolna, harmadnapon fel tamad.
De ewk nem ertijk wala mijt mondana,
ees felijk wala meg kerdenij.

Ees iewe Kafernaumba, holot mijkorō
hazba iewt wolna, meg kerde ewket. Mijt
weteкettek wala tijnnem kewztetek az w-
ton? Amazok kegijg halgatnak wala. Mert
arrol zoltanak wala az wton, kij lenne na-
gijob kewztek. Ees mijkoron le ilt wolna
elew hijwa a tijzenkettewt, ees monda ne
kijk. Ha walame lijtek elsew akar lennij, az
llezen mijndenteknel wtolso, ees mijnden-
teknek zolgaloija. Ees egij gijermeket meg
fogwan, allata ew kewzijtbe, ees mijkoron
ewlebe wewtte wolna monda nekijk. Vala-
kij illijen egij gijermeket fogadand hozza
een neuembe, engem fogad. Ees walakij
engemet fogad, nem engem fogad, hané
zta kij engem bochatot.

Felele nekij Ianos mondwan. Mester, la-
anak egijet hogij az te neuedbe ewtdege-

ket izne, de nem kewet wala mǐnket, ees meg tǐltok ewtet, mǐert hogǐ mǐnketné kewet wala. Mōda Iesus. Ne tǐlchatok meg azt. Mert senkǐ nǐnchen kǐ az een neuem be ha chodat tezen, hogǐ hamar gonoze zolhasson een felewlem. Mert walakǐ mǐ ellenewnk nǐnchen mǐ welewnk wagǐon. Ees walakǐ adand nekteк egǐ Pohar wǐzet, een neuembe az wegre hogǐ Cristuse watto k, Bǐzon mondom nekteк, semmǐ keppen el nem weztǐ iwtalmat.

Ees walakǐ meg botrankoztat egǐket ezekbe, ez kǐchǐnǐekbe, kǐk een bennem bǐznak, iob wolna annak, ha a nǐaka kerǐl egǐ malomkewet kewtnenek, ees az tengerbe wettetnek. Ees hogǐ ha teneked az te kezed artalmadra wagǐon wagdel ewtet. Iob teneked chonkan be menned az eletre, hogǐ nem mǐnt keet kezed leuen
Esai. 66. pokolra mennǐ, az meg olthatatlan tǐzre, holot azolǐanoknak feerge meg nemhal, seem tǐzewk meg nem alozǐk. Ees ha a te labad neked artalmadra wagǐon, wagdel ewtet. Iob te neked hogǐ Santan ménǐbe az eletre, hogǐ nem mǐnt keet labad leué pokolra weteſſel, az meg olthatatlan tǐ wz-

te holot azoknak feerge meg nem hal, sem tijzewk meg nem alozijk. Es hogij ha a te zemed neked artalmadra wagijon, told kij ewtet iob tenek ked hogij kij fosijo zemmel menijbe istennek Orzagaba, hogij nem mijnt keet zemed leuen pokolnak tijzere bochattassal, holot azoknak feerge meg nem hal sem tijzek meg nem alozijk.

Mert mijnden ember tijwzzel sozatijk, es mijnden aldozat sowal sozatijk. Io allat a soo. De ha az so nem lezen soos, mijwel sozzatok meg ijzijte Azert legijen tenmen bennetek soo es legijen bekeseg, egij tek masto khoz.

Tijzedijk Capitulom.

Es mijkoron onnet fel kewlt wolna, iewe Sijdo sagnak hatarijra az tartomanij altal kij wagijon Iordanon twl, es Ilmeg hozza gijlenek az seregek, es mijnt az ewlewt zokala wala, tanijttija wala ewket. Hoot az Fariseusok, hozza menwen, kerdek

ewtet. Illÿke embernek feleſeget el hadnÿ (kęſertwen ewtet) de ew meg felelwen mõ da nekÿk, mÿt parancholt nekted Moÿſes mondanak amazok. Moÿſes azt hatta, h o-
Deut.24. gÿ az el hogÿaſrol czedwlat agÿonk ew, nekÿ, ees el bochaſſwk. Ees felele leſus mõ da nekÿk. A tÿ kemenÿ zÿwetekert ira Moÿſes azt a parancholatot, Towabba a te
Gene.1. remteſnek kezdetÿn, iſten az embert wgÿ teremte, hogÿ ferſÿw ees azzonÿallat lenne. Ezert ember el hagÿa attÿat annÿat, ees rogazkodÿk feleſegehez, ees ketten lez nek egÿ teſt. Azert immar nem kettew, ha nem egÿ teſt. Annakokaert a mÿt iſten egÿ be zerzet, ember el ne walazza.

Ees a hazba, az ew tanÿtwanÿ iſmeg meg kerdek ewtet wgÿan azon dologrol, ees monda nekÿk. Valakÿ el hagÿa feleſe get, ees maſt weend, parazнawl wertezÿk amaz elen. Ees ha az azonÿallat el hagÿa az ew ferÿet, ees maſhoz megÿen, parazнawl lelezÿk.

Ees hozanak ew hozza gÿermekeket, hogÿ illetne ewket. A tanÿtwanÿok kegÿg meg rongallÿak wala azokat, a kÿk oda hoz zak wala ewket. Mellyet mÿkoron leſus

latot wolna, nem tarta ijo kedwe, ees mon
da nekijk. Bochassatok hozzam a gijerme-
keket, ne tijlchatok meg ewket, mert illije-
neke az istennek orzaga. Bijzon mondom
nektek, walakij nem weendij wgijan isten-
nek orzagat mijnt a gijermek semmijkep-
pen be nem megijen oda. Ees mijkoron
ewlebe wewtte wolna ewket kezeijt reijaij
ok wetwen meg algija wala azokat.

Ees mijkoron kij mene az wtra, folija-
mek nekij egij eleijbe, ees terdet haijta ne
kij, ees keerdij wala ewtet. Io mester, mijt
tegijek hogij az ewrek eletet bijrijam? Ie-
sus kegijg monda nekij, mijert mondaz en
gem ionak? ha senkij a ijo, hanem chakaz
egij, twgnija illijk mijnt isten. Twdod az pa
rancholatokat. Ne paraznalkogijal, ne ew-
lij, ne orozij. hamijstáw ne legij, meg ne cha
lij walakijt, tijztellijed az te attijadat ees a-
nijadat. De Amaz felele monda nekij. Me-
ster, ezeket een meg tartottá az een ijffijw
sagomtwl fogwa. Iesus kegijg reija tekijn-
te zerete ewtet, ees monda nekij. Meeg egij
heijawal wagij, ménijel, agijel mijndene-
ket, a mijk wannak, oztogast az zegenijek
nek, ees lezen kijnched ménijorzagba. Oz-

tan ieuel kewes engemet, kereztedet wal-
ladra weuen. De amaz meg zomorkodek
e bezeden, ees bankodwa megíjen wala el
mert sok iozaggal bíjr wala.

Ees míjkoron Iesus míjnden fele el ne-
zet wolna, monda az ew tanítwanínak.
Melíj nehezen mennek azok be istennek
orzagaba a kíjknek penzekwagíjon. Az ta-
nítwanínok kegíjg meg chodalkozanak az
ew bezeden. De Iesus ismeg felele, ees mõ
da nekíjk. Fijaím, wajj kíj nehez azoknak
istennek orzagaba be mënij, a kíjknek re-
menseget penzekbe wagíjon. Kewnjeben
mehetbe a teue az tew líjkan, hogíj nem
míjnt a Gazdag istennek orzagaba. Ama-
zok kegíjg felette igen chodalkoznak wa-
la rajta mondwan ew magokba, Tehat kíj
idueziílhet? Iesus kegíjg rajok te kíjnte
smonda. Embereknel lehetetlen, de isten-
nel nem, Mert míjnden lehetew istennel.

Ees kezde Peter nekíj mondanij. Im míj
míjndenekek el hattunk ees kewettewnk
tegedet, Felele Iesus monda. Bíjzon mon-
dom tíj nektek, senkíj níjnchen kíj el hat-
ta wagíj hazat, wagíj attíjafijaíjt, wagíj hw-
gaíjt, wagíj attíjat, wagíj annijat, wagíj se-

leſeget, wagy Gyermekyt, wagy mezewyt een ertem ees az ewangelyomert. Hogy ky zaaz annyt ne wegyen, maſtan ez ielen walo Idewben, hazat, attyafyayt, hwgayt, annyayt, gyermekyt, ees mezewyt, haborwſag zenwedeſſel. Ees az iewendew wylagō ewrek elete t, Sok elſewk leznek kegyg, wtolſok, ees wtolſok elſewk. Mennek wala kegyeg az wton Ieruſalembe, ees Ielus el hallata wala ewket. Amazok kegyg felnek ees tartnak wala azoktol kyk wtannot wa lanak.

De Ieſus iſmeg hozza weuen a tyzenkettewt kezde azoknak mondany, a myk reya iewendewk walanak. Im fel megywnk Ieruſalembe, ees embernek fya el arultatyk, a papy feyedelmeknek ees iraſtudoknak, ees ewtet halalra karhoztattyak, nepek kezebe aggyak ewtet, ees meg chwfolyak, ees meg oſtorozzak, ees meg pewkdeſyk ewtet, ees meg ewlyk, de harmadnap fel tamad.

Ees iarwlanak ew hozzaya Iakab ees Janos Zebedeuſnak fyay, mondwan. Meſter, azt keuanywk hogy a myt kerewnk tewled azt tegyed my welewnk. Monda ew nekyk

Mŷt akartok hogŷ tegŷek weletek? Amazok kegŷg mondanak nekŷ. Aggŷad nekewnk, hogŷ egŷkewnk iogadra, maſŷkök balodra ilŷewnk a te dŷchewſegedbe. Ieſus monda nekŷk. Nem twggŷatok mŷt ke rŷetek, meg ihattŷatokat a pohart kŷt een meg Izom ees az kereztſegebe kŷbe een kereztelkedem, meg kereztelkedhettek? Amazok mondanak nekŷ, meg lehet. Monda nekŷk Ieſus. Iol lehet az pohart, mellŷet een izom tŷs meg izzatok, ees wgŷan azon kereztſegbe kŷbe een, kereztelkettek, De maga ilnŷ iogomra awagŷ bolomra. nem een adhatom, de azoknak tewttŷnŷk, kŷknek meg wagŷon zerezwe.

Ees mŷkoron ezt a tŷz hallotta wolna, bozzonkodnak wala lakabra ees lanoſra. Ieſus kegŷg mŷkoron ewket hozza hŷtta wolna monda nekŷk. Twggŷatok hogŷ az kŷk a nepeknek lattatnak parancholnŷ, hogŷ azoknak bŷrodalmok wagŷon raŷtok, Ees a kŷk ew kewzzetek nagŷok hatalmokat ielentŷk amazokon. De maga nē wgŷan lezen tŷ kewztetek, de walakŷ akar tŷ kezzŷletek lennŷ nagŷ kewzetteteк, lezen tŷ zolgatok. Ees walakŷ akar tŷ kezzŷ-

letek elsew lennij, mijndenteknek zolgara lezen. Mert embernek fija sem iewt hogij zolgalnanak nekij, hanem hogij ew zolgalna, ees adna lelket meg waltsagra sokatert.

Ees iewnek wala hierikoba. Ees mijkoron a waraſbol hierikobol kij mennenek, ees az ew tanijtwanij ees sok sereg wele, Tijmeij fija Bartijmeus kij wak wala, ot az wt felen il wala kwdolwan. Ees n ijkoron hallota wolna hogij Nazaretbelij Iesus wolna, kezde iwewltenij ees mondanij. Da mijdnak fija Iesus kenijerijl een rajtam. Ees sokan meg feddik wala ewtet, hogij halgatna, de amaz naggjal inkab iwewlt wala. Dauid fija kenijerijl een rajtam Megalla Iesus, ees meg hagja hogij hozza hijnak. Hij uak azert a wakot, ees mondanak nekij. Io elmeuel legij kelijfel am oda hiwata ted. Amaz kegijg palastijat el hagijtwan fel kele, ees iewe Iesushoz. Felele Iesus monda nekij. Mijt akarz hogij tegijek weledé Monda a wak, Mester, hogij lassak. Monda nekij Iesus, mēnijel az te hijted idwezijtet tegedet. Ees legottan lata, ees Iesus wtan megijen wala az wton.

Tijzeneggijedijk Capitu.

Es mijkoron kewzelget nenek Ierusalem fele, Betfagehez ees Bethanijahoz, az olaij hegijnek mellete, kij kijlde kettewt az ew tanijtwanij kezzijl, ees monda nekijk. Mennijetek el a pijaczra kij tij ellen tekbe wagijon, ees mijhelijen oda be iwttok talaltok egij zamar fijat meg kewtwen kijn soha egij embet sem ijlt, odozzatokel ees hozzatok ide. Ees ha walakij nektek mondangija, mijre mijelijtek azt? mongijatok hogij wrnak zijksege wagijon reija. Ees mijnt iarast ide bochatijak, Amazok kegijg el menenek, ees meg talalak az zamar fijat kewtwe az aijtonal, kijwijl, a kettewswton, ees el odak ewtet. De nemellijek azok kezzijl kijk ot allanak wala, mondnak wala nekijk. Mijt chijnaltok hogij el ogijatok az zamar fijat? Amazok mondanak nekijk ollijan modon, mijnt Iesus nekijk meg hatta wala, ees el hagijak wala ewket. Ees elho

zak az zamar fijat Iesushoz, ees hatara we-
tek nekij az ew rwhaijokat, ees felijl reija
ijle. Sokan kegijg rwhaijokat az wtra terij,
tijk wala. Nekijk kegijeg a fakrol agakat
zaggatnak wala ees az wtra hijntijk wala.
Ees a kijk elewtte ees wtanna mennek wa
la, iwewltnek wala mondwan. Os anna, ★
bodog kij iewt wrnak neuebe. Aldot az or-
zag, kij iewt Dauidnak mij attijannak neue
be. Os anna a magassagokba.

Az az k
lek wran
idwezijch

Ees wr be mene Ierusalembe, ees az tem
plomba, ees mijkoron mijndeneket el ne-
zet wolna, ees az idew estwere wolna, kij
mene Bethanijaba a tijzékettewel. Ees ma-
sod napon mijkoron Bethanijabol kij in-
dwlt wolna, meg ehezek. Ees mijkoron la
tot wolna tawol egij fijge faat, hogij leue
le wolna, oda megijen wala ha lelne wala-
mijt raijta. Ees mijkoron oda iwtot wolna
semmijt nem talala, hanem chak a leuelet
Mert nem wala meeg a fijgenek ideije. Ees
felele smonda az fijgefanak, Soha te rolad
wala kij ezé tewl ne egijek gijmelchet mijnd
ewrekke. Ezt kegijg az ew tanijtwanij hallij
ak wala.

Ees iewenek Ierusalembe. Ees be men-

wen Iesus az templomba, kezde kij wernij azokat, kijk arwlnak ees wasarlanak wala az templomba, ees az penzwaltoknak aztalokat, ees zekijket kijk a galombokat arwlijak wala fel fordijta, ees nem engede hogij walamij edent walakij altal hordana az templomon. Ees tanijttija wala ewket mondwan. Nemde meg wagijone irwan hogij az
Esai. 56. een hazam imatsagnak hazanak hijwattatijk mijnden nepeknek: tij kegijg tewttetek ewtet latroknak barlangijawa.

Ezt meg hallak az irastudok ees az papij feijedelmek, ees keresnek wala okot raijta mijmodon el wezthetnek ewtet. De felijk wala ewtet mert mijnd az egez sereg chodalkozijk walaaz ew twdomanijan. Ees mijkoró immar estwe wolna, kij mene Iesus a warasbol. Ees reggel mijkoron elew ménenek, latak a fijgefat, tehat mijnt tewstewl meg azot, Ees meg emlekezek Peter rola smonda nekij. Mester, Ihon a fijgefa a kijt meg atkozal im meg azot. Ees felelwen Iesus monda nekijk. Bijzzatok istenebe. Bijzon mondom nektek, hogij walakij mondangija imez hegijnek, wetessel fel, ees bochattassal a tengerbe, ees nem ketelkedijk

az ew zijuebe, de hijzij hogij meg lezen, a mellijeket mondot, meg lezen annak wala mijt mondand. Azert mondom tijn ektek hogij walamijt imatkozwan kertek, hijgijetek hogij el wezijtek, ees meg leznek nektek. Ees mijkoron imatsagra allandotok, meg bochassatok ha wagijon walamij, wa lakij ellen, hogij az tij attijatokijs kij mennieke wagijon meg bochassa nektek a tij wetketeket.

Ees ienenek ismeg Ierusalembe, ees mij koron a templomba iarna, hozza ienenek a papij feijedelmek, az irastudok, ees az sew nepek smondanak nekij. Mijchoda hatalōmal mijeled ezeket? kij atta neked ez hatalmat hogij ezeket mijelhesd? Iesus kegijg meg felele monda nekijk. Enijs kerdek wa lamijt tewletek, felelijetek meg nekem ees enijs meg mondom nektek, mijchoda hatalommal mijelem ezeket. Ianos kereztelese mennijhewl wolae wagij embetektewl? felelijetek meg nekem. Amazok gondollijak wala migokba mondwan. Ha azt mon gijuk hogij mēnijbewl, fogija mondanij haat mijre nem hijttetek nekij? Ha kegijg montak wolna, hogij embetektewl, felijk

wala az nepet. Mert Ianost mijnnijaijan wgij tartijak wala hogij igaz Profeta wolt wolna. Ees meg felelwen mondanak Iesus nak. Nem twgijwk. Iesusijs felele nekijk ees monda. Een sem mondom meg nektek mij choda hatalommal mijelem ezeket.

Tijzenkettewdijk Capitu.

Kkoron kezde nekijk pel da zerijnt zolnij. Egij em ber zewlewt palantala, ees kewrijl weue seuijnnijel, wermet asa benne ★ tornijotijs epijte, ees helijheztete azt mijesek nek, ees ew maga mezze mene. Ees mijko ron alkolmas wolna, el bochata zolgaijt a mijesekhez, hogij wenne a zewlewnek gijmelchebewl. De amazok meg kapak azt, ees meg werek, ees iressen bochatak. Ismeg bochata ew hozzaijok maas zolgaijat, aztijs kewel meg hagijgalwan feije tewrwe, ees bozzwal illetwe bochatak wijzza, Ismeg masijkat bochata sazt meg ewlek ees sokakat egijebeket, kijk kezzijl nemellijeket meg

★ rdhed az lijan wer net melij- e a zew- ew leue regitē mi or zijrnek

wetenek

werenek, ees nekijket meg ewlenek.

De mijkoron wolna meeg egij zerelmes fija, wtolzor azt bochata hozzajok mondwan. Tijztelwen felijk ez een fijamat De a mijeselek mondnak wala ew kewztek Ihon az ewrekes ieer ewlijwk meg ewtet, ees mijenk lezen az ewrekseg. Ees ewtet le kapwan meg ewlek, ees az zewlew kijwijl wetek. Mijt tezen azert a zewlenek wra? El iew ees el weztij a mijeseket, ees az zewlet egijebekneк agija. Awagij meeg imez iraft fem obwaftatokre? A kewet kijt nem lonak iteltek azok kijk raknak wala, a zegleten few helijre tetetet. Iftentewl wagijő ez ees chodalatos a mij zemejnk elewt. Ees azon walanak hogij meg fognak ewtet, de felnek wala a feregtewl, mert twgij ak wala hogij ew ellenek monta wolna az peldat. Ees ewtet el hagijwan onnat el menenek. Pfal. 117.

Ees bochatanak ew hozza nekijket a Farifeuſok kezzijl, ees Herodes zolgaij kez zijl, hogij ewtet meg fognak bezedebe. Amazok kegijg mijkoron el iewttenek wolna mondanak nekij. Meſter, twgijok hogij igaz wagij, ees ſenkijwel nem gondolz,

Mert embereknek zemelijet nem nezed, de Istennek wtara igassaggal tanijtaz. Kelle chazarnak adot adnonk awagij nem? agij onke, wagij ne agijonk? Iesus kegijeg twd wan az ew palastolasokat monda nekijk. Mijt kesergettek engemet? Hozzatok elew a penzt had lassam. Amazok elew hozak, smonda nekijk. Kije ez keep, ees az kerijl walo iras? Amazok mōdanak nekij. Chaza re. Felele Iesus mōda nekijk, agijatok meg a mij chazare chazarnak, ees az mij istene istennek. Ees el chodalkozanak ew raijta.

Ees iewenek ew hozzaija, az Saduczeusok, kijk azt mongijak hogij nijnchen a fel tamadas, ees kerdek ewtet mondwan. Me
Deut. 15. ster, Moijses azt irta nekewnk, hogijha wa lakijnek attijafija meg hal, ees felesege ma rad, de gijermeke nem, tehat az ew attijafija wegije azt, ees magot tamazzon attijafijanak. Valanak heet attijafijak, ees az elsew meg newzek, ees mijkoron meg hala, nem hagija magot. A masijkijs el weue azt meg hala, az sem hagija magot, a harmadijk azonkeppen, ees mijnd heten weuek ewtet, de nem hagijanak magot. Mijndenijknek wtanna meg hala az azonijs. Azert

a fel tamadas idejen, mjkoron fel tamadnak, mellyk felesege lezen az? Mert mjnd a heet felesege wolt. Felele Iesus ees monda nekjk. Awagj nem azert teuelijgetek hogj nem twgjatok az iraſt, ſem az istennek iozagat? Mert mjkoron halottajbol fel tamadnak, ſem meg nem newznek, ſem fernek nem adnak walakjt, de leznek mjkeppen istennek angjalij kjk ménjorzagba wannak. Towabba a halottakrol hogj fel tamadnak, nem olwaſtatok e a Moiſes kewnjweben, mjmodon a chjpke bokorbol zolt nekj isten mondwan? Een wagjok amaz Abrahámnak istene, Iſaaknak, ees Iakobnak istene. Az isté né holtak istene hanē az elewknek. Azert tij igen teuelijegtek. Exodi. 3.

Ees mjkoron egj az iraſtudok kezzjl oda iarwlt wolna, ees hallotta, wolna hogj ot wetekednenek, ees latna hogj io modon felelt wolna meg nekjk, kerde ewtet. Mjchoda leg nagjoba paranchalatok kewzet? Iesus felele nekj. A parancholatok kezzjl leg nagjob az. Halgaſd meg Iſrael A mj wronk istenewnk, egj wr. Ees zerteſſed az te wradat istenedet tellyes zjwedbewl, tellyes lelkedbewl, ees tellyes, Elmed Deut. 6. Leuiti. 16

bewl ees tellÿes erewÿdbewl. Ez az elsew parancholat. Ees az masÿk hasonlatos ehez. Zeresſed fele baradotat mÿnt tennen magadat, nagÿob ezekÿnel parancholat nÿnchen. Ees monda nekÿ az iraſtudo.

Iol wagÿon meſter, igazan mondad, ho gÿ egÿ az ÿſten, ees nÿnchen maas ewtewlenel. Ees hogÿ azt tellÿes zÿbewl, tellÿes lelekbewl, tellÿes elmebewl, ees tellÿes erewbewl, ees fele baratonkat mÿnt mÿ magonkat, zeretnÿ nagÿob legÿen hogÿ nem mÿnt akarmenÿ, ★ egetet ees egÿeb aldozat. De mÿkoron latta wolna Ieſus hogÿ batoron felelt wolna, monda nekÿ. Nem mezze wagÿ az ÿſtennek orzagatol.

★ Egetet aldozat azkÿt megtoltak wolt egetnÿ ees wgÿ wele aldozni kÿnek deÿakwl. holocauſtum neue.

Ees ezeknek wtanna ſenkÿ nem merÿ wala ewtet kerdenÿ. Ees Ieſus felelwen mÿd wala, tanÿtwan a teplÿba. Mÿkeppen mogÿak az iraſtudok hogÿ Criſtus dauid fÿa? Nam dauid, zentlelekkel meg tewlt azt mÿ ta. Mÿda wram, az een wrammak, ÿl iogomra nekem, mÿglen wetem az te ellenſegÿdet ſamelÿ zegnek labadala. azert dauid ewtet wranak hÿa, honnet ew fÿa tehat? Ees a ſereg kezzÿl ſook ewremeſt hallÿa wala ewtet.

Ees mond wala nekijk, az ew twdomonijaba, meg ewrijzzetek magatokat az irastodoktol kijk hozzw ruhaba keuannak iarnij, ees zeretnek kewzeneteket kijwijl, ees az Gijlesbe elsew zekeket, a lakodalomba elsew helijeket, kijk meg emeztijk az ewzwegijeknek hazaijt, ees zijnijalat hozzw imat sagokat teznek. Ezek nagijoban karhoznak.

Ees mijkoron ilne lesus a pewssel ★ ellenebe, nezij wala mijmodon az sereg oda be bochattijak wala penzeket. Ees sok kazdagok sokakat wetnek wala bele. Ees el iewe egij nemijnemij ewzwegij azonij zegenij, azijs wete bele keet kijchijn penzechke ket melij egij fijllijer. Ees oda hijwan az ew tanijtwanijt monda nekijk bijzon mondon nektek, hogij ez zegenij ewzwegij azonij, tewbbet wete, hogij nem mijnd azok akijk penzt hanijanak oda. Mert mijnnijaijan a mij felette wala abbol wetenek, de ez, az ew zegenijsegebewl a mij wala mijnd oda wete mijnden marhaijat.

★ Egij pewssel wolt wagij egij lada amijt abba wetnek wolt / ha mij epij les kelletet a tēplomra abbol kewltnek wolt a tewbbij uel a papok oztoznak wolt.

Tizenharmadik Capit.

Es mikoron ki menne a templombol, monda neki egi az ew tanitwanij kezzil. Mester, lassacza, ihon minemi kewek, ees minemi rakasok. Ees Iesus felelwen, monda neki. Latode ez nagi rakasokat: Kew kewen nem marad, ki meg nem tewretnek. Ees mikoron ilne a olaj hegiien, a templomnak ellenebe, kerdek ewtet titkon Peter ees Iakab, ees Ianos, ees Andras. Mondmeg nekewnk, mikoron leznek ezek? ees mi iele mikoron ezeknek el kel wegezni? De Iesus meg felelwen nekik kezde mondani. Lassatok hogi walaki el ne hitessen titkekket. Mert sokan iewnek een neuembe mondwan een wagiok a Cristus, ees sokakat chalnak meg.

De mikoron hallandotok hadakat, ees hadakkrol walo hirekek, meg ne habo rogiatok, mert meg kel lenni, de nem minit iarast lezen wege. Mert egi neep,

maas neep ellen fel tamad, ees orzag, or zag ellen, ees leznek fewld indulasok gijakor helijeken, ees leznek ehsegek, ees haborwsagok. A Banatoknak eleij ezek.

De tij meg ewrijzzetek magatokat. Mert el arwlanak tijkteket az ew tanachokba ees sijnagogaijokba, meg weretetek, Ees wijtettek feijedelmek ees kijralijok ala, een erettem, azoknak bijzonsagara. De Annak elewt te zijkleg hogij mijnden nepeknel predijkallijak az ewangeliomot.

Ees mijkoron el arwlnak, ees el wijznek tijkteket, ne gondolkogijatok az elewtraij ta mijt mongijatok se gondot ne wijsellijetek reija, de walamij az horaba adatijk nektek, azt zollijatok. Mert nem tij wattok a kijk zoltok hanem a zent lelek. El arwllija kegijg, attijafijw attijafijat halalra, ees az attija a fijat, ees a fijak fel tamadnak zijleijek ellen, ees meg ewlijk ewket. Ees mijndeneknel gijlesegbe, leztek az een neuemert. De a kij weghez wijzij dolgat az iduezijl.

Towabba mijkoron lattijatok a pwzta sagnak wtalatossagat, kijrewl zolt Danijel Profeta, hogij al, ot, hol nem kellene, a kij olwassa erche. Akoron kijk sijdosagba lez- Dani. 9.

nek, fwssanak a hegijekre. A kij kegijg a haz felijn leend lene zallijon a hazba, se bene ménijen hogij walamijt kij hozzon az ew hazabol. Ees az a kij a mezewn wagijon, ne terijen azokert kijket hatwl hagijot, hogij fel wenne palastijat. De iaij a nehezkeseknek, ees az zoptatoknak az napokba. De imatkozzatok hogij az tij fwtastok ne legijen telbe, mert a napok olij haborusagos leznek mellijek nem woltanak allatoknak kezdetijtijwl fogwa, mellijeket teremtet isten, mijnd ez ideijg, sem leznekijs. Ees ha az wr meg nem reuijditette wolna a napokat, semmijkeppen nem idwezijlne mijnd az egez test. De az walaztot takert kijket walaztot, meg reuijdijtij a napokat.

Math. 24.

Ees akoron ha kij mondangija nektek. Ihon wogijon a Cristus, ahon wagijon, ne hijgijetek. Mert sok hamijs Cristusok, ees hamijsprofetak tamadnak, Ees iegije ket tez nek ees chodakat, hogij meg chalnak (ha lehetne) meeg az walaztottakatijs. Tij kegijg el tawoztassatok, im mijndeneket meg montam nektek az elewt.

Towahba az napokban a gijetrelemnek

wtanna, a nap meg homalijoswl, ees a hod nem agija az ew fenet, az egnek chijllagij le esnek, ees az iozagok kijk az egekbe wának meg zendijlnek. Ees akoron meg lattijak embernek fijat iewnij a kewdewkbe nagij hatalommal ees dijcheseggel. Akorō el bochattija az ew angijalijt, ees egijbe gijhtij az ew walaztottijt a negij zelek felewl, a fewldnek melsegetijl fogwa, mijnd az egnek magassagaijg.

Ecce Jud verus De Jesus.

A fijgefarol wegijetek hasonlatossagot. Kijnek mijkoron az ew aga imar gijenge ees leueleket teremtet, twgijatok hogij kewzel wagijon a nijar. Azonkeppen tijs, mijkoron lattijatok ezeket meg lennij, twgijatok hogij kewzel wagijō az aijto elewt. Bijzonij mondom nektek el nem mwlijk ez nemzetseg, mijgnem ezek mijnd meg leznek. Az menij ees a fewld el mwlnak, de az een bezedijm el nem mulnak. Towabba az napot ees az idewt senkij nem twgija, meeg az angijalokijs, kijk ménijorzagba wannak, meeg az fijwijs, hanem chak az attija ew maga.

Lassatok wijgijazzatok ees imatkozzatok, mert nem twgijatok mijkoron lezen

az idew. Mijkeppé az ember kij mezze mét, el hatta hazat, zolgaijra bijzta, ees mijndenijknek meg hatta mijt mijellijen, ees az aijto tartonak parancholt hogij wijgijazzó Vijgijazzatok azert, mert nem twgijatok mijkoson az wr haza iew, estwe awagij efelijkoron, awagij tijwkzokor, wagij reggel talam hijrtelen iewt meg, ees talal tijkteket hogij alwztok. Towabba a mijt nektek mondok mijndeneknek mondom hogij wijgijazzatok.

Tijzennegijedijk Capi.

Nagij keddij passio.

★ Ez napokrol lasd meg mijt irtanak.

Deut. 16.

ANnak wtanna kegijg, az hwsuet, ees az napok, kijk kewlt kenijer nekijk mondatnak ★ walanak el iewendewk. Ees a papij feijedelmek saaz irastudok, keresijk wala mijkeppen Iesust chalardsaggal meg fognak, ees meg ewlnek, ees mondnak wala: Ne ezinnep napon, hogij ne legijen tamadas a nepek kewzet.

Ees mijkoron wolna Bethanijaba, pok-

los Simon hazanak ees le telepedet wolna el iewe egij azonjallat, kijnel wala alabaſtromba nardws kenet, tijzta nem elegijtet ★ Ees az alabaſtromot meg tewruen nekij feijere ewtte. Valanak kegijg nekijk, kijk ezt ewmagokba bozzwllijak wala mondwan. Mijre walo ez kenetnek kara? Mert ezt el adhattak wolna tewbben harom zaaz penznel, az zegenijeknek ozthattak wolna, ees zwgodnak wala az azonij ellen.

De monda Iesus, Hagijatok el ewtet, mijre wattok nekij bantalara? lo mijelkedet mijelkedek een welem. Mert zegenijek mijndenkoron wannak weletek, ees a mijkoron akarijatok tijol tehettek welek, de een nem mijndenkoron lezek weletek, a mijt tehetet, azt mijelte ez azonij, mert elewl wewtte az een teſtemet hogij meg kenne a temeteſre. Bijzon mondom nektek wahol meg predikallijak ez ewangelijomot mijnd ez wijlagon, ezkijs meg mongijak az ew emlekezetijre, hogij ezt mijelte.

Ees Iudas Iſkariotes a tijzenkettew kezzijl egij, el mene a papij feijedelmekhez hogij ewtet nekijk arwlna. Mellijet mijkoron hallanak amazok ewrijlenek raija, ees

Mert gew
tewgijl
ſticos. I
tat iege
ees nem
legijtette
wgijs m
gijarazz
hogij az
lijnek w
na piſtic
neue ho
net ez k
net kij k
wolt.

fogadanak nekij hogij penzt adnanak. Ees azon igijekezijk wala mijmodon io okkal nekijk arwlhatna.

Ees elsew napon kij mondatijk kewlt ke nijer nekijl, mijkoron hwsuettel aldoznak, mondanak nekij az ew tanijtwanij. Howa akorod hogij mennijewnk, ees meg zerezzijk, hol meg egijed az hwsuetet? Ees el bo chata kettewt az ew tanijtwanij kezzijl, smonda nekijk. Mennijetekel a warasba, ees elewtekbe iarwl egij ember, kij egij korsot tele wijzen wijzzel. Az wtan mennijetek, ees walahowa be megijé mongijatok meg ot az chalados embernek, Mester mongija, hol wagijó a haz, kijbe meg egijen a hwsuetet az een tanijtwanijmmal? ees ew mwtat nektek egij wachoralo helijet, nagijot, meg terijtettet, ees kezzet, ot zerezzetek meg nekewnk. El menenek a tanijtwanijok iewenek az warasba, ees azonkeppen talalak mijmodon nekijk monta wala, ees meg zerzek az hwsuetet.

Ees mijkoron immaran estwe wolna, el iewe Iesus a tijzenkettewel. Ees mijkoron le telepettenek wolna ees ennenek, monda Iesus. Bijzon mondom nektek, hogij egij

kezzijletek kij welem ezijk, el arwlando engemet. Amazok ezen meg zomorodanak, ees kezdenek feijenkent mondanij. Nemde ene? ees masakijs. Nemde ene? Ew kegijg felelwen monda nekijk. Egij az kijzenkettew kezzijl kij az talba nijwl welem. Iol lehet embernek fija el megijen, mijkeppen meg irtak rola, de iaij annak az embernek, kij altal embernek fija el arwltatijk. Iob wolt wolna annak hogij ha nem zijletet wolna az ember.

Ees mijkoron ennenek, weue Iesus az kenijeret ees mijkoron meg aldotta wolna meg zege ees nekijk ada ees monda. Vegijetek, egijetek, ez az een testem. Ees weuen az pohartijs, mijkoron halat adot wolna, nekijk ada. Ees mijnnijajan iwanak bewle, ees monda nekijk. Ez az een werem wij tewrwéijre, kij sokakert kij ontatijk. Bij zon mondom nektek ez wtan nem Izom ez zewlewtewnek gijmelchebewl, mijnd az napijklan, mijglen amaz wijat Izom istennek orzagaba. Ees mijkoron dijcheretet mondottanak wolna, kij menenek az olaij hegijre.

Ees monda nekijk Iesus. Tij mijnnijaijá

meg botrankoztok een bennem ez eijel.
Zach. 13. Mert meg wagijon irwan. Meg weré a pazort, ees az iwhok el ozolnak. De mijnek wtanna fel tamadok elewl wezlek tijkteket Galileaba. Peter kegijg monda nekij, Ha mijnnijaijan meg botrankoznakijs, de een nem. Ees monda nekij Iesus. Bijzon mondom neked, hogij ma, ez eijel mijnek elewt te kakas kerczer enekel, haromzor tagacz meg engemet. Amaz annal kemenijbé mõgija wala, Sewt ha egijwt kel meg halnom weledijs, meg nem tagadlak tegedet. Ees mijnnijaijan wgijan mondnak wala.

Ees iewenek az helijre, kij mõdatijk Geth semanij. Ees monda az ew tanijtwanijnak, Illijetek le ijt, mijg towab megijek ees imatkozon. Ees weue Petert, Iakabot ees Ianost wele, ees kezde rettegnij, ees gijetretnij, ees monda nekijk. Zomorw az een lelkem mijnd halalijg, maraggijatok ijt ees wijgijazzatok. Ees egij keuesse towab mene, le borwla az fewldre, ees imatkozek, hogij ha lehetseges wolna, mwlneke! tewle az hora, ees mond wala. Attijam attijam mijndenek lehetewk wannak nalad, weddel een tewlem ez pohart, de maga nem a

mijt een akarok hanem a mijt te.

Ees el iewe, alwowan talala ewket, ees monda peterne: Sijmon alwzze: nem wijgijazhatale egij orajg: wijgijazzatok, ees imatkozzatok, hogij kesertetbe ne essetek. Iol lehet a lelek keez, de a test gijarlo. Ees ismeg towab menwen imatkozijk wala, ees wgijan azon bezedet monda. Ees meg ter wen ismeg alwuan talala ewket. Mert az ew zemek meg nehezettek wala, snem twdnak wala mijt felelnij nekij. El iewe harmadzo rijs, ees monda nekijk, alwgijatok immar ees nijwgogijatok, igaz eleg. El iewt az ho ra, ime embernek fija bijnesek kezebe ada tijk. Kellijetek fel mennijewnk el. Ime el kewzelget a kij engemet el arwl.

Ees legottan meeg mijkoron ew zol na, elew iarwla Iudas kij egij wala az tijzé kettew kezzijl, ees ew wele sok sereg, tewt ewkkel ees dorongokkal a papij feijedel mektewl, az iraftutoktol, ees a few nepek tewl. Ees a kij arwllija wala ewtet adot wa la nekijk kewz ielt mondwan. Valakijt meg chokolok, az, az, fogijatok meg ewtet, ees okkal wijgijetek. Ees mijkorō el iwrotwol na, legottan hozza iarwla, smonda nekij,

Mester, Mester, ees meg chokola ewtet. Amazok kegyg myndaraft hozza nywlanak ees meg fogak ewtet. Egy kegyg azok kezzyl kyk ot alnak wala tewret ky wonwan hozza yte a papy fenedelem zolgaya hoz, ees el waga a iob fylet.

Iesus kegyg felele ees monda nekyk. Myk keppen gonoz teuew emberre iewttetek tewrekkel ees dorongokkal engemet meg fognyk, naponkent nalatok walek tanyk twan a templomba, ees ne fogatok meg engemet, de ezek arra leznek hogy be telyesegyenek az Iraſok. Ees a tanytwanyok ewtet el hagywan mynd el fwtanak, Ees egy iffywchka kewety wala ewtet, ky az mezytelen teſtet gyolchal kernyk kezte wala be, ees a tewb yffyak ewtet meg kapak. Amaz kegyg az gyolchot nekyk hagywan mezytelen fwta el tewlek.

Ees wyuek leſuſt a papy fenedelemhez welyhez gylenek, a tewb papy fenedelmek kys, az iraſtudok ees az few nepek. Peter kegyg kewety wala ewtet tawol, myndegy mygnem iwta a papy fenedelem palotanaba, ees ot yl wala a zolgakkal, fyteznek wala arczywl a wylagra.

A papy

A papij feijedelmek kegijg, ees mijnd az egez tanach, kezesnek wala Iesus ellen bij zonsagot mijmodon ewtet meg ewlhetnek snem lelnek wala. Ees iollehet sokan tanwltak wala reija hamijssan, de nem walanak azok eleg alkolmas, tanwk. Ees nekijk fel kelnek wala, ees hamijssan tanwlnak wala ellene mondman. Mij hallottwk hogij azt mondotta. een el rontom ez templomot mellijet kezzel chijnaltanak, ees harmadnap wtan epijtek masijkat nem kezzel chijnaltat. Ees ezenkeppen meeg seem walanak eleg alkolmasok azoknak tanwsagij.

De fel kelwen a papij feijedelem kewzijkbe, kerdij wala Iesust mondwan. Nem fe lelze walamijt? Mijchoda tanwsagot mōd nak ezek, te ellened? de Iesus chak halgat wala, ees semmijt nem felel wala. Ismeg a papij feijedelem meg kerde ewtet ees mōdanekij. te wagije, az Criſtus, az aldot istennek fija? Iesus kegijeg monda. Een wagijok, ees meg lattijatok embernek fijat istēnek hatalmanak iogija felewl ijlnij, ees el iewnij az egnek kewdeijbe. A papij feijedelem kegijeg meg zakastwan az ew rwhaijt monda. Mij zijkleg tewb tanwsag Ezeknel.

nota

Im hallatok a karomlast, mÿ teczÿk nek tek? Amazok kegÿg mÿnnÿaÿan karhoz tattÿak wala ewtet hogÿ melto wolna halalra. Ees nekÿk kezdek ewtet meg pewk desnÿ, ees orczaÿat be kewtnÿ, ees arczÿwl chapdosnÿ, ees mondanÿ nekÿ. Mongÿ iewendewt. Ees az zolgak arczÿwl chapdosak wala ewtet.

Ees mÿkoron wolna Peter alat a palotaba, el iewe a papÿ keÿedelemnek zolgalo leÿanÿ kezzÿl egÿ, ees mÿkoron latta wolna, hogÿ Peter ot fÿtezsnek, reÿa tekÿnte simonda nekÿ. Tÿs az Nazarethbelÿ Ieſuſſal walale? de ew meg tagada mondwan, nè ewſmerem, ſem twdom mÿt monda z, ees kÿ mene az aÿto eleÿbe, ees kakas zola. Ees a leÿan mÿkoron latta wolna ewtet, kezde iſmeg mondanÿ azoknak kÿt ot alnak wala, ez azok kezzÿl walo. De ew iſmeg meg tagagÿa wala. Ees egÿ keues wartatwa, a kÿk ot allanak wala mondnak wala Peternek. Bÿzon azok kezzÿl walo wagÿ, mert Galileabol walo wagÿ, zoodÿs olÿan wagÿ ó. De amaz kezde zabadnÿ ees eskednÿ. nem esmertem az embert a kÿkewl zolcok Ees iſmeg kakas zola. Ees meg emlekezek

Peter az bezedrewl mellÿet mondot wala nekÿ Iesus, mÿnek elewtte katas zolal kezer haromzor tagacz meg engemet. Ees kezde sÿtnÿ.

Tizenewtewdik Capit.

Es mÿndÿaraſt reggel a papÿ feÿedelmek, tanachot tartwan a fewnepek kel, az iraſtudokkal ees mÿnd az egez gÿlekezettel, Ieſuſt meg kewtezwe wÿuek, ees adak Pilatuſnak. Ees kerde ewtet Pilatus: Te wagÿe az ſÿdoknak kÿralÿa? de ew felele monda nekÿ. Te mondod. Ees az Papÿ feÿedelmek wadollÿak wala ewtet ſokakrol. Pilatus kegÿg iſmeg kerde ewtet mondwan, nem felelze walamÿt? Ime melÿ ſokakat tanwlnak te ellened?

Ieſus kegÿg az wtan ſemmÿt nem felele, wgÿ annÿra hogÿ meg chodalkozznek raÿta Pilatus. Towabba, az innepre ſokot wala nekÿk egÿ foglÿot el bochatnÿ, a kÿt ewk keuantanak wolna. Vala kegÿg akko-

ron egÿ, kÿ mondatÿk wala barrabaſnak, melÿ walamÿ haborwſag zerzewkel fogwa wala, hogÿ ot a haboruſagnak ideÿen halalt tewt wala. Ees mÿkoron a ſereg fel ÿjweltet wolna, kezdek kernÿ, hogÿ tenne, mÿmodon mÿndenkoron az elewt tewt wolna welek.

Pilatus kegÿg felele nekÿk ſmonda. Akarÿatok hogÿ el bochaſſam nektek a ſÿdoknak kÿralÿatmert twgÿa wala hogÿ iregÿſegbewl arwltak wolna nekÿ a papÿ feÿedelmek. De a papÿ feÿedelmek reÿa indÿtak a ſereget, hogÿ inkab barrabaſt bochatna el nekÿk. Pilatus kegÿg iſmeg felelwen monda nekÿk. Mÿt akartok hogÿ tegÿek tehat, annak kÿt mondotok Sÿdoknak kÿralÿanak? Amazok iſmeg fel iwe wltenek, fezÿhet azt. Pilatus kegÿg mond wala nekÿk. Mÿchoda gonoz mÿelt? Amazok annal inkab iwewltÿk wala fezÿhed ewtet. Pÿlatus kegÿg akarwan eleget tennÿ az ſeregnek, el bochata nekÿk Barrabaſt Ieſuſt kegÿeg meg wſtoroztattat kezekbe ada hogÿ meg fezÿtetnek.

A wÿtezek kegÿg el wÿuek ewtet be a palotaba melÿ az tanach hazÿs wala, Ees

oda hijwak mijnd az egez sereget, ees barsomba ewltezetek ewtet, ees tewijskbewl sont koronat tewnek az ew feije kewrijl. Ees kezdek iduezelnij ewtet. Iduezlegij sijdoknak kijralija. Ees az ew feijet naddal werijkwala, ees reija pewknek wala, ees terde ket le teuen imagijak wala ewtet.

Ees mijkoron meg chwfoltak wolna ewtet le wet kezetek a barsonbol, ees ewltezetek az ewnnen. Rwhajba. Ees el wijuek ewtet hogij meg fezijtenek. Ees kezi retenek nemij Sijmon neuijt kij ot elew menne, czijrenabol walot, kij a mezebewl iew wala, Alexandernek ees Rwffosnak attijat, hogij fel emelne az ew kerezt ijt. Ees wijuek ewtet a Golgatha helijre, mellijet ha meg magijarazij, koppazto helijnek mondatijk. Ees adanak nekij innija keserijtet bort mijr rawalde ew nem akara wennij.

Ees mijkoron meg fezijtettek wolna ewtet, meg oztak az ew rwhajt, sorsot bochat wan rajta, kij mijt wenne. Vala kegijg harom hora, ees meg fezijtek ewtet. Ees az ew igijenek irassa imijg wala felijl meg irwan, Sijdoknak kijralija. Ees ew wele meg fezijtenek keet tolnaijtijs, egijet iogijara, ma

sai. 53. sijkat bal felewl. Ees be tellijesedek az iras kij azt mongija, Ees az alnakok kewzijbe zā laltatek.

Ees a kijk onnet elew mennek wala rw tollijak wala ewtet, ingatwan feijeket ees mondwan. Vah kij el tewrewd az templomot ees harmadnapon fel eppijted, tarch meg magadat, zalle az kereztfarol. Azonkeppen a papij feijedelmekijs chwfollijak wala ewn kewztek az irastudokkal ees mōdnak wala. Egijebeket meg tartot, ew magat nem tarthattija meg. Az, a Cristus, kijralija Israelnek, zallijon le a kereztfarol, had lasswk ees hijgijwk. Ees a kijk meg fezijtettek wala wele azokijs zijdalmazzak wala ewtet.

Demijkoron hat hora lewt wolna, Setetsegek tamadanak mijnd az egez fewldē kijlencz horaijg, Ees kijlencz horā, fel ijwel te lesus nagij zowal mondwan. Eloi, Eloi lamazabaktanij mellijet ha kij meg magij araz, az. Een istené, een istenē mijre hagijal el engemet? Ees azok kezzijl nekijk, kijk ot allanak wala, mijkoron ezt hallottak wolna mondnak wala. Im ilijest hija. Elew iarwla kegijg egijk, ees spongijat eczettel meg te

wltwẽ ees nadzalba teué, innija nijwta nekij mõdwan. Had lasswk ha el iewllijes, hogij le wegije ewtet. Iesus kegijg nagij zowal sel kijaltwan, lelket kij erezte.

Ees a templomnak suporlaha keet rezre zakada, onnet felijl mijnd ide ala. Ees mij koron latta wolna Centurio, kij ot ellenebe al wala, hogij olij nagij iwelkessel erezterte wolna kij lelket, monda. Bijzon ez ember istennek fija wala. Valanak kegijg ot azonijallatokijs kijk tawol nezijk wala, kijk kezewt wala Maria Magdalena ees kijs lakabnak ees losesnek annija Maria, ees Salome melijek meeg mijkoron Iesus Galileaba wolt wolna keuettek wala ewtet, ees zolgaltanak wala nekij, tewb azonijokijs sokã kijk egijwt iewttenek wala sel wele Ierusalembe.

Ees mijkoron immar az estwe el iewt wolna, mijert hogij hwswetre walo kezijlesnek napija wala kij az zombat elewt wagijon. El iewe Iosef kij wala, aromatijabol walo waralbol, tijztesseges tanachbelij, ember kij istnnek orzagat ewijs warija wala. Ez magat meg batorijtwã, be mene Pilatus hoz, meg kere tewle Iesusnak testet. Pijlatus

kegijg el chodalkozek raijta ha immar meg holt wolna. Ees Centuriot hozza hijwatwá meg kerde tewle, ha regen holt wolna meg Ees az dolgot Centuriotol mijkoron meg tutta wolna. Iesus testet ada Iosefnek. Ees ew wewn gijolchot, ees az kereztfarol mij koron le wewtte wolna, bele takara. ees he lijheztete az koporsoba, melij kij wagatot wala a kewzijklabol ees kewet fordijta a koporso aijtaijara. Ees Maria Magdalena, ees Ioses Maria, nezijk wala howa helijhez-tetnek.

Tijzenhatodijk Capitu.

Hwsuet napijan walo Ewañ.

Es mijkoron el mult wolna azombat, Maria Magdalena, Iakab ees Salome Maria, wewnek kenetet, hogij el iewne nek ees Iesust meg ken nek. Ees igen reggel el sew zombatnak napijan iewenek az kopor sohoz, immar nap kelet koron. Ees mond-nak wala ewn kewztek. Kij emelij felnekewnk a kewet a koporso aijtaijarol? Ees

mijkoron oda tekijntettet wolna, latak ho gij az kewet el emeltek wolna onnet, melij igen nagij wala. Ees mijkoron be mentenek wolna a koporsoba, latanak egij ijffij at kij ijlne iob felewl, ewlteztet feijer rwhaba, ees meg felemlenek.

De az monda nekijk, Ne fellijetek, a Nazaretbelij Iesust keresijtek kij meg fezijtetet wolt, fel tamadot nijnchen ijt. Ihon az helij hol ewtet helijheztettek wolt. De ménijetek el, mongijatok meg az ew tanijtwanijnak, ees Peternek, hogij ew elewl wezen Galileaba, ot lattijatok meg ewtet mijkeppen meg monta nektek, ees el menwen, hamar el fwtanak a koporsotol. Mert felnek ees chodalkoznak wala, ees senkijnek semmijt nem mondnak wala, mett felnek wala.

Mijkoron kegijg fel tamadot wolna Iesus elsew zombaton reggel. Elewzer meg ielenek Maria Magdalenak, kijbewl a heet ewrdeget kij izte wala. Az el menwen meg hijrdete azoknak kijk wele walanak, Sijroknak ees zomorkodoknak. Ees mijkoron azok hallottak wolna hogij eelne ees ewtewle lattatot wolna, nem hijwek. Annak

wtanna kegÿg ew kezzÿlek kettew mÿkoron iarnanak meg ielenek mas abrazaba nekÿk mÿdewn a mezewbe mennenek. Azokÿs el menenek meg hÿrdetek a tewb bÿnek, ees azoknak sem hÿnek.

Aldoz chewtewrtew kÿ Ewañ.

Annak wtanna mÿkoron az tÿzenegÿ egÿwt le telepettenek wolna, meg ielenek nekÿk, ees meg fedde az ew hÿtetlen woltokat, ees kemenÿ zÿueket, hogÿ azoknak kÿk lattak wolna hogÿ fel tamadot, nem hÿttek wolna. Ees mondwala nel ÿk. Mennÿetek el mÿnd ez zeles wÿlagra, hÿr dessetek az ewangelÿomot mÿnden teremtet allatnak, walakÿ hÿzÿ smeg kereztelkedÿk ÿduezÿl, a kÿ kegÿg nem hÿzÿ karhozÿk.

Towabba a kÿk hÿzÿk, ez ielek kewetÿk ewket. Az een neuembe ewdegeket ÿznek, wÿ nÿelwen zolnak, kÿgÿokat fel weznek, ees ha walamÿ halalos italt ÿznak nem art nekÿk, Kezeket a betegekre wetÿg, ees meg gÿogÿwlnak.

Annakokert mÿkoron wr, nekÿk ezeket zolta wolna, mennÿbe weetetek, ees ÿl istennek iogÿara Amazok kegÿeg el men-

verus
s xps cū
-te sedet in Celo

wen predikallanak mijndenijt wr welek egijwt chelekedwen, ees, az ew bezedeket meg erewsijtwen az ewket kewetew choda tetelekkel.

Zent Mark Ewangelijomanak wege.

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

Zent Lukach ewangelista nak eletij kezdetijk reuideden zent Hieronimosbol.

ZEnt Lukach, Orwos, Antiokijabolwalo. Mijkepé az ewnnen irasijs meg mutattijak, gewrewg nijelwé walo tudomanba nem wolt twdatlan, zent Pal Apastalnak kewetewije, ees mijnden idestowalo iarasaba tarsa. Ira ewangelijomot, kijrewl zent Pal igijen em lekezijk az ew leueleijbe, bochattwk (wgij mond) ew wele a mij attijankfijat kijnek az ewangelomij irasba dijcheretij wagijon kereztijeneknek mijnden gijlekezetij kewzewt. Ees mijkoron ijra kolossa belijeknek wgij monda felewle, kewzewn nektek Lukach a zerelmes orwos. Ees mijkoron az ew tanijtwanijanak Tijmotheusnak ijr, wgij zol rola. Lukach wagijon welem chak ewmaga. Maas ieles kewnijuetijs zerzet, mellijet Apastalok chelekedetijnek mon-

Qui vtitur eo Oret Deum pro eo

danak. Nemell ek aztijs alijttijak, bogij walamenijzer zempal azt mongja az ew leueleibe, Az een ewangeliomon zerijnt, hogij akoron az zent Lukach Ewangelijomij-at ielentene. Ees hogij zent Lukach nem chak zempal Apaſtaltol tanulta wolna az ewangeliomot, kij wrral teſt zerijnt nem wolt egijt hanem a tewb apaſtaloktolijs, mellijet ewmagajs meg mutat az ew kew nijuenek, elſew tezebe mondwan Mijkeppen elewnkbe attak nekewnk azok, kijk ele ijtewl fogwa lattak, ees az bezedbe zolgak woltanak. Azert az ewangeliomot mijnt hallotta wala wgijan ira, Az apaſtalok chelekedetijt kegijg, a mijnt latta wala wgij zerze. Eele nijolczwan negij eztendejg, feleſeg nekijl. El temetteték kegijg Cóſtantinapolijba, melij warasba az ew tetemij zent Andras Apaſtaleual egijetembe egijt hozatanak. Ak-

haſabol

Georgius Ferenczi de Girgiu Sacerd: Cel
In hoc Anno 1656 ſunt Dies mei Anni 84
et Sacerdotij mei ſunt Anni 54 laus D
et beipare virgini Mariæ Amen

Zent Lukach ewangelij-omija kezdetik.

IOl lehet sokan akartak az dolgoknak meg ielen teset irasba zerzenij, melijekrel mij nekewnk nijlwan walo hijtewnk wagijon, mijkeppen elewnkbe attak nekewnk azok, kijk eleijtijl fogwa zemekkel lattak, ees nemellijek wgijan azonok kezzijl walanak a kijk hijrdetijk wa-a. Lattatek ennekennijs, hogij mijndeneket eleijtijl fogwa iol meg kerdezwē ees meg twdwan, annak wtanna meg ijrnam neked azokat io Theofile, hogij meg ewsmerned azoknak kijkre tanijtattal wala nijlwā walo bijzonsagat.

Ala Herodes sÿdosag-
nak kÿralÿjanak napÿjaÿ
ba,egÿ nemÿnemÿ pap
zakarÿas neuÿ. Abia ren
dÿbewl,ees az ew fele-
sege Aaronnak leÿanÿ
kezzÿl,kÿnek neue Ewr
sebet wala. Valanak kegÿg mÿnt ketten
igazak isten elewt,forgodwā istennek mÿn
den parancholatÿba eesigazÿto dolgaÿba
mÿnden feddes nekÿl.De nem wala nekÿk
gÿermekek,mÿert hogÿ, Ewrsebet med-
dew wala,ees mÿnd kettē idesek walanak.

Lewn kegÿglen hogÿ mÿkoron ez, az
ew rendÿnek zere zerÿnt, a papsagot wÿ-
selne isten elewt,olÿan modon mÿnt zo-
kas wala az papÿ rendnek. A sors wgÿ ho-
za nekÿ,hogÿ ew gÿoÿtana ÿo zagokat,be
menwen az istennek tēplomaba,ees mÿnd
az nepnek sokasaga kÿuÿl aal wala,ees imat-
kozÿk wala a ÿo zag gÿoÿtasnak ideÿen.

Meg ielenek kegÿg ew nekÿ wrnak an-
gÿala alwan az oltaron iob felewl hola ÿo
zagot zoztak wala egetnÿ. Ees zakarias azt
latwan meg haborodek, ees felelem zalla

ew reija. De az angjal monda nekij, ne felj Zacharja, mert meg halgattatot a te kewnjergesed. Az te felesseged Ewrsebet fij at szjl neked, ees az ew neuet hjwod ianosnak, ees lezen neked ewremed ees wjgasagod, ees sokan ewrjlnek az ew szjletesen. Mert nagj lezen isten elewt, bort, ees walamj chjnalt italt nem izjk. Hanem zet lelekkel tellijes lezen meeg annjanak mehebe, ees Israelnek fijaj kezzjl sokat terjt az ew wrokhoz istenekhez. Ees ew Annak, elewtte megjen illjesnek lelkeuel ees iozagos tetemenjewel, hogj attjoknak zjuet a fijakba terjche, ees az engedetlenekket az igasaknak twdonjamara, hogj wrnak tewkelletes nepet zerezzen.

Ees monda Zakarjas az Angjalnak, mj iele ennek mjn een ezt meg esmerjen? Mert een ag wagjok az een feleségemjs ides. Ees felele az angjal monda nekj. Een wagjok a Gabriel, kj allottam isten elewt ees el bochattattá hogj neked zolnek, ees ez ewremet neked meg hjrdetné. Ees ime iewendew hogj meg nemwlj ees ne zol has mjndaz napjg meeg ezek meg leznek, azert hogj nem hjl az een bezedjmnek,

meil jek

mellijek be tellijesednek mijkoron ijdeije lezen.

Ees a neep warija wala Zakarijast, ees chodallijak wala mijt kesnek a templomba. Mijkoron kegijg kij iewt wolna nem zolhat wala nekijk. Ees meg esmerek hogij latast latot wolna a templomba. Ees ew chak ijnth wala nekijk, ees neman marada. Ees lewn hogij az ew tijztijnek napijaij be tellijesedenek, ees hazahoz mene. Ez napoknak kegijg wtanna, az ew felesege Ewrsebet fogada, ees el tijtkollija wala magat ewt holnapijg mondwan, igij tewt nekem wr ez napokba, mellijekbe meg latogatot engemet, hogij el wenne een rolam a zijdal mat emberek kewzet.

Hatod holnapba kegijg bochatatek Gabriel Angijal istentewl Galileanak warasaba kijnek neue Nazareth, a zijzhez mellijet ferfijwnak ieczettek wala, kijnek neue Iosef Dauidnak hazabol walo, ees az zijznek neue wala Maria. Ees az angijal be mene hozzaija smonda nekij. Idwezlegij malaztal tellijes, wr wagijon te weled, aldot wagij te azonijoknak kewzewtte.

Gijmelch. olto bo dog azon na[illegible] va lo E[illegible]n.

Ees mijkoron ew ezeket hallotta wolna

meg haborodek az ew bezeden. ees gondolija wala mijnemij kewzenet wolna ez. Ees monda az angijal nekij. Ne felij Maria, mert malaztot nijertel isténel. Ime fogacz mehedbe ees zijlz fijat, ees hijuod az ew neued Iesusnak. Ez nagij lezen ees a magassagosnak fijanak hijwattatijk. Ees agija nekij wr az ew attijanak Dauidnak zekijt, ees wralkodijk Iakobnak hazan mijnd ewrwke, ees az ew orzaganak wege né lezen.

Esai. 7.

Monda maria az angijalnak, mijmodó lezen az, mert een ferfijat nem esmerek? felele az angijal monda nekij, zent lelek zaal te beled, ees az magassagosnak iozaga arnekoz meg teged. Azert a mij tewled zij letijk zent, istennek fijanak hijwattatijk. Ees ime Ewrsebet a te rokonod fogadot fijat ewijs weensegenek ideijen, ees immar hatod holnap ez nekij, ees megijs meddewnek hijak, mert semmij bezed nem lezen istennel lehetetlen. Monda kegijg Maria, ime wrnak zolgalo leijanija, legijen nekem a te bezedet zerijnt. Ees el mene ew tewle az angijal.

Visitatio
odog a-
on, napij-
n walo
Zwañ.

Fel kelwen kegijg Maria az napokba mene az hegijes tartomanijokba sijetetes-

seggel. Sÿdosagnak waraſaba, ees be mene Zakarÿaſnak hazaba ees kewzene Ewrſebet nek. Ees lewn hogÿ mÿkoron hallotta wol na Marianak kewzenetÿt Ewrſebet, ewrue de a magzat az ew mehebe. Ees be tellÿe-ſedek zent lelekkel Ewrſebet, ees fel ÿwelte nagÿ zowal ees monda, Bodog wagÿ te az zonÿoknak kewzette, ees bodog az te mehednek gÿmelche. Ees honnet wagÿon ez ennekem, hogÿ az een wramnak annÿa een hozzam iewÿen? Mert ime mÿhelÿen lewn az te kewzeneſednek zowa az een fÿ-leÿmbe, Ewremebe meg idula a magzat az een mehembe. Ees bodog wagÿ kÿ hÿtel, mert el wegeztetnek azok mellÿek wrtol neked mondattanak. Ees monda Maria.

Nagÿſagoſÿtÿa een lelkem wrat, ees ewruendez az een lelkem een ÿdwezÿtew iſtenembe. Mert meg tekÿnte az ew leÿ-anÿanak alaualo woltat, ees lme ebbewl bo dognak mondanak engemet mÿnden nÉ-zetſegek. Mert tewn ennekem nagÿokat kÿ hatalmas ees zent az ew neue. Ees az ew irgalmaſſaga nemzetrewl nemzetre kÿknek ew tet felÿk. Tewn hatalmat az ew karÿaÿ altal, le wete a keuelÿeket az ew zÿuegnek

gondolattijatol. Leuete a hatalmaſokat a zeekbewl, ees az alazatoſokat fel magaztala. Az ehezewket be tewlte iokkal, ees a kaz dagokat heijaba bochata. Fogada Iſrael az ew gijermeket hogij meg emlekeznek az ew irgalmaſſagarol. Mijkeppen zola a mij attijaijnknak, Abrahamnak ees az ew magwanak mijnd ewrwkke. Marada kegijg ew wele Maria olij mijnt harom holnap taijan ees meg tere az ew hazahoz.

Zent Ja-
os bapti
a napijã
valo E-
vañ.

Ewrſebetnek kegijeg zijleſenek ideije be tellijeſedek. ees zijle fijat. Ees meg hallak az ew zomzedſagi ees rokanſagi, hogij az wr iſté nagijſagoskeppen ielentette wolna meg az ew irgalmaſſagat ew benne, ewrijlnek wala nekij. Ees lewn nijolczad napõ hogij el iewenek a gijermeknek kernijl me teleſere, ees hijiak wala ewtet az ew attijanak neue zerijnt Zakariaſnak. Ees felele az ew annija monda, ſemmij keppen nem, hanem Ianoſnak hijwattatijk. Ees mondanak nekij, Senkij nijnché az te rokonſagijd kewzet, kij olijan modon hijwattaſſek. Int nek wala kegijg az ew attijanak, kijnek akarna neueznij ewtet. Kij az tablakat elew kerwen, ira mondwan, Ianos az aw neue.

Ees mijnnijaijan meg chodalkozanak raijta. Az ew zaija kegijg legottan meg nijlatkozek, ees az ew nijelweijs, ees zol wala istent dicherwen. Ees felelem zalla mijnd az ew zomzedsagijra. Ees mijnd sijdosagnak hegijes tartomanijra kij hijrdettetnek wala, mijnd ez bezedek. Ees mijnnijaijan kijk hal lijak wala zijuekbe tewijk wala mondwan, Mijt alijtaz hogij lezen ez? Ees istennek keze ✱ wala ew wele.

Az az h talma.

Ees Zakarijas az ew attija be tellijesedek zent lelekkel, ees Profetala mondwan. Aldot az wr Istaelnek istene, mert meg latogata ees irgalmassagot tewn az ew nepe uel. Ees fel emele nekewnk iduessegnek zarwat, az ew gijermekenek Dauidnak hazaba Mijtent zola zentecknek, ew Profetaijnak mellijek eleijtijwl fogwa woltanak zaija altal, iewendewbe lennij hogij meg tartatnank a mij ellenssegijnktewl, ees mijnd azokнak kezeijbewl kijk mijnket gijlelnek. Ees hogij irgalmassagot tenne a mij attijaijnkal, ees meg emlekeznek az ew zent fogadasarol, ees be tellijesijtene az eskijwest melijre eskijt mij attijanknak Abrahamnak hogij magat nekewnk adna. Hogij a mij ellenlegijnknek kezeijbewl meg zabadwl-

tak, felelem nekÿl zolgalnank nekÿ. zentseg gel ees igassaggal ew elewtte, mÿ eletewnk nek mÿnden napÿaÿba. Ees te gÿermek a magassagosnak Profetaÿanak hÿwattatol, Mert elewl megÿ az ew zÿnÿe elewt, meg chÿnalnÿ az ew wtaÿt. Adnÿ idwessegnek twdomanÿat ew nepenek bÿnek meg bochatasara, Amÿ istenewnknek belsew irgalmassagÿ altal, kÿkel meg latogatot mÿnket, tamadwan onnet fellÿl. Hogÿ wÿlagossag lenne azoknak kÿk az setetsegbe ees a halalnak arnekaba ilnek wala, ees hogÿ a mÿ labaÿnkat bekesegnek wtara igazgatna A gÿermek kegÿeg neuekedÿk ees erewssedÿk wala lelekbe, Ees a pwztaba wala, meeg el iewne a nap, melÿen meg mutatna magat Israel kewzet.

Masodÿk Capitulom.

Karachon napÿã eÿelÿ elsew mÿsen wa lo Ewan.

Ewn kegÿglen ez napokba, kÿ mene egÿ el wegezet dolog Augustus chazartol, hogÿ meg zãlaltatnek mÿnd ez egez wÿlag. Ez zamlalas elew zer lewn Czÿrenius ide-

ńebe melń Sńriaba feńedelem wala. Ees el mennek wala mńndenek hogń be wallanak magokat, kń kń mńnd az ew waraſaba fel mene kegńg Ioſefńs Galileabol Nazaret waraſabol. Sńdoſagba Dauidnak waraſaba kń mondatńk Betlehmnek, mńwel hogń wolna Dauidnak hazabol ees chalaggńabol, hogń be wallana magat Mariaual nekń iecźńet feleſegewel, melń nehezkes wala.

Tewrtńnek kegńg hogń mńkoron ot wolnanak, be tellńeſedenek az źńleteſnek napńań. Ees źńle az ew fńat elſew źńlettet, Ees polaba takargata ewtet. Ees helńhezte te a iazolba, mńert hogńnem wala nekńk helńek a hazakba.

Ees walanak paſtorok azon tartomanń okba wńgńazwan, ees eńelń wńrrataſokat wńrraztwan, az ew chordańokon. Ees ime wrnak angńala feńek felet allapek nekńk, ees wrnak wńlagoſſaga kernńl wńlagoſńta azokat. Ees felenek nagń felelemmel. Ees monda nekńk az angńal. Ne fellńetek, mert ime hńrdetek nektek nagń ewremet, melń iewendebe ewrem lezen mńnden nepnek
Mert ez mań napon źńletet mńnekewnk az idwezńtew, kń az Criſtus, wr. Dauidnak wa-

taſaba. Ees ez nektek iele, talaltok egij gij ermechket polaba takartat a iazolba helijheztettet. Ees legottan lewn az angijal lal angijaloknak ſeregenek ſokaſaga, kijk az iſtent dijcherijk wala, ees mondnak wala. Dijchewſeg a magaſſagokba iſtennek, ees ez fewlden bekeſeg, Emberek kewzet ijo akarat. Ees lewn hogij el menenek ew tewlek az angijalok menijorzagba.

Katachon tapiſan naſodijk nijſen wa o Ewañ.

Ees az emberek a paſtorok zolnak wala ew kewzettek, menijewnkel immar bethlehemijg, ees laſſwk meg azt a mijt hallank hogij tewrtijnt, hogij wr meg ielent nekte wnk. Ees el iewenek ſijetwé, ees talalak Mariat ees ioſefet, ees az gijermechket helijheztettet a iazolba. Mijkoron kegijg lattak wolna kij hijrdetek a bezedet, melij mondatot wala nekijk az Gijermekrewl. Ees mijndenek kijk hallijak wala chodalkoznak wala ezeken mellijeket a paſtorok mondnak wala nekijk. Maria kegijg ez bezedeket mijnt magaba tartija wala, egijbe haſonlatwan az ew zijuebe. Ees meg terenek a paztorok, dijchewijtwen ees dijcherwen az wr iſtent mijnd azokrol kijket lattak wala, olijan modon mijnt nekijk meg mondatot wala.

Ees mijnek wtanna be tellijesedenek a nijolcz napok, hogij az gijermek kernijl me teltetnek, hijwattatek az ew neue Iesusnak melij neuel hijwattatot wala az angijaltol meeg mijnek elewtte mehebe fogontatnek.

Kijs karachon napan walo Ewã.

Ees mijnek wtanna Marianak tijztwlasanak napijaij be telenek, Moijsesnek terwenije zerijnt, wijuek Iesust Ierusalembe hogij ewtet wrnak be mutatnak, mijkeppen meg wagijon irwan wrnak tewruenijebe. Mert mijnden ferfijw kij annijanak mehet meg nijtija, hijwattatijk zentnek istennek, ees hogij meg adnak az aldozatot a zerijnt mijnt meg mondatot wala wrnak tewruenijebe, keet gerlijczet awagij keet Galamb fijat.

Gijortij zentewlew bodog a zonij napijã wal Ewañ. Exo. 34. Leui. 12. Num. 8.

Ees ime wala egij ember Ierusalembekijnek ueue Sijmeon, ez ember igaz ees isten felew wala, warwan Israelnek meg wijgaztalasat, ees zent lelek wala ew wele. Ees feleletet wewt wala zent lelektewl, hogij ew halalt nem latna, mijgnem elewzer meg latna wrnak Cristusat. Ees zent lelek altal iewe a templomba. Ees mijkoron a gijermeket Iesust be hoznak az ew zijleij, hogij a tewruenijnek zokasa zerijnt chele-

kednenek ew erette, Ewijs ewlebe weue. ewtet dijchere az wr istent ees monda.

Mastan hochatod el wram a te zolgadat az te bezedet zerijnt bekeuel. Mert latak az een zemeijm a te ijduessegedet, Mellijet zerzettel mijnden nepeknek zijnije elewt, Vijlagossag nepeknek meg ielentesere, ees a te nepednek Israelnek dijchewsegere.

Karachon wtan walo wasarnapijewã. Melij karachon octanaija kewzewt esijk.

Ees az ew attija ees annija chodallijak wala ezeket kijk rola mondatnak wala. Ees meg alda Sijmeon ewket, ees monda Marianak az ew annijanak, Ime adatot ez sokaknak romlasara ees feltamadasara Israel kewzewt, ees ielnek, melijnek ellene mondatijk. Sewt meeg az tennen zijuedetijs altal hattija tewr, hogij sok zijueknek gondolatij meg nijlatkoztassanak.

Ees Vala egij Anna, Profeta, famuel Ieijanija, Aser nemebewl, ez sokat elt wala, ees lakot wala heet eztendeijg ferijeuel az ew zijsegetijl fogwa. Ees ez ewzuegij olij mijnt nijolczwan negij eztendews wala, melij az templomtol el nem tauozijk wala zolgalwan eijel ees nappal bewijtewkkel ees imatsagokkal. Ees ezijs wgijan azõ oraba oda iwtwan azon modon wallasd tezen wala

wrrol, ees zol wala mijndeneknek felewle, kijk warijak wala a meg waltast Ierusalébe. Ees hogij mijndenek et el wegezenek wrnak tewruenije zerijnt, Galileaba terenek az ew warasokba Nazarethbe. A gijermek kegijg neuekedijk, ees erewssijl wala lelekbe, be tel lijesedijk wala bewlcheseggel, ees istennek malaztija wala eew wele. Ees az ew zijleij fel mennek wala eztendewnkent Ierusalembe hwsuet napijara.

Ees mijkoron lewt wolna tijzenkeet eztendews, Ewk Ierwsalembe az innep napnak zokasa zerijnt fel menwen, ees ot a napok el wegezwen, mijkoron meg ternenek a gijermek Iesus meg marada Ierwsalembe ees meg né esmerek az ew zijleij. Hané azt alijtak hogij az tarsasaggal wolna. Iewenek egij napij iaro fewldet, ees keresijk wala ewtet, az ew rokonij ees ewsmerewij kewzewt Ees mijkoron meg nem talalnak, meg terenek Ierusalembe, kereswen ewtet. Ees tewr tijnek harmadnap wtan, hogij meg talalak ewtet a templomba, hogij az daktorok kewzewt ilne, halgatwan azokat, ees keerdwen ewket. El amelkodnak wala kegijg mijnnijaijan, kijk ewtet hallijak wala, az ew

Wijzkerez wtã elsew wasarna pij Ewañ

bewlcheſegen, ees feleletijn. Ees mijkoron ewtet lattak wolna meg chodalkozanak raijta.

Ees monda az ew annija nekij. Fijam, mijert tewttel welewnk ijg? Ime a te attijad, ees een, bankodwan kereſewnk wala tegedet, Ees monda nekijk. Mijre hogij engemet kereſtek wolt? awagij nem twgijatok walae? Hogij nekem a mij attijam dolga abba kel iarnom? Ees ewk nem ertek meg ez bezedet mellijet zola nekijk. Ees ala mene welek, ees iewe Nazarethbe, ees wala az ew bijrtokok ala adatot. Az ew annija kegijg, tartija wala mijnd ez bezedeket zijuebe. Ees Ieſus neuekedijk wala bewlcheſeggel, ees idewel, ees malaztal iſtennel ees embereknel.

Harmadijk Capitulom.

Iberius chazarnak kegijg bijrodalmanak tijzenew tewd eztendeijebe, mijkoron Poncius Pilatus Sijdoſagba few wolna Herodes tetrarka kegijg Galileaba, Fijlep tetrar-

ka az ew attijafija Iturrea ees Trakonijtij-
des tartomanijba, ees Abijlenes tetrarka,
Lijsanijaba, Annas ees Kaijfas papij feijede
lemsege alat, Lewn wrnak bezede Ianoshoz
Zakarijas fijahoz a pwztaba. Ees iewe mijn
den tartomanba kij wala Iordannal hata-
tos, predijkalwan penitencianak kereztse-
get, bijneknek bochanattijara, mijkeppen
meg wagijon irwan Esaias Profetanak be-
zedenek kenijwebe. Kijaltonak zawa a pwz
taba, zerezzetek wrnak wtat. Igazan chij-
nallijatok az ew ewswenijt. Mijnden wewl-
gij feltelijk, ees mijnden hegij ees halom
meg alaztatijk, ees az mellijek meg gewr-
bettek meg igazwlnak, ees a darabosok
igijenes wtta waltoznak, ees meg lattija
mijnden test istennek iduesseget.

Esaie. 40.

Mond wala kegijg a seregeknek kijk kij
mennek wala ew hozza hogij meg kereztel
kednenek ew tewle. kijgijoknak nemzetsege
kij ielétette meg nektek hogij el fwtnatok
a iewendew harag elewt? Annakokaert te-
gijetek penitencianak melto Gijmelchijt
ees ne kezgijetek azt mondanij tijnnen
kewztetek, nekewnk attijank Abraham.
Mert mondom nektek, hogij hatalmas az

Tetrarka negiedes fejedelem. ajaz
egy fejedelimszynek negid resszinek vra.

isten ez kewekbewl fijakat tamaztanij abra hamnak. Ees immaran a feijzeijs a fa gijekerehez helijheztetet. Azert mijnden fa, melij ijo gijmelchet nem teremt, kij wagatijk ees az tijzre wettetijk.

Ees kerdijk wala ewtet a seregek mōdwan, mijt tegijewnk azert? felele ees monda nekijk. A kijnek keet kewntese wagijon rezeltesse azt belewle a kijnek nijnchen, ees a kijnek etkeij wannak azonkeppen tegijen.

El iewenek kegijg az nijlwan walo bijnesekijs hogij meg kereztelkednenek ees mōdanak ew nekij. Mester, mijt tegijewnk? ees ew monda nekijk. Valamijt tewbbet ne wegijetek annal mijnt meg wagijon nektek zerezwe.

Az wijtezekijs kerdijk wala ewtet mōdwan, mij kegijg mijt tegijewnk? ees monda nekijk. Senkijn ne hatalmaskogijatok ees senkijn patwaroswl ne kereskegijetek, ees meg elegegijetek a tij Soldotokkal

Mijkoron kegijg a neep warna ees mijnijaijan Gondolnak zijwekbe Ianosrol, hogij ew wolna az Cristus, felele Ianos mod wan kewzenseggel nekijk. Een iol lehet

wijzbe kereztellek tijkteket, de iew een na- Verus 1
lamnal erewsb, kijnek nem wagijok melto Xps
hogij sarwija zijat meg odozam, az kereztel
tijkteket zent lelekbe ees tijwzbe, kijnek az
ew zoro lapattija az ew kezebe, ees meg
tijztijttija az ew zijreijet, ees a bwzat az ew
chijrebe gijhtij, a pelijwat kegijg meg ege
tij, a meg olthatatlā tijwzbe. Tewbreijs so-
kakra intwen ewket, ewangijeliomot hijr-
det wala a nepnek.

Herodes tetrarka kegijg mijkoron meg
feddetnek Ianostol Herodiadesfelewl kij az
ew attijafijanak felesege wala, ees mijnden
gonozokrol kijket mijel wala Herodes.
Ezt mijele raijta mijndének felette, hogij a
temleczbe tetete Ianost.

Lewn kegijglen hogij mijkoron meg
kerezteltetnek mijnd az neep, Iesustijs meg
kereztelwen, ees imatkozwan, meg nijlat-
kozeg a ménijorzag, ees Ie zalla a zent Ie-
lek testij abrazatba mijnt egij galamb ew
reija, ees zoo lewn ménijbewl kij wgij mō
dana. Te wagij az een zerelmes fijam, te Ecce Ye
benned lewttek nekem mijndenek kelle- Dei filig
metesek.

Ees Iesus kezd wala lennij olij mijnt

harmijcz eztendews a mijnt alijtatijk wala Iosefnek fijanak, kij wolt Helij fija, kij wolt mathate, kij wolt leuije, kij wolt melkije, kij wolt ianneije, kij wolt Iosephe, kij wolt mattathijee, kij wolt Amosse, kij wolt Naume, kij wolt Heslie, kij wolt nagijeije. kij wolt Maateije, kij wolt Mathatijeije, kij wolt Semeije, kij wolt Ioseke, kij wolt Iudae, kij wolt Ioannae, kij wolt Resae, kij wolt Zorobabele, kij wolt Salathiele, kij wolt Nerije, kij wolt Melkije, kij wolt Addije, kij wolt Kosame, kij wolt Helmadame, kij wolt Herre, kij wolt Iesoe, kij wolt Heliezere, kij wolt Iorame, kij wolt Mattae, kij wolt Leuie, kij wolt Sijmeone, kij wolt Iudaije kij wolt Iosephe, kij wolt Ioname, kij wolt helijakijme, kij wolt Meleame, kij wolt Mename, kij wolt Mathtathae, kij wolt Nathame, kij wolt Dauide, kij wolt Iesseije, kij wolt Obede, kij wolt Booze, kij wolt Salmone, kij wolt Naassone, kij wolt Amijnadabe, kij wolt Arame, kij wolt Esrome, kij wolt Farese, kij wolt Iudase, kij wolt Iakobe, kij wolt Isaake, kij wolt Abrahame, kij wolt Tharreije, kij wolt Nakore, kij wolt Saruke, kij wolt Ragawe, kij wolt Faleke,

kij wolt

kij wolt Hebere, kij wolt Saleije, kij wolt Kaijnane, kij wolt Arfaxate, kij wolt Seeme kij wolt Noeije, kij wolt Lameke, kij wolt Mathwſalae, kij wolt Enoke, kij wolt Iarethe, kij wolt Malalehele, kij wolt Kaijnane, kij wolt Enoſe, kij wolt Sethe, kij wolt Adame, kij wolt Iſtene.

Negijedijk Capitulom.

IEſus kegijg tellijes zent lelekel, meg tere Iordã mellewl, ees kezerijtetek leleknek mijatta a Pwztaba, ees negijwen napokon keſertetijk wala az ewrdegtewl, melij napokon ſemmijt nem euek. Ees mijkoron az napok be tewltenek wolna meg ehezek. Ees mõda nekij az ewrdeg. Ha iſtennek fija wagij mongijad imez kewnek, hogij legij en kenijerre. Ees felele nekij Ieſus mondwã. Meg wagijon irwan. Nem chak kenijerrel eel ember de iſtennek mijndé bezedeuel. Deut. 8.

Ees wijue ewtet az ewrdeg egij magas hegijre. Ees meg mwtata nekij ez fewldnek

kerekſegenek mijnden orzagijt egij ponkt
ijdewbe, ees monda nekij az ewrdeg, ne-
ked adom ezt ez hatalmat mijndeneſtewl,
ees ezeknek dijchewſeget, mert enneké wā
nak adwan, ees kijnek een akorom, annak
adom. Azert ha te imadandaz engemet
le borwlwan een elewttem, ezek mijnt tij-
eijd leznek. Ees felele Ieſus monda nekij,
menij wtannā Sathana, mert meg wagijon
Deut.6. irwan. Az te wradat iſtenedet imagijad, ees
chak azt tijztellijed.

Ees wijue ewtet Ieruſalembe, ees allata
ewtet a templom teteijere, monda nekij,
ha iſtennek fija wagij, bochaſd ala inneet
Pſal.90. magadat. Mert meg wagijon irwa. hogij az
ew angelijnak parancholt te felewled, ho-
gij meg tarchanak tegedet, ees kezekbe wez
nek teged, hogij meg ne ſerched kewbe az
te labadat. Ees felele Ieſus mōda nekij, meg
Deut.6. wagijon mondwan. Ne keſerched wradat
iſtenedet. Ees mijndé keſerteſt el wegezuen
el mene ew tewle az ewrdeg ideijg. Ees tee
re Ieſus zent lelek ihleſebewl Galileaba.
Ees kij mene ew felewle az hijr mijnd az e-
gez tartomanijon. Ees ew tanijt wala az ew
Sinagogaijokba, ees mijndenektewl dijche
wijtetijk wala.

Ees iewe Nazaretbe hol fel tartatot wa
la. Ees be mene az ew zokasa zerjnt zom
bat napon az Sjnagogaba, fel kele hogj
olwasna. Adak nekj Elaias Profeta kewnj
wet ees mjheljen fel njta az kewnjwet,
talala egj heljet benne holot azt irtak wa
la. Vrnak lelke een rajtam, azert hogj meg Esai. 61.
kent engemet, hogj zegenjeknek ewan
gelijomot hjrdesek bochatot engemet,
hogj meg wjgazzam kjk banatos zjwel
wannak, hogj hjrdesek foglijoknak meg
zabadulast, wakoknak latast, be rekeztetek
nek meg njtast, hogj wrnak kellemetes
ezztendewt predjkallanek.

Ees az kewnjwet be teuen meg ada a
zolganak, ees le jjle. Ees az Sjnagogaba
mjndenek zemej reja walanak fjgjelme
tesek. Kezde kegjg nekjk mondanj, ma tel
ljesedet be ez iras az tj fjletekbe. Ees mjn
njajan bjzonsagot adnak wala nekj, ees
chodalkoznak wala az ew bezedenek malaz
tjan, melj az ew zajabol zarmazjk wala.
Ees mondnak wala, nemde Iosef fjae ez?
Ees monda nekjk. Bjzonjawal az hasonla
tossagot mongjatok ennekem, orwos gjjo
gjjchmeg magadat. Valamjt hallotonk ho

gÿ mÿeltel Kafernaumba, mÿeld ÿttÿsate hazaadba. Monda ẗegÿg. Bÿzon mondom neẗteẗ, hogÿ egÿ Profeta sem wolt ẗellemetes az ew hazaÿaba.

De igasſaggal mondom neẗteẗ, soẗ ewz wegÿeẗ walanaẗ Illÿesneẗ napÿaÿba Israel ẗewzet, Mÿẗoron be tetetet wala a menÿorzag, harom eztendeÿg ees hat holnapÿg
3. Reg. 17 mÿẗoron lewt wolna nagÿ ehseg mÿnden
4. Reg. 5. fewlden, ees azoẗ ẗezzÿl egÿẗhez sem bochattateẗ Illÿes, hanem chaẗ Sÿdon tartomanÿnaẗ Sarephtha neuÿ waraſaba egÿ ew zuegÿ azonhoz. Ees soẗ poẗloſoẗ walanaẗ Israel ẗewzet Elÿseus Profeta ideÿeben, ees azoẗ ẗezzÿl senẗÿ meg nem tÿztwla, hané chaẗ Naman, Sÿriabol walo. Ees mÿnnÿaÿ an a Sÿnagogaba meg teleneẗ haraggal, hogÿ ezt hallaẗ. Ees fel tamadnaẗ, ees ẗÿ weteẗ ewtet a waraſbol, ees wÿueẗ mÿnd az hegÿneẗ teteÿeig, mellÿen az waraſt epÿ tetteẗ wila hogÿ onnet le wetneẗ. Ew ẗegÿglen altaloẗ menwen ẗewzewteẗel megÿen wala. Ees iewe Kafernaumba Galiléa naẗ waraſaba, ees ot ewẗet tanÿttÿa wala zōbatnapoẗon. Ees el amelẗodnaẗ wala az ew twdomanÿan. Mert az ew bezede wala egÿbe zerẗeztetwe hatalommal.

Ees wala a Sÿnagogaba egÿ ember, kÿ be wala ewrdegnek fe. telmes lelke, ez fel ÿwelte nagÿ fel zowal mondwan. No azert mÿ kewzewnk wagÿon weled nekewnk Nazarethbelÿ Iesus, azert iewttele hogÿ elwe zes mÿnket? Twdlak kÿ wagÿ, ÿstennek amaz zentÿ. Ees meg fedde ewtet Iesus mõdwan, nÿmwlÿ meg, ees menÿ kÿ ew belewle. Ees mÿkoron le eÿtette wolna ewtet az ewrdeg kÿ mene belewle de Semmÿt nekÿ nem arta. Ees lewn felelem mÿndenekẽ, ees zolnak wala ewn kewzte mondwan. Mÿchoda bezed ez? Mert wgÿan hatalommal ees hatalmaſſaggal paranchol a fertelmes lelkeknek ees kÿ mennek? Ees wÿſelÿk wala az ew hÿret mÿnden helÿen ees mÿnden fele, a hataros tartomanÿokon.

Mÿkoron fel kewlt wolna kegÿg Iesus a Sÿnagogabol, be mene Sÿmonnak hazaba holot Peternek napat igen lelÿ wala az hÿdeg, ees kerek ewtet az azonÿert, ees alwan ew felette, meg fedde az hÿdeget, ees a hÿdeg el hagÿa ewtet, mÿnd iaraſt kegÿg fel kelwen zolgal wala nekÿk. Mÿkoron kegÿg a nap el nÿwgodnek, mÿndenek kÿknek be tegek wolna kÿlemb kÿlemb beteſegekkel

ew hozza, hozzak wala. Ees ew mijndenijkre kezet reija wetwē, meg gijogijtija wala ewket. Az ewrdegekijs kij mennek wala Sokakbol iwewltwē ees mondwā, te wagij a Cristus amaz istennek fija. Ees meg fedwennem hagij wala nekijk zolnij, mijwel hogij twgijak wala hogij ew wolna a Cristus.

Az nap meg leuen kegijg kij megijen wala a pwztaba, ees a seregek keresijk wala ewtet, Ees iewenek mijnd agijeg hol ew wala, ees meg tartoztattijak wala ewtet, hogij el ne menne tewlek. Kijknek ew monda Mas warasoknakijs zijkzeg nekē hogij hijrdessem euangeliom altal istennek orzagat. mert azert bochattattam. Ees predijkal wala Galileanak Sinagogaijba.

Ewtedijk Capitulom.

Wr nap
otan ewte
odijk wa-
rnapit
twañ.

Ewn kegijg hogij mijkoron sok sereg iarwlna ew hozza, hogij istennek igeijet halgatnak, ewal wala Genazerethnek wijze mellet, ees lata keet haijot hogij ot a wijzbe allananak, a halazok kegijg azokbol kij mē-

tenek wala ees a halokat Mossak wala. Bemene az egyk hajoba kij wala Simone, kere ewtet, hogy az fewldtewl egy kevesse bellyeb wynne, ees ot le ylwen tanyttija wala a sereget, a hajobol.

Ees myk koron zawat el wegezte wolna, monda Symonnak. Vygy el be engemet ees wesseteк meg a tij halotokat fognyj. Ees felele Symō mōda nekij. Mester myjnd ez eyel mwnkalkodwan semmyt nem fogtonk, demaga a te mondasodra meg weté a halot. Ees myk koron azt myjelteк wolna, bele rekezteк halaknak beuseges sokasagat annyra hogy az halo el zakadna, Ees intenek a egyjeb tarsajnak kijk walanak a mas hajoba, hogy oda iewnenek ees meg segetenek ewket, el iewnek, ees meg tewlteк myjnd az keet hajot, annyra hogy el merylnenek.

Mellyet myk koron Symon Peter latot wolna, Iesusnak terdehez esek mondwan. Menyjel een tewlem wram, mert een bynes ember wagyok, Mert ewtet felelem wewtte wala kerijl, ees myjnd azokat kijk wele walanak, a halaknak fogasijn mellyet fogtak wala, azonkeppen lakabot ees lanostijs

kijk Zebedeusnak fijaij walanak, ees Sijmō nak tarsaij. Ees monda Iesus Sijmonnak, ne felij, ennek wtanna embereket fokz, ees az haijokat a fewldre wijuen, mijndeneket el hagijwan kewetek ewtet.

Ees tewrtijnek, hogij mijkoron wolna Iesus egij nemijnemij warasba, ees ime egij ember tele poklossaggal mijkoron lesust latta wolna, arczwl elewtte le borwla, kere ewtet mondwan. Vram ha akarod meg tijz tijthacz engemet. Ees kezet kij nijwtwan illete ewtet mondwan. Akarom, legij tijzta. Ees mijnd iarast el mene ew rola a poklossag. Ees ew paranchola nekij hogij walakijnek ne mondana, de menijel (wgij mond) mwtasd meg magadat a papnak, ees wijdfel az te meg tijztwlasodert, mijmo
Leui. 14. don meg parancholta Moijses, nekijk bijzonsagra. A hijr kegijg inkab wijseltetijk wala ew felewle, ees gijlnek wala hozza sok seregek, hogij hallanak ewtet, ees meg wijgaztatnanak ew altala az ew betegsegekbewl. Ew kegijg wala felfele az pwztakba, ees imatkozijk wala.

Ees lewn egij napon, mijkoron ew tanijtana, hogij walanak ot Fariseusok ilwen,

ees tewruen twdo dactorok, kijk iewttenek wala Galileanak, Sijdoslagnak ees Ierusalemnek mijnden kastelijbol. Ees istennek hatalma ielen wala ewket meg wijgaztanij. Ees ime ferfijak hozzanak az agijba egij embert, melij kewzwenijes wala, ees azon walanak mijmodon elew wijhetnek ees elewtte le tehetnek. De mijkoron nem talalnak melij felewl ewtet oda wijnnek a seregtewl, a hazhejjara menenek, es a pallasrol bochatak ala mijnd agijastol oda kewzijk be Iesus eleijbe. Kijk hijtijt hogij lata mõ da nekij. Ember meg bochattatnak neked az te bijnejd. Ees kezdek az irastudok ees az Fariseusok gondolnij mondwan, kijcho da ez a kij karomlast zol? Kijchoda egijek kij bijnket meg bochathathanem chak isten?

Hogij meg esmere kegijg Iesus az ew gondolatijokat felelwen monda ew hozzaijok. Mijt gõdoltok a tij zijwetelbe? mel lijket kewnijeb mondanij, meg bochattatnak neked az te bijnejd, awagij mondanij kel fel ees iarjh? Hogij kegijglen twgijatok hogij embernek fijanak hatalma wagijon ez fewlden bijnek nek bochatasara, monda a kewzwenijesnek, neked mondon kelij fel,

wedfel agyadat ees ménjel hazadhoz. Amaz legottan fel kelwen ew elewttek fel wezÿ wala a kÿbe fekÿt wala, ees hazahoz mene, dÿcherwen az wr istent. Ees mÿnnÿaÿan el amelkodnak wala raÿta, ees dÿcherÿk wala istent mondwan. Ez maÿ na pon hÿhetetlen dolgokat lattonk.

Ennek wtanna kÿ mene onnet, ees lata egÿ nÿlwan walo bÿneſt, Leui neuÿt, hogÿ a wamon ilne ſmonda nekÿ, kewes engemet, ees Amaz mÿndenekет el hagÿwan ees fel kelwen kewete ewtet. Ees wala ot nÿlwan walo bÿneſekнek ſok ſerege egÿebekneкÿs, kÿk ew welek egÿt ilnek wala. Az iraſtudok kegÿg ees az Farÿſeuſok morgodnak wala az ew tanÿtwanÿ ellé mondwan, mÿre hogÿ az nÿlwan walo bÿneſek kel, ees az egÿeb bÿneſekkel ezтek ees ittok? Ees felelwen Ieſus monda ew nekÿk. Azokнak kÿk egeſſegbe wannak, nem zÿkſeg az orwos, de a kÿknek gonozwl wagÿ on dolgok. Nem iewttem hÿnÿa az igazakat hanem a bÿneſeket penitenciara,

De amazok mondanak nekÿ. Mÿert hogÿ Ianoſnak tanÿtwanÿ bewÿtelnek gyakorta, ees imatſagokat teznek, azonkeppen a Fari-

ſeuſokijs, a tijeid kegijg eznek eesiznak? Kijknek ew monda. Nemde tehetijteke azt, hogij az agijnak fijaij bewijtellijenek mijko ron welek wagijon a wewlegenij? iewnek kegijg olij napok hogij mijkoron el wete-tijk ew tewlek az wewlegenij Akoron a na-pokba bewijtelnek.

Mond wala kegijg haſonlatoſſagotijs ew nekijk, ſenkij az wij rwhaba nem weet o foltot, mert az wijes el zakadna, az ohoz ſem illijk az wij folt. Ees ſenkij nem tewltij az wij bort o temlewbe. Mert az wij bor el zakaztana a temlewt, ees a bor el folijna a temlewijs el wezne, de az wij bort wij temlewbe kel bochatnij, ees mijndenijk meg marad. Ees ſenkij, a kij obort ijzijk, nem akarija mijndiaraſt az wijiat, mert azt mongija hogij az o iob.

Hatodijk Capitulom.

Ewrtijnek kegijg, hogij ma-ſodelſew zombaton, wete-menijeken menne altal, ees az ew tanijtwanij zaggatijak wala a bwza feijeket, ees meg ezijk wala, kezekkewzet meg nijomogatwã

Az Farijseusok kezzijl kegijg nemellijek mondnak wala nekijk, Mijre mijelijtek azt, a mijt nem zabad mijelnij zombatokon? Ees meg felelwen Iesus monda nekijk, Azt sem obwastato ke mijt mijelt Dauid mijkor ewijs meg ehezet wolt, ees azok kijk wele walanak, mijmodon be ment istennek hazaba, ees az oltarra walo kenijereket wewtte, ees meg ewtte, meeg azoknakijs ada bé ne kijk wele walanak, mellijeket nem zabad wala egijebeknek ennij hanem chak az papoknak? Ees mond wala nekijk, wra embernek fija meeg az zombatnakijs.

Reg. 21

Lewn kegijg a mas zombatonnijs hogij be menne a Sinagogaba ees tanijtana, holot wala egij ember kijnek a iob keze meg azot wala. Reija ewrijznek wala kegijg az irastudok ees az Fariseusok ha zombaton meg gijogijtana azt, hogij talalnanak honnet meg feddenek ewtet. Ew kegijg twgija wala az ew gondolatokat, ees monda az embernek kijnek azzw keze wala, kelij fel alij ide kezepre. Amaz felkele, o da alla, Monda azert Iesus ew hozzaijok. Kerdlek tijkteket mellijk alkolmasb zombaton, iol tennije awagij gonozwl tennij?

Lelket meg tartanije awagij el wezteniȝ? Ees mijnd el nezwen ewket monda az embernek, nijwchkij kezedet, amaz kijnijwta, ees lewn az ew keze eep mijnt az masijk. Ewk kegijg meg telenek ezteleníeggel, ees arrol zolnak wala ew kewztek, mijt tennenek Iesusnak.

Lewn kegijg az napokba kij mene a hegüre imatkoznij, ees az eijet istennek imatsagawal wijzij wala kij. Ees mijkoron nappal lewt wolna, hozza hijwa az ew tanijtwanijt. Ees walazta tijzenkettewt ewkezzijlek, kijket apastaloknak neueze, Sijmōt kijt Peternekijs neueze, ees Andraſt az ew attij afijat. Iakabot ees Ianoſt, Fijlepet ees Bertalamot, Mathet ees Thamaſt, Iakabot alfeus fijat, ees Sijmont kij hijwatijk zelotheſnek, ees Iudaſt melij Iakabe, ees Iwdas Iſkarioteſt, kij wgüan azon arwlo wala.

Ees ala menwen welek meg alla egij igüenes helijen, Ees az ew tanijtwanijnak Serege, ees az nepeknek beuſeges sokasaga mijnd tellijes sijdoſagbol, ees Ierwſalembewl, ees a tenger mellewl. Tijrō ees sijdōbol kijk iewttenek wala hogij hallanak ewtet, es meg wijgaztatnanak az ew korsagokbol.

Ees kijk gijetretnek wala a fertelmes lelkek-
tewl meg gijogijwlnak wala. Ees mijnden
sereg akarija wala ewtet illetnij, mert iozag
zarmazijk wala ew belewle, ees mijndene-
ket meg wijgazt wala.

Ees ew fel emelwen zemeijt az ew ta-
nijtwanijhoz mond wala. Bodogok wat-
tok zegenijek, mert tijetek istennek orza-
ga. Bodogok kijk ehez tek mert meg ele-
gijtettek. Bodogok kijk sijrtok mert neuet
tek. Bodogok leztek mijkoron gijlelnek
tijkteket emberek, ees el walaztnak tijte-
ket, ees gonoznak itelnek, ees wtalatos
lezen a tij neuetek mijkeppen gonoz, em-
bernek fijaert, Ewtijllijetek az napon ees
wijgagijatok mert ime a te iwtalmatok sok
ménijorzagba. Ezenkeppen teznek wala a
Profetaknakijs az ew attijok.

De maga laij tij nektek kazdagoknak,
mert meg wagijon a tij ewremetek. laij tij-
nektek kijk meg elegedwe wattok, mert
ehez tek. laij tij nektek kijk mastan neuet-
tek, mert Sijrtok ees zokoktok. laij nektek
mijkoron dijchernek tijteket mijmden em
berek. Mert az ew attijok ezent mijelijk wa
la, a hamisprofetaknak.

Mert mondom nektek kijk ezt hallijatok, zeressetek a tij ellensegteket, iol tegijetek azokkal kijk gijlelnek tijteket. Iot mongijatok kijk gonozt mondnak nektek, ees imatkozzatok azokert kijk hamijssan kereskednek raijtatok. A kij egij felewl arczijwl weer, ad nekij mas felewlijs, ees attol akkij a palastot el wezij a kewntest se tijlch meg. Mijndennek kij raijtad wennij akar agij, ees attol kij el wezij a mij tijed wijzza ne kerd. Ees walamij modon akarijatok hogij tegijenek tij nektek, emberek tijs azonkeppen tegijetek welek.

Ees ha azokat zeretijtek kijk tijteket zeretnek, mijchoda halalas wagijon ★ nektek? Mert a bijnesekijs zeretijk azokat kijk ewket zeretijk. Ees ha iol teztek azokkal, kijk weletek iol teznek, mijchoda halalas wagijon nektek? mert az bijnesekijs azt mij elijk. Ees ha kewlchen adandotok azoknak kijktewl remenletek hogij tijs weztek. Mijchoda halalas wagijon nektek? Mert a bijnesekijs adnak kewlchewn a bijneseknek. Hogij hasonlatosokat wegijenek, Sewt inkab zeressetek a tij ellensegteket, ees ijol tegijetek ees kewlchewn aggijatok semmijt

★ Az az mijchoda iwtalmatok istentewl.

onnet ne remelwen, ees lezen a tÿ iwtalmatok ſok, ees lezték a magaſſagoſnak fÿjaÿ, mert ew kegÿelmes, mÿnd a halalatlanokhoz ſmÿnd a gonozokhoz.

Wnap vtan negÿ ed waſarnapÿt Eſwañ.

Legÿetek azert irgalmaſok mÿkeppen a tÿ mennÿeÿ atÿatokes irgalmas. Ne itellÿetek ſnem iteltettek. Ne karhoztaſſatok ſnem karhoztattok. Meg bochaſſatok egÿebeknek, nektekÿs meg bochattatÿk. Agÿatok, adatÿk nektekÿs, ſo merteket, tel liÿeſt, meg temettet ees kÿ folÿot adnak a tÿ kebeletekbe. Mert bÿzonÿjawal azon merteккel mellÿel merendetek mernek nektekÿs.

Ees mond wala ew nekÿk haſonlatoſſagot, Nemde a wak wezethete wakot? némde mÿnd ketten a werembe eſnek? A tanÿtwanÿ nÿnchen fellÿeb a Meſternel, tew kelletes lezen kegÿg mÿnden, ha olÿan lezen mÿntaz ew Meſtere. Mÿert kegÿg hogÿ meg latod a zalkad attÿadfÿa zemebe, a tewÿet kegÿg melÿ a tennen zemed be wagÿon nem wezed ezedbe? Awagÿ mÿnt mondhatod attÿadfÿanak, attÿamfÿa, had weſſem kÿ a zalkat melÿ a te zemedbe wagÿon, tennenmagadat kegÿg

nem

nem latod a tewket zemedbe? Keepwtalo wesd ktj elewzer a tewket zemedbewl, ees az wtan neezd meg a zalkat ktj attjadfija zemebe wagtjon, hogtj ktj wessed onnet.

Mert nem tjo fa az a melitj tjo gtjmelchet nem teremt, sem gonoz fa, a mel tjo gtjmelchet terét. Mert mtjnden fa az ew gtj melcherewl esmertetik meg. Mert a tewutjskrewl nem zednek ftjget, Sem a chtjpkerewl nem zednek zewlewt. A tjo ember az ew ztjwenek tjo ktjnchebewl tjot aad, ees a gonoz ember az ew ztjwenek gonoz ktjn chebewl gonozt aad, Mert embernek zatja a ztjwnek bewsegebewl zol.

Mtj dolog kegtjg hogtj htjtok engemet wram wram, ees nem tezitjek a mitjt mondok? Valaktj een hozzam iew, ees hallja az een bezedtjmet, ees meg mtjelitj, meg mutatom nektek ktjhez legtjen hasonlatos. Hasonlatos az oltjan emberhez melitj hazat epitjt, ees meelitj asast tezen, ees az fundamétomot kewztjklan wetitj, Mtjkoron kegtjg arradas lezen, a wtjz az oldalat chapja az haznak, de el nem indithattja onnet, mert kew ztjklan wagtjon fel rakwa. A ktj hallja kegtjg snem mtjelitj, hasonlatos az oltjan

emberhez, kĳ hazat eppĳtette a fewlden fondamentom nekĳl, melĳre a wĳz reá itkezek, ees mĳndiaraſt elomla, ees az hazna kromlaſa nagĳ lewn.

Hetedĳk Capitulom.

Mĳkoron kegĳg el wegezte wolna mĳnd ez ew bezedĳt, a nep hallaſara, bemene Kafernaumba. Cẽturiona kegĳg egĳ zolgaſſa melĳ ew nekĳ zerelmes wala, bereg, ees wonagzĳk wala. Mĳkorõ kegĳg hallot wolna Ieſus felewl, hozza kĳlde few Sĳdokat, kerwen ewtet hogĳ el iewne ees meg tartana az ew zolgaſſat. Ees mĳkor azok Ieſuſhoz iwttenek wolna, kerĳk wala ewtet zor galmatoſon mondwan, melto hogĳ ezt tegĳed wele, mert zeretĳ a mĳ nepewnket, ees a Sĳnagogatĳs ew eppĳtette nekewnk. Ieſus kegĳg el megĳen wala welek.

Ees mĳkoron immar nem mezze wolna a haztol, hozza bochata Centurio baratĳt, mondwan nekĳ, wram ne mwnkalogĳal,

Mert nem wagijok melto hogij be menij az een hazamba, az okaert nem alijtam ma, gamatijs meltonak hogij hozzad mennek de mongijad chak igeuel, ees meg gij ogij wl az een gijermekem, Mert enijs mas ember hatalma alat wagijok, wannak een wtannamijs wijtezlew zolgak, ees mijkoron egijknek mondom, ménijel, el megijen, Amasijknak ha mondom iewde, el iew, ees ha az een zolgamnak mondom teed imezt, azt tezij. Ezeket hogij halla Iesus chodalkozek ew raijta, ees fordwla a sereg hez melij kewetij wala ewtet monda. Mōdom nektek hogij meeg Israel kewzewt sem leltem ennij hijtet. Ees haza terwen azok kijk el kijldettenek wala, talalak a zolgat kij gijetretijk wala egessegbe.

Ees lewn annak wtanna, hogij megijen wala Iesus a warasba kij mondatijk Naijm, ees mennek wala wele az ew tanijtwanij, ees beuseges sereg. Mijkorō kegijg kew zelgetnenek, a waras kapwijahoz, ime hallottat hoznak wala kij, melij annijnak egijetlen egij fija wala, ees ez azzon ewzuegij wala, ees ew wele a warasnak sok serege. Melij azzont mijkorō wr latot wolna, meg

Wr nap wtan tijzenhatod wasarnapij ewañ

keserijle ewtet ees mōda nekij, Ne sijrijh. Ees iarwlwan, illete azt kijbe wijzijk wala. Ees a kijk wijzijk wala meg allanak. Ees monda. Iffijw, mondom neked kelijfel, ees fel ijle a kij meg holt wala, ees zolnij kezde, mellijet az ew annijanak meg ada. Meg felemlenek kegijg mijnnijaijan, ees dijcherijk wala istent mondwan Nagij Profeta tamadot mij kewzettewnk, ees isten meg latogatta az ew nepet. Ees ez hijr kij mene ew felewle, mijnd egez sijdosagba, ees mijnden kewzel walo tartomanba.

Ees meg mondak Ianosnak az ew tanijtwanij mijnd ezeket. Ees kettewt egijbe hijwa Ianos az ew tanijtwanijba, bochata Iesushoz mondwan. Te wagije kij el iewendew wagij, awagij mast warijonk? Mijkoron kegijg azferfijak oda iewttenek wolna mondanak. Ianos baptista bochata hozzad mondwan, te wagije a kij el iewendew wala, awagij mast warijwnk? Azon oraba kegijg sokakat wijgazta meg, betegsegekbewl, chapasokbol, gonoz lelkektewl, ees sok wakoknak adaa hogij latnanak. Ees felelwen monda nekijk. Mennijetek el mongijatok meg Ianosnak, mellijeket lattatok ees

hallottatok, hogij a wakok latnak, lantak iarnak, pokloſok meg tijztwlnak, ſijketek hallanak, halotak fel tamadnak, A zegenijek ewangelijomot hijrdetnek, ees bodog walakij een altalam meg nem bantatijk. Eſai. 61.

Ees mijkoron lanoſnak kewetij elmentenek wolna ew tewle, kezde zolnij a ſereg nek lanoſrol. Mij latnij mentetek kij a pwztaba? Nadate, kijt a zel haijtogat? De mij latnij métetek kij a pwztaba? Azerte hogij latnatok embert gijenge rwhakba ewltezte? Ime a kijk ekeſſen ewlteznek ees gije nerijſeggel elnek, a kijralijok palotaijba wának. De mij latnij mentetekkij? Profetate? Bijzonijawal mondom nektek nagijob Profetanal. Ez, az kijrewl meg wagijon irwa. Ime el bochatom az een angijalomat az te zijned elewt, kij meg chijnallija az te wtadat te elewtted. Mert mondom nektek. Hogij ſenkij nijnch nagijob Profeta azonijoknak zijlewttij kewzet lanos baptiſtanal, de maga a kij kijſſeb iſtennek orzagaba, nagijob ew nalanal. Mala. 3

Ees mijnden neep kij ezt hallija wala, ees az nijlwan walo bijneſekijs, igazijtijak wala iſtent, meg kereztelkettek lanoſnak

kereztsegebe. A Fariseusok kegijg, ees az tewrwen twdok, meg wtalak istennek tanachat, ewnnen magok ellen. meg nem kereztelkedwen ew tewle.

Monda kegijg wr, kijhez mongijam azert hasonlatosnak ez nemzetsegnek emberijt, ees kijhez hasonlatosok? Hasonlatosok a gijermekekhez kijk az wasart ijlnek, ees ijweltnek ewnnen kewztek ees mondnak. Sijppal eneklenk nektek snem tanczolatok. Sijralmas eneketijs mondank snem sijratok. Mert el iewe Ianos baptista kij kenijeret nem euek sem bort nem ijuek, ees mondatok hogij ewrdewge wagijon. El iewe embernek fija kij euek ees ijuek, ees mondatok. Ihon torkos ember, bor iwo, nijlwan walo bijneseknek ees egijeb bijne seknek barattija. Ees ez bewlcheseg igaznak iteltetek az ewnné fijaijtol mijndenijk tewl.

Zent Magdalena azon napijan walo Ewan.

Kerij wala kegijg ewtet egij a Farijseusok kezzijl hogij wele ennek. Ees be menwen a Fariseus hazaba le telepedek. Ees ime egij azonijallat melij ot a warasba bijnes wala mijhelt meg esmere hog a Fariseusnak hazaba telepedet wolna le, hoza kenetet alabastromba, ees alwan hatwl az

ew labaijhoz, sijrwan kezde kenijhwllatasawal hijntenij, ees az ew feijenek haijawal tewrijlnij, ees chokolgatija wala az ew labaijt, ees kenij wala a kenettel.

Latwan ezt a Farijseus kij oda hijtta wala ewtet monda ew magaba. Ez ha Profeta wolna, twdna bijzonijawal kij, ees melij azonijallat legijen, az kij ewtet illetij, mert bijnes. Felele Iesus ees monda nekij. Sijmō wagijon walamij kijt neked mongijak. Az monda. Mester, mongijad. Egij kewlchen ado embernek keet adossij walanak, egijk tartozijk wala nekij ewt zaaz penzel, a masijk ewtwennel. Mijkoron kegijg azoknak nem wolna honnet meg adnijk, mijnd a kettewnek meg engede. Azert ez kettew kezzijl mellijk zeretij ewtet inkab? Sijmon felele monda, Alijtom, hogij a kijnek tewb bet engedet meg. Ees ew monda nekij, igazan iteled.

Ees az azonhoz fordwlwan monda Sijmonnak, latode ez azonijallatot? be iewek az te hazadba wijzed az een labaijmnak nē adal, ez kegijg kewnij hwllatasawal hijnte meg az een labaijmat, ees az ew feijenek haijawal tewrle meg, chokot nem adal een

nekem, ez kegijg mijwlta be iewt meg nem zijnt labaijmat chokolnij. Olaijal az een feij emet meg nem keneed, ez kegijg kenettel kene meg az een labaijmat. Annakokaert mondom neked, meg bochattatnak nekij az ew sok bijneij mert igen zeretet. A kijnek kegijg keueseb bochattatijk kewesbe zeret.

Ees monda az azonnak, meg bochattatnak neked bijneid. Ees kezdenek a kijk eggijt ilnek wala wele mondanij ew magokba kijchoda ez kij meeg bijneketijs meg bochat? Monda kegijg az azonijallatnak. Az te hijtet ijdwezijtet tegedet meunijel bekeuel.

Nijolczadijk Capitulom.

Es lewn annak wtanna hogij ew wtat tenne sok warasok ees kastelijok altal, predijkalwan ees hijrdetwen istennek orzagat. Ees az tijzenkettewk wele walanak, ees welek egijetébe egij nehanij azōijallatokijs

kijk meg gijogijtattak wala, a gonoz lelkek tewl, ees betegsegekbewl, Maria melij hijwatijk Magdalombelijnek, kijbewl a heet ewrdegek kij mentenek wala. Ees Ioanna, kwse felesege, melij Herodesnek procuratora wala, ees Susanna, ees egijeb azonijok sokan, kijk zolgalnak wala ew nekij, az ew marhaijokbol. Mijkoron kegijg sok sereg gijlne ees sijetne ew hozza mijnden warasokbol. Monda hasonlatossag keppen.

Kij mene a kij wetement tezen wala el wetnij az ew magijat, Ees az wetes kewzet nemellijk esek az wt felen, Ees meg nijomodak, ees az egnek madaraij euek meg azt. Ees nemellijk esek a kewzijklara, melij mijkoron kij newt wolna meg aza, mert nem wala neduessege. Ees nemellijk esek a tewuijsk kewzijbe, ees egijt fel newuen welek meg foijtak a magot. Ees nemellijk esek ijo fewldbe, ees fel newuen tewn, zaaz annij gijmelchet. Ezt mondwan ijwelt wala. A kijnek fijle wagijō hallasra hallija meg.

Sexagesima wasanapij Ewañ.

Kerdijk wala kegijg ewtet az ew tanijtwanij mondwan. Mijchoda wolna ez pelda bezed. Ees ew monda. Nektek adatot meg ewsmernij istennek orzaganak tijtkaijt, egij

ebeknek kegijg pelda altal, hogij latwan ne lassanak. Ees halwan ne erchenek.

Imijg wagijon kegijg ez pelda. A mag istennek bezede, a melij kegijg az wt mellet esijk, azok a kijk hallijak, annak wtanna el iew az ewrdeg ees kij wezij a bezedet az ew zijuekbewl, hogij hijwen ne iduezijllijenek. Mert a melij az kewzijklan. Azok, kijk mijkoron hallijak, ewrewmmel wezijk a bezedet, ees azoknal nijnchen gijekere kijk ideijg hijzijk, ees kesertetnek ideijen el mennek mellewle. A melij kegijg a tewuijsk kewzze eset azok, kijk hallottak, ees ez wijlagnak zorgalmatossagiba kazdagsagiba ees gijenerijsegijbe iarwan, meg fwlad nalok, ees nem hoz gijmelchet. A melij kegijg a ijo fewldbe eset, azok, kijk az ew ijo ees walaztot keppen walo zijuekbe tartijak a bezedet halwan, ees gijmelchet hoznak bekesegnek altala.

Mert senkij nem fedij be edénijel az zeuijtneket mijkoron meg gijottija, awagij nem tezij az agij ala, hanem az gijertija tartoba, hogij a kijk be mennek lassak a wijlagot. Mert nijnchen walamij el tijtkolwan hogij iewendewre meg ne nijlatkoz-

zek, Sem el reijtue kijt meg ne twgijanak, ees kewz helijre ne iewijen, lassatok azert mijt hallatok. Mert walakijnek wagijon adatijk annak, ees walakijnek nijnché, meeg a mijt alijtana hogij nala wolnaijs, el wetetijk tewle.

Iewenek kegijg ew hozza. Annija ees az ew attijafijaij, ees nem mehetnek wala hozza a seregtewl, ees meg izentetek nekij. A te anijad ees a te attijadfijaij kijuijl alnak akarnanak teged latnij. Kij meg felelwen monda nekijk. Az een anijam ees attijamfijaij azok, kijk istennek bezedet halgatijak ees tezijk.

Lewn kegijg egij napon hogij ew be menne egij haijochkaba, az ew tanijtwanijs, ees monda nekijk, mennijewnk altal a wijzen, ees el indwlanak. Mijkoron kegijg mennenek ew el alwek, ees nagij weez zalla a wijzre, ees meg telnek wala wijzzel, ees wezedelembe walanak. El menenek kegijg fel kewltek Iesust mondwan nekij, Mester, Mester, el wezewnk, De ew fel kele meg fedde a zelet ees a weezt a wijzen, meg zijnek ees lewn nagij chendesseg. Monda kegijg nekijk, hol wagijon a tij hijtetek? kijk fel-

wen, meg chodalkozanak, egijk masijknak mondwan, Mijnek alijtod ezt lennij? mert a zeleknek paranchol a tengernekijs, ees engednek nekij? Kij iwtanak kegijg Gadarenorum tartomanijara, melij wagijon Galileanak ellenebe.

Ees mijkoron a haijobol a fewldre zallot wolna, iarwla ew eleijbe egij ember kijbe ewrdeg wala immar sok idewtijl fogwa rwhat nem wezen wala reija, sem hazba né lakijk wala, hanem a koporsokba. Ez hogij lata Iesust, le essek elewtte, ees nagij zowal ijwewltwé monda, Mij dolgō wagijon nekem weled Iesus, a magassagosnak fija? Kerlek tegedet ne gijeterijh engemet. Mert paranchol wala a fertelmes leleknek hogij kij menne az emberbewl. Mert sok idewtijl fogwa gijewtrij wala ewtet, meg kewtijk wala lanczokkal ees bekokkal, de ew az olijan kewteleket el zaggatwan, a pwztaba wijtetijk wala az ewrdegtewl.

★ Meg kerde kegijg Iesus ewtet modwan kij neued? Amaz monda ★ legio, mert sokan mentenek wala bele. Ees kerijk wala ewtet hogij ne parancholna nekijk a melij segre mennijk, hamem wala ot sok dijznok

gij legio
zen hat
er nijolcz
az har-
ijczat.

nak chordaija, kijt a hegijen ewrijznek wa-
la, Ees kerijk wala ewtet hogij hadna ne-
kijk azokba mennij. Meg engede nekijk. Kij
iewenek azert az ewrdegek az emberbewl
ees a dijznokba menenek. Ees a chorda na
gij sijetetesseggel mene a wijzbe, ees meg
fwlada. Mellijet mijkorō lattak wolna azok
kijk ewrijzijk wala el fwtanak, ees meg hijr
detek a warasba ees a falwkba.

Kij iewenek kegijg hogij meg latnak a
mij lewt wolna, ees iewenek Iesushoz, ho-
lot talalak az embert hogij ijlne (kijbewl az
ewrdegek kij mentenek wala, meg rwhaz-
tat, ees tijzta ezzel) az ew labanal, ees meg
fel. mlenek. Meg mondak kegijg nekijk, a-
kijk lattak wala mijmodon menekedet wol
na meg a legiotol. Ees kere ewtet mijnd az
Gadarenorū tartomanijnak sokasaga, ho-
gij el menne ew tewlek, mert nagijon meg
ijettek wala. Iesus kegijg a haijoba menwē
meg tere. Ees kerij wala ewtet az ember kij
bewl az ewrdegek kij mentenek wala, hogij
wele lenne. De el bochata ewtet Iesus mōd
wan, teer hazadhoz ees hijrdesset menij ijot
tewt weled isten. Ees el mene predikalwan
mijnd az egez warason, mijt ew wele Iesus
tewt wolna.

Lewn kegyg hogy mykoron meg teert wolna Iesus, fogada ewtet a sereg, mert mynnyanyan waryak wala ewtet. Ees ime ie we egy ferfyw kynek Iayrus wala neue, mely az Sinagoganak fejedelme wala, ees le esſek Iesusnak labanal kerwen ewtet hogy be menne hazaba, mert egyetlen egy leanya wala, oly mynt tyzenkeet eztendews, ees meg halolan wala. Ees tewrtynek hogy mykoron menne a sereg meg zoryt tya wala ewtet.

Ees egy azonnallat kyn weer wala tyzenkeet eztendeyg, mely az orwoſokra el kewltewtte wala myndennarhayat, de meg nem gyogythattak wala belewle, hatwlke tyle illete az ew rwhayanak peremet, ees legottan meg alla az ew werenek folyasa. Ees monda Iesus, ky illete engemet? Mykoron kegyg myndenek azt mondanak hogy senky, monda Peter azokkal kyk wele walanak, Mester a sereg ek zorytnak ees bat nak teged azert módot ky illete engemet? Ees monda Iesus. Vala ky de illete engemet, mert een meg ewſmerem hogy iozag zarmazek een belewlem. Latwan kegyg az azyo, hogy meg tutta wolna, rezketue elew

kewe, ees le eſek az ew labaj elewt. Ees mij okaert illette wolna ewtet meg monda mijnd az neep elewt, ees hogij mijndiaraſt meg wijgazot wolna. De ew monda nekij leijanijom az te hijdet idwezijtet tegedet mennijel bekeuel.

Meeg mijkoron ew zolna, iewe egij az Sinagoga feijedelmehez mondwan, mert meg holt a te leijanod, ne banch meg ewtet. Ieſus kegijg ez bezedet halwan monda a leijan attijanak. Ne felij hijgij chak, ees meg tartwa lezen. Ees mijkoron a hazhoz iewttenek wolna, ſenkijt wele be nem bochata, hanem chak Petert, Iakabot, Ianoſt, ees az leijának attijat ees annijat. Sijrnak wala kegijg mijnnijajan, ees ez ezekelijk wala a leijant, monda kegijg ew, ne ſirijatok, nem holt meg az leijan hanem alozijk. Ees meg meuetijk wala ewtet mijert hogij twgijak wala hogij meg holt wolna. Ew kegijg mijndenekет kij kijldwen onnet, meg foga az leijan kezet, fel ijuewlte mondwan, leijan kelijkel, ees meg tere az ew lelke, ees legottan fel kele. Ees hagija hogij ennij adnanak. ees el amelkodanak az ew zijleij, kijknek parachola hogij wala kijnek ne monda ak a mij lewt wala.

Kijlenczedijk Capitulō.

Gijbe hijwan kegijg lesus az ew tijzenket tanijt wanijt, ada nekijk iozagot ees hatalmat mijnden ewrdegeken, ees hogij faijdalmakat meg gijogijtananak. Ees el bochata ewket istennek orzaga predikallanij ees betegeket wijgaztanij. Ees monda nekijk. Semmijt ne wijgijetek az wtra, se wezzewt, se Sakot, ★ se kenijeret, se penzt, se keet kewntestek ne legijen. Ees walamelij hazba be mentek, ot maragijatok, ees onnet kij ne mennijetek. Ees wala kij nem fogadand tijteket, kij menwen a warasbol, meeg az labatok poratijs le issetek bijzonsagra ew reijaijok, Amazok kegijg kij menwen, el iarijak wala a kastelijokat, Ewangeliomot hijrdetwen ees gijogijtwan mijndenijt.

★ rchd kij- e elest wij lnenek.

Meg halla kegijg Herodes tetrarka, mijnd ezeket kijk leznek wala ew tewle, ees ketelkedijk wala mijert hogij sokan mondanak

danak hogÿ lanos tamadot wolna fel halottaÿbol. Nekÿk kegÿg hogÿ Illÿesielent wolna meg, nekÿk kegÿg hogÿ egÿa regi Profetak kezzÿl tamadot wolna fel. Ees monda Herodes, lanosnak een wewm feÿet, de kÿchoda ez a kÿrewl een illÿenekket hallok? Ees akarÿa wala ewtet latnÿ.

Az Apaſtolok kegÿg meg terwen, meg módak leſuſnak walamÿt mÿelrenek wala. Ees ewket wele el wÿuen felſele mene a pwztaba, melÿ wagÿon Bethſaÿdaba. Mel lÿet mÿkoron a ſeregek meg eſmerteneк wolna, wtanna menenek, fogada ewket kÿk nek zol wala iſtennek orzagarol. Ees a kÿtnek gÿogÿtas kel wala meg wÿgaztÿa wala ewket. Az nap kegÿg immar el kezdet wala haÿlanÿ. Ees iarwlwan a tÿzenkettewk mondanak nekÿ, Bochaſd el a ſereget, hogÿ el menwen a kaſtelÿokba k ees falwkba kÿk kewrÿl wannak, be terÿenek, ees talallÿanak etkeket, mert ÿt pwzta helÿe wagÿwnk. Monda kegÿg nekÿk, Tÿ agÿatok nekÿk ennÿk, de ewk mondanak, Nÿnchen nekewnk tewb hané ewt kenÿerewnk ees ket halonk, haneha mÿ el megÿewnk, ees mÿnd ez ſeregnek ennÿ wezewnk. Vala-

nak kegÿg a ferkÿak olÿ mÿnt ewt ezeren. Monda kegÿg az ew tanÿtwanÿnak, ilteſſe tek le ewket, Ewtuen ewtuen takaſba. Ees azonkeppé tewnek, ees le telepedenek mÿ nÿaÿan. Ieſus kegÿg weué az ewt kenÿerek et, ees a keet halakat fel tekÿnte menniÿ orzagba, Ees meg alda azokat, meg zege ees oztogata az ew tanÿtwanÿnak, hogÿ a ſe reg eleÿbe tennek. Ees ewnek mÿnnÿaÿan ees meg elegedenek. Ees fel zedek a mÿ fragmonta meg maradot wala, melÿ lewn tÿzenkeet koſarral.

Ees lewn hogÿ mÿkorō ew maga wol na imatkozwan, wele walanak a tanÿtwa nÿokÿs, Ees kerde ewket mondwan, kÿnek mondnak engemet a ſeregek: Amazok ſe lelenek ees mondanak, Ianos baptiſtanak nekÿk kegÿg Illÿeſnek, nekÿk kegÿg hogÿ az elebbÿ Proferakba tamadot egÿ fel. Ees monda nekÿk. Tÿ kegÿg kÿnek mondotok engemet lennÿ? Fele Sÿmō Peter ſmonda, iſtennek Criſtuſanak. De ew meg fenÿtwé ewket paranchola nekÿk, hogÿ walakÿnek ne mondanak azt, mondwan. Mert zÿkſeg emberneк fÿanak ſokat zéwednÿ, ees gonoznak iteltetnÿ a few nepekkewl, az papÿ

feijedelmektewl ees irastudoktol, ees meg ewletnij, de harmad napon fel tamadnij.

Mond wala kegijg mijndeneknek. Valakij een wtannam akar iewnij, tagagija meg magat, wegije fel az ew kereztijt mijnden napon, ees kewessen engemet. Mert walakij meg akarija az ew lelket tartanij, el weztij ewtet. Ees walakij el weztij az ew lelket een ertem, meg tartija azt. Mert mijt haznal embernek ha mijnd ez egez wijlagot meg nijerij, ewmagat kegijg el weztij, Ees magaba tezen kart? Mert walakij zegije lu engemet, ees az een bezedijmet, azt embernek fijaijs zegijenlij, mij koron el iew az ew ees attijanak ees azent angijeloknak dij chewsegebe. Mondom kegijg nektek, bijzõnijal wannak nekijk ijt allok, kijk nem kostolnak halalt, mijg nem meg lattijak istennek orzagat.

Lewn kegijg ez bezedeknek wtanna olij mijnt nijolcz nappal ees fel wijue Petert lakabot ees Ianost, ees fel mene az hegijre hogij imatkoznek. Ees lewn mijkorõ imatkoznek, az ew abrazattijanak zijnije maas, ees az ew ewltezetij feijer ees fenlew. Ees imekeet ferfijak zolnak wala wele, kijk walanak

Moÿses ees Illÿes lattattak, az dÿchewsegbe, zolnak wala kegÿg az ew halalarol mellÿet be tellÿesÿtendew wala Ierusalembe. Peter kegÿg ees kÿk wele walanak meg nehezÿltek wala alomnak mÿatta. Ees fel serkenwé latak az ew felseges woltat, ees a keet ferfÿat kÿk wele allanak wala.

Ees lewn hogÿ mÿkoron el mentenek wolna tewle monda Peter Iesusnak. Mester ÿo nekewnk ÿt lennewnk, ees chÿnallÿwnk harom haÿlakot, neked egÿet, Moÿsesnek egÿet, ees Illÿesnek egÿet, nem twdwan mÿt mondana. Ees mÿkoron ew ezeket zolna, kewd lewn, melÿ be arnekoza ewket. Ees meg felemlenek mÿkoron a kewd ewket be fogta wolna. Ees zo lewn a kewdbewl mondwan, Ez az een zerelmes fÿam, ewtet halgassatok. Ees mÿkoron ez zo lenne Iesus chak ew maga talaltatek, ees ewk weztegsegbe lewnek, ees senkÿnek nem mondanak walamÿt az napokba azokbol kÿket lattanak wala.

Lewn kegÿg masod napon hogÿ ewk a hegÿrewl le zalwan, Iarwla eleÿkbe sok sereg. Ees ime egÿ ferfÿw a seregbewl fel ÿwewlte mondwan, Mester kerlek tegedet

tekijnch az een fijamra ,mert egijetlenem een nekem,mert ime gonoz lelek fogija ewtet, ees legottan iwewlt, werekewdtetij ees zaggatija ewtet nijla folijuan, ees meg rangatwá nehezen walijk meg tewle, kerem a te tanijtwanijdat hogij kij iznek belewle de nem tehetek.Felele kegijg Iesus monda. O hijtetlen ees wijzzos nemzetseg,meeg lezek nalatok ees zenuedlek tijkteket: hozd ide a te fijadat.Ees mijkoron elew iewne,az ewrdeg kezde a fewldhez ijtnij ees zaggatnij. Iesus kegijg meg fedde az fertelmes lelket ees meg gijogijta a gijermeket,ees meg ada az ew attijanak.El amelkodnak wala kegijg mijnnijaij an istennek nagij woltan.

Ees mijkoron mijndenek chodalkoznanak,mijnd azokon mellijeket tezen wala, monda az ew tanijtwanijnak. Tij ez bezedet helijhezteſſetek a tij zijuetekbe,Mert el iewendew hogij embernek fija adaſſek emberekнek kezebe.De amazok nem twgijak wala a bezedet,mert be fedezwe wala ew elewttek,hogij meg ne ewſmernek azt, ees nem merijk wala ewtet meg kerdenij ez bezedrewl.

Gondolat zalla kegijg ew beleijek kij wolna kezzijlek nagijob. De Iesus latwan az ew zijueknek gondolatijt, Nijwla egij gij ermekhez, melleije allata ewtet, ees mōda nekijk. Valakij fogadangija ez gijermeket een neuembe engem fogad. Ees walakij en gem fogad, fogadija azt kij engemet bocha tot. Mert walakij kijsseb mijnnijaijan tij kewztetek az lezen nagijob.

Felele kegijg Ianos monda, Mester latank egijet ijznij ewrdeget te neuedbe, ees meg tijltok mert né iar mij welewnk egijt. Ees mōda Iesus nekijk, ne tijlchatok meg, mert walakij mij ellenewnk nijnchen, mij uelewnk wagijon.

Lewn kegijg hogij mijkoron be tellije sednenek az ew fel magaztalasanak napaij, Ees ew el tewkelle magaba hogij Ierusalem be menne. Ees kewetek et bochata az ew zij nije elewt, kijk el menwen be menenek a Samatijtanosoknak warasaba, hogij zallast zereznenek nekij, Ees nem fogadak ewtet, mert lattijak wala hogij Ierusalembe mé ne. Mijkoron kegijg lattak wolna az ew tanijtwanij Iakab ees Ianos, mondanak. Vram akarode hogij mongijwk hogij tijwz

zallijon le mennijorzagbol ees meg emez-
ze ewket? Ees hozzaijok fordwlwan meg
fedde ewket monda. Nem twgijatok kij lel-
keij wattok, Embernek fija nem iewt lelke
ket el weztenij, hanem idwezijtenij. Ees me
nenek maas kastelba.

Lewn kegijg hogij mijkoron ewk az w-
ton mennenek monda egij ew hozza. Ke-
wetlek tegedet walahowa menendez, ees
monda Iesus. A rokaknak lijkok wagijon,
ees az egi madaraknak fezkek, de ember-
nek fijanak nijnchen hol az ew feijetle ha-
ijcha.

Monda kegijg a masijknak. Kewes en-
gemet. Az kegijg monda. Vram, engegijed
nekem had ménijek elewzer el temetnij at
tijamat. Monda Iesus. Had a hallottaknak
el temetnij az ew halottokat, te kegijg mé-
nijel, ees hijrdesset istennek orzagat.

Ees monda a masijk, kewetlek teged
wram, de bochasel engemet elewzer had
wegijek bwchwt azoktol kijk ot hon wan-
nak. Monda nekij Iesus. Senkij, walakij ke-
zet az ekere tezij ees hatra tekijnt, nem al-
kolmas istennek orzagahoz

Tijzediik Capitulom.

ent Lw-
ach napij
n walo
wañ.

Zeknek wtanna kegijg walazta wr egijebeke-tijs hetwẽ kettewt, Ees bochata ewket, kette-wnkent az ew zijnije e lewt, mijnden warasra ees helijre, howa ew ie wendew wala, Ees monda nekijk. Iol lehet az aratas sok, de a mijesek keuesek. Kerije-tek azert az aratasnak wrat, hogij az arato-kat bochassa az ew wetemenijebe. Mennij etekel, Ime een bochatlak tijkteket mijnt baranijokat farkasok kewzijbe. Azert ne wijsellijetek walamij erzent, se sakot, se sa-rwt, Ees senkijnek az wton ne kewzennije-tek, walamelij hazba kegijg be mentek, ele wzer azt mongijatok, bekeseg ez haznak, Ees ha bekesegnek fija lezen ot, azon meg nijwgzijk a tij bekesektek, ha kegijg nem, hozzatok teer. Vgijan azon hazba kegijg maragijatok, Euen ees iwan azokat mel-lijek ew nalok wannak. Mert melto a kij munkalodijk az ew iwtalmara.

Ne iarıjatok haztol haztra. Ees walamelıj warasba be menendetek, ees fogadandnak tıjteket azt egıjetek mıjt elewtek be teznek nektek, ees meg gıjogıjchatok a betegeket mellıjek a hazba wannak. Ees mögıjatok azoknak, reıjatok kewzelget istennek orzaga. Valamelıj waraſba kegıjg be menendetek ees nem fogadandnak tıjteket, kıj mé wen az ew wczaıjn mongıjatok, ime meeg a portıjs, melıj ragadot mıj reıjank a tıj waraſtokbol le terıjllıjk ratok, de maga azt tw gıjatok, hogıj el kewzelget istennek orzaga. Mondom nektek mert Sodomaknak kewnıjebben lezen dolgok amaz napon hogıj nem mıjnt az waraſnak, laıj teneked korızaıjm, laıj teneked betſaıjda, mert ha Tıj ron ees Sıjdonba lewttenek wolna a iozagok, mellıjek lewttenek tıj bennetek, regé czıjliczıjomba ees hamuba iluen bannak teteket. De maga Tıjron ees Sıjdonnak kewnıjeben lezen az itelet koron hogıj nem mıjnt nektek. Ees te Kafernaum, kıj egıjg fel magaztaltattal, pokolıjg merıjtetel ala. Valakıj kegıjg tıjteket halgat engem halgat, ees kıj tıjteket meg wtal, engemet wtal, a kıj kegıjg engemet wtal, azt wtallıja kıj engemet bochatot.

Meg terenek kegijg a hetwenkettew ewremmel mondwan. Vram meeg az ewrdegekkelijs bijronk te neuedbe. Ees monda nekijk. Iatom wala a Sathant mijkeppen a wijllamast hogij le hwllana ménijorzagbol Ime attá nektek hatalnat labbal nijomodnij kijgijokat ees Scorpijokat, ees ellenseg nek mijnden tehetsegen, de maga ne ewrijllijetek azon hogij a gonoz lelkekkel bijr tok, de ewrijllijetek, hogij az tij neuetek irwan wagijon mennijorzagba.

Az oraba, meg wijdula Iesus zent lelekbe ees monda. Halat adok neked wram mennek ees fewldnek attija, hogij el tijtkoltad ezeket az bewlchektewl ees tudosoktol, ees meg ielentetted azokat a kijsdedeknek. Vgij attijam mert wgij wolt kellemetes te elewtted, mijndenek adwan wannak neké az een attijamtol, Ees senkij nem twgija mij legijen a fijw, hanem chak az atija, ees kij legijen az attija, hanem chak az fijw, ees kij nek a fijw akarangija meg ielentenij. Ees fordwla az ew tanijtwanijhoz smonda.

Bodog zemek azok, mellijek azokat lattijak kijket tij lattok, mert mondom nektek sok Profetak ees kijralijok akartak azo-

Wr nap
an tijzē
rmad
sarna-
Ewañ.

kat latnij mellijeket tij lattok, de nem lattak, ees hallanij mellijeket hallotok, de nem hallotak,. Ees ime egij nemijnemij terwen tudo fel kele kesertwen ewtet ees monda. Mester mijt tegijek ha az ewrek eletet akarom bijrnija? Ew felele nekij smonda. A te wruenbe mij wagijon meg irwa? Mijkeppen olwasod? Amaz felele monda. Zeressed a te wradat istenedet, a tennen tellijes, zijnedbewl, ees tellijes lelkedbewl, ees mijnden erewijddel. Ees fele baratodat mijnt tennen magadat Ees monda nekij igazan felelel, azt tegijed ees eelz. Amaz kegijg akarwan magat igazijtanij monda Iesusnak, kijchoda az een fele baratom? Deut. 6.

Felele kegijg Iesus monda, Egij nemijnemij ember megijen wala Ierusalembewl Ierikoba, ees talalkozek az tolwaijokra, kijk megijs foztak ewtet, ees meg sebhetwen el menenek holt eleuenijl hagijwan, Tewrtijnek kegijg hogij egij nemijnemij pap menne el az wton, ees ewtet latwan el mene mellewle. Azonkeppen egij fel papijs mijkoron a helij mellet wolna ees latna ewtet el mene mellewle. Egij Samaritanus kegijg mijkoron onnet menne elew,

hozza iewe, ees latwan ewtet, meg keserij-
le, ees hozza kewzelijtwen be kewteze az ew
Sebeijt bele ewtwen olaijt ees bort, ees fel
teuen azt az ew barmara, az istalloba wijue,
ees gongijat wijsele. Ees masod napon teet
penzt hoza elew, ada az istallosnak ees mon
da, Ennek gongijad wijsellijed ees walamijt
tewbbet reija kewltendez mijkoron een
meg terendek meg adom neked. Ez harom
kezzijl azert mellijk lattatijk neked hogij fe
le baratija annak, kij a tolwaijokra talalko
zot wolt? Ees monda amaz, A kij irgalmas-
sagot tewt wele. Ees monda nekij Iesus,
mennijel, ees tijs azonkeppen teegij.

Lewn kegijg hogij mijkoron menne-
nek, ees ew be mene egij kastelba. Holot
egij azonijallat Marta neuij fogada ewtet
az ew hazaba, Ees ennek hwganak Maria wa
la neue, melij ilwen wrnak labaijnal halgat
tija wala az ew bezedet. Martha kegijg sijr-
gewdijk wala az wntalan walo zolgalatba.
Kij meg alla ees monda. Vram nijnchene
neked gondodra hogij az een hwgó chak
magamat hagijot zolgalnij? Azert mongij
ad nekij hogij segellijen neké. Ees meg fe-
lelwen monda wr ew nekij, Martha Martha

agij bo-
og azon
apijan
alo
wan.

zorgalmatos wagÿ. Ees sok felee haborÿ-
tatol. Maria leg iob rezt walazta, melÿ el
nem wetetÿk ew tewle.

Tizeneggiedik Capi.

Es lewn hogÿ mÿkoron egÿ nemÿnemÿ helÿen imatkoznek hogÿ el wegeze az imatsa got. monda egÿ az ew tanÿtwanÿ kezzÿl nekÿ Vram, tanÿch mÿnketÿs imatkoznÿ mÿkeppen Ianos tanÿtotta az ew tanÿtwanÿt. Ees monda nekÿk Mÿkoron imatkoztok mongÿatok. Mÿ attÿank kÿ wagÿ mÿnÿekbe, zenteltessek te neued, iewÿen te orzagod, legÿen te akaratod, mÿkent mÿnÿbe azonkeppen fewldewnÿs. Mÿ kenÿerewnket mÿnden napiÿat agÿad nekewnk ma, Ees bochassad nekewnk mÿ bÿnewnket mÿkent mÿs bochatonk mÿndenekÿnek kÿk nekewnk weetnek Ees ne wÿgÿ mÿnket kesertetbe de zabadÿch mÿnket gonoztol

Pater noster.

Ees monda nekÿk. Kÿchoda kezzÿletek

kÿnek ha lezen egÿ barattÿa, ees efelÿ ko-
ron hozza megÿen, smond nekÿ, baratom
agÿ kewlchen nekem harō kenÿeret, mert
baratom iewt een hozzam az wtrol, ees
nÿnchen mÿt ew eleÿbe adnom. Ees amaz
onnet belewl meg felelwen mongÿon, ne
akarÿ engem mastan meg bantanÿ, Immar
az aÿto be tetetet, ees az een gÿermekÿm
welem wannak agÿas hazamba, nem kelhe
tek fel hogÿ agÿak neked. Ees amaz ha we
gÿg maradand zewrgetwen, mondom nek
tek, hogÿha fel kelwen, nem aad nekÿ azert
hogÿ barattÿa legÿen, de maga az ew meg
wntatasaert fel keel ees aad nekÿ mÿndét
kÿre zÿksege wagÿon.

Ees enÿs mondom nektek, kerÿetek ees
adatÿk nektek, keressetek smeg lelÿtek, ze-
wrgessetek smeg nÿttatÿk nektek, mert
mÿnden kÿ kerÿ el wezÿ, ees kÿ keressÿ
meg lelÿ, ees az zewrgetewnek nÿttatÿk
meg. Kÿchoda kegÿg tÿ kezzÿletek attÿa,
kÿtewl ha fÿa kenÿeret keer nemde kewuet
ade nekÿ? Awagÿ ha halat nemde az ha-
lert kÿgÿot ade nekÿ? Awagÿ ha tÿkmo-
nÿat keer nemde Scorpÿot nÿwte nekÿ?
Ha azert tÿ mÿkoron gonozok wattok twe

tok ijo adomanijokat adnij a tij fijajtok-
nak: menijwel inkab az tij menijeij attja-
tok, aad menijorzabol ijo lelket az ew tew
le kerewknek?

Iz wala kegijg ewrdeget ees az nema wa la, ees mij koro kij ijzte wolna az ewrdeget zolnij kezde a nema, ees el chodal kozanak rajta a seregek, nekijk kegijg ew kezzijlek mondanak. Belzebul hatalmaual a few ewrdegeuel ijz ewrdegeket. Ees nekijk kesertuen ielt kernek wala tewle menijorzag bol. Ew kegijg hogij meg lata az ew gondo lattijokat monda nekijk, mijnden orzag ew maga ellen meg ozlot, el pwztwl, ees haz hazra esijk. ha kegijg a Sathanasijs ew maga ellen meg ozlot mijkeppen al meg az ew orzaga? Mert azt mongijatok hogij bel zebul hatalmaual ijzek ewrdegeket. Ha kegijg een Belzebul hatalmaual ijzijk ewrdegeket, a tij fijajtok kij hatalmanal ijznek? Azert ewk leznek tij bijratok. De ha istennek hatalmaual ijzewk ewrdegeket, bij zonijawal ratok ijwtok istennek orzaga.

Deuli wa satnapij Ewañ.

Mijkoron az erews fegijweres meg ewrijj, ij az ew palotajat mijndenek kijket bijr bekeuel wannak, de ha erewsb iew nalanal

meg gewzij ewtet, mijnden fegijuerijt el wezij a kijkbe bijzijk wala, ees az ew sakma nijt el oztija. A kij een welem nijnchen een ellenem wagijon, ees kij welem egijt nem gijht tekozlo.

Mijkoron a fertelmes lelek kij megijen az emberbewl iaar wijzetlen helijeken, keresuen nijwgodalmat ees nem talalwan mond, meg terek az een hazamba melijbe wl kij iewttem, ees mijkoron el iew, talalija azt meg tijztijtattat seprijkkel, Ees akoron el megijen, ees wezé wele egijeb heet lelkeket nalanal alnakbakat, ees oda be mé wen ot lakoznak, Ees az embernek wtolso dolgaij gonozbak leznek az elsewknel.

Dawij bo o zazzon apijã wa Swañ.

Lewn kegijg hogij mijkoron ezeketmõ dana egij nemijnemij azonijallat fel emelwen az ew zauat a sereg kezzijl monda nekij, bodog meeh, az kij teged wijselt ees az emleek mellijeket zoptal. De ew monda. Sewt Inkab bodogok kijk halgattijak istének bezedet ees meg ewrijzijk azt.

Mijkoron kegijg a seregek egijbe folijamnanak kezde mondanij. Ez nemzetseg gonoz. Ielt keuan, ees iel nem adatijk nekij hanem chak Ionas Profeta iele.

Mert

mert mÿkeppen Ionas ielÿl wolt a Niniue belÿeknek, azonkeppen lezen Embernek fijaÿs ez nemzetsegnek. Ezak felewl walo kÿralne azzon fel kel ez nemzetsegnek ferfijaÿwal, Ees karhozattija ewket, mert ew iewt a fewldnek wegeÿrewl Salamonnak bewlcheseget hallanÿ. Ees ime ÿtt nagÿob wagÿon Salamonnal. Az Niniwebelÿ ferfijak fel kelnek itelet napijan ez nemzetseggel, ees karhoztatijak, ewtet mert ewk Ionasnak predÿkatzijoÿara peniteneciat tartanak. Ees ime ÿtt nagÿob wagÿon Ionasnal.

Senkÿ nem gÿotija meg az zeuÿtnekет hogÿ el reÿsche, awagÿ nem tezÿ a kaad ala hanem a gÿertijatartoba, hogÿ a kÿk be iewnek lassak a wÿlagot. A te testednek zeuÿtnekе, a te zemed, ha a te zemed egÿgÿ leend, mÿnd tellÿes testet wÿlagos lezen, ha kegÿg alnak lezen, a te testedÿs setetes lezen Lassad azert hogÿ az wÿlagossag melÿ te benned wagÿon, setetseg ne legÿjen. Azert ha a te tested wÿlagos lezen, nem leuen nala setetsegnek walamÿ reze, tellÿesseggel wÿlagos lezen, ees mÿkeppen a wÿllamasnak zewÿtnekе wÿlagosÿtt meg

V

tegedet.

Ees mȳkoron ezt bezellene ķere ewtet egȳ farȳseus hogȳ nala ebellenek, be mene hozza eesle telepedek. A farisеus ķegȳg ķezde magaba gondolwan mondanȳ, mȳre nem mosdot wolna meg ebed elewt. Ees monda wr ew nekȳ. Mastan tȳ farȳseusok, a mȳ a poharnak ees talnak ķȳlsew rezen wagȳon meg tȳztȳtȳatok. A mȳ ķegȳg tȳ bennetek belewl wagȳon, tellȳes ragadozassal ees alnakſaggal. Bolondok, nemde wgȳan azon chȳnaltae aztȳs, a ķȳ ķȳuȳl wagȳon mȳnt az ķȳ belewl wagȳōk de maga a mȳ wgȳan tȳetek abbol agȳatok alamȳsnat, ees ime mȳndenek tȳztak leznek nektek.

De iaȳ nektek farȳseusoknak ķȳk meg dezmallȳatok a mentat ees rwthat, ees mȳnden fȳuet, ees el mulatȳatok istennek iteletȳt ees zerelmet. Ezeket kel wala tegȳg tennetek, ees azokat el nem hadnotok.

Iaȳ nektek farȳseusoknak ķȳk zerettek elsew zekeket a ſȳnagogakba, ees ķewzene seket a wasart.

Iaȳ nektek iraſtudok fariseusok ķeepwtalok ķȳk wattok mȳnt a be fedet ķopor-

ſok ees emberek felijl raijta iarwan nem twgijak.

Felele kegijg egij a tewruenij tudok keezzijl ſmonda nekij. Meſter hogij ezeket mondod meeg nekewnkijs bozzwſagot teez wele, de ew monda. Tijnektekijs tewrwenijtudoknak Iaij. Mert meg terheltek embereket terhekkel mellijet el nem wijſelhetnek, ees tij egij wijial nem illetijtek az terheket.

Iaij tijnektek kijk fel rakijatok a profetaknak koporſoijt, a tij attijatok ewltek meg kegijg azokat. Bijzonijaual meg mutattijatok, hogij akaratoſok wattok az tij attijatoknak chelekedetijhez mert bijzonijawal ewk ewltek meg azokat, tij kegijg azoknak koporſot chijnaltok.

Annakokaert monta iſtennek bewlcheſegijs. Bochatok ew hozzaijok Profetakat ees apaſtalokat. Ees ew bennek meg ewlnek, hogij mijnden Profetaknak were melij wijlag kezdetijtewl fogwa kij ontatot, meg kereſteſſek ez nemzetſegen, Igaz Abel nek weretijl fogwa mijnd Zakariaſnak wereijg kij el weze az oltar ees templom kewzet. Bijzon mondom nektek, elew kerijk ez nemzetſegtewl. 1. Para. 24

Iaij nektek tewrwenij twdoknak, kijk el wewttetek a twdomannak kwlchat, tij be nem mentetek, ees azokatijs kijk be mennek wala el tijltatok. Mijkoron kegijg ezeket mondana nekijk, kezdenek a fariseusok ees tewrwen twdok erewssen ellene allanij, ees sokkeppen okoskodnij ha mijt zaijabol kaphatnanak, mert azon walanak hogij walamijt wennenek kij belewle kijuel wadolhatnak ewtet.

Tijzenkettewdijk Capit.

Ykoron kegijg sok seregek gijlekeztek wolna wgij añijra hogij egijmast nijomdoknak, kezde mõdanij az ew tanijtwanijnak kijwaltkeppen. Meg ewrijzzetek magatokat a fariseusoknak kowazzatol, melij az keepwtalás. Mert semmij nijnchen el fedezwe, melij kij ne ielentessek, ees semmij el reijtwe, kij meg ne twdassek, mert a mellijeket setetbe mondottatok, a wijlagoson hallatijk meg. Ees walamijt fijlbe zoltatok az

agijaſhazba, a haz tetewbe predijkaltatijk.

Mondom kegijg nekteк een baratijmnaк, meg ne retennijeteк azoktol, kijk meg ewlijk a teſtet, ees annaк wtaña ſemij nijnch mijt touabba tehesſeneк. Im meg mutatõ nekteк kijtewl fellijeteк. Fellijeteк attol kij mijneк wtanna meg ewlend hatalma wa gijon bochatnij pokolra, wgij mõdoк nekteк, azt fellijeteк. Nemde ewt werebet arwl naкe keet kijs penzen, ees annaк kegijk nijnchen el feledue iſten elewt? Nekteк kegijg a feijeteken walo haijzalakijs meg wannaк zamlalwa. Ne fellijeteк azert, ſoк werebeknel bewchijleteſbeк wattoк tij.

Mondon kegijg nekteк, mijnden walakij walland engemet emberek elewt, embernek fijaijs wallja azt iſtennek angijalij elewt. Akij kegijg meg tagad engemet, Emberek elewt, meg tagattatijk iſtennek angijalij elewt. Ees mijnden walakij mondand walamij zoot embernek fija ellen, meg bochattatijk nekij. Annaк kegijg kij zent lelek ellen karomlaſt teend meg nem bochattatijk.

Mijkoron kegijg wijznek tijteket a ſijnagogakba, a fewnepek ees feijedelmek

eleijbe, ne legijetek zorgalmatosok, mij-
modon awagij mijt felellijetek, awagij mijt
mongijatok. Mert az zent lelek azon oraba
meg tanijt tijkteket, mijt kellijen monda-
notok.

Monda kegijg nekij egij a sereg kezzijl
Mester mongijad az een attijamfijanak ho
gij ozza meg welem az ewrekseget. Mon-
da ew annak, Ember, kij tewt engem oz-
towa awagij bijrowa kewztetek? Ees mon-
da nekijk. Lassatok ees magatokat ewrijz-
zetek meg mijnden fewsuensegtewl. Mert
walakijnek eletij, nem azoknak beuelkede-
sebewl fijg akijket bijr. Monda kegijg ne-
kijk egij hasonlatossagot imijgijen zoluan.

Egij kazdag embernek mezeije hoza
bewseges termeseket, ees gondollija wala
ew magaba mondwā, mijt tegijek, ha nijn-
chen howa raknom, az een mezewm haz-
naat? Azt mijelem hogij el bontom az een
chijwrewmet ees nagijobban chijnalō, ees
oda gijhtek mijndeneket mellijek termet-
tek nekem, ees iozagijmatijs, ees mondok
az een lelkemnek. Lelkem, eleg sok ijod wa
gijon be rakwa mellijekkel meg ered sok ez
tendeijg, nijwgogijal, egijel, igijal, lakijal.

Monda kegijg nekij isten. Bolond ez eijel meg kerijk lelkedet tewled, a kijket kegijg zerzettel kije leznek? Igij wagijon a kij kijn chet gijwht ees nem kazdag istenhez?

Monda kegijg az ew tanijtwanijnak. Azert mondom nektek, ne legijetek zorgalmatosok eletetekrewl mijt egijetek se teste tekrewl mijt wegijetek reija. A lelek nagijob az eledelnel, ees a test nagijob a rwhanal. Nezzetek meg a hollokat, mert nem wetnek sem aratnak, kijknek nijnchen pijnc zeijek sem chijwrek, ees az isten el eltetij azokat, menijwel inkab bewchijletesbek wattok tij azoknal?

Kijchoda kegijg kezzijletek kij az ew zorgalmatossagaual adhat egij ijznijt az ew allapattijahoz? ha azert chak leg kijssebbet sem tehettek, a tewbbijrewl mijre wattok zorgalmatosok? Nezzetek meg a lijlijomokat mijnt neuekednek, né munkalodnak sem fonnak, mondom kegijg nektek hogij meeg Salamonijs, mijnden ew dijchesegebe né ewltezet wgijan mijnt ezeknek egijk.

Ha kegijg a zenat kij ma a mezewn wagijon ees holnapon a kemenczebe wetijk isten ijg rwhazza, menijuel inkab tijkteket

kÿchÿn hÿtÿwek: Ees tÿ ne keressetek mÿt egÿetek awagÿ mÿt igÿatok. Ees ne wÿtessetek igen fel, Mert mÿnd ezeket ez wÿ lagnak nepeÿ keresÿk. A tÿ attÿatok kegÿg twggÿa hogÿ ezekre zÿksegtek wagÿon, Sewt inkab keressetek elewzer istennek orzagat, ees az ew igassagat, ees ezek mÿnd hozza adatnak nektek.

Ne fellÿetek kÿchÿn sereg, mert wgÿ lewt kellemetes a tÿ attÿatoknak, hogÿ orzagot adna nektek. Agÿatok el mÿ bÿrtotok alat wagÿon, ees agÿatok alamÿsnat. Chÿnallÿatok olÿ tÿwzewket mellÿek meg nem awulnak, el fogÿ hatatlan kÿnchet me nÿorzagba, howa a lopo nem megÿen sem a molÿ meg nem ragÿa. Mert walahol kÿn chetek wagÿon az tÿ zÿuetekÿs ot lezen.

Legÿenek a tÿ agÿektok fel eweczwe, ees egew zeuÿtnekek a tÿ kezetekbe, Ees tÿ hasonlatosok legÿetek az olÿ emberekhez kÿk warÿak az ew wrokat mÿkoron meg teer a menÿegzewbewl. Hogÿ mÿkoron el iewend ees zewrgetend mÿndiarast meg nÿssak nekÿ. Bodogok a zolgak mellÿeket mÿkoron az ew wrok el iew wÿgÿazwa talal. Bÿzon mondō nektek, hogÿ fel eweczÿ

ent War
on napÿ-
n walo
wan.

magat, ees le ijltetij azokat, ees iarwlwan zolgal nekijk.

Ees hogij ha el iew az eijnek masodrezen, awagij harmad rezen iew el, ees azonkeppé talalangija, bodogok azok a zolgak. Azt kegijg twgijttok, hogij mijkoron twdna az chalados ember, melij oraba iew el a lopo, bijzonijawal wijgijazna ees nem hadna meg asnij hazat. Tijs azert keczen legijetek, mert melij oraba nem alijttijatok el iew embernek fija.

Monda kegijg nekij Peter, Vram chak nekewnk mondode ez peldat awagij mijn denekned? Monda wr nekij, kijt alijtaz lennij bewlch ees tudos Safarnak, kijt az wr bij zot az ew chaladgijan, hogij mijkoron ide ije lezen eledelt aggijon nekijk? Bodog az a zolga mellijet mijkoron az ew wra el iew talal illijen modon mijelkedewt. Bijzon mondom nektek hogij mijndenekel kijket bijr reija bijz.

Hogijha kegijg walamelij gonoz zolga fogija az ew zijuebe mondanij kelen iew meg az een wram. Ees fogija wernij a zolgakat ees zolgalo leijanijokat, fog ennij ees innija, ees meg rezegijlnij. A zolganak

wra meg iew a napon mellÿen nem remel lÿ, ees az oraba mellÿet nem twd. Ees meg oztÿa ewtet, ees az ew feel rezet wetÿ a hÿ tetlenekkel. Az olÿ zolga kegÿg kÿ meg es merte az ew wranak akarattÿat, ees magat né zapta hozza, ees né tewt az ew akarattÿa zerÿnt, igen meg weretÿk, de a kÿ nem es merte, ees meltokat chelekedet, keues ÿte sekkel weretÿk. Mert mÿndének kÿnek sokat attanak sokat kernek meg tewle. Ees kÿnek sokat aÿanlottak, tewbbet kernek meg attol.

Tÿwz bochatnÿ iewttem ez fewldre, ees mÿt akarok? Hanem hogÿ fel gÿolagÿon? Vagÿon kegÿg kereztseg kÿbe meg kel tÿteket kereztelnem, ees mÿ keppen gÿ ewtretem mÿg el nem wegeztetÿk? Azt alÿtÿatok hogÿ bekeseg bochatnÿ iewtté ez fewldre? Nem hanem azt mondom nek tek hogÿ el walaztatok. Mert leznek innen towa ewten egÿ hazba meg ozolwan, harman keetfele, ees ketten haromfele ozolnak. Az attÿa a fÿw ellen, ees a fÿw az attÿa ellen, az anÿa leÿanÿa ellen, ees leÿanÿa anÿa ellen, a napa menÿe ellen, ees menÿe napa ellen.

Mond wala kegijg a seregeknek. Mijkoron kewdewt latandotok fel tamattat nap nijwgat felewl, legottá mongijatok zapor essew iew, ees wgij lezen. Ees mijkoron a deelij zeel fw, azt mongijatok hogij meleg lezen, ees meg lezen. Keepwtalok, az egnek ees fewldnek zijnijet meg twgijatok walaztanij, ezt ez idewt kegijg mijre nem walaz tijatok meg? Mijre hogij tijnnen magatok tol né teztek iteletet felewle a mij igaz?

Mijkoron kegijg meegij az te pereseddel egij wton a feijedelemhez, azzon leegij hogij meg zabadwlij tewle, mert netalamtan a bijro eleijbe wonzon tegedet, a bijro fog adnij, a keenzonak, a keenzo fogijon a temleczbe tennij, Mondom neked kij nem meegij onnet, mijgnem meg adod az leg wtolso kijzfillijertijs.

Cum recte uiuas ne cures uerba ma

Tijzenharmadijk Capit.

Alanak kegijg nekijk az idewbe ot kijk meg ielentenek nekij a Galileabelijenek dolgat, mij modon Pijlatus az ew wereket elegijtette wol na az ew aldozatokkal. Ees felelwē monda nekijk. Azt alijttijatoke hogij ez Galileabelijek mijndē egijeb Galileabelijeknel bijnesbek woltanak, mijert illijeneket zenuettenek? Nem, de mondō nektek hogij ha penitenciat nem tartandotok mijnnijaijan olijan modon weztek el mijkeppen amaz tijzennijolcz, kijkre raijok zakada a torom Sijloaba, ees meg ewle ewket. Azt alijtijatoke hogij azok bijnesbek woltanak mijnden embereknek felette kijk Ierusalembe lakoznak wala? Nem, de mondom nektek hogijha penijtenciat nem tartotok, mijnd azonmodō el weztek.

Mongija wala kegijg nekijk imez hasonlatossagot. Egij embernek fijgefaija wala el palantalwa zewleijebe, ees el iewe ke-

reſwen gÿmelchet raÿta ſnem talala, ees monda a zewlew mÿeſnek. Im immar harom eztendeÿe wagÿon mÿtewlfogwa el iewek kereſwen gÿmelchet ez fÿgefan ees nem lelek, wagdkÿ azert ewtet mÿre foglalÿa ÿt heÿaba a fewldet? de a mÿes felele ees monda, wram, hagÿ bekket nekÿ, ez eztendewbeÿs, meeg meg aſom kewrÿle a fewldet, ees meg Ganeÿozom. Ees ha gÿmelchet teremt ÿo, hanem, iewendewre bator kÿ wagiad ewtet.

Tanÿt wala kegÿg az ew Sinagogaÿokba zombatokon, ees ime egÿ azonÿallat kÿbe wala betegſegnek lelke tÿzennÿolcz eztendeÿg, ez meg gewrbedet wala, ees ſemmÿmodon fel nem nezhet wala. Mellÿ et mÿtoron Ieſus latot wolna, hozza hÿwa ees monda nekÿ. Azzon meg zabadultal a te betegſegedbewl. Ees kezet reÿa wete mellÿ legottan fel igazwla. Ees dÿchewÿtÿ wala iſtent. Felelwē kegÿg kÿ az ſinagoga feÿedelmÿ kezzÿl leg nagÿob wala, bozzon kodwan hogÿ Ieſus zombaton gÿogÿitot wolna, mond wala a ſeregnek. Hat napok wannak mellÿeken muntalkodnÿ kel, azert az napokon iewÿetek ide hogÿ meg wÿga-

ztaſſatok, ees ne zombat napon.

Felelwen kegÿg wr ew nekÿ mõda, kee pwtalok, nem ogÿae el walamellÿtek ewkret ees zamarat a iazoltol zombaton hogÿ meg itaſſa? Ezt kegÿg kÿ Abrahamnak leſzanÿa, mellÿet a Sathan meg kewtewt tÿzennÿolcz eztendeÿg, nem kellette meg odnÿ ez kewtelbewl zombat napon? Ees mÿkoron ezt mondana igen meg zegÿenlÿk wala magokat az ew ellene zolok mÿn nÿan. Ees mÿnd az neep ewrÿl wala, tellÿes mÿnd azokon kÿk ew tewle leznek wala nagÿ dÿchewſeggel.

Mond wala azert. Mÿhez iſtennek orzaga haſonlatos? ees mÿhez haſonlÿwk azt? Haſonlatos a muſtar maghoz, mellÿet ember weuen el wete az ew kertebe, ees fel neue, ees lewn nagÿ fawa, ees az egÿ madarak nÿwgowanak az ew agaÿn.

Mÿhez itelem haſonlatoſnak iſtennek orzagat? Haſonlatos a kowazhoz, mellÿet az azonÿallat weuen el reÿt harom mertek lÿztbe, meeg nem mÿndeneſtÿl fogwa meg keel. Ees megÿen wala waraſok ees kaſtelÿok altal, tanÿtwan es wtat teuen leruſalembe.

Monda kegijg egij nekij, wram keuesen wannake a kijk iduezijlnek? ew kegijg mon da nekijk, igije kezzetek be mennij a zoros kapwn, mert mondom nektek, sokan akarnak be mennij ees nem lehet. Mijkoron kegijg be mennend a chalados ember, betezij az aijtot, ees kezdetek kijuijl allanij, ees zewrgetnij az aijton, mondwan. Vram wrānijsdmeg nekewnk, ees felelwen mond nekijk, nem tudom honnet walok wattok.

Akoron kezdijtek mondanij, te elewtted ewttewnk ees ittonk, ees a mij wczankō tanijtottal. Ees mond nekijk nem twdom honnet walok wattok, tawozzatok el een tewlé alnaksagnak mijelkewdewij, ot lezen a Sijralom ees fogaknak chijkorgatasa mij koron Iattijatok Abrahamot, Isakot, Iakobot, ees mijnd a Profetakat, istennek orzagaba, tijkteket kegijg onnet kij ijzetnij. Ees iewnek napkelet ees napnijwgat felewl, deel ees ezak felewl, ees letelepednek istennek orzagaba. Ees ime wtolsok leznek a kijk elsewk, ees elsewkkijk wtolsok leznek.

Azon napon iarwlanak a Fariseusok kezzijl nekijk ew hozza mondwan nekij. Menijkij ees ménijel innet, mert Herodes meg

akar teged ewlnÿ. Ees monda nekÿ. Menÿetekel mongÿatok meg annak a rokanak. Ime ewrdegeket ÿzek, ees egességeket wegezek ma ees holnap, ees harmadnapon el wegeztetem. Demaga zÿksség nekē ma ees holnap, ees a kewetkezze napon iarnom, mert nem lehet Profetanak elwezte Ieruſalem kÿuÿl.

Ieruſalem, Ieruſalem, kÿ meg ewled a Profetakat, ees meg kewezed azokat kÿk hozzad bochattatnak, menÿzer akartam egÿbe gÿÿhtenÿ az te fiaÿdat mÿkeppé a madar az ew fezket az ew tallaÿ ala, ees nem akarade. Ime hagÿattatÿk nektek az tÿ hazatok pwztan. Mondō kegÿg nektek hogÿ nem lattok engemet agÿg, meegné el iewmÿkoron azt mongÿatok, aldot kÿ iewt wrnak neuebe.

Tÿzennegÿedÿk

Tijzenneggijedijk Capi.

Wr na wtan tize hered wa ſatnapij Swañ.

Es lewn hogij mijkoron be ment wolna Iesus zombaton egij few Farijſeuſnak hazaba kenijeret ennij, ees ewk reija ewrijznek wala. Ime kegijg wala egij nemijnemij ember beelpokłos ew elewtte. Ees felelxen Iesus monda a tewrnen tudoknak ees Fariſeuſoknak. Illijke zombaton gijogijtanij? Amazok halgatanak. Ew kegijg hozza nijwlwan meg wijgazta azt ees el bochata. Ees felele nekijk monda. Ha walamelijteknek ewkre, ees zamara a kwtba eſijk nemde legottan, kij wonzae ewtet zombat napon? Ees nem felelheteknek wala erre nekij,

Mond wala kegijg azoknak kijk oda hij uataloſok walanak pelda bezedet, eſmerwē mijnt walogatnanak elſew ijleſeket módwan nekijk. Mijkoron a menijegzewbe hijwatalos leez, ne ijl az elſew helijen, netalam nagijob embertijs hijttanak oda nalad

nal, Ees elew iewen az, kij teged ees amazt hijtta, mongija te neked, aad imennek a helijet. Akoron meeg az wtolso helijetijs pijronkodassal fogod tartanij. De mijkoron el hijuatol, ménijel, ijlle az wtolso helijé, hogij mijkoron el iewend az, kij teged hijt mongija neked, baratō, Ieer felijeb, Akoron tijz tessegedre lezé neked az, mijnd azok elewt kijk ot le telepettenek. Mert mijndé kij magat fel magaztallija meg alaztatijk, Ees kij magat meg alazza fel magaztaltatijk.

Monda kegijg annak kij ewtet oda hijtta wala, Mijkoron ebedet awagij wachorat zerzez ne hijd a te baratijdat awagij attijadfijaijt se rokonsagijdat se kazdag zomzedijdat, ne talantan ewkijs el hijnak tegedet ees meg aggijak neked az kewlchewnt. De mijkoron lakodalmat teez hijiad a zegenij eket, ees nijawalijasokat, wakokat ees santa kat. Ees bodog leez, mert nijnchen azoknak honnet wijzzafijzessek neked, de meg fijzettetijk neked az igazaknak fel tamadasa koron. Ezt mijkoron hallotta wolna egij az ot ijlewk kezzijl, monda nekij. Bodog kij ezijk kenijeret istennek orzagaba.

De Iesus monda nekij, Egij nemijnemij

ember tewn nagÿ wachorat, ees hÿwa ſokat, Ees el bochata az ew zolgaÿat hogÿ meg mondanak a wachoranak oraÿat ees el iewnenek, mert mÿndenek kezzen wolnanak. Ees kezdek egÿetembe mÿnnÿaÿan magokat mentenÿ. Az elſew monda nekÿ, Falwt wewttem zÿkſeg kÿ menné azt meg latnÿ, kerlek teged mench meg engemet. A maſÿk monda. Ewt iga barmot wettē el megÿek hogÿ meg kekſergeſſem azokat, kerlek teged menchmeg engemet. Ees a harmadÿkÿs monda. Feleſegemet hoztam haza azert nem mehetek el.. Ees meg tere a zolga meg monda ezeket az ew wranak.

Tehat meg haragueк a chalados ember ſmonda az ew zolgaÿanak, ménÿkÿ hamar a waraſnak wczaÿra ees pÿaczÿra, ees zegenÿeket, nÿa walÿaſokat, wakokat, Santakat, hozbe ÿde, Ees monda a zolga. Vram, meg wagÿon a mÿt parancholal, de megÿs ÿres helÿ wagÿon. Ees monda az wr a zolganak. Mennÿkÿ az wtakra ees ewſuenÿekre, ees kezerÿch be iewnÿek, hogÿ meg tellÿ ek az een hazam. Mondō kegÿg nekthogÿ az ferfÿak kezzÿl kÿk hÿwataloſok walanak egÿk ſem koſtolÿa meg az een wachotamat.

Wr na
wtan me
ſodÿk wa
ſarnapi
Ewan.

Zent Lukach 14

Mennek wala kegyg sok seregek ew we
le, ees hozzajok fordwlwan monda nekyk
Ha walakÿ een hozzam iew ees nem gyle-
wlÿ attÿat awagÿ annÿat, feleseget, fÿat a-
wagÿ attÿafÿajt, hwgajt, ees meeg annak
feletteaz ewnné eletÿtÿs, nem lehet een ta-
nÿtwanÿó. Ees walakÿ fel nem wezÿ az ew
kereztÿt, ees nem iew een wtannam, nem
lehet een tanÿtwanÿom.

Mert kÿ wagÿon kezzÿletek kÿ ha akar
tornÿot eppÿtenÿ, nemde elewzer le ÿl-
wen meg zamlallÿae a kewlchseget ha wa
gÿon annÿ hogÿ el wegezhetÿ wele? ho-
gÿ mÿkoron immar a fundamentomot
meg wetette wolna ees el nem wegezhet-
ne, ne fognak ewtet meg neuetnÿ, mond-
wan nekÿ, mert ez ember tornÿot kezde ep
pitenÿ ees el nem wegezhete? Awagÿ me
lÿ kÿral megÿen hadakoznÿ mas kÿral el-
len, ees le nem ÿl elewzewr smeg nem
gondollÿa ha ellene alhat tÿzezer ember
rel annak kÿ ew reÿa hwzezerrel iew? Mert
ha ezt nem mÿelÿ, meeg mÿkoron amaz
tawol wolna, kewetet bochat hozza kerué
tewle, a mÿ bekeseghez walo. Azert ezen-
keppen mÿnden tÿ kezzÿletek kÿ ellene

nem mond mijnd azoknak mellijek bijrto-
ka alat wannak, né lehet eeñ tanijtwanijō.

Io az So, de ha a soijs nem leend sos,
mijwel soznak? Sem az fewdbe sem a ga-
neijba nem haznos, hanem kij wettetijk. A
kijnek fijle wagijon hallasra hallija meg.

Tijzenewtewdiik Capit.

Wr nap wtan harmadijk wasarna pij Ewañ

VAlanak kegijg nijlwan
walo bijnesek ees egij-
eb bijnesek kijk Iesulhoz
kewzelgetnek wala ho-
gij hallanak ewtet. Ees
zwgodnak wala a Farise
usokees irastudok mōd
wan, Mert ez a bijneseket wezij hozza ees
azzokkal ezijk. Ees zolaa nekijk imez pel-
da bezedet, mondwan. Kij wagijon tij kewz
zijletek olij ember kijnek ha zaaz iwha wa-
gijon ees ha egijet el wezt azok kezzijl né-
de el hagijae a kijlenczwé kijlenczet a pwz-
taba, ees el megijen az wtan melij el we-
zet wala mijgné meg lelij azt? Ees mijkorō
meg talalija ewtet az ew wallaijra wetij ewr
ijlwen, Ees haza iewen egijbe hija az ew

baratijt ees zomzedijt monduā nekijk, welem egijwt ewrijllijetek mert meg leltē az een iwhomat melij el wezet wala. Mondom nektek hogij azonmodon ewrem lezen menijorzagba egij bijnesen, kij penitenciara teer. Inkab hogij nem mijnt kijlenczuen kijlencz igazakon kijk nem zijkelkednek penitencia nekijl. Awagij ha melij azonijallatnak tijz garassa wagijon ees ha egijk garast el weztij nemde meg gijotijae az zeuijtneket, ees felforgatija a hazat, ees zorgalmatoson keresij, mijgnem meg lelij azt? Ees mijkoron meg lelij egijbe hija azzonijbaratijt, ees zomzedijt mondwan, welem egijt ewrijllijetek mert meg leltem a garast mellijet el weztettem wala, wgij mōdok nektek, ewrewm lezē istennek angijalij elewtijs, egij bijnesen kij penitenciara teer.

Monda kegijg. Egij embernek keet sija wala, ees az iffijabijk monda az attijanak, Attijam, atkij az een rezemet az marhabol, melij engem illet. Ees meg ozta nekijk a marhat. Ees nem sok napok wtan az iffijabijk mijndeneket egijbe gijthtwen el mene mezze walo tartomanba, ees ot el tekozla mijnden marhaijat elwen mijnden

bewl ke dwezerijnt. Ees mijnek wtanna mijn deneket meg emeztet wolna, lewn az tartomanba nagij ehseg. Ees ew kezde zijkelkednij. El mene ees zerzewdek egij polgarhoz ot a tartomanba. Ees a polgar kijlde ewtet az ew falwijaba hogij dijznot ewrijzne. Ees keuannija wala meg tewltenij az ew hasat a tewrkellijel mellijet a dijznok eznek wala. Ees senkij né agija wala nekij.

De maga, magaba teere ees monda. Menij beresek wannak, kijk az een attijam hazaba beuelkednek kennijerrel, ees een ijt ehsegnek mijatta wezek el, fel kelek el megijek az een attijamhoz, ees azt mondom nekij, attijam wetkeztem az ménijorzag ellen ees te elewtted, ees immar nem wagij ok melto hogij te fijadnak mondassam, tarch chak wgij engemet, mijnt egijet a te beresijd kezzijl. Ees fel kelwen iewe az ew attijahoz. Mijkoron kegijg meeg tawol wolna, meg lata ewtet az ew attija, ees meg keserijle, eleijbe mene ees nijakara essek, smeg chokola ewtet. Ees mōda nekij a fija. Attijam wetkeztem a menijorzag ellen, ees te elewtted, Immar nem wagijok melto te fijadnak hijwatnij. Monda kegijg az attija

az ew zolgaijnak, hamar, hozzatok kij a leg iobbijk rwhat ewltezteſſetekfel ewtet, Ees agijatok gijwret kezebe, ees ſarwt labaij-ba, ees hozzatok elew az hijzlalt borijwt, ees ewllijetek meg ewtet, hogij egijewnk ees lakozzwnk, mert ez een fijam meg holt wala ees meg eledet, el wezet wala ees meg talaltatot. Ees kezdenek lakoznij.

Vala kegijg a nagijobbijk fija a meze-wn. Ees mijkoron haza iewne ees a hazhoz kewzelgetne halla a wijgaſag tetement ees a tanczot, elew hijwa egijet a zolgakba, meg kerde mij dolog wolna az. Ees az monda nekij, az te attijadfija meg iewt, ees a te at-tijad meg ewlte ew nekij az hijzlalt bo-rijwt, mert egeſſegbe talalta ewtet. Az ke-gijg meg haraguan nem akar wala be mé-nij. Azert az ew attija kij iewen kezde ew-tet kernij, amaz kegijg felele monda az ew attijanak. Im ennij eztendeijg zolgalok ne-ked, ees az te parancholatodat ſoha el nem mulattam, meeg ſeem attal ſoha ennekem chak egij baran faijatijs hogij baratijm-mal lakoznam, de mijnekutanna ez te fijad kij fel lakta az te marhadat a kwruakal, meg iewt, meg ewltet nekij az hijzlalt

borűwt. Ees monda az attűa nekű. Fűam te
műndenkoron welem wagű, ees műnde-
nek kűl enűim tűieid. Azert laknod ees wi
gadnod kel wala, Mert ez, a te attűadfűa
meg holt wala ees meg eledet, el wezet
wala ees meg talaltatot.

Tűzenhatodűk Capit.

Wr ne
wtan kű
czedűk w
sarnapű
Ewan.

Ond wala kegűg az ew tanűtwanűnakűs. Egű kazdag ember wala, kűnek egű Safara wala, ezt be módak ew nala műnt hogű ha el tekozlotta wolna az ew iozagat. Hozza hűwa ees monda nekű. Műchoda ez kűt felewled hallok? Aagű zamot Safarsagodrol. mert immar towab nem Safarkodhatol. Monda kegűg a Safar ewnné magaba, műt tegűek, mert az een wram el wezű tewlem a Safarsagot? kapalnű nem wagűok űo, kwdolnű zegűenlek, tudom műt tezek, hogű műkoron meg fozratom a Safarsagtol, hazokba wegűenek engemet.

Annakokaert wranak műnden adossűk

Elew hȳwan, mond wala az elſewnek, menȳwel tartozol az een wramnak? Amaz mōda nekȳ, zaaz mertek olaȳal. Monda nekȳ wed elew regiſtromodat, ȳlle, ees ȳrȳh hamar ewtwent. Annak wtanna monda a maſȳknak, te menȳwel tartozol? Kȳ monda, zaaz mertek bwzawal. Monda nekȳ, wegȳ ed leueledet ees ȳrȳh nȳolczwant. Ees dȳchere az wr az alnakſagnak Safarat, mȳert hogȳ bewlchen chelekedet wolna. Mertez wȳlagnak fiaȳ, bewlchebbek a wȳlagoſſagnak fiaȳnal, az ew nemzetſegek zerȳnt. Enȳs mondom nektek zerezzetek baratot magatoknak ez alnak kazdagſagbol. Hogȳ mȳkoron meg fogȳatkoztok wegȳenek tȳ tekket azewrekke walo haȳlakokba.

A kȳ kȳchȳnbe hȳwȳ nagȳbaȳs hȳwȳ az, A kȳ kegȳg kȳchȳnbe alnak, nagȳbanȳs alnak az. Ha azert az alnak kazdakſagbol hȳ uek nem woltatok. A mȳ igaz, kȳ bȳzzara tok? Ees ha a maſen hȳuek nem woltatok a mȳ tȳetek kȳ agȳa nektek? Egȳ zolga ſem zolgalhat keet wrnak, Mert awagȳ egȳ ket gȳlelȳ ees a maſȳkat zeretȳ, ees awagȳ egȳkhez ragazkodȳk ees a maſȳkat meg wtallȳa. Nem zolgalhattok iſtennek ees ez wȳlagi kazdagſagnak.

Hallijak wala kegijg a Fariseusok mijnd ezeket, kijk fewsuenijek walanak, ees meg neuetijk wala ewtet. Ees monda nekijk tij wattok azok kijk magatokat emberek elewt igazijtijatok, isten kegijg ewsmerij a tij zijueteket, Mert a mij emberek elewt nagij, wtalatos az istennek elewtte.

Az tewrwenij ees a Profetak chak Ianosijg woltanak. attwl fogwa istennek orzaga hijrdettetijk, ees mijnden arra erewt tezé. Kewnijeb kegijg az mennijnek ees fewldnek el mwlnij, hogij nem mijnt akar mij kijchijnnek a tewruenbe el esnij. Mijnden walakij feleseget el hagija, ees mast wezen paraznalkodijk, Ees walamellijet, kij ferijet el hatta, weend walakij, paraznalkodijk.

Vala egij kazdag ember, kij ewltewzijk wala kijralij ees gijenge rwhakba, ees mijnden napon ijol lakijk wala. Vala kegijg egij kwdosijs kijnek Lazar wala neue, melij az ew aijtoija elewt fekzijk wala, keleuenijekkel rakwa, kewan wala meg elegednij a hwl ladekokbol mellijek le esnek wala a kazdag nak aztalarol, ees senkij nem aggija wala nekij. De meeg az ebekijs el iewnek wala ees meg nijallijak wala az ew sebeijt. Lewn

kegijg hogij meg halna a kwdos, ees az an gijaloktol wijtetnek Abrahamnak kebelebe. Meg hala kegijg a kazdagijs ees pokolba temettetek.

Mijkoron kegijg a kenokba wolna fe emele az ew zemeijt, lata tawol Abrahamot, ees Lazart az ew ewlebe. Ees ew fel iuewltuen monda. Attijam Abraham kewnijerijl een raijtam, ees bochasd Lazart had illesse chak az wija hegijet ez wijzbe, hogij meg hijwesijche az een nijeluemet, mert gijewtretem ez tijwzbe. Ees monda nekij Abraham. Fijam emlekezzel meg rola, mert eletetbe ijot wewttel. Ees azonkeppen Lazar gonozt, mastan ez ijt wijgad, te kegijg gijewtretel. Ees mijnd ezeknek felette, mij kewztewnk ees tij kewztetek nagij nijlas erewssijtetet, hogij azok kijk innet tij hozzatok akarnanak mennij nem lehet, sem onnet ide iewnij.

Ees monda, kerlek azert tegedet attijam, hogij bochasd ewtet az een attijam hazahoz, ewt attijamfijaij wannak, hogij mongija meg nekijk, ne iewijenek ewkijs ez kenoknak helijere. Ees monda nekij Abrahā. Ot wagijon Moijses ees az Profetak

azokat halgassak. Monda amaz, nem attijā Abraham, de ha walamelij a halottak kezzijl menne hozzaijok tehat penitenciat tartananak. Monda nekij, ha Moijsest ees az Profetakat nem halgattak, azt sem hijnnek ha walamelij fel tamadna halottaijbol.

Tijzenhetedijk Capitu.

Es monda az ew tanijtwanijnak, Nem lehet hogij botrankozasok ne iewijenek, de iaij annak a kij mijat iewnek. Iob wolna annak, hogij malomkewet kewtnenek nijakara, ees az tengerbe wetnek, hogij nem mijnt meg botrankoztatna egijet ez kijchijnijek kezzijl. Meg ewrijzzetek magatokat. Ha wetkezijk attijadfija ellened, fed meg ewtet, ees ha meg bannija, bochasd meg nekij. Ees hogijha hetzer wetkezijkijs egij nap ellened, ees hetzer hozzad terend mondwan banom hogij tewttem, bochasd meg nekij.

Ees mondanak az apastalok wrnak. Ew-

regbűsch meg nekewnk hűtewnket. Monda kegűg wr nekűk. Ha hűtetek lezen műnt egű mustar mag, ees mongűatok imez zeder fanak, zakaztassal kű gűekerestewl ees palantaltassal a tengerbe enged nektek. Kű kegűg tű kezzűletek, kűnek wagűon zolgaűa melű zantot, awagű ewrzewt ewkrekket, Ees ha műkoron meg iew a mezewrewl műndiaraft azt mongűa nekű, mennűel űlle, de inkab azt mögűa, zerez műt wachorallűam, kezűl hozza ees zolgalű elewmbe meeg ezem ees űzom, ees annak wranna egűel ees igűal tűs? Nemde meg kewzew nűe a zolganak hogű meg műelte műt ne kű parancholt wolt? Nem alűtom. Azonkeppen tűs műkoron meg teendetek műn deneket mellűek parancholwá wannak nekek, mongűatok. Haznalatlan zolgak wagűonk, mert aműt meg kellet tennewnk azt tewttewk.

Wr nap
an tűzé
gűed
aſarna
Ewañ.

Ees lewn hogű műkoron ew menne le ruſalembe, megűen wala Samaria ees Galilea altal. Ees műkorō be menne egű wczara talalkozanak eleűbe tűs poklos ferűiak, mellűek tawol meg allanak, ees zawokat fel emelwen mondanak. Parancholo leſus

legij kegijelmes nekewnk. Mellijeket mij-
koron Iesus lata monda nekijk, mennijete-
kel mutassatok meg magatokat a papok-
nak. Ees lewn hogij mijkoron mennenek
meg tijztwlanak. Egij kegijg ew kezzijlek,
hogij lata mert meg tijztwlt wolna, hatra
tere nagijfel zowal dijchewijtwen az istent
Ees le borwla az ew labaij elewt, halat ad-
wan nekij, Ees ez Samaritanus wala. Felele
kegijg Iesus monda, Nemde tijzen tijztw-
lanake meg? Ees a kijlencze hol wannak?
Nem talaltatanak kijk meg ternenek, ees
istennek halat adnanak hanem chak ez ide
gen. Ees mōda nekij kelijfel mennijel mert
a te hijted ijduezijtet teged.

Kerdek kegijg ewtet a Fariseusok mij-
koron iewne el istennek orzaga, felele ne-
kijk ees monda. Nem iew istennek orzaga
el walakijnek twttara, sem azt nem mon-
gijak ijhon, awagij am ahon, Mert ime istē
nek orzaga tij bennetek wagijon.

Ees monda az ew tanijtwanijnak, Iew-
nek olij napok, mijkoron keuantok latnij
egijet embernek fijanak napijaijba, de nē
lattok. Ees mongijak nektek, ime ihon,
ime ahon, ne mennijetek, se kewessetek.

Mert mijkeppen a wijllamo fenesseg, melij egijk egbewl a masijkra fenlijk, olijan mo-don lezen embernek fijaijs az ew napijan De elewzer zijksek nekij sokat zenwednij. ees gonoznak iteltetnij ez nemzetsegtewl.

ene.7. Ees mijkent lewn Noenak ideijebe, wgijan lezen embernek fijanak napijaijbanijs Eznek ees iznak wala felesegeket weznek wala, ees leijanijokat hazasijtnak wala, mijnd az napijglan mijg Noe be mene a barkaba, ees az arwijz el iewe smijnd el wez te ewket. Azonmodonijs mijnt tewrtijnek Lothnak napijaijba, eznek ijznak wala arwl nak wasarlanak wala, Palantalnak ees epijtnek wala. A melij napon kegijg kij mene Loth Sodomakbol, Eseek tijwz ees kijnkew

ene.19. mennijorzagbol, ees mijnd el wezte ewket. Illijenkeppen lezen a napijs, mellijen embernek fija meg ielenijk.

Az napon a kij a hazheijan lezen, ees az ew edenij a hazba ne zallijon le hogij fel wijgije azokat, Ees azonkeppen a kij a me zewn wagijon ne terijen hatra. Meg emlekezzetek Loth felesegerewl. Valakij az ew lelket meg akarangija tartanij, el weztij azt Ees valakij el weztédij azt, eletet zerez nekij.

Mondom

Mondom tij nekrek, az eijel ketten leznek egij agijba, egijk fel wetetijk, masijk el hagijatijk, ketten leznek egijt ewrlewk egijk fel wetetijk masijk el hagijatijk. Ketten a mezewn, egijk fel wetetijk masijk el hagijatijk. Felelwen a tanijtwanijok mondanak nekij. Hol lezen ez wram? kij monda nekijk Valahol a test lezen a keselewkijs oda gijlekeznek.

Tijzennijolczadijk Capi.

MOnd wala kegijg nekijk pelda bezedetijs, a wegre hogij mijndenkorō imatkoznij kellene, ees soha meg nem farradnij mondwan. Egij bijro wala egij nemijnemij warasba melij istent nem felij wala. Emberrel sem gondol wala. Vala kegijg egij ewzuegij azzonijs a warasba, Ees hozza iew wala mondwan. Tegij igazat nekem az een pere sem felewl. Ees sok ideijg nem akarija wala. Vegre monda ewmagaba. Iol lehet istét nem felem, sem emberrel nem gondolok,

de mijert hogij bantasomra wagijon enne-
kem ez ewzuegij azzon, igazat zolgalta-
tok nekij, hogij ennek wtanna idene iewij-
en engemet bwsijtanij.

Monda kegijg wr, hallijatok meg mijt
mond ez alnak bijro. Isten kegijg né tezene
bozzwallast az ew walaztottijert, kijk eijel
ees nappal hozza ijuewltnek, meeg ha enge-
delmes Iezenijs nekijk? Mondō kegijg nek-
tek hogij hamar tezen bozzwallast ew eret-
tek. Mijkoron kegijg embernek fija el iew,
wallijon talale hijtet ez fewlden?

Lijzē egije
bijk wasat
napij E-
wañ.

Monda kegijg nekijkhez, kijk ewnnen
magokba bijznak wala, mijnt hogij igazak
wolnanak, ees meg wtalnak wala egijebe-
ket, ez pelda bezedet. Keet emberek mene
nek fel a templomba, hogij imatkoznanak
egijk Fariseus, masijk nijlwan walo bijnes.
Az Fariseus meg alwan illijen modon imat-
kozijk wala magaba. Isten, hallat adok ne-
ked, hogij nem wagijok ollijan mijnt egij-
eb emberek, ragadozok, hamijssak, paraz-
nak, mijkeppen imez nijlwan walo bijnesijs
Egij heeten kettewt bewijtewlek, dezmat a
dok mijndenbewl mijk bijrtokon alat wan
nak. Ees az nijlwan walo bijnes tawol alwā

meeg zemeijt sem akarija wala fel emelnij az egbe, de werij wala az ew meljet mondwan. Isten legij kegijelmes ennekē bijnesnek. Mondom nektek, hogij ez inkab meg igazwlwan mene hazahoz, hogijnem mijnt amaz. Mert walakij magat fel magaztallja meg alaztatijk, ees walakij magat meg alaz za fel magaztaltatijk.

Hoznak wala kegijg ew hozzaja gijermechketetijs, hogij ewket illetne. Mellijet mijtoron latnanak a tanijtwanijok meg rongaillijak wala azokat. Iesus kegijg mijtoron ewket hozza hijtta wolna monda. Bochassatok hozzam a gijermechkeket, ees ne tijlchatok meg ewket, mert illijenekē az Istennek orzaga. Bijzon mondom nektek, walakij nem wezij Istennek orzagat, mijnt ez gijermechke be nem megijen oda.

Ees kerde ewtet nemijnemij feijedelem mondwan, Io Mester mijt kel tennem hogij meg nijerijem az ewrewk eletet? Monda kegijg nekij Iesus, Mijre mondaz engē Ionak, ha senkij nem ijo hanem chak isten, tudode a parancholatokat? Ne ewlij, ne paraznalkogijal, ne oroz, hamijstanw ne legij, tijztellijed attijadat anijadat. De ew Erodi. zo

monda, Mijnd ezeket meg tartottam ijffijw-
ſagomtwl fogwa. Mellijet halwan Ieſus
monda nekij, meeg egij hijawal wagij. A-
gijel mijndeneket mellijek bijrtokod alat
wannak, ees oztogaſd a zegenijeknek, ees
kijnched lezen ménijorzagba, ees iewel ke-
wes engemet. Ezeket mijkoron hallotta
wolna meg zomorodek raijta mert igen
kazdag wala.

Lataa kegijg Ieſus hogij meg zomoro-
dot wolna ſmonda. Melij nehezé mennek
be azok kijknek penzek wagijon Iſtennek
orzagaba, Mert kewnijeb a teuenek a tew
fokan altal mennij, hogij nem mijnt a kaz
dagnak Iſtennek orzaba be mennij Ees mō
danak a kijk ezeket hallijak wala, tehat kij
iduezijlhet? Monda ew, a mij embereknel
lehetetlen dolog iſtennel lehetew.

Monda kegijg Peter, Im mij el hattonk
mijndeneket, ees tegedet keuettewnk. Mō
da nekijk. Bijzon mondom nektek ſenkij
nijnchen kij el hatta hazat, awagij zijleijt,
awagij attijaffijaijt, awagij feleſeget, awagij
gijermekijt Iſtennek orzagaert, hogij kij ne
wegijen ſokkal tewbbeket ez maſtanij ide-
wbe, Ees az iewendew wijlagon ewrewk ele
tet.

Hozza weue kegijg Iesus a tijzenkettewt ees monda nekijk, sme fel megijewnk Ierusalembe, Ees mijndenek el wegeztetnek walamijk meg wannak irwa embernek fijarol. Mert nepeknek adatijk, meg chwfollijak ewtet, ees bozzuwal illetijk, meg pewkdestetijk, ees mijnek wtanna meg wstorozzak meg ewlijk ewtet, ees harmadnapon fel tamad. Ees ewk ebbe sem̃ijt né erteenek. Ees ez bezed el reijtwe wala ew tewlewk, sem ertijk wala mellijek mondatnak wala.

Esto mi wasarnpij Ewa

Tewrtijnek kegijg hogij mijkoron kewzelgetne hierijkohoz. Egij wak ijl wala az wt felen kwdolwan, ees mijkoron hallana az elew menew sereget, kerdij wala mij dolog wolna az. Meg mondak nekij hogij az Nazarethbelij Iesus méne onnet elew, Ees fel ijwewlte mondwan, Dauid fija Iesus kewnijreijl een raijtam. Ees a kijk elewl mennek wala meg zolijtak ewtet hogij wezteg léne, Ew kegijg sokkal inkab ijwewlt wala, Dauid fija legij kegijelmes ennekem. Meg alwan kegijg Iesus hagija hogij hozza hoznak. Ees mijkoron el kewzelgetet wolna, meg kerde ewtet mondwan. Mijt akarz ho-

gij tegijek weled? monda ew, Vram hogij lataſt wegijek, Ees monda nekij Ieſus wee gij lataſt, az te hijted tewt ijduezze tegedet. Ees mijndiaraſt lataſt wewn, ees wtanna megijen wala dijchewijtwen Iſtent, Ees mijnd az neep hogij lata dijcheretet ada iſtennek.

Tijzenkijlenczedijk Cap.

★ Eez faat nt Luka deijak- l Sijko- oruſnak ongija ellijet pli ius ees heophra is / zent ieroni- us / wala ij, wad igefanak ttatnak agijaraz j.

Es el indulwan megijé wala Hierikoba. Ees i- me egij ferfijw kijnek Zakheus wala neue me lij az nijlwan walo bij- neſek kewzewt few ees kazdagijs wala, keuan- nija wala latnij Ieſuſt kij wolna, de nem lat hattija wala a ſeregtewl, mert allapatija ze- rijnt kijchijn wala. Ees elewl el fwtwan fel haga egij zederfara ★ hogij meg latna ewtet, mert onnet wala elew menendew. Ees mijkoron az helijre iewt wolna Ieſus fel tekijnte, Lata ewtet ees monda nekij, Zakhee, zalle hamar, mert ma ennekem a te hazadba kel maradnom. Ees hamarſag

gal le zalla, ees nagÿ ewrewmmel fogada ewtet. Mÿkoron kegÿg lattak wolna ezt mÿnnÿajan zwgodnak wala mondwan Mert az bÿnes embernel zallot wolna.

Elew alwan kegÿg Zakheus monda wr nak. Vram ime iozagomnak hason felet az zegenÿeknek adom, eesha walamÿbe wakÿt meg chaltam, neegÿ annÿt adok eret te. Monda Iesus ew nekÿ, Ez maÿ napon iduessege lewt ez haznak, mÿert hogÿ ezÿs wolna Abraham fÿa. Mert embernek fÿa iewt meg kereslÿ ees meg tartanÿ a mÿ el wezet wala.

Ezekет mÿkoron ewk hallanak monda nekÿk egÿ pelda bezedetÿs, mÿert hogÿ kewzel wolna Ieruſalemhez, ees hogÿ azt alÿtÿak wala hogÿ mÿndiaraſt meg ielentetnek iſtennek orzaga. Monda azert. Egÿ nemÿnemÿ ember, nézetſegerewl nemes mene mezze fewldre, hogÿ ot maganak orzagot wenne, ees meg terne. Elew hÿwan kegÿg az ew tÿz zolgaÿt ada nekÿk tÿz font penzt, ees monda nekÿk kereſkegÿetek wele mÿg meg iewek. Az ew polgarÿ kegÿg gÿlewlÿk wala ewtet, ees bochatanak kewetſeget wtanna mondwan. Nem

akarijwk hogij ez wralkogijek mijraijtonk.

Ees lewn hogij meg terne az orzagot meg weuen, ees hozza hijwata azokat kijk nek penzet atta wala, hogij meg latna mel lijk menijt kereskedet wolna. Elew iewe ke gijg az elsew mondwan, wram a te font penzed tijz fontot kereskedet. Ees monda nekij, ewrijlij ijo zolgam, mert kijchijnijen hijwij woltal, legijen hatalmad tijz warason Ees az masijkijs elew iewe mondwan, wrã a te font penzed ewt fontot zerzet. Ees monda ennek, tijs mennijel bijrijh ewt wa rassal.

Masijs iewe elew mondwan, wram ijhõ wagijon a te font penzed mellijet a kez- kewnebe takarwan tartottam, mert felek tewled hogij kemenij ember wagij, el we- zed mijt howa nem tewttel, ees meg ara- tod a mijt nem wetettel. Monda nekij, a tennen zadbol itellek meg tegedet a nak zolga, Tudod walae hogij kemenij ember wagijok een, hogij el wennem mijt howa nem tewttem wolna ees meg aratnã mel lijet nem wetettem wolna, mijert nem at- tad haat az een penzemet waltsag helij- re, hogij mijkoron een meg iewttem wol-

na nÿereſeggel wewttem wolna fel azt megÿs?

Ees monda azoknak kÿk ot allanak wala, wegÿetek el tewle az egÿ font penzt kÿ nala wagÿon, ees aggÿatok annak a kÿnel a tÿz font wagÿon. Ees mondanak nekÿ. Vrā annekilÿs tÿz font wagÿon annal. Mert mondom nekтek, hogÿ mÿndének a kÿnel wagÿon adatÿk annak ees beuelkedÿk, attol kegÿg a kÿnek nÿnchen, meeg a mÿ nala wagÿonÿs el wetetÿk tewle. Sewt inkab azeen ellenſegÿmet kÿk nem akartak hogÿ een raÿtok wralkogÿā hozzatok ide, ees ewlÿetek meg een elewttem. Ees ezeket mondwan megÿen wala, igÿekezwen ſeruſalem fele.

Ees lewn hogÿ mÿkoron kewzelgetet wolna Betfagehez ees Bethaniahoz az hegÿ mellet melÿ mondatÿk olaÿ hegÿnek, el bochata kettewt az ew tanÿtwanÿba mondwan nekÿk. Mennÿetekel a kaſtelÿba melÿ ellentekbe wagÿon, melÿbe be menwen talaltok egÿ zamarfÿat meg kewt we, mellÿen ſoha egÿ ember ſem ÿlt, odoz zatokel azt, ees hozzatok el. Ees ha walakÿ kerdend tÿtekет, mÿert odozzatok el, Vgÿ

mongijatok nekij, Mert wrnak dolga wa-
gijon wele.

El menenek kegijg kijk el bochattattak
wala, ees talalak mijmodon meg monta
wala nekijk, Mijkoron kegijg el odoznak a
zamarfijat mondanak az kijke wala. Mijert
odozzatok el a zamarfijat? Ees amazok mó
danak, mert wrnak dolga wagijon wele.
Ees el wijuek Iesushoz. Ees az ew ruhaijo-
kat felijl a zamarfijra reija terijtwen Iesust
fel ijltetek reija. Mijkoron kegijg menne,
az wton rwhaijokat eleijbe terijtijk wala.

Ees mijkoron az olaij hegijrewl ala
kewzelijtene mijnt az tanijtwanijoknak sok
serege kezdek ewrijluen dijchernij istent na
gij fel zowal, mijnd az choda tetelekē mel
lijeket lattanak wala mondwan. Bodog a
kijralij kij iewt wrnak neuebe, bekeseg me-
nijorzagba, ees dijchewseg a magassagok-
ba. Ees az Fariseusok kezzijl. Nemellijek a
seregbewl mondanak nekij. Mester, zolijch
meg a te tanijtwanijdat. Kijknek ew mon
da, Mondom nektek hogijha ezek wezteg
lenek, ezennel a kewek ijuewltnek.

Ees hogij el kewzelgete lata a warast
sijra raijta mondwan. Ha te meg ewsmer-

Kiiredijk
asarna-
Ewañ.

tet wolna, ees ieleſben az te napodon ★ Gondot wijſelnel reija, a mij az te bekeſe gedre walo wolna, de maſtan el reijtwe wā nak a te zemeijd elewl. Mert iewnek tereij- ad olij napok, mellijé az te ellenſegijd meg kernijkeznek teged arokkal, kernijl ewecz- nek ees meg zorijtnak teged mijnden fele- wl, Ees a fewldhez igijeneſijtnek tegedet ees az te fijaijdat kijk te benned wannak. Ees nem hadnak te benned kewet kewen mijert hogij meg nē ewſmered az te meg latogataſodnak ideijet.

★ Erched m
lijen a t
meg wal
tod tege
meg lato
gat ees m
nij ſok ij
nekēd ten
le adatne
ek.

Ees wr mene a templomba kezde kij ijz nij azokat kijk ot benne arwlnak ees wa- ſarlanak wala mondwan nekijk. Irwan wa- gijon mert az een hazam imatſagnak haza tij kegijg tewttetk azt latroknak barlangij awa Ees tanijttija wala ewket naponkent a templomba. A papij feijedelmek kegijg, ees az iraſtudok ees a few nepek akarijak wala ewtet el wezteni, de nem tugijak wa la mij okon, mert mijnd a tellijes kewſſeg fijgijelmezijk wala ez ew bezedere mijko- ron ewtet hallana.

Eſaie. 56

M. ACADEMIA KÖNYVTÁRA

Hwzadijk Capitulom.

Ewn kegÿg az napoknak egÿken hogÿ mÿkoron ew a templomba tanÿtana, ees ewangeliomot hÿrdetne, Egÿbe gÿlenek a papÿ feÿedelmek ees az iraſtudok a few nepekkel, ees zolanak Ieſuſnak mondwan. Mond meg nekewnk mÿchoda hatalommal mÿeled ezeket? Ees kÿ atta neked ez hatalmat? Felele kegÿg Ieſus monda nekÿk. Enÿs kerdek egÿet walamÿt tewletek felellÿetek meg nekem. Ianoſnak kerez teleſe mennÿbewl wolte wagÿ emberektewl? Amazok kegÿg gondollÿak wala magokba mondwan, Ha azt mongÿwk hogÿ mennÿbewl fogÿa mondanÿ, mÿre nem hÿtteték tehat nekÿ? Ha kegÿg azt mongÿwk hogÿ emberektewl, ez tellÿes kewſeg meg kewuez mÿnket, mert bÿzonnÿal twgÿak hogÿ Ianos Profeta wolt wolna. Ees azt felelek hogÿ nem twdnak honnet wolna. Monda Ieſuſÿs, Een ſem mondom

meg nektek, mijchoda hatalommal mijlem ezeket.

Kezde kegijg mondanij a kewznepnek ez pelda bezedet. Egij nemijnemij ember zewlewt palantala, ees azt helijheztete mij eſek kezebe. Ees ewmaga mezze lewn ſok ideijglen. Ees mijkoron alkolmas ideije wolna, el bochata zolgajat a mijeſekhez, hogij a zewlewnek gijmelchebewl adnanak nekij. Kijk azt meg weruen ijreſſen bochatak el. Ees iſmeg maſijk zolgajat kijlde el Amazok kegijg aztijs meg werek, bozzwkkal illetek ees ijreſſen bochatak. Megijs el bochata a harmadikatijs, de az mijeſek aztijs meg ſebhetwen kij wetek. Monda kegijg a zewlewnek wra, mijt tegijek? El bochatom az een zerelmes fijamat, netalantan mijkoron ezt lattijak tijzteluen felijk.

Mellijet mijkoron a mijeſek lattanak wolna, gondolak magokba mondwan. Ihő a kije az ewrewkſeg, lere ewllijk meg ewtet hogij mijenk legijen az ewrewkſeg. Ees ewtet a zewlew kijwijl wetuen meg ewlek. Mijt tezen azert azokнak a zewlewnek wrak? El iew el wezti ez mijeſeket, ees az zewlewt egijebnek agija. Mellijet mijkoron ama-

zok hallottanak wolna mondanak. Tawol legijen az.

Ew kegijg reijaiok tekijnte smonda. Mij choda az a mij irwan wagijon? Az kewet
Psal. 117. mellijet a rakook nem ionak iteltenek, az tetetet az zegletre few helijen. Mijnden wa lakij esijk a kewre meg rontatijk, a kijre ke gijg esijk meg tewrij ewtet. Ees igijekeznek wala a papij feijedelmek, ees az irastudok hogij wgijan az oraba kezeket reija wetnek de felenek a kewssegkewl. Mert meg ew-smerek, hogij ew rolok mondotta wolna a hasonlatos bezedet.

Ees hozza halgatwan, bochatanak ew hozza hijtetewket, kijk magokat igaznak tet tetnek, hogij meg fognak ewtet bezede-bewl, ees be adnak az feijedelemnek ees kij az wtan walo few ember wala. Ees kerdek ewtet mondwan. Mester, twgijwk hogij iga zat mondaz ees tanijtaz, ees zemelt né wa-logacz, de istennek wtara igazan tanijtaz, kelle nekewnk adot adnonk chazarnak a-wagij nem? Iesus kegijg meg tekijntwé az ew chalardsagokat monda. Mijt kesertetek engemet? Mutassatok meg neké az penzt, kije a keep ees az kernijl walo iras raijta?

Felelenek ees mondanak, Chazare, monda nekijk. Aggijatok meg azert a mij chazare chazarnak, ees a mij Istene, Istennek. Ees ne fedhetek meg az ew bezedet a neep elewt, hanem el chodalkozanak az ew feleletijn, ees chendesbe lewnek.

Iarwlanak kegijg nekijk ew hozza a Saduceusok kezzijl, kijk azt mongijak hogij nijnchen a fel tamadas, ees kerdek ewtet mondwa. Mester, Moijses irta nekewnk, ho gijha walamellijkewnknek attija fija meghal kijnek felesege wagijon, ees ez magzat nekijl hal meg, tehat attijafija wegije az ew feleseget, hogij magot tamazzon attijafijanak. Valanak azert heet attijafijak, ees az elsew meg newzek, ees meg hala magzat nekijl. Ees az azzont weue a masijk, azijs magzat nekijl hala meg. Az harmadijkijs el weue, ees azonkeppen mijnd heten, meeg sem hagijanak magzatot. Leg wtolzor meg hala az azonijs. Azert a feltamadasnak ideijen ew kezzijlek mellijk felesege lezen? Mert mijnd a heete wolt.

Deut. 24.

Ees Iesus felelwen monda nekijk. Ez wijlagnak fijaij weznek feleseget ees adnakijs hazassagra, de azok kijk meltok leznek az

wſſlagra, ees a feltamadaſra halottaſſbol, ſem meg nem newznek, ſem walakſſt fernek nem adnak, mert towabba meg nem halhatnak, hanem angſſalokhoz leznek hasonlatoſok, miert hogh a fel tamadaſnak ſſaſſ. Hogh kegh a halotak fel tamaghſa nak, Moſſeſſs meg mutatta az chſſpke mellet, mſſ koron mongſſa az wr Iſtent, Abrahamnak, Iſaknak, ees lakobnak iſtenenek. Az Iſten kegh nem a holtaknak Iſtene ha nem az elewknek, mert azok mſſnd elnek. Felelenek kegh ig az iraſtudok kezzſſl nemel lſſek ees mondanak. Meſter, ſſol mondad. ees towabba nem merſſk wala ewtet kerdenſſ walamſſn.

Monda kegh nekſſk. Mſſkeppen mongſſak a Criſtuſt Dauid fſſanak lennſſ? Ha Da
Pſal. 109 uidſſs a ſoltar kewnſſbe azt mongſſa. Monda wr az een wramnak, ſſlſſ az een iogom felewl, mſſg wetem az te ellenſegſſdet labadala ſamelſſ zeknek: Dauid azert wranak hſſa ewtet mſſmodon ew fſſa tehat.

Mſſnd az neep hallaſara kegh monda az ew tanſſtwanſſnak. meg ewrſſzzetek magatokat az iraſtudoktol, kſſkakarnak iarnſſ hoszzw ruhaba, ees azt zeretſſk hogh kewzewnnſſenek

zewnnijenek nekijk a waſart, Ees hogij elſew zekijk legijen á Sijnagogakba, ees azla kodalomba elſew ijleſek. Kijk be nijelijk az ewzuegijeknek hazat, hozzw imatſagot tettetwen, Ezek nagijob karhozatot wesnek.

Hwzonegijedijk Capit.

L tekijnte kegijg ees lata azokat a kazdagokat, kijk az ewanjandekokat bochattijak wala a pewſſelijbe. Lata kegijg egij zegenij ewzuegij azzontijs, hogij keet kijchijn penzeket bochatna oda ſmonda, Bijzon mondom nekteк hogij ez zegenij azzon mijndénel tewbbet wete oda, mert mijnnijanjan abbol wetenek a mij nekijk feleteb wala, de ez, az ew fogijatkozaſabo mijnden marhajat a mij wala oda bocha ta az Iſten anjandekij kewzze.

Ees mijkoron nekijk zolnanak a templó felewl, hogij zeep kewekel ees anjandekokal ekeſijtetet wolna meg, monda, Ezeket mellijeket latok, iewnek olij napok, mel

lijekbe kew kewen nem hagijattatijk hogij meg ne rontatnek. Meg kerdek ewtet az ew tanijtwanij mondwan. Mester, mijkorō leznek ezek? Ees mij ijele mijkoron meg kezdnek lennij? Monda nekijk.

Lassatok hogij meg ne chalassatok, mert sokā iewnek een neuembe mōdwan, hogij ewk wolnanak a Cristus, ees az idew el kew zelgetet wolna, de ne ménijetek azok wtā. Mijkoron kegijg hallandotok hadakat ees habwrusagokat ne rettennijetek meg. Mert zijwkseg hogij ezek elewzer meg legijenek de meeg nem mijndiarast wege lezen. Akoron mond wala nekijk. Fel tamad neep, maas neep ellen, ees orzag, orzag ellen, ees nagij fewld indulasok leznek hellijekē. dewg halalok, ehsegek, rettenetessegek ees az mennijorzagbol, nagij ielewk leznek.

De mijnd ezeknek elewtte, wetijk tij reijatok az ew kezeket, ees haborgatnak tijteket el arwlwan az ew tanach hazokra ees tē leczekre. Ees wonznak a kijralijok ees feij edelmek eleijbe az een neuemert. Ezek kegijg mijnd tanw bijzonsagwl tewrtijnnek nektek. Azert helijheztessetek a tij zijuetekbe, hogij nem zijkseg lezen elewl meg

gondolnotok mijt felelijetek. Mert een adok nektek zaat ees bewlcheseget, melijnek nem mondhatnak ellene, sem alhatnak azok mijnnijanijs kijk tij weletek ellen kednek. El arwltattok kegijg meeg zijletek tewlijs, attijatok fijaijtol, rokonijtoktol ees baratijtoktol,. Ees nemellijeket meg ewlnek tij bennetek. Ees lez tek mijndeneknek gijlesegebe az een neuemert. Ees egij haij zal a tij feijetekrewl el nem weez. A tij bekeseges woltotoknak altala bijrijatok az tij lelketeket.

Mijkoron kegijg latangijatok Ierusalemet kewrnijl wennij a seregektewl akor twgijatok hogij kewzel wagijon az ew pwztulasa, Akoron kijk sijdosagba wannak fwssanak a hegijekre, az kijk a kewzepijn wannak mennijenekel, ees kijk a tartomanijok ba wannak, be ne iewenek ew bele, mert azok a bozzwallasnak napijaij, hogij be tellijesegijenek mijndenek, kijk meg wannak irwa. Iaij kegijg a zijwlewknek ees emleije kel eltetewknek a napokba, Merr nagij we zedelem lezen ez fewlden, ees harag ez nepen. Ees el hwlnak tewr elijnek mijatta ees fogsabba wijtetnek mijndé nepek kewzze. Esaie. 3.

Ees Ierusalem el tapottatijk nepektewl, mijg nem be tellijesednek nepeknek ideij.

Aduentbe masod wa sarnapij Ewañ.

Ees leznek ielek a napba, az hodba ees a chijllagokba, ees ez fewlden nepeknek wanzorgasij, meg zendijl a tenger ees az ew habaij, Emberek wgijan el azwan a felelemnek mijatta, ees azoknak waraasa mijat, mellijek el iewnek ez fewldnek kerek segere. Mert a mennijeij iozagok meg indulnak. Ees akoron lattijak embernek fijat el iewnij az kewdbe, nagij hatalmassaggal ees dijchewseggel. Mijkoron kegijg ezek meg kezdnek lennij, tekijnchetek ees emel lijetek fel a tij feijeijteket, mert el kewzelget a tij meg waltastok. Ees monda nekijk hasonlatossagot.

Lassatok meg a figefat ees mijnden fakat, mert mijkoron immar meg bijnboznak, ees azt lattijatok, tugijatok hogij kewzel wagijon a nijar. Azonkeppen mijkoró lattijatok tijs ezeket meg lennij, tugijatok hogij kewzzel wagijon istennek orzaga. Bij zon mondom nektek el nem mwlijk ez nē zetseg, mijgnem ezek mijnd meg leznek. Az menij ees az fewld el mwlnak de az een bezedijm el nem mwlnak.

Ewrijzzetek meg kegijg magatokat, ho gij walamijkoron a te testetek megne nehezijllijen torkossagnak, rezegsegnek, ees ez wijlagi eletnek gongijanak mijatta, ho gij akoron az a nap hijrtelen ne talaljon, mert mijnt egij zoros kewtel wgij iew el mijndenekre, kijk lakoznak ez egez fewldnekzijnijen. Vigijazzatok azert, mijndé idewbe imatkozwan, hogij el tauoztathassatok ezekket mijnd az kijk el iewendewk, ees alljatok embernek fijanak elewtte.

Tanijt wala kegijg nappal a templomba ees eijel kij megijen wala az hegijre, melij mondatijk oljan hegijnek. Ees mijnd a teljes kewz neep sijet wala reggel hozza ie wnij a templomba hogij hallana ewtet.

Hwzonkettedijk Capitu.

L kewzelget wala kegijg a kewlt ★ kenijer nekijl walo innep nap, melij modatijk hwsuetnek. A papij feijedelmek kegijg ees az iraſtudokazo walanak mijkeppen le-

sust meg ewlnek, de felnek wala a kewz nep tewl. Be mene kegyg a Sathanas Iudasba, kynek wezetek neue Iskariotes, melly egyk, wala a tyzenketzamosok kezzyl. Ees el me ne ees zola a papy fenedelmekkel ees tyzt wi selewkkel, mymodon arwlna ewtet nekyk. Ees azok meg ewrylenek, ees wele meg zer zewdenek hogy penzt adnanak nekyk. Ees ewys fogada nekyk. Ees keres wala alkolmassagot, hogy walamy fel lazzadas nekyl arulhatna nekyk.

El iewe kegyg az kewlt kenyer nekyl walo nap, mellyen zykseg wala aldozny a hwsuetet. Ees el bochata Petert ees Ianost mondwan, Mennyetek el, zerezzetek meg a hwsuetet nekewnk hogy egyewnk. Ama zok modanak nekyk, hol akarod hogy meg zerezzywk? Ees monda nekyk. Ime myktoron ty be mennetek a waraſba elewtekbe iarwl egy ember egy korso wyzet wyuen, kewesſetek ewtet a hazba melybe be megyen, ees mongyatok az haznak wranak. Azt mongya Mester neked, hol wagyon a haz melybe meg egyem az hwsuetet az een tanytwanymmal? Ees ew mutat nekte kwa choralo helyet nagyon meg terytettet, ot

zerezzetek meg. El mẽwen kegÿg azonmo don talalak mÿnt meg mondotta walane kÿk, ees meg zerzek az hwsuetet.

Ees mÿkoron el iewt wolna az idew le telepedek, ees az tÿzenkettewÿs wele egÿe tembe ees monda nekÿk. Kewanatosaggal kewantam ez hwsuetet meg ennÿ weletek, mÿnek elewtte zenuednek. Mert mõ dom nektek, hogÿ towabba nem ezem ew belewle, mÿgnem betellÿesedÿk Istennek orzagaba. Ees weuen az pohart, halat ada ees monda. Vegÿetek ezt, ees ozzatok el tÿnnen kewztetek. Mert mondom nektek, hogÿ nem ÿzom ez zewlew tewnek gÿmel chebewl, mÿg nem el iewl Istennek orzaga.

Ees weuen a kenÿeret, mÿkoron halat adot wolna, meg zege, ees nekÿk ada mõd wan. Ez az een testem, melÿ tÿ eretetek adatÿk. Ezt tegÿetek az een emlekezetem re. Azonkeppen a pohartÿs, mÿnek wtanna wachoralek, mondwan. Ez pohar wÿ te wruenÿ az een weremnek mÿatta, melÿ tÿ ertetek kÿ ontatÿk.

De maga annak keze kÿ engem el arwl ÿm welem wagÿon ez aztalon. Ees ÿol lehet embernek fÿa mÿmodon meg wagÿã

wegezue felewle el megijen, de maga iaij az embernek a kij mijat el arwltatijk. Ees ewk kezdek ewnnen kewztek kerdeznij kij wolna az, ew kewzijwlek, melij azt mijelneije.

Lewn kegijg wetekedesijs kewzewttek mellijk lattatnek nagijobnak lennij kewztek. Monda kegijg nekijk Iesus. Nepeknek kijralij wralkodnak azokon. Ees kijknek hatalma wagijon raijtok, tijzt tartoknak hijwatnak, de tij nem igij, hanem kij nagijob kewztetek: legijé mijnt a kijsseb. Ees kij few mijnt a kij zolgal. Mert kijchoda nagijob, aze a kij le ijl, awagij a kij zolgal? Nemde a kij le ijle? De een tij kewztetek wagijok mijnt a kij zolgal. Tij wattok kegijg kijk meg marattatok welem, az een keserte-tijmbe. Enijs orzagot zerzek nektek mijkeppen zerzet az een attijam nekem. Hogij egijetek ees igijatok az een aztalomon, az een orzagomba. Ees ijlijetek a zekeken, Iteluen Israelnek tijzenket rendijt,

Monda kegijg wr Sijmonnak. Sijmon, Ime a Sathan meg keert tijtijket, hogij meg rostalna mijnt a gabonat, de een kertem te erted, hogij az te hijted meg ne fo-

ent Ber-
lam na-
tan wa-
Ewañ.

gijatkozzek, ees tijs walamijkorō meg ter-
wen, erewsijched az te attijadfijaijt. De ew
monda nekij, Vram kees wagijok te weled
mijnd temlecsre smijnd halalra mennij.
Monda nekij, mondom neked Peter, nem
enekel a kakas ma, mijnek elewtte harom
zor tagadod meg magadat, hogij enge-
met nem ewsmerz.

Ees monda nekijk, Mijkoron el bocha-
talak tijkteket tassol ees saak ees Sarw ne-
kijl, fogijatkozotte meg walamij nekted?
Amazok mondanak semmij. Monda azert
nekijk. De mastan a kijnek tassolija wagijō
wegijefel, azonmodon sakijatijs, Ees a kij-
nek nijnchen, agija el kewnteset, ees wegij
en tewrt wele maganak. Mert mondom
nektek hogij meeg annak be kel tellijesed-
nij een bennem, melij meg wagijon girwan.
Ees az alnakok kewzijbe zamlaltatek, de ma Esaie. 53.
ga azoknak kijk een rolam wannak, weget
wagijon. Amazok mondanak, wram, lhon
keet tewr. Monda nekijk. Eleg.

Ees kij indwlwan megijen wala az ew
zokasa zerijnt az olaij hegijre. Kewetek te-
gijg ewtet az ewtanijtwanijs. Ees mijkorō
iwtotanak wolna az helijre monda nekijk.

Imatkozzatok hogy keſertetbe ne eſſetek. Ees ew el zakazkodek tewlewk oly mynt egy kew hagytalnyra, Ees terdeyt le teue imatkozyk wala mondwan. Attyam ha akarod weddel een tewlem ez pohart, de maga ne az een akaratom legyen hanem az tyed. Meg ielenek kegyg nekw az angyal menyorzagbol, batorytwan ewtet. Ees gyetrelem, ewtet meg fogwa, hozzabba imatkozyk wala. Ees wala az ew werytek mymodon az weer chepek folywan a fewldé. Ees mykoro fel kewlt wolna az imatſagrol, ees iewt wolna az ew tanytwanyhoz, talala ewket hogy alunnanak a zomorwſagnak myatta. Ees monda nekyk. Myt aluztok? Kellyetekfel ees imatkozzatok, hogy ke ſertetbe ne eſſetek.

Ees meeg mykoron ew zolna, Ime a ſereg, ees kw hywattatyk wala Iudaſnak, egy az tyzenkettew kezzyl elewttek megyé wala, ees kewzelyte Ieſuſhoz hogy meg chokolna ewtet. Ieſus kegyg monda nekw. Iudas chokkal arulode el embernek fyat? Latak kegyg azok kyk Ieſuſſal walanak myk ke wetkeznek benne, ſmondanak nekw, Vram wagywke tewttel? Ees egyk ew kewzzylek

hozza ijte a papij feijedelem zolgaijahoz, ees el waga ijob felewlwalo fijlet. Felele Ie gijg Iesus monda, Hagijatok el egijglen. Ees mijkoron illette wolna az ew fijlet meg gijogijta ewtet.

Monda Iegijg Iesus azoknak kijk iewttenek wala ew hozza, a papij feijedelmeknek, ees templomhoz latoknak, ees a few nepeknek. Mijkeppen gonoz teuew emberre iewttetek kij tewrewkkel ees dorongokkal, nam naponkent weletek woltam a tem plomba ſnem bochattatok kezeteket een reijam, de ez az tij oratok ees ſetetſegeknek hatalmaſſaga. Meg fogwan kegijg ewtet el wijuek, ees be wijuek a papij feijedelem hazaba. Peter kegijg kewetij wala ewte tawol.

Mijkoron kegijg tijwzet gijottottanak wolna a palota kewzepet, ees mijnnijaijā le ijltenek wolna, le ijle Peterijs, ew kewzettek. Kijt mijkoron latot wolna egij zolgalo leijan hogij a wijlagra arczijl ijlne, reija kezde nezni ſmonda. Ezijs wele wala, de amaz meg tagada ewtet mondwā. Azzon, nem ewſmertem ewtet. Ees egij keues wattatwa maſijs latwan ewtet monda. Tijs

azok fele wagij, Peter kegijg monda. Ember, nem wagijok. Ees keues idew olij mijnt egij ora kewzbewl wettetwen, egij wgijan bijzonnijal zollija wala mondwan. De bijzon ezijs wele wala, mert wgijanijs Galileabelij. Ees monda Peter, Ember né twdom mijt mondaz. Ees legottan meeg mij koron ew zolna a kakas enekele. Ees wr hatra fordwlwā meg tekijnte Petert. Ees meg emlekezek Peter wrnak bezederewl, mijmodon meg monta wala nekij, hogij mijnek elewtte kakas enekel, haromzor tagacz meg engemet. Ees onnet kij menwen Peter, sijra nagij keserwesen.

Ees a ferfijak kijk tartijak wala Iesust meg chwfollijak wala ewtet weruen. Ees mijkoron be fedeztek wolna ewtet, arczijwl chapdossak wala, ees kerdijk wala ewtet mondwan. Mongij iewendewt, Kijchoda az kij teged ijte? Ees egijeb sok karomlasokat teznek wala raijta.

De mijkoron meg wijllamek, egijbe gijlenek a nepeknek feijeij, ees a papij feijedelmek ees irastudok, ees wijuek ewtet az ew tanachokba mondwan. Mond meg nekewnk te wagije a Cristus? Ees monda ne

kijk. Ha meg mondomijs nektek nem hijzijtek, ees ha kerdendlekijs tijteket, né feleltek ennekem, sem el nem bochattok. Ez idewtijl fogwa lezen kegijg hogij embernek fija ijl istennek hatalmanak iogijara. Mondanak azert mijnnijaijan. Te wagije azert az Istennek fija? Kij monda. Tij mongijatok mert een wagijok. De amazok mõdanak, Mijt kewanonk megijs bijzonsagot ijm mijmagonk hallok az ewnnen zaijabol.

Hwzonharmadijk Capi.

Ees mijnd az ew sokasagok onnet fel kelwen, wijuek ewtet Pijlatushoz. Kezdek kegijg ewtet wadolnij mondwan. Ezt ebbe talaltwk, hogij el fordijtana a kewsseget, ees meg tijltana hogij chazarnak adot ne adnanak, azt mondwan nekijk, hogij ew wolna a Cristus ees kijral. Pilatus kegijg kerde ewtet mondwan, te wagije az Sijdoknak kijralija? Ew felele smonda nekij. Te mondot. Monda kegijg Pijlatus a papij feijedelmeknek, ees

ſeregeknek. Semmíj bíjnt nem talalok ez emberbe. De amazok annal inkab ellene al lanak wala mondwan. Fel indíjtotta a nep tanítwá míjnd egez ſíjdoſagba, el kezdwen Galileatwl fogwa míjnd egíjglen.

Pilatus kegíjg halwan ez emlekezetet Galileafelewl, meg kerde ha Galileabelíj ember wolna, ees míj koron meg ewſmere hogíj Herodes bíjrodalma ala walo wolna. Herodeſhez kíjlde, mert az idewben ewíjs Ieruſalembe wala. Herodes kegíjg maj koro leſuſt latta wolna igen meg ewríjle raíjta, mert regtíjl fogwa kewannija wala ewtet latnij, azert hogíj ſokakat hallot wala ewfelewle, Ees remenlíj wala hogíj walamíj choda tetelt lathatna tewle. Kerdezíj wala kegíjg ewtet ſok bezedekkel. de ew ſemmíjt nem felel wala. Ot allanak wala kegíjg a papíj feíjedelmekíjs ees az iraſtudok, erewſſen wadolwan ewtet. Meg wtala kegíjg ewtet Herodes az ew ſeregeuel, ees míj koro meg chwfoltak wolna, fel ewlteztettet feíjer ruhaba meg kíjlde Pilatuſnak. Ees lewnek baratoſok Pilatus ees Herodes azon napon, mert az elewt nem tíjzta zíjuel walanak egíjbe.

Pilatus kegijg egijbe hijwan a papij feij edelmeket, ees few nepeket ees az kewsseget, monda nekijk. Hoztatok ez embert en nekem hogij az nepet el fordijtana, ees ime tij ellewttetek kerdwen ewtet semmij bijnt né talalok ez emberbe, azokbol, kijkbewl wadollijatok ewtet, sewt meeg Herodesijs (mert oda kijldettelek wala tijteket) ees ime semmij halalra meltot nem mijelt wele. Azert meg bijntetem ewtet ees el bochatō. Zijkseg wala kegijg, hogij az innepre egijet el bochatna nekijk.

Fel ijwewlte kegijg mijnd az egez sereg mondwan fezijchfel ezt, ees bochasd el nekewnk Barrabast. Melij wala nemijnemij habwrusag inditasert az warasba, ees ember ewlesert a temleczbe wettetet wala. Ismeg zola nekijk Pilatus akarwā Iesust el bochatnij. De ewk ijuewltnek wala mondwā, Fezijhed fezijhed ewtet. Monda kegijg harmadzor nekijk. Mert mij gonozt tewt ez? Semmij halalra walo bijnt nem talalok bé ne, azert meg werettem ees el bochatom ewtet. De amazok ellene allanak wala nagij bezedekkel, keuanwan hogij meg fezijtetnek, ees mijnd neuekedijk wala az ew za-

wok, ees az papij feijedelmeke.

Ees Pilatus meg itele hogij wgij lenne a mijnt ewk keuannijak wala. El bochata ke gijg nekijk azt, a kij habwrusag zersesert ees ember ewldeklesert wettetet wala a temleczbe. Kijt ewk kewananak. Iesust kegijg kezekbe ada mijnt ewk akarak. Ees mijkoron kij wijnnek ewtet, meg kapanak egij nemij nemij Sijmon neuij embert czijrenaij belijt iewet a mezewrewl, ees arra wetek a kereztfat hogij lesus wtan wijnne.

Kewetij wala kegijg ewtet ferfijaknak ees azonijallatoknak sok serege, kijk Sijrat tijak ees ohaijtijak wala ewtet. Iesus kegijg hozzaijok fordwluan monda nekijk. Ierusalemnek leijanij, ne sijriatok een raijtam, de tijnnen magatokon sijrijatok, ees a tij fijatokon, mert ime el iewnek a napok mellijeken mondnak. Bodogok a meddewk, ees a mehek mellijek nem zijltenek, ees az em leek mellijek nem emlettenek. Akoron fogijak mondanij a hegijeknek, essetek mij reijank, ees a wewlgijeknek, borijchatok el mijnket. Mert ha a nijersfan ezt mijelijkazon kij meg azot mij lezen?

Vijznek wala kegijg ew wele egijetébe

keet

ɬeet gonoz teuewtijs hogij meg ewlneɬ. Ees mijtorō iwtanaɬ az helijre melij hijua tijɬ ɬoppaztonaɬ, ot fezijteɬ meg ewtet, ees a gonozteuewɬetijs egijɬet, iogija felewl, masijɬat bal felewl .Iesus ɬegijglen mond wala. Attijam bochasd meg neɬijɬ mert nem twgijaɬ mijt mijelneɬ. Meg ozt wan ɬegijg az ew ruhaijt sorsot weteneɬ. Ees al wala a neep nezwen ew reija.

A papij feijedelmeɬ ɬegijg meg neuetijɬ wala ewtet mondwan. Egijebeɬet meg tartot, tarcha meg mastan ewnnen magat ha ew az Cristus, az istenneɬ walaztotta. Meg chwfollijaɬ wala ɬegijg ewtet a wijtezeɬijs iatwlwan ees eczetet nijwtwan neɬij, ees mondwan, Ha te wagij az Sijdoɬnaɬ ɬijralija tarch meg magadat. Vala ɬegijg a felijl walo iraſijs ew feije felet meg irwa, Ge wrewg, deijaɬ, ees Sijdo bewtijɬɬel, Ihon wagijon sijdoɬnaɬ ɬijralija.

Egijɬ ɬegijg a gonozteuewɬ ɬezzijl ɬijɬ fel fezijtwe walanaɬ, zijdalmazza wala ewtet mondwan. Ha te wagij a cristus zabadijchmeg magadat mijnɬetijs. Felelwen ɬegijg az masijɬ meg feddij wala ewtet mondwan, Te sem felede istent? ɬij wgijan azon

karhozatba wagÿ? Ees ÿol lehet mÿ meltan, mert a mÿnt chelekkettewnk wgÿ lakoltattonk, de ez semmÿ gonozt nem tewt. Ees mond wala Iesusnak. Vram, emlekezzel meg een rolam, mÿkoron a te orzagodba menendez. Ees monda nekÿ Iesus. Bÿzon mondom neked, hogÿ ma welem lesz paradÿchomba.

vera item ÿ

Vala kegÿg olÿ mÿnt hat ora, ees setet segek tamadanak, mÿnd az fewiden kÿlencz oraÿg, ees az nap meg homalÿosodek. Ees a templomnak suporlaha keette za kada. Ees mÿkoron Iesus nagÿ zowal fel ÿnewltewt wolna monda. Attÿam a te kezedbe aÿanlom az een lelkemet. Ees mÿkoron ezt mondotta wolna, lelket kÿ bochata. Mÿkoron kegÿg latta wolna Centurio a mÿ tewrtÿnt wolna, dÿchewÿtÿ wala istét mondwan. Bÿzon ez ember igaz wala Ees mÿnd azoknak serege, kÿk wele egÿwt mentenek wala ewtet neznÿ, ees lattak wala a mÿk tewrtÿntenek wolna, werué az ew mellÿeket, meg ternek wala. Alnak wala kegÿg mÿnd az ew ewsmerewÿ tauol, az azonÿallatokÿs, kÿk kewetteк wala ewtet Galileabol ezeket latwan.

Ees ime egij ferfijw ťijneť neue Ioſef wala, tanachbelij ember. Kij iambor ees igaz ferfijw wala. Ez nem wala rezes a ſijdoťnať tanachoťba ees tetemenijeťbe. Tamadot wala ſijdoſagnať waraſabol Arijma tijabol, ees ewijs warija wala iſtenneť orzagat. Ez el mene Pilatuſhoz, ees meg ťezre Ieſus teſtet. Ees mij ťoron le wewtte wol na gijolchba taťara, ees helijheztete a ťoporſoba, melij ťij wala wagwan a ťewbewl, melijbe az elewt ſenťijt nem tewtteť wala. Ees wala hwſuet eſtijn, ees az zombatra meg wijllamijť wala. Keweteť ťegijg az azonijallatoť ťijť wele iewttenеť wala Galileabol, ees meg latať a ťoporſot, hogij mij ťeppen helijheztetet wolna az ew teſte. Meg terwé ťegijg zerzeneť draga zerzamoťat ees ťeneteťet, ees zombaton wezteg lewneť, a parancholat zerijnt.

Hwzonnegijedijk capitu.

Gij zombaton kegijg igen reggel iewenek a koporsohoz, el hozwan welek mellijeket zerzet tek wala a draga kenetek et, ees egijeb azonij-allatokijs nemellijek ew welek. Talalak kegijg a kewet fel emelwe a korposorol, ees be menwen nem talalak ot Iesusnak testet. Ees lewn hogij mijkoron ezen elmeijekbe igen meg rettentenek wol na. Ime keet ferfijak allapanak ew melletek fenes ruhakba. Mijkorō kegijg felnenek ees ala az fewldre neznenek, mondanak nekijk. Mijt keresijtek az elewt a halottaknal? Nijn chen ijt, hanem fel tamadot. Emlekezzetek meg rola mijmodō zola nektek meeg mij koron Galileaba wolna mondwan. Mert embernek fijanak bijnes embereknek kezeijbe kellene adatnij, ees meg fezijtetnij, ees harmadnapon fel tamadnij. Ees meg emlekezenek az ew bezedijrewl.

El menwen kegijg a koporsotol meg

hijrdetek mijnd ezeket az tijzen egijnek, ees a tewbbijnekijs mijndenijknek. Vala kegijg maria Magdalena, ees Ioanna, ees maria Iakabe, ees egijebek kijk ew welek walanak, mellijek meg mongijak wala ezeket az apastaloknak. De ez bezedek lattata nak ew nekijk walamij eztelensegeknek, ees nem hijwek. Peter kegijg fel kelwen fwta a kaporsohoz, ees le haijolwan laata hogij chak a feijer rwha wolna ot le teue, ees onnet el menwen chodalkozek raijta a mij lewt wolna.

Hwsue herfew Ewan.

Ees ime azonnapon ketten ew kijzijzlek mennek wala egij kastelijba, melij Ierwsalétewl wala hatwan melijfewldnijre, ★ neue kegijg Emaws. Ees ewk egij massal bezelnek wala mijnd azokrol mellijek tewrtij ntenek wala. Ees lewn hogij mijkoron bezellenenek ees ewnnen kewztek kerdezked nenek, Iesusijs oda kewzelijtwen welek egijt megijen wala. De az ew zemek foglalatos wala hogij ewtet meg ne ewsmernek. Ees monda nekijk. Mijchodak ez bezedek mellijeket egijmassal bezelletek menewbe, ees zomorwak wattok? Ees felele egijk kijnek neue Cleofas wala smonda ne

Ez fele elij fe nek St uim n deijakw melij e melij fe nek kij mastan wnk nij czad t tezij-

kij. Tijs zarandok wagij Ierwsalembewl, ees nem tudode mijk lewttenek ot ez napokba? kijknek ew mōda, Mijk? Ees mondanak.

Az Nazarethbelij Iesus felewl, kij wala ie lijes Profeta hatalmas chelekedetijwel ees bezedeuel, isten elewt ees mijnden neep elewt, ees mijkeppen arulakel ewtet a mij papij ees egijeb feijedelmijnk, halalnak kar hozattijara, ees meg fezijtek ewtet, mij kegijg azt remenlijwk wala hogij ew lenne Israelnek meg waltoija. Ees ma mijnd ezek nek felette harmad napija wagijon hogij ezek lewttenek. De meeg nemelij azzonij allatokijs mij kezzijlewnk, meg rettentenek mijnket kijk wijlag elewt woltanak a koporsonal, ees nem talaltak ot az ew testet, aztijs mondak hogij onnet meg iewenek, hogij meeg angijalij latastijs lattanak wolna, kijk azt mōgijak hogij ew eelne. Ees mij kezzijlewnkijs menenek nekijik a kopor sohoz, ees azonmodon talaltak mijnt az azonnepek mondottak, de ew magat nem talaltak ot.

Ees ew monda nekijk. O balgatagok, ees zijuel kesedelmesek hijtelre, mijndenekre kijket a Profetak zoltanak. Nemde igij

kellete Cristusnak zenuednij, ees ezen modon be mennij az ew dijchewsegebe? Ees el kezdwen Moijsestijl ees mijnd az Profetaktwl fogwa, meg magijarazza wala nekijk mijnden irasokbol, kijk ew rola meg irwan walanak. Ees el kewzelijtenek az kastelijhoz howa mennek wala, Iesus kegijg wgij ielente hogij towab akarna ménij, de ewk kezerijtek ewtet mondwan. Maragij meg wram welewnk; Mert immar meg estweledijk, ees a napijs el haijlot. Ees be mene welek egijetembe. Ees lewn hogij mijkoron welek le telepednek, weue az kenijeret meg alda smeg zege, ees nekijk nijwtija wala.

Ees meg nijlatkozek az ew zemek ees meg ewsmerek ewtet. De ew el enezek az ew zemek elewl. Ees mondanak egijmasnak, Nemde bwzgo walae a mij zijuewnk mijkoron zolna nekewnk az wton, ees magijarazna az irasokat? Ees azon oraba fel kelwen meg terenek Ierwsalembe, Ees talalak az tijzen egijet egijbe gijlwen, azokatijs kijk welek walanak mondwan, hogij wr bijzonijawal fel tamadot, ees meg ielent Sijmōnak, Ees ewk elew bezellijk wala mij az wton lewt wolna, ees mijkeppen ewsmertek

wolna meg ewtet a kenijer zegesen.

Mijkoron kegijg ezt bezellenek meg al-
Hwsuet la Iesus ew kewzettek ees monda nekijk, be
keddijn keseg tij nektek, ne fellijetek een wagijok.
walo El amelkodwan kegijg ees meg rettenwen
Ewañ. azt alijtijak wala hogij walamij lelket latna
nak Ees monda nekijk, Mijre haborodatok
meg, ees gondolatok mennekfel a tij zijue
tekbe? Lassatok meg az een kezeijmet ees
labaijmat mert wgijan azon een wagijok,
nijwllijatok hozzam ees lassatok, mert az le
leknek hwsa ees teteme nijnchen mijkep-
pen nekem lattijatok hogij wagijon. Ees
mijkoron ezt mondana meg mutata nekijk
kezeijt ees labaijt. Megijs amazoknak nem
hijuewknek hanem chodalkozoknak a na-
gij ewrewmnek mijatta monda. Vagijone
ijt walamij ennetek walo? Amazok kegijg
hozanak nekij egij darab sijlt halat ees le-
pes mezet. Ees mijkoron ewt wolna ewele
wttek a maradekat weuen nekijk ada, ees
monda.

Ezek a bezedek melijeket nektek zoltã,
meeg mijkoron weletek wolnek, mert zijk
seg mijndeneknek be tellijesednij, mellijek
meg wannak irwã Moijsesnek tewruenijebe

a Profetaknal, ees a ſoltarban een rolam. Akoron meg nijta az ew elmeijeket hogij meg ertenek az iraſokat, ees monda nekijk Igij wagijon meg irwan, ees ezenkeppé kel let Criſtuſnak zenuednij, ees fel tamadnij harmadnapon halottaijbol. ees predijkalla nij az ew neuebe penitenciat, ees bijnek-nek bochanatijat mijnden nepek kewzewt Ieruſalembe el kezduen. Ezeknek kegijg tij wattok bijzonſagij. Ees ime een bochatō tij reijatok az een attijamnak igeretijt. Tij kegijg ilijetek Ieruſalembe, mijglen fel ewl tewzettewk iozaggal onnet felijl. Kij wijue kegijg ewket Bethaniaig, ees kezeijtme nijbe fel emelwen, meg alda ewket. Ees lewn hogij mijkoron aldana ewket el mene tewlewk ees fel wijtetijk wala menijorzag ba. Ees ewk imadwan meg terenek Ieruſalembe nagij ewrewmmel. Ees mijndenkor a templomba walanak dijcherwen ees ald wan Iſtent Amen.

Zent Lukach ewangeliomanak wege.

Zent Janos ewangelissa nak eletij kezdetyk re uideden zent Hieronimosbol.

Ent Ianos Apastal, kyt Ie sus igen zeretet, wala Ze bedeus fya ees zent Iakabnak mellyet Herodes Cristus halala wtā mynd iarast meg ewlete attya-fya. Leg wtolban ira az ew ewangeliomyat mykoron arra kernek ewtet az Asyabelij pyspekek, Czerithus ees egyeb eretnekek ellen: ees az Ebyonitak el len, kyknek hamys tudomanyok akkoron kezd wala fel tamadny, kyk azt mongyak ees tartyak wala, hogy az Cristus nem wolt wolna a zyz Marianak elewtte. Azert lewn zykseg zent Ianosnak, a Cristusnak mennyey zyletes erewl irnya ees zolny. To nabba tyzennegy eztendewbe, mykoron Domicianus Chazar Neronak wtanna masodczor kergetne a kereztyeneket zakj wet tetek, ees mene Pathmos neuy zygetbe, holot ira az istentewl nekj meg ielent dol

gokat kijt Apocalijpsijsnek mondanak. A-
zon magijarazatot tewttek Iustinus Martijr
ees Hijreneus. Mijkoron kegijg Domicia-
nust meg ewltek wolna, ees mijnden zer-
zesijt semmijwe tewttek wolna a tanachba
az ew kegijetlen woltaert. Annak wtanna
Nerua feijedelem leuen, Ismeg Efesum-
ba iewe. Ees ot marada mijnd Traijanus fe
ijedelemsegenek ideijeig. Ees Asijanak mijn
den egijhazijt ew eppijte, ees tanitassal igaz
gata. Vegre mijkoron immar ween wol-
na, ees Cristus halalanak wtanna hatwan
nijolcz eztendews, meg hala, ees wgijana-
zon warasnal temettetek el.

Zent Janos ewangeliomija kezdetijk.

Elsew Capitulom.

Xpi am xci tatem

KEzdetbe wala az ige, ees az ige wala az Istennel, ees wgÿã azonige wala az Isten. Ez kezdettÿl fogwa Istennel wala. Mÿndenek ew altala lewnek, ees ew nala nekÿl semmÿ nem lewn, a mÿ lewn. Ez igebe elet wala, ees az elet emberekneke wÿlagossaga wala. Ees ez wÿlagossag a setetsegbe fenlÿk ees a setetsegek ewtet meg nem fogak,

Vala ember bochattatot istentewl, kÿnek neue Janos wala. Ez, bÿsonsagra iewe hogÿ bÿzonÿsagot téne az wÿlagossagrol, hogÿ mÿndenek hÿnnenek annak altala. Nem ew wala az wÿlagossag, de arra bo-

chattatot wala, hogij bijzonijsagot tenne a wijlagossagrol. Vala az igaz wijlagossag az, kij meg wijlagosijt mijnden embert ie wet ez wijlagra. Ezen wijlagon wala, ees ez wijlag ew altala teremtetek, ees ez wijlag ewtet meg nem ewsmere.

Iewe az ew tulaijdonij kewzijbe, ees az eweij ewtet nem weuek. Walahanijan kegijg weuek ewtet, ada azoknak hatalmat Hogij lehetnenek Istennek fijaij. Tugijnija illijk mijnt azoknak, kijk ew neuebe hijttenek wolna, kijk nem weerbewl, sem testij akaratbol, sem ferfijwij akaratbol, hanem istentewl zijleteenek.

Ees az ige teste lewn, ees mijkewzewttewnk lakozek, Ees Iattuk az ew dijchewseget, mijkent egijetlen egij fijwnak attijatol zarmazotnak dijchewseget, tellijest malaztal ees igassaggal.

Ianos wallast tezen ew rola, ees ijuewlt wala mondwan. Ez wala a kijrewl mondá, kij iollehet een wtannam iewne, de elewl wewt engemet, mert elewttem walo wala Ees az ew tellijes woltabol wewttewnk mij mijnnijaijan, ees malaztot malaztert, Mert az tewrwenij Moijses altal adatot

Jesus vere Deus

wala. Az malazt kegijg ees az igassag Iesus Cristus altal tamada. Istent soha nem latta senkij. Az egijetlen egij fijw kij attijanak ke belebe wagijon, az hijrdette meg.

Aduent ba negijed wasarnapij Ewañ.

Ees Ianos wallasaijs wgijan ezen, mijkoron kijldewttek wolna ew hozza Ierusalem bewl papokat ees fel papokat, hogij meg kerdenek ewtet, kij wagij te? Ees meg walla, meg sem tagada, hané meg walla, mōd wan, mert nem een wagijok a Cristus. Ees kerdek ewtet. Mijchoda wagij tehat? Ilijes wagije te? Ees monda, nem wagijok. Profeta wagije? felele smonda, nem. Mondanak azert. Tehat kij wagij mond meg, hogij twgijonk meg felelnij azoknak kijk mijnket kijldettenek. Mijt mondaz temmagadrol? Ees monda, Een kijaltonak zawa kijetlébe, igazgassatok meg wrnak wtat mijnt meg monta Esaias Profeta.

Esaie. 40.

Ees azok kijk az Farijseusok kezzijl bochattattak wala, kerdek ewtet ees mondanak. Mijert kereztelz hat ha nem te wagij a Cristus? sem illijes, sem Profeta? Fele Ianos monda. Een kereztelek wijzbe, de tij kewzewttetek aal kijt tij nem tuttok, az a kij een wtannam el iewendew kij een ele-

wttem lewt, ťijnek een nem wagijok mel-
o hogij meg ogijam sarwija zijat. Ezek le-
wnek Bethabaraba Iordan wijzen twl, hol
anos kereztel wala.

Masod napon lata Ianos Iesust hogij ew
nozza iewne, ees monda. Ihon Istennek ba- videt
ranija, ihon ťij el wezij ez wijlagnak bij-
nejt. Ez a ťijrewl mondam, Een wtannam
iew ferfijw, ťij een elewttem lewt, mert ele-
wttem walo wala, de een nem tudom wa-
la ewtet. De hogij ťij ielenteſſek Israelkew
zewt, azert iewttem een, kereztelwé wijzbe.

Ees bijzonsagot tewn Ianos mondwan,
Mert latam a zent lelket mijkeppen egij
Galábot le zallot ménijorzagbol, ees meg
marada ew rajta, ees een nem twdom wa
la ewtet. De a ťij engemet bochatot kerez
telnij wijzbe, ez monda ennekem. Valaťij-
re latod le zallanij a zent lelket, ees rajta
meg maradnij, az, az, ťij kereztel zent lelek
be. Ees een latam, ees bijzonsagot tewk ro nota
la, mert az Istennek fija. Deum

Masod napon ismeg al wala Ianos, ees
az ew tanijtwanij kezzijl keettew, ees tekijn
tee Iesust hogij ot iarna ees monda. Ihon
az Isteňek baranija, Ees hallak az ew keet ta

nÿtwanÿ hogÿ ezt zolna, ees Iesus wtan menenek. Hatra tekÿnte kegÿg Iesus ees la ta hogÿ ewtet kewetnek ſmonda nekÿk. Mÿt kereſtek? Amazok mondanak, Rabi (kÿ Meſternek magÿaraztatÿk) hol lakol? Monda nekÿk, iewetek el, ees laſſatok meg El menenek, ees meg latak hol laknek ees az napon nala maradanak. Vala kegÿg olÿ mÿnt tÿz ora.

Andras kegÿg Sÿmon Peternek attÿa-fÿa, egÿk wala a keettew kewzzÿl kÿk hallot tak wala Ianoſtol, ees kewettek wala Ieſuſt. Ez elewzewr meg talala attÿafÿat Sÿmōt ees monda nekÿ. Meg talaltwk az Meſſÿaſt (melÿ Criſtuſnak magÿaraztatÿk) Ees wÿ ue ewtet Ieſuſhoz. Reÿa tekÿnte Ieſus ees monda nekÿ. Te wagÿ a Sÿmon, Iona fÿa, te Czefaſnak hÿwattatol, melÿ kewnek magÿaraztatÿk.

Maas napon kÿ akar wala mennÿ Galileaba, ees talala Fÿlepet, kÿnek mōda Ieſus kewes engemet. Vala kegÿg Fÿlep Bethſaÿdabol Andraſnak ees Peternek waraſabol walo, meg talala Fÿlep Nathanaelt, ees monda nekÿ. A kÿrewl Moÿſes irt az tewr uenbe ees az Profetak, meg talaltwk a

Ieſuſt

Iesust Iosefnek fijat Nazarethbewl. Ees mõda nekij Nathanael. Nazarethbewl lehete walamij ijo? Monda nekij Fijlep. Iewel ees lasd meg.

Meg lata kegijg Iesus hogij Nathanael hozza iewne, smonda nekij. Ihon Israelnek igaz fija, kijbe alnakfag nijnchen. Monda nekij Nathanael. Honnet ewsmerel meg en gemet? Felele Iesus, ees monda nekij. Mijnek elewtte Fijlep tegedet hijna, mijkor a fijge fa alat walal latalak teged. Felele nekij Nathanael ees monda. Mester te wagije az Istennek fija? te wagije az Israelnek kijralijad? Felele Iesus ees mõda nekij. Mert meg mondã neked, hogij a fijgefa alat latlak wala tegedet, hijzed ezt? De meeg nagijobbakat lacz ezeknel. Ees mõda nekij. Bijzon bij zon mondõ nektek, latijatok az eget nijtwa ees Istennek angijalijt ala zallanij ees fel mẽ nij embernek fijanak feije felet.

Masodijk Capitulom.

Wijzkerezt vtan masod wasar napij Ewañ.

Es harmad napon menijegzewk leznek wala Kana Galileaba. Ees Iesus annija ot wala. El hij wattatek kegijg Iesusijs, ees az ew tanijtwanijs az menijegzewbe Ees a bor el fogijwan, monda Iesus annija ew nekij. Nijnchen borok. Ees monda nekij Iesus. Mij ennekem ees teneked rola azonijallat? nem iewt meeg el az een oram. Monda az ew annija a zolgaknak, walamijt mondand nektek azt tegijetek. Valanak kegijg ot haat kew wedrek ★ helijheztetwé a sijdoknak tijztwlasok zerijnt, mellijek be mijndenijkbe feet wala, keet awagij harom mertek.

★ Awagij kegijg mijnt nemelij iraok mongijak korsok.

Monda nekijk Iesus. Tewlchetek meg a wedreket wijzzel. Ees meg tewltek ewket mijnd chordultijg. Ees monda Iesus. Merijchetek mastan benne, ees wijgijetek az naznagijnak, ees el wijuek. Mijhelijen kegijg meg kostola a naznagija wijzet melij borra

lewt wala, ees nem twgija wala honnet wolna, a zolgak kegijg twgijak wala, kijk az wijzet merijtettek wala, hijwa az wewlegent ees monda nekij. Mijnden ember ele wzer a ijo bort agija elew, ees mijkoron meg rezegijlnek, a melij alab walo. Te kegijg meg tartottad az ijo bort mijnd egijg.

Ezt, ez ew cho da tetelij kewzzijl, leg elsewt, teue lesus Kana Galileaba, ees meg ielente az ew dijchewseget. Ees hijnek ewbe ne az ew tanijtwanij. Ennek wranna iewe ew, ees az ew annija, attijafijaij, ees tanijtwanij Kafernaumba, ees maradanak ot ne sok napijglan.

Ees a sijdoknak hwsuetij kewzel wala. Ees fel mene lesus Ierusalébe. Ees talala az téplo ba kijk arulnanak ewkrewket ees iwhokat, ees Galambokat, ees pézwaltokat, kijk ot ijl nenek. Ees mij koro wstort chijnalt wolna az kewtelekbewl, mijnd kijwere ewket a templombol, az iwhokat ees az ew krew ketijs, ees az penzwaltoknak penzeket el onta, ees aztalokat fel dewijte. Ees azoknak kijk az Galanbokat arwlijak wala monda. Vijgijetekel ezeket innet, ees ne tegijetek az een atcijamnak hazat kereskedesnek haza-

wa. Meg emlekezenek kegyig az ew tanyit
Psalm. 68 wanyi, mert irwan wagyjon. Az te hazadnak
bwzgosagos zeretetyi ewn meg engemet.

Felelenek nekyi a Syidok ees mondanak
Myi ielt mutacz nekewnk hogyi ezeket myi
eled? Felele Iesus ees monda nekyik. Bon-
chatok el ez templomot, ees harmad na-
pon fel emelem ewtet. Mondanak azert a
Syidok. Negyiwenhat eztendeyig chynalta-
tot ez templom, ees te harom napon em
eled fel ewtet? De ew mongya wala az ew
teftenek templomarol. Azert myikoron fel
tamadot wolna halottaybol, meg emle-
kezenek az ew tanyitwanyi rola, hogyi ezt
mondotta wolna nekyik, ees hyiwnek az iraf
nak, ees az bezednek mellyiet Iesus mon-
dot wala.

Myikoron kegyig wolna Ieruſalembe
hwſuetbe az innep napon, ſokan hynek az
ew neuebe, Latwan a chodakat mellyieket
tezen wala. Iesus kegyig nem byizza wala
magat reyaiok. Myert hogyi myindeneket
ewſmeer wala, ees nem wala zyiwkſeg ho-
gyi walakyi nekyi emberrewl byizonſagot ten
ne, mert ew twgya wala myi wolna az em-
berbe.

Harmadijk Capitulom.

Ala kegijg egij ember a Farijseusok kezzijl, kij nek Nicodemus wala neue, a sijdok kewzewt few. Ez iewe Iesushoz eijel, ees monda nekij. Rabbi, twgijok hogij Istentewl iewttel Mester, mert senkij nem tehetij ez chodakat mellijeket te teez, hanemha Isten lezen wele. Felele Iesus ees monda nekij. Bijzon bijzon mondom neked walakij nem zijletijk onnet felijl, nem lathattija istennek orzagat.

Zent kere meg lele napijã w lo Ewañ

Monda nekij Nicodemus. Mijmodon zij lethetijk ember mijkoron ween lezen? nẽde be mehete ismeg annijanak mehebe, ees zijlethetijke? Felele Iesus monda. Bijzon bijzon mondom teneked, walakij nem zijletijk wijztewl, ees zent lelektewl, be nem mehet Istennek orzagaba. Az mij testewl zijletewt, test az, Ees az mij zijletet lelektewl lelek. Ne chodallijad hogij azt mondam, hogij zijwkseg zijletnij nektek onnet felijl.

Az lelek a hol akarija lehel, ees az ew zawat hallod, de nem twdod honnet iewnek awagy howa ménnek. Azonkeppen wagyon mynden a ky lelektewl zyletewt.

Felele Nicodemus ees monda nekj. Mymodon lehetnek ezek? Monda Iesus nekj. Israel kewzewt Mester wagy, smeeg sem twdode ezeket? Byzon byzon mondom neked a myt twdok azt zollyuk, ees a myt latunk wallyuk, ees a my byzonsagonkat nem wezytek. Ha ez fewldy dolgot mondek nektek snem hyzytek, mymodon hyzy tekel ha ménnek dolgokat mondandok?

Ees sen ky fel nem megyen menorzag ba, hanem chak ky le zallot menorzagbol Embernek fya, ky ménnorzagba wagyon. Ees mykeppen Moyses fel magaztalta a ky gyot az pwztaba, azonkeppen zywseg embernek fyanak is fel magaztaltatny, hogy mynden walaky ew benne hyzen el ne wezen, de ewrewkke elyen.

Mert wgy zerette Isten ez wylagot, hogy az ew egyetlen egy fyat adna. Hogy mynden walaky ew benne hyzen, el ne wezen, hanem ewrewkke elyen. Mert nem bochatta Isten az ew fyat, hogy karhoztassa

ez wijlagot, de hogij ez wijlag meg tartaſſek ew altala. Valakij ew benne hijzen né karhoztatijk. A kij kegijg nem hijzen immaran karhoztatot, mert nem hijt Iſtennek egijetlen egij fijanak neuebe. Ez kegijg az karhoztatas, mert wijlagoſſag iewe ez wijlagra, ees az emberek inkab zeretek a ſetetſegeket hogij nem mijnt az wijlagoſſagot, mert az ew chelekedetijk gonoz wala. Mert mijnden kij gonozwl chelekedijk gij lelij a wijlagoſſagot, ees nem iew a wijlagoſſagra, hogij meg ne feddeſſenek az ew chelekedetij. A kij kegijg igaſſagot chelekedijk, a wijlagoſſagra iew, hogij nijlwan walok legijenek az ew tetemenij, hogij Iſtē altal tetetnek. vide v

Ennek wtanna iewe Ieſus ees az ew tanijtwanij ſijdoſagnak fewldere, ees ot lakijk wala welek, ees ot kereztel wala. Kereztel wala kegijg Ianoſijs Enonba ★ Salijm mellet, mert ot ſok wijzek walanak, el iewnek wala kegijg, ees meg kereztelkednek wala. Mert meeg Ianos nem wettetet wala a temleczbe. Az En magiſta ga/wijz Saliſm gijg w tas nen

Tamada kegijg Ianos tanijtwanij kewz zijl, a ſijdokkal wetekedes a meg tijztwlas

felewl. Ees iewenek Ianoſhoz ſmondanak nekÿ. Meſter, akÿ weled wala az Iordanon twl ees kÿrewl te bÿzonſagot tewl, am azÿs kereztel, ees mÿnd hozza mennek. Fele le Ianos ees monda. Nem wehet ember wa lamÿt, hanemha ménÿbewl adatÿk nekÿ. Tÿnnen magatok bÿzonſagok wattok ro la hogÿ meg mondottá mert nem een wa gÿok a Criſtus, hanem bochattattam ew elewtre. A kÿnek iegÿeſe wagÿon wewlegenÿ az, A wewlegennek barattÿa kegÿg az, kÿ aal ees halgattÿa ewtet, ees ewrewm mel ewrÿl a wewlegenÿ zawaert. Azert az een olÿan ewrewmem be tellÿeſedet. Ewnekÿ neuekednÿ kel, de ennekem kÿſſebÿlnewm.

A kÿ onnet felÿl iewt, mÿndenek nek ſe lette wagÿon, A kÿ kegÿg ez fewldbewl iewt, ez fewldÿ, ees ez fewldrewl zol. A kÿ menÿorzagbol iewt mÿndenek nek ſelette wagÿon, ees a mÿt latot ees hallot azt wal lÿa, ees az ew wallaſat ſenkÿ nem wezÿ. A kÿ az ew wallaſat wewtte, az meg mutatta hogÿ Iſten igaz legÿen. Mert a kÿt Iſten bochatot Iſtennek bezedet zollÿa. Annak az Iſten nem mertek zerÿnt agÿa az ew

lelket. Az attja zeretj a fijwt, ees mijndenetet kezebe adot nekj. Valakj a fijwba hj zen ewrewkke walo eletj wagjon, a kj ke gjg nem hjzj, nem laat az eletet, hanem Istennek haragja marad rajta. nota

Negijedijk Capitulom.

Ykoron kegjg meg ewsmere wr, hogj az Farisseusok meg hallottak wolna, hogj Iesus tewb tanjtwanjokat zerezne ees kereztelne hogj né mjnt Ianos(Iol lehet Iesus ewnnen maga nem kereztel wala hané az ew tanjtwanj.) El hagja Sjdosagot, ees mene ismeg Galileaba. Zjkseg wala kegjg altal mennj Samarian. Iewe azert Samarianak waraſaba, kj mondatjk Sjkarnak, az ewrewkseg mellet, melljet Iakob adot wala az ew fijanak Ioſefnek. Ot wala kegjg Iakobnak kwttja. Azert mjkoron Iesus meg farradot wolna az wton, ijl wala wgj ★ a kwtſelet. Vala kegjg olj mjnt hat hora. Gene. 4

Az az n farrado

Ees el iewe egÿ Samaritana azonÿallat hogÿ wÿzet merÿtene. Monda nekÿ Iesus Agÿ innom ennekem (mert az ew tanÿtwanÿ a waraſba mentenek wala hogÿ ennÿk walot wennenek) Monda azert nekÿ az a ſamaritana azonÿallat. Mÿkeppé keerz een tewlem innod ha te Sÿdo wagÿ, een kegÿg Samaritÿna? Nam nem kewzewſÿlnek a Sÿdok a Samaritanuſokkal? Felele Iesus ees monda nekÿ, Ha twdnad Iſtennek aÿandokat, ees kÿ legÿen az, kÿ neked azt mongÿa, agÿ innom ennekem, te kertel wolna ew tewle, ees adot wolna elew wÿzet neked. Monda nekÿ az azon Vram, Nÿnchen mÿwel merÿtened, a kwtÿs melÿ azert honnet wagÿon neked az elew wÿzet? Nemde nagÿob wagÿe te a mÿ attÿankal Iakobnak, kÿ atta nekewnk ez kwtat, ees ewmagaÿs ebbewl ÿt, az ew fiaÿs, ees barmaÿ?

Felele Iesus ees monda nekÿ. Mÿnden kÿ ez wÿzbe izÿk, iſmeg meg zomÿwhozÿk, de valakÿ a wÿzbe izÿk mellÿet een nekÿ adok, ewrewkke ſoha nem zomÿwhozÿk, hanem az a wÿz mellÿet een adok nekÿ, lezen ew benne folÿo wÿznek kwt-

feije, fel forro, az ewrewk eletre. Monda nekij az azzon. Vram, aad az wijzet enneke, hogij ne zomijwhozzam, ees ne iewijek tewbbe ide merijtenij. Monda nekij Iesus, Mennijel hijd kij az te ferijedet ees iewij ijde. Felele az azzon ees monda nekij. Nijn chen ferijem, Monda nekij Iesus. Iol mondad hogij nijnchen ferijed mert ewt ferijed wolt, ees a kij mastan wagijon nem te ferijed. Ezt igazan mondad.

Monda nekij az azzonijallat. Vram, latod hogij Proferta wagij te. A mij attijajnk ez hegijen imattanak, ees tij azt mongijatok hogij Ieruſalembe wagijon az helij hol imadnij kellijen. Monda nekij Iesus. Azonijallat hijgij ennekem, hogij el iewt az ora mij koron sem ez hegijen, sem Ieruſalembe ne imagijatok az attijat. Tij azt imagijatok mellijet nem twttok, de mij azt imagijwk a mijt twdonk, mert az idueſſeg ſijdoſagbol wagijon. De el iewt az ora ees mastan wagijon, hogij mijkoron az igaz imadok imagijak az attijat, lelelbe ees igaſſagba. Mert az attijajis olijan imadokat keres kijk ewtet imagijak. Lelek az Isten, ees azoknak kijk ewtet imagijak lelelbe ees igaſſagba

kel imadnijok, Mōda nekij az azonijallat.

Twdom hogij el iewendew az Messijas kij Cristusnak mondatijk. Azert mijkoron az i de iewend mijndeneket meg hijrdet ne kewnk. Monda nekij Iesus. Een wagijok kij te weled zolok. Ees legottan el iwtanak az ew tanijtwanij, ees chodallijak wala hogij az azzonnijal zolna. De egijk sem mere mondanij mijt kerdez, awagij mijt bezellez wele? El hagija azert az azon wedret, Ees el mene a warasba, ees monda ot az embereknek. Iewetekel, lassatok embert, kij ennekem meg mondot mijndeneket mel lijeket tewttem. Nemde aze Cristus? Kij menenek azert a warasbol, ees hozza iewenek.

Az idew kewzbe kerijk wala Iesust az ew tanijtwanij mondwā. Mester, egijel. De ew monda nekijk. Vagijon nekem ennij walo etkem, mellijet tij nem twttok. Mondanak azert a tanijtwanijok ewn kewztewk, hozot te walakij etket nekij kijt meg ennek? Mō da nekijk Iesus, Az een etkem az, hogij azt tegijem, a mijt akar az kij engemet bochatot, ees hogij el wegezzem az ew dolgat. Nemde tij mongijatoke, meeg harom hol

napok wannak, ees az aratas el iew? Ime mondom tijnektek, emellijetek fel zemeteket, ees lassatok az tartomanijokat, mert meg feijerijltenek Immar az aratasra, Ees a kij meg arattija iutalmat wezij. Ees gijht gijmelchewt az ewrewk eletre, hogij mijnd a kij wetij, smijnd a kij meg aratija, egijt ew rijllijenek. Mert ez igaz bezed, hogij mas a kij weet, ees mas a kij aratijs. Een el bochattalak tijkteket aratnij, hol tij nem mwnkalottatok, egijebek a kijk munkalottanak ees tij azoknak mwnkaijba mentetekbe.

Az warasbol kegijg sokan hijwnek ew benne a Samaritanusok kewzzijl, az azzonnak bijzonsag teuew bezedeijert, melij azt mongija wala hogij mijndeneket meg mō dot wolna nekij mellijeket tewt wolna. Mijkoron azert el iewttenek wolna a Samaritanusok, kerek ewtet hogij nalok maradna. Ees keet napon lewn ot. Ees sokkal tewbben hijwnek az ew bezedeijert. Ees mondnak wala az azzonnak. Immaran nē a te bezededert hijzewnk, hanem mij magonk halijwk ees twgijwk hogij ez e wijlagnak bijzon ijdwezijtewije a Cristus.

Annak wtanna kegijg keet nappal kij

mene onnet, Ees iewe Galileaba. Mert ewmiga Iesus meg walla. Hogij Profetanak hazaijaba tijztessege nem wolna. Mijkoron azert iewt wolna Galileaba fogadak ewtet a Galileabelijek. Mijert mijndeneket lattanak wala, kijk Ierusalembe lewttenek wala az innepnapokon, mert ewkijs fel mentenek wala, az innep napra. Iewe kegijg Iesus ismeg Kana Galileaba, hol az wijz borra lewt wala.

Wt nap tan hw- n eggije ik wasar pij E- an.

Ees wala egij kijralij ember kijnek fija beteg wala Kafernaumba. Ez mijkoron hallotta wolna hogij Iesus Sijdosagbol meg iewt wolna Galileaba, hozza mene ees kerij wala ewtet, hogij ala méne, ees meg gij ogijtana az ew fijat. Mert meg kezd wala halnij. Monda azert Iesus nekij. Ha ieleket ees chodatetelekет nem lattok, nem hijztek. Monda nekij az kijralij ember. Vram iere ala mijg meg hal az een fijam. Monda nekij Iesus. Ménijel ees az te fijad meg eel. Hijn az ember Iesus bezedenek mellijet mõda nekij, ees el megijen wala.

Mijkoron kegijg ala menne, zolgaij eleijbe iewenek, ees meg mondak nekij, mert az te fijad eel. Meg twdakozek azert twe-

lewk az orarol, mijkoron lewt wolna iobbā dolga. Ees mondanak. Tegnapon olijmijnt heet ora koron hagija el ewtet a hijdeg. Meg ewsmere azert az attija, hogij az ora lewt wolna az, melijbe mondotta wala ne kij Iesus, Az te fijad meg eel. Ees ew hijwn, smijnd az ew tellijes haza. Ez chodatetelt kegijg ismeg masodczor teue Iesus, mijkoron iewt wolna sijdosagbol Galileaba.

Ewtewdijk Capitulom.

EZeknek wtanna wala a Sijdoknak innepek napijok. Ees fel mene Iesus Ierusalembe. Vagijon kegijg Ierusalébe, hol az aldozot iwhoknak weret zoktak wala mosnij egij too, kijnek Sijdouul Bethesda neue. Melijnek ewt portikossa wala. Ezekbe fekzijk wala betegeknek sokasaga. Wakok Santak, meg azottak, warwan a wijznek fel indijtasat. Mert az angijal bijzonijos napokon le zal wala a tora, fel zawarija wala a wijzet, azert walakij a fel zawarasnak wtan

na elewzer mehet wala a wíjzbe, meg gíjo gíjwl wala akarmíj betegſegbewl. Vala kegíjg ot egíj nemíjnemíj ember, kíj harmíjcz níjolcz ezendeíjg tartatot wala betegſegbe. Ezt míjkoron latta wolna Ieſus hogíj ot fekíjnnek, ees meg ewſmerte wolna hogíj ſok ideíjg tartatot wolna betegſeg míjat, monda nekíj. Akarze meg gíjogíjwlníj? Fe lele nekíj a beteg, Vram níjnchen emberem kíj a toba bochaſſon engemet, míjkoron a wíjz meg zavartatíjk, hanem míjkoron een oda akarnek mennem, maas erí elewttem.

Monda kegíjg nekíj Ieſus, kelíjfel, wedfel agíjadat, ees iaaríjh. Ees míjndiaraſt meg wíjgazek az ember, ees fel weue agíjat ees iaar wala. Vala kegíjg az napon zombatnap. Mondnak wala azert a Sídok annak kíj meg wíjgazot wala. Zombat wagíjon, nem zabad agíjadat fel wenned. Felele nekíjk. A kíj engemet meg gíjogíjta a móda ennekem, wedfel agíjadat ees iaaríjh. Azert kerdek ewtet, kíjchoda az, az ember kíj monda teneked, wedfel agíjadat ees iaaríjh? Az kegíjg a kíj meg gíjogíjolt wala, nem twgíjá wala kíj wolna. Ieſus kegíjg el weue magat onnet míjert hogíj ſokalag waſa ot az helíjen.

Annak

Annak wtanna meg talala Iesus ewtet a templomba, ees monda nekij. Im meg wij gaztal, lassad hogij ennek wtanna ne wetkezzel. Hogij gonozban ne tewrtijnnijek dolgod. El mene az ember, ees meg hijrdete a sijdoknak hogij Iesus wolt wolna azkij ewtet meg gijogijtotta wolna. Ees ennekokaert wtanna walanak Iesusnak a sijdok, ees akarijak wala ewtet meg ewlnij, hogij ezekket zombaton mijelte wolna. Iesus kegijg felele nekijk. Az een attijam mijnd ez ideijg chelekedijk, enijs chelekedé. Azert a Sijdok annal inkab akarijak wala ewtet meg ewlnij, mijert hogij nem chak azombatot tewrte wolna meg, de meeg attijatijs Istennek mondotta wolna, magat Istenhez hasonlatossa teuen.

Felele azert Iesus ees monda nekijk. Bijzon bijzon mondom nektek, nem tehet a fijw walamijt ewmagtol, hanemha lattija attijat chelekednij. Mert walmijket az attija teend, wgijan azonokat tezij a fijwijs. Mert az attija zeretij a fijwt, ees meg mutattija nekij mijt ew tezen, ees meeg ennel nagijob chelekedetketijs mwtat nekij. Hogij tis chodallijatok. Ees mijkeppen az attija tel

Nota

tamaztÿa az halottakat ees meg eltetÿ, azonkeppen a fÿ vÿs, a kÿket akar meg el tet. Mert az attÿa senkÿt nem itel, de mÿn den iteletet a fÿwnak adot, hogÿ mÿnde nek tÿztellÿek a fÿat, mÿnt az attÿat tÿz telÿk. A kÿ nem tÿztelÿ a fÿat, az nem tÿz telÿ az attÿat, kÿ ewet bochatta.

Bÿzon bÿzon mondom nektek, walakÿ az een bezedemet halgatÿa, ees hÿzen ab ba kÿ engemet bochatot, ewrewkke eel. ees karhozatra nem iew, de az halalrol ele tre ment. Bÿzon bÿzon mondom nektek hogÿ el iew az ora, ees maſtan wagÿon mÿ koron a halottak hallÿak istennek fÿanak a Verû am Xpm zawat, ees a kÿk meg hallangÿak elnek. Mert mÿkent az attÿanak wagÿő eletÿ ewn nenmagaba, azonkeppé adot a fÿunak tÿs eletet lennÿ ewmagaba, ees iteleſnek ha talmatÿs nekÿ atta, mert embernek fÿa. Ne chodallÿatok ezt, mert iew olÿ ora, melÿbe mÿndenek kÿk a koporſokba wannak, hal lÿak az ew zawat, ees elew iewnek, a kÿk iot chelekettenek, fel tamadaſra az eletre, a kÿk kegÿg gonozt chelekettenek, karho zatnak fel tamadalara,

Nem tehetek een walamÿt eennmagam

tol. A mijnt hallok wgij itelek, ees az een iteletem igaz, mert nem keresem az een akaratomat, hanem annak akarattijat kij engemet bochatot, attijamet. Ha een bijzonsagot tennek magamrol, az een bijzonsagom igaz nem wolna. Vagijō maas kij een rolam bijzonijsagot tezen, ees twdom hogij igaz az ew bijzonsaga mellijet een felewlem tezen.

Tij, kij kijldetek Ianoshoz, azijs bijzonsagot tewn az igassagrol. De een nem embertewl wezek bijzonsagot, de ezt mondō azert, hogij tij iduezijllijetek. Az egew ees fenlew zewijtnek wala, tij kegijg chak ideijg akaratok wijgadnij az ew wijlaganal. De nekem bijzonsagom wagijon nagijob Ianos bijzonijsaganal. Mert az chelekedeteket mellijeket adot ennekem attijam, hogij el wegezzem ewket, (azokat mondom a chelekedeteket, mellijeket een tezek,) bijzonsagot teznek een rolam, hogij attijam bochatot engemet. Ees attijam kij engemet bochatot, ew tewt een rolam bijzonsagot. de az ew bezedet sem hallottatok soha, sem zijnijet nem lattatok. Ees az ew bezede na latok meg nem maradando. Mert a kijt ew

bochatot annak tÿ mÿnnÿaÿan né hÿzték.

Twdakozzatok meg az iraſokrol, mert tÿ wolnatok azok, kÿk lattatnatok, hogÿ ewrewkke walo elet wolna tÿ bennetek, ees wgÿan azon iraſok bÿzonſagot teznek een rolamÿs, de tÿ nem akartok een hozzam ie wnÿ hogÿ ewrewkke walo eletetek wolna. Dÿchewſeget emberektewl nem wezek, de meg ewſmertelek tÿteket hogÿ iſtennek ze retetÿ nÿnchen bennetek. Een iewttem az een attÿam neuebe, ees nem weztek engemet, ha mas iewend kegÿg az ew neuebe azt elew wezÿtek. Mÿkeppen hÿhettek tÿ kÿk egÿtek maſtok dÿchewſeget el wezÿtek? Ees az dÿchewſeget melÿ chak Iſtentewl zarmazÿk nem kereſÿtek?

Ne alÿchatok azt hogÿ een wadolando wolnek tÿkteket attÿamnal. Vagÿon kÿ wadollÿon Moÿſes, kÿbe tÿ remenſegteket wetettetek. Mert ha Moÿſesnek hÿttetek wolna, bÿzonÿawal nekemÿs hÿtetek wolna. Mert ew een rolam irt. Ha kegÿg az ew iraſanak nem hÿzték, mÿmodon hÿzték az een bezedemnek?

Hatodijk Capitulom.

Letare w
ſarnapij
Ewañ.

Zeknek wtanna mene Ieſus Galileaij tengeré twl, melij wagijon Tij beriades mellet. Ees ke wetij wala ewtet nagij ſokaſag, mert lattijak wala a choda tetele-ket mellijeket tezen wala azokon, kijk bete gek walanak. El mene azert Ieſus az hegij re, ees ot ijl wala az ew tanijtwanijual. Az hwſuet kegijg az ſijdoknak innepek napija kewzel wala.

Wr na
wran hw
zon neg
edijk w
ſarnapij
Ewañ.

Mijkoron kegijg Ieſus fel emelte wolna az ew zemeijt, ees latta wolna hogij nagij ſokaſag iewne ew hozza, monda Fijlepnek. Honnet wezewnk kenijeret hogij egijenek ezek? Ezt kegijg mongija wala keſertwen ewtet, mert ew twgija wala mijt teendew wolna.

Felele nekij Fijlep. Keet zaaz penz arra kenijer nem eleg ezeknek bator chak egij kijchijnt wenne mijndenij kijs. Monda nekij egij a tanijtwanijok kezzijl kijnek Andras

nÿtwanÿ hogÿ ezt zolna, ees Iesus wtan menenek. Hatra tekÿnte kegÿg Iesus ees la ta hogÿ ewtet kewetnek smonda nekÿk. Mÿt kereskek? Amazok mondanak, Rabi (kÿ Mesternek magyaraztatÿk) hol lakol? Monda nekÿk, iewetek el, ees lassatok meg El menenek, ees meg latak hol laknek ees az napon nala maradanak. Vala kegÿg olÿ mÿnt tÿz ora.

Andras kegÿg Sÿmon Peternek attÿafÿa, egÿk wala a keettew kewzzÿl kÿk hallot tak wala Ianostol. ees kewettek wala Iesust. Ez elewzewr meg talala attÿafÿat Sÿmōt ees monda nekÿ. Meg talaltwk az Messyast (melÿ Cristusnak magyarazztatÿk) Ees wÿ ue ewtet Iesushoz. Reÿa tekÿnte Iesus ees monda nekÿ. Te wagÿ a Sÿmon, Iona fÿa, te Czefasnak hÿ wattatol, melÿ kewnek magyarazztatÿk.

Maas napon kÿ akar wala mennÿ Galileaba, ees talala Fÿlepet, kÿnek mōda Iesus kewes engemet. Vala kegÿg Fÿlep Bethsaydabol Andrasnak ees Peternek waralabol walo, meg talala Fÿlep Nathanaelt, ees monda nekÿ. A kÿrewl Moÿses irt az tewruenbe ees az Profetak, meg talaltwk a

Iesust

Iesust Iosefnek fijat Nazarethbewl. Ees mõda nekij Nathanael. Nazarethbewl lehete walamij ijo? Monda nekij Fijlep. Iewel ees lasd meg.

Meg lata kegijg Iesus hogij Nathanael hozza iewne, smonda nekij. Ihon Israelnek igaz fija, kijbe alnakfag nijnchen. Monda nekij Nathanael. Honnet ewsmerel meg en gemet? Felele Iesus, ees monda nekij. Mijnek elewtte Fijlep tegedet hijna, mijkor a fijge fa alat walal latalak teged. Felele nekij Nathanael ees monda. Mester te wagije az Istennek fijat te wagije az Israelnek kijralijad? Felele Iesus ees mõda nekij. Mert meg mondã neked, hogij a fijgefa alat latlak wala tegedet, hijzed ezt: De meeg nagijobbakat lacz ezeknel. Ees mõda nekij. Bijzon bij zon mondõ nektek, latijatok az eget nijtwa ees Istennek angijalijt ala zallanij ees fel mẽ nij embernek fijanak feije felet.

Masodijk Capitulom.

Wijzkerezt vtan masod wasar napij Ewañ.

Es harmad napon menijegzewk leznek wala Kana Galileaba. Ees Iesus annija ot wala. El hij wattatek kegijg Iesusijs, ees az ew tanijtwanijs az menijegzewbe Ees a bor el fogijwan, monda Iesus annija ew nekij. Nijnchen borok. Ees monda nekij Iesus. Mij ennekem ees teneked rola azonijallat? nem iewt meeg el az een oram. Monda az ew annija a zolgaknak, walamijt mondand nektek azt tegijetek. Valanak kegijg ot haat kew wedrek ★ helijheztetwé a sijdoknak tijztwlasok zerijnt, mellijek be mijndenijkbe feet wala, keet awagij harom mertek.

★ Awagij kegijg mijnt nemelij ira ok mongijak korsok.

Monda nekijk Iesus. Tewlchetek meg a wedreket wijzzel. Ees meg tewltek ewket mijnd chordultijg. Ees monda Iesus. Merijchetek mastan benne, ees wijgijetek az naznagijnak, ees el wijuek. Mijhelijen kegijg meg kostola a naznagija wijzet melij borra

lewt wala, ees nem twgija wala honnet wolna, a zolgak kegijg twgijak wala, kijk az wijzet merijtettek wala, hijwa az wewlegent ees monda nekij. Mijnden ember ele wzer a ijo bort agija elew, ees mijkoron meg rezegijlnek, a melij alab walo. Te kegijg meg tartottad az ijo bort mijnd egijg.

Ezt, ez ew choda tetelij kewzzijl, leg elsewt, teue Iesus Kana Calileaba, ees meg ielente az ew dijchewseget. Ees hijnek ew bẽne az ew tanijtwanij. Ennek wtanna iewe ew, ees az ew annija, attijafijaij, ees tanijtwanij Kafernaumba, ees maradanak ot nẽsok napijglan.

Ees a sijdoknak hwsuetij kewzel wala. Ees fel mene Iesus Ierusalébe. Ees talala az tẽplõba kijk arulnanak ewkrewket ees iwhokat, ees Galambokat, ees pézwaltokat, kijk ot ijl nenek. Ees mijkorõ wstort chijnalt wolna az kewtelekbewl, mijnd kijwere ewket a templombol, az iwhokat ees az ewkrew ketijs, ees az penzwaltoknak penzeket el onta, ees aztalokat fel dewijte. Ees azoknak kijk az Galanbokat arwllijak wala monda. Vijgijetekel ezeket innet, ees ne tegijetek az een attijamnak hazat kereskedesnek haza-

Sator arepo tenet opera rotas
sit pulchra dumus tua quid inde

wa. Meg emlekezenek kegyg az ew tanyt
Psalm. 68 wanyj, mert irwan wagyjon. Az te hazadnak
bwzgosagos zeretetyj ewn meg engemet.

Felelenek nekyj a Syjdok ees mondanak
Myj ielt mutacz nekewnk hogyj ezeket myj
eled? Felele Iesus ees monda nekyjk. Bon-
chatok el ez templomot, ees harmad na-
pon fel emelem ewtet. Mondanak azert a
Syjdok. Negyjwenhat ezstendejg chynalta-
tot ez templom, ees te harom napon em
eled fel ewtet? De ew mongya wala az ew
teftenek templomarol. Azert myjkoron fel
tamadot wolna halottaybol, meg emle-
kezenek az ew tanyjtwanyj rola, hogyj ezt
mondotta wolna nekyjk, ees hyjwnek az iraf
nak, ees az bezednek mellyjet Iesus mon-
dot wala.

Myjkoron kegyg wolna Ieruſalembe
hwſuetbe az innep napon, ſokan hynek az
ew neuebe, Latwan a chodakat mellyjeket
tezen wala. Iesus kegyg nem byjzza wala
magat reyjaiok. Myjert hogyj myjndeneket
ewſmeer wala, ees nem wala zyjwkſeg ho-
gyj walakyj nekyj emberrewl byjzonſagot ten
ne, mert ew twgya wala myj wolna az em-
berbe.

Harmadijk Capitulom.

VAla kegijg egij ember a Farijseusok kezzijl, kij nek Nicodemus wala neue, a sijdok kewzewt few. Ez iewe Iesushoz eijel, ees monda nekij. Rabbi, twgijok hogij Istentewl iewttel Mester, mert senkij nem tehetij ez chodakat mellijeket te teez, hanemha Isten lezen wele. Felele Iesus ees monda nekij. Bijzon bijzon mondom neked walakij nem zijletijk onnet felijl, nem lathattija istennek orzagat.

Zent kere meg lele napijã w lo Ewañ

Monda nekij Nicodemus. Mijmodon zij lethetijk ember mijkoron ween lezen? nẽde be mehete ismeg annijanak mehebe, ees zijlethetijke? Felele Iesus monda. Bijzon bijzon mondom teneked, walakij nem zijletijk wijztewl, ees zent lelektewl, be nem mehet Istennek orzagaba. Az mij testewl zijletewt, test az, Ees az mij zijletet lelektewl lelek. Ne chodallijad hogij azt mondam, hogij zijwkseg zijletnij nektek onnet felijl.

Az lelek a hol akarja lehel, ees az ew zawat hallod, de nem twdod honnet iewnek awagy howa menjen. Azonkeppen wagyon minden a ky lelektewl zyletewt.

Felele Nicodemus ees monda nekj. Mynmodon lehetnek ezek? Monda Iesus nekj. Israel kewzewt Mester wagy, smeeg sem twdode ezeket? Bynzon bynzon mondom neked a myt twdok azt zollywk, ees a myt latwnk wallywk, ees a my bynzonsagonkat nem wezytek. Ha ez fewldy dolgot mondek nektek snem hyzytek, mynmodon hyzy tetel ha menyen dolgokat mondandok?

Ees sen ky fel nem megyen menyorzag ba, hanem chak ky le zallot menyorzagbol Embernek fya, ky menyorzagba wagyon. Ees mykeppen Moyses fel magaztalta a ky gyot az pwztaba, azonkeppen zywseg embernek fyanak fel magaztaltatny, hogy minden walak ew benne hyzen el ne wezen, de ewrewkke elyen.

Mert wgy zerette Isten ez wylagot, hogy az ew egyetlen egy fyat adna. Hogy minden walak ew benne hyzen, el ne wezen, hanem ewrewkke elyen. Mert nem bochatta Isten az ew fyat, hogy karhoztassa

ez wijlagot, de hogij ez wijlag meg tartas-
sek ew altala. Valakij ew benne hijzen né
karhoztatijk. A kij kegijg nem hijzen im- vide v
maran karhoztatot, mert nem hijt Istennek
egijetlen egij fijanak neuebe. Ez kegijg az
karhoztatas, mert wijlagossag iewe ez wij-
lagra, ees az emberek inkab zeretek a se-
tetsegeket hogij nem mijnt az wijlagossa-
got, mert az ew chelekedetijk gonoz wala.
Mert mijnden kij gonozwl chelekedijk gij
lelij a wijlagossagot, ees nem iew a wijla-
gossagra, hogij meg ne feddessenek az ew
chelekedetij. A kij kegijg igassagot chele-
kedijk, a wijlagossagra iew, hogij nijlwan
walok legijenek az ew tetemenij, hogij Isté
altal tetetnek.

Ennek wtanna iewe Iesus ees az ew ta-
nijtwanij sijdosagnak fewldere, ees ot la-
kijk wala welek, ees ot kereztel wala. Ke-
reztel wala kegijg Ianosijs Enonba ★ Sa-
lijm mellet, mert ot sok wijzek walanak, el
iewnek wala kegijg, ees meg kereztelked-
nek wala. Mert meeg Ianos nem wettetet
wala a temleczbe,

Az En
magija
ga/wijz
Salijm
gijg w
tas neu

Tamada kegijg Ianos tanijtwanij kewz
zijl, a sijdokkal wetekedes a meg tijztwlas

felewl. Ees iewenek Ianoſhoz ſmondanak nekÿ. Meſter, akÿ weled wala az Iordanon twl ees kÿrewl te bÿzonſagot tewl, am azÿs kereztel, ees mÿnd hozza mennek. Fele le Ianos ees monda. Nem wehet ember wa lamÿt, hanemha ménÿbewl adatÿk nekÿ. Tÿnnen magatok bÿzonſagok wattok ro la hogÿ meg mondottá mert nem een wa gÿok a Criſtus, hanem bochattattam ew elewtte. A kÿnek iegÿeſe wagÿon wewlegenÿ az, A wewlegennek barattÿa kegÿg az, kÿ aal ees halgattÿa ewtet, ees ewrewm mel ewrÿl a wewlegenÿ zawaert. Azert az een olÿan ewrewmem be tellÿeſedet. Ewnekÿ neuekednÿ kel, de ennekem kÿſſebÿlnewm.

A kÿ onnet felÿl iewt, mÿndenek nek felette wagÿon, A kÿ kegÿg ez fewldbewl iewt, ez fewldÿ, ees ez fewldrewl zol. A kÿ menÿorzagbol iewt mÿndenek nek felette wagÿon, ees a mÿt latot ees hallot azt wal lÿa, ees az ew wallaſat senkÿ nem wezÿ. A kÿ az ew wallaſat wewtte, az meg mutatta hogÿ Iſten igaz legÿen. Mert a kÿt Iſten bochatot Iſtennek bezedet zollÿa. Annak az Iſten nem mertek zerÿnt agÿa az ew

lelket. Az attija zeretij a fijwt, ees mijndenekket kezebe adot nekij. Valakij a fijwba hij zen ewrewkke walo eletij wagijon, a kij kegijg nem hijzij, nem laat az eletet, hanem Istennek haragija marad raita. nota

Negijedijk Capitulom.

Ykoron kegijg meg ewsmere wr, hogij az Fariseusok meg hallottak wolna, hogij Iesus tewb tanijtwanijokat zerezne ees kereztelne hogij né mijnt Ianos(Iol lehet Iesus ewnnen maga nem kereztel wala hané az ew tanijtwanij.) El hagija Sijdosagot, ees mene ismeg Galileaba. Zijkseg wala kegijg altal mennij Samarian. Iewe azert Samarianak waraſaba, kij mondatijk Sijkar nak, az ewrewkseg mellet, mellijet Iakob adot wala az ew fijanak Ioſefnek. Ot wala kegijg Iakobnak kwttija. Azert mijkoron Iesus meg farradot wolna az wron, ijl wala wgij ★ a kwtfelet. Vala kegijg olij mijnt hat hora. Gene. 4

Az az n farradv

Ees el iewe egÿ Samaritana azonÿallat hogÿ wÿzet merÿtene. Monda nekÿ Iesus Agÿ innom ennekem (mert az ew tanÿtwanÿ a waraſba mentenek wala hogÿ ennÿk walot wennenek) Monda azert nekÿ az a ſamaritana azonÿallat. Mÿkeppé keerz een tewlem innod ha te Sÿdo wagÿ, een kegÿg Samaritÿna? Nam nem kewzewſÿlnek a Sÿdok a Samaritanuſokkal? Felele Iesus ees monda nekÿ, Ha twdnad Iſtennek ajandokat, ees kÿ legÿen az, kÿ neked azt mongÿa, agÿ innom ennekem, te kertel wolna ew tewle, ees adot wolna elew wÿzet neked. Monda nekÿ az azon Vram, Nÿnchen mÿwel merÿtened, a kwtÿs melÿ azert honnet wagÿon neked az elew wÿzet? Nemde nagÿob wagÿe te a mÿ attÿankal Iakobnak, kÿ atta nekewnk ez kwtat, ees ewmagaÿs ebbewl ÿt, az ew fiaÿs, ees barmaÿ?

Felele Iesus ees monda nekÿ. Mÿnden kÿ ez wÿzbe izÿk, ismeg meg zomÿwhozÿk, de valakÿ a wÿzbe izÿk mellÿet een nekÿ adok, ewrewkke ſoha nem zomÿwhozÿk, hanem az a wÿz mellÿet een adok nekÿ, lezen ew benne folÿo wÿznek kwt-

feije, fel forro, az ewrewk eletre. Monda nekij az azzon. Vram, aad az wijzet enneké, hogij ne zomijwhozzam, ees ne iewijek tewbbe ide merijtenij. Monda nekij Iesus, Mennijel hijd kij az te ferijedet ees iewij ijde. Felele az azzon ees monda nekij. Nijnchen ferijem, Monda nekij Iesus. Iol mondad hogij nijnchen ferijed mert ewt ferijed wolt, ees a kij mastan wagijon nem te ferijed. Ezt igazan mondad.

Monda nekij az azzonijallat. Vram, latō hogij Profeta wagij te. A mij attijaijnk ez hegijen imattanak, ees tij azt mongijatok hogij Ierusalembe wagijon az helij hol im adnij kellijen. Monda nekij Iesus. Azonijallat hijgij ennekem, hogij el iewt az ora mijkoron sem ez hegijen, sem Ierusalembe nē imagijatok az attijat. Tij azt imagijatok mellijet nem twttok, de mij azt imagijwk a mijt twdonk, mert az iduesseg sijdosagbol wagijon. De el iewt az ora ees mastan wagijon, hogij mijkoron az igaz imadok imagijak az attijat, lelekbe ees igassagba. Mert az attijaijs olijan imadokat keres kijk ewtet imagijak. Lelek az isten, ees azoknak kijk ewtet imagijak lelekbe ees igassagba

kel imadnijok, Mōda nekij az azonijallat.

Twdom hogij el iewendew az Messijas kij Cristusnak mondatijk. Azert mijkoron az i de iewend mijndeneket meg hijrdet ne kewnk. Monda nekij Iesus. Een wagijok kij te weled zolok. Ees legottan el iwtanak az ew tanijtwanij, ees chodallijak wala hogij az azzonnijal zolna. De egijk sem mere mondanij mijt kerdez, awagij mijt bezellez wele? El hagija azert az azon wedret, Ees el mene a warasba, ees monda ot az embereknek. Iewetekel, lassatok embert, kij ennekem meg mondot mijndeneket mellijeket tewttem. Nemde aze Cristus? Kij menenek azert a warasbol, ees hozza iewenek.

Az idew kewzbe kerijk wala Iesust az ew tanijtwanij mondwā. Mester, egijel. De ew monda nekijk. Vagijon nekem ennij walo etkem, mellijet tij nem twttok. Mondanak azert a tanijtwanijok ewn kewztewk, hozot te walakij etket nekij kijt meg ennek? Mōda nekijk Iesus, Az een etkem az, hogij azt tegijem, a mijt akar az kij engemet bochatot, ees hogij el wegezzem az ew dolgat. Nemde tij mongijatoke, meeg harom hol

napok wannak, ees az aratas el iew? Ime mondom tijnektek, emellijetek fel zemeteket, ees lassatok az tartomanijokat, mert meg feijerijltenek Immar az aratasra, Ees a kij meg arattija iutalmat wezij. Ees gijht gijmelchewt az ewrewk eletre, hogij mijnd a kij wetij, smijnd a kij meg aratija, egijt ew rijllijenek. Mert ez igaz bezed, hogij mas a kij weet, ees mas a kij aratijs. Een el bochattalak tijkteket aratnij, hol tij nem mwnkalottatok, egijebek a kijk munkalottanak ees tij azoknak mwnkaijba mentetekbe.

Az warasbol kegijg sokan hijwnek ew benne a Samaritanusok kewzzijl, az azzonnak bijzonsag teuew bezedeijert, melij azt mongija wala hogij mijndeneket meg mō dot wolna nekij mellijeket tewt wolna. Mijkoron azert el iewttenek wolna a Samaritanusok, kerek ewtet hogij nalok maradna. Ees keet napon lewn ot. Ees sokkal tewbben hijwnek az ew bezedeijert. Ees mondnak wala az azzonnak. Immaran nē a te bezededert hijzewnk, hanem mij magonk halijwk ees twgijwk hogij ez e wijlagnak bijzon ijdwezijtewije a Cristus.

Annak wtanna kegijg keet nappal kij

mene onnet, Ees iewe Galileaba. Mert ewmiga Iesus meg walla. Hogij Profetanak hazaijaba tijztessege nem wolna. Mijkoron azert iewt wolna Galileaba fogadak ewtet a Galileabelijek. Mijert mijndeneket lattanak wala, kijk Ierusalembe lewttenek wala az innepnapokon, mert ewkijs fel mentenek wala, az innep napra. Iewe kegijg Iesus ismeg Kana Galileaba, hol az wijz borra lewt wala.

Wt nap tan hw- n eggije ik wasar pij E- an.

Ees wala egij kijralij ember kijnek fija beteg wala Kafernaumba. Ez mijkoron hallotta wolna hogij Iesus Sijdosagbol meg iewt wolna Galileaba, hozza mene ees kerij wala ewtet, hogij ala mēne, ees meg gij ogijtana az ew fijat. Mert meg kezd wala halnij. Monda azert Iesus nekij. Ha ieleket ees chodatetelek et nem lattok, nem hijztek. Monda nekij az kijralij ember. Vram iere ala mijg meg hal az een fijam. Monda nekij Iesus. Ménijel ees az te fijad meg eel. Hijn az ember Iesus bezedenek mellijet mōda nekij, ees el megijen wala.

Mijkoron kegijg ala menne, zolgaij eleij be iewenek, ees meg mondak nekij, mert az te fijad eel. Meg twdakozek azert twe-

lewk az orarol, mijkoron lewt wolna iobbā dolga. Ees mondanak. Tegnapon olijmijnt heet ora koron hagija el ewtet a hijdeg. Meg ewsmere azert az attija, hogij az ora lewt wolna az, melijbe mondotta wala ne kij Iesus, Az te fijad meg eel. Ees ew hijwn, smijnd az ew tellijes haza. Ez chodatetelt kegijg ismeg masodczor teue Iesus, mijkoron iewt wolna sijdosagbol Galileaba.

Ewtewdijk Capitulom.

EZeknek wtanna wala a Sijdoknak innepek napijok. Ees fel mene Iesus Ierusalembe. Vagijon kegijg Ierusalébe, hol az aldozot iwhoknak weret zoktak wala mosnij egij too, kijnek Sijdouul Bethesda neue. Melijnek ewt portikossa wala. Ezekbe fekzijk wala betegeknek sokasaga. Wakok Santak, meg azottak, warwan a wijznek fel indijtasat. Mert az angijal bijzonijos napokon le zal wala a tora, fel zawarija wala a wijzet, azert walakij a fel zawarasnak wtan

na elewzer mehet wala a wíjzbe, meg gíjo
gíjwl wala akarmíj betegſegbewl. Vala kę-
gíjg ot egíj nemíjnemíj ember, kíj harmíjcz
níjolcz ezendeíjg tartatot wala betegſeg-
be. Ezt míjkoron latta wolna Ieſus hogíj ot-
fekíjnnek, ees meg ewſmerte wolna hogíj
ſok ideíjg tartatot wolna betegſeg míjat,
monda nekíj. Akarze meg gíjogíjwlníj? Fe
lele nekíj a beteg, Vram níjnchen emberem
kíj a toba bochaſſon engemet, míjkoron a
wíjz meg zavartatíjk, hanem míjkoron een
oda akarnek mennem, maas erí elewttem.

Monda kegíjg nekíj Ieſus, kelíjfel, wed-
fel agíjadat, ees iaaríjh. Ees míjndiaraſt
meg wíjgazek az ember, ees fel weue agíj-
at ees iaar wala. Vala kegíjg az napon zom
batnap. Mondnak wala azert a Sídok an-
nak kíj meg wíjgazot wala. Zombat wagíj-
on, nem zabad agíjadat fel wenned. Felele
nekíjk. A kíj engemet meg gíjogíjta a mó-
da ennekem, wedfel agíjadat ees iaaríjh.
Azert kerdek ewtet, kíjchoda az, az ember
kíj monda teneked, wedfel agíjadat ees ia-
aríjh? Az kegíjg a kíj meg gíjogíjolt wala,
nem twgíjá wala kíj wolna. Ieſus kegíjg el
weue magat onnet míjert hogíj ſokalag wa
ſa ot az helíjen.

Annak

Annak wtanna meg talala Iesus ewtet a templomba, ees monda nekij. Im meg wij gaztal, lassad hogij ennek wtanna ne wetkezzel. Hogij gonozban ne tewrtijnnijek dolgod. El mene az ember, ees meg hijrdete a sijdoknak hogij Iesus wolt wolna azkij ewtet meg gijogijtotta wolna. Ees ennekokaert wtanna walanak Iesusnak a sijdok, ees akarijak wala ewtet meg ewlnij, hogij ezekет zombaton mijelte wolna. Iesus kegijg felele nekijk. Az een attijam mijnd ez ideig chelekedijk, enijs chelekedē. Azert a Sijdok annal inkab akarijak wala ewtet meg ewlnij, mijert hogij nem chak azombatot tewrte wolna meg, de meeg attijatijs Istennek mondotta wolna, magat Istenhez hasonlatossa teuen.

Felele azert Iesus ees monda nekijk. Bijzon bijzon mondom nektek, nem tehet a fijw walamijt ewmagtol, hanemha lattija attijat chelekednij. Mert walmijket az attija teend, wgijan azonokat tezij a fijwijs. Mert az attija zeretij a fijwt, ees meg mutattija nekij mijt ew tezen, ees meeg ennel nagijob chelekedeteketijs mwtat nekij. Hogij tik chodallijatok. Ees mijkeppen az attija kel

tamaztija az halottakat ees meg eltetij, azonkeppen a fij vijs, a kijket a kar meg el tet. Mert az attija senkijt nem itel, de mijn den iteletet a fijwnak adot, hogij mijndenek tijztellijek a fijat, mijnt az attijat tijztelijk. A kij nem tijztelij a fijat, az nem tijztelij az attijat, kij ewtet bochatta.

Bijzon bijzon mondom nektek, walakij az een bezedemet halgatija, ees hijzen abba kij engemet bochatot, ewrewkke eel, ees karhozatra nem iew, de az halalrol eletre ment. Bijzon bijzon mondom nektek hogij el iew az ora, ees mastan wagijon mij koron a halottak hallijak istennek fijanak zawat, ees a kijk meg hallangijak elnek. Mert mijkent az attijanak wagijō eletij ewn nenmagaba, azonkeppé adot a fijunakijs eletet lennij ewmagaba, ees itelesnek hatalmatijs nekij atta, mert embernek fija. Ne chodallijatokezt, mert iew olij ora, melijbe mijndenek kijk a koporsokba wannak, hallijak az ew zawat, ees elew iewnek, a kijk iot chelekettenek, fel tamadasra az eletre, a kijk kegijg gonozt chelekettenek, karhozatnak fel tamadalara,

Nem tehetek een walamijt eenmagam

tol. A mijnt hallok wgij itelek, ees az een iteletem igaz, mert nem keresem az een akaratomat, hanem annak akarattijat kij engemet bochatot, attijamet. Ha een bijzonsagot tennek magamrol, az een bijzonsagom igaz nem wolna. Vagijó maas kij een rolam bijzonijsagot tezen, ees twdom hogij igaz az ew bijzonsaga mellijet een felewlem tezen.

Tij, kij kijldetek Ianoshoz, azijs bijzonsagot tewn az igassagrol. De een nem embertewl wezek bijzonsagot, de ezt mondó azert, hogij tij iduezijllijetek. Az egew ees fenlew zewijtnek wala, tij kegijg chak ideijg akaratok wijgadnij az ew wijlaganal. De nekem bijzonsagom wagijon nagijob Ianos bijzonijsaganal. Mert az chelekedeteket mellijeket adot ennekem attijam, hogij el wegezzem ewket, (azokat mondom a chelekedeteket, mellijeket een tezek,) bijzonsagot teznek een rolam, hogij attijam bochatot engemet. Ees attijam kij engemet bochatot, ew tewt een rolam bijzonsagot. de az ew bezedet sem hallottatok soha, sem zijnijet nem lattatok. Ees az ew bezede na latok meg nem maradando. Mert a kijt ew

bochatot annak tÿ mÿnnÿaÿan né hÿzték.

Twdakozzatok meg az iraſokrol, mert tÿ wolnatok azok, kÿk lattatnatok, hogÿ ewrewkke walo elet wolna tÿ bennetek, ees wgÿan azon iraſok bÿzonſagot teznek een rolamÿs, de tÿ nem akartok een hozzam ie wnÿ hogÿ ewrewkke walo eletetek wolna. Dÿchewſeget emberektewl nem wezek, de meg ewſmertelek tÿteket hogÿ iſtennek ze retetÿ nÿnchen bennetek. Een iewttem az een attÿam neuebe, ees nem weztek engemet, ha mas iewend kegÿg az ew neuebe azt elew wezÿtek. Mÿkeppen hÿhettek tÿ kÿk egÿtek maſtok dÿchewſeget el wezÿtek? Ees az dÿchewſeget melÿ chak Iſtentewl zarmazÿk nem kereſÿtek?

Ne alÿchatok azt hogÿ een wadolando wolnek tÿkteket attÿamnal. Vagÿon kÿ wadollÿon Moÿſes, kÿbe tÿ remenſegteket wetettetek. Mert ha Moÿſeſnek hÿttetek wolna, bÿzonÿawal nekemÿs hÿtetek wolna. Mert ew een rolam irt. Ha kegÿg az ew iraſanak nem hÿzték, mÿmodon hÿzték az een bezedemnek?

Hatodijk Capitulom.

Letare w
ſarnapij
Ewañ.

Zeknek wtanna mene Ieſus Galileaij tengeré twl, melij wagijon Tij beriades mellet. Ees ke wetij wala ewtet nagij ſokaſag, mert lattijak wala a choda tetele-ket mellijeket tezen wala azokon, kijk bete gek walanak. El mene azert Ieſus az hegij re, ees ot ijl wala az ew tanijtwanijual. Az hwſuet kegijg az ſijdoknak innepek napija kewzel wala.

Wr na
wran hw
zon neg
edijk w
ſarnapij
Ewañ.

Mijkoron kegijg Ieſus fel emelte wolna az ew zemeijt, ees latta wolna hogij nagij ſokaſag iewne ew hozza, monda Fijlepnek. Honnet wezewnk kenijeret hogij egijenek ezek? Ezt kegijg mongija wala keſertwen ewtet, mert ew twgija wala mijt teendew wolna.

Felele nekij Fijlep. Keet zaaz penz arra kenijer nem eleg ezeknek bator chak egij kijchijnt wenne mijndenij kijs. Monda nekij egij a tanijtwanijok kezzijl kijnek Andras

wala neue, Simon peternek attjafija. Vagjon ijtegij gjermek kijnel ewt arpa kenjer wagjon, ees keet hal, de mjchoda az ennij neep kewzet. Monda azert Iesus ilteſſetekle az embereket. Vala kegjg ot az helijen ſok zena. Le ilenek azert ferjjak zá zerijnt olij mijnt ewt ezeren. Veue azert Ieſus az kenjereket, ees mjkoron halat adot wolna oztogata az ew tanijtwanijnak, a ranijtuanjok kegjg a letelepetteknek. Azon modon az halakbolijs annijt, a menijt akarnak wala.

Mijnek wtanna kegjg meg elegedenek monda az ew tanijwanijnak. Zegjetekfel a kijk meg marattanak az eſewlekeket, hogij el ne wezzenek. Fel zedek azert, ees meg tewltenek tijzenkeet kofart az eſewlekewk bewl. Az ewt arpa kenjerbewl ees a keet halbol mellijek meg marattanak wala azok tol kijk ewttenek wala. Azert az emberek mjkoron lattak wolna a chodat mellijer Ieſus tewn, mondnak wala. Mert ez az igaz Profeta kij el iewendew ez wijlagra. Mjkoron azert meg ewſmerte wolna Ieſus hogij el iewnenek, ees el ragadnak ewtet hogij kijralija tennek, el futa ijſmeg a hegjre ewnnenmaga.

Hogij kegijg eſtwe lewn az ew tanijtwa
nij a tengerre zallanak, ees mijkoron hajo
ba mentenek wolna, altal kelek a tengert
ees menenek Kafarnaumba. Immar kegijg
ſetetſegek walanak, ees meeg ſeem iewt
wala Ieſus hozzajok. A tenger kegijg (nagij
zeel ſuwan) fel fwalkodijk wala. Mijkoron
kegijg Immaran cuezteneк wolna hwzon-
ewt awagij harmijcz melij fewldet ★ La-
tak Ieſuſt hogij a tengeren iarna, ees az haij
ohoz kewzelgetne, meg felemlenek. de ew
monda nekijk. Een wagijok ne fellijetek.
Akarak azert ewtet a hajoba wennij, de a
hajo mijndiaraſt a fewldhez iwta, a melij-
te mennek wala.

Maſod napon kegijg a ſereg melij aal
wala az tengeren twl. hogij meg lata, mert
egijeb hajo nem wolna ot, hanem chak
az egij, melijbe az ew tanijtwanij be men-
tenek wala, ees hogij ieſus az ew tanijtwa-
nijwal egijwt nem ment wolna a hajoba
hanem hogij az ew tanijtwanij chak ewma
gok mentenek wolna el, (iewenek mas
hajoch kakijs Tijberiadeſbewl oda a helij-
re, hol a kenijeret ewttek wala mijnek wtā
na wr halat adot wolna) Mijkoron azert

Ez il
melij f
drewl i
wagijō
kewnij
lēzent
kachna
x4. Ca

latta wolna a sereg hogij Iesus nem wolna ot, sem az ew tanijtwanij, Ewkijs a hajochkakba be menenek, ees iewenek Kafarnaumba, kereswen Iesust.

Ees mijkoron meg talaltak wolna ewtet a tengeren twl. Mondanak nekij. Mester mijkoron iewttel ide? Felele nekijk Iesus ees monda, Bijzon bijzon mondō nek tek kerestek engemet, nem azert hogij a chodakat lattatok, hanem hogij ewttetek a kenijerekbewl, ees meg elegettetek. Chelekegijetek, nem etket kij el weez, de kij meg marad az ewrewk eletre, mijllijet embernek fija aad nektek. Mert ezt az attija Isten meg ieczette.

Mondanak azert nekij. Mijt tegijewnk hogij istennek chelekedetijt chelekedijwk? Felele Iesus ees monda nekijk. Ez az istennek chelekedetij hogij hijgijetek abba kijt ew bochatot. Mōdanak azert nekij. Mijchoda ielt teez te azert hogij lasswk ees hijgijewnk neked? mijt mijelkedel? A mij attijaijnk mennat ewttek a pwztaba, mijkeppē
Ilm. 77 meg wagijon irwan. Kenijeret menijorzag
Ioi. 16. bol ada nekijk ennijk. Monda azert nekijk Iesus. Nem moijses adot nektek kenijeret

mennijorzagbol, de az een attijam aad nek tek igaz kenijeret ménijorzagbol. Mert isté nek kenijre az, kij ménijorzagbol zallot le, ees ez wijlagnak eletet aad.

Mondanak azert nekij. Vram mijnden koron azt a kenijeret agijad mijnekewnk. Monda azert nekijk Iesus. Een wagijok az eletnek kenijere. A kij een hozzam iew né ehezijk, ees az kij een bennem hijzen nem zomijwhozijk soha, De meg mondam nek tek hogij lattatokengemet de nem hijztek. Mijnden walakijt attijam nekem aad een hozzam iew, ees azt a kij een hozzam iewend, kij nem wetem. mert le zallottam mé nijorzagbol, hogij tegijem nem mijt een akarok, de azt, a mijt akar az, kij engemet bochatot. mert ez annak akarattija kij engemet bochatot attijamnak, hogij walamijt el ne wezessek mijnd azokbol kijket ennekem adot. De fel tamazzam azokat az wtolso napon. Ez kegijg annak akarattija kij engemet bachatot, hogij mijnden walakij latija a fijat, ees hijzen ew benne ewrewkke walo eletij legijen, ees een fel tamaztom ewtet az wtolso napon.

Nota ob edes bijoni 7

Zwgodnak wala kegijg a sijdok arrol,

hogij azt monta wala, een wagijok az kenij
Vera locutio er kij ménijorzagbol le zallottá. Ees mond
nak wala. Nemde eze a Iesus, Iosefnek fija?
Kijnek mij mijnd attijat annijat ewsmerij-
wk? Mijmodon mongija azert, mennij-
orzagbol zallottam le? Felele Iesus azert
ees monda nekijk. Ne zwgogijatok tijnné
kewztetek. Senkij nem iewhet een hozzam
hanemha attijam kij engemet bochatot
wonangija azt, ees een fel tamaztom ewtet
Isai. 45. az wtolso napon. Irwa wagijon a Profetak-
nal. Ees leznek mijnnijaijan tanijtattak isté
tewl. Mijnden azert kij hallotta attijamtol
ees meg tanulta, een hozzam iew. Nem ho
gij az attijat walakij latta wolna, hanem
chak az kij Istentewl wagijon, az latta az
attijat.

Bijzon bijzon mondom nektek, walakij
Exodi. 16. een bennem hijzen, ewrewkke eel. Een wa-
gijok amaz elew kenijer. A tij attijatok mé
nat ewnek a pwztaba, ees meg hallanak.
Nota Ihon wagijon a kenijer kij menijorzagbol
zallot le, hogij walakij ew benné ezijk meg
ne halijon. Een wagijok az elew kenijer, kij
mánijorzagbol zallottam le. Valakij ez ke-
nijerbe ezijk ewrewkke el, Ees az kenijer

mellijet een adok, az een testem ez wij-
lagnak eletijert.

Vetekednek wala azert ewn kewztek az
sijdok mondwan. Mijkeppen adhattija ez
nekewnk az ew testet meg ennewnk? Mon
da azert nekijk Iesus. Bijzon bijzon mon-
dom nektek, hogijha né eendijtek ember-
nek fijanak testet, ees az ew weret nem iz-
zatok, nem lezen elet tijbennetek. A kij ezij
az een testemet, ees izza az een weremet,
ewrewkke el, ees een fel tamaztom ewtet
az wtolso napon.

Mert az een testem igaz etek, ees az een Wr napi
werem igaz ital. A kij ezij az een testemet, walo Ew
ees izza az een weremet, een bennem lako
zijk ees een ew benne. Mijkeppen bocha-
tot engemet az een elew attijam, ees een
elek attijamert, azonmodon kij engemet
ezen eel, ewijs een jerettem. Ihon wagijon vide
a kenijer kij mennijorzagbol zallot le, Né
mijkeppen a tij attijatok ewnek mennat
ees meg halanak. Valakij ez kenijeret ezij
mijnd ewrewkke eel.

Ezeket monda Iesus a sinagogaba mij
koron Kafarnaúba tanijtana. Sokak azert
az ew tanijtwanij kezzijl kijk ezt hallottak

wala mondanak. Kemenj ez bezed. Kj hal gathattja ewtet. Twdwan kegjg ezt Iesus ewmagaba, hogj zwgodnanak errewl az ew tanjtwanj möda nekjk. Ez bante meg tjkteket? Mj lezen azert ha latangjatok embernek fjat fel menewt hol eleb wala? A lelek az, kj eletet aad, a test semmjt nē haznal. Ez bezedek melljeket een zolok nektek, lelek ees elet. De wannak nemelljek kezjletek kjk nem hjzjk, Mert elejtjwl fogwa meg ewsmerte wala Iesus kjk wolnanak a nem hjwewk, ees kj wol na ewtet el arwlando. Ees mond wala. Azokaert meg mondam nektek, hogj senkj nem iewhet een hozzam hanemha az een attjamtol adatjk nekj.

Az idewtjl fogwa sokan az ew tanjtwanj kezzjl fogjatkozanak meg tewle, ewtet el hagjwan towabba kegjg wele nem iarnak wala. Monda azert Iesus a tjzenkette wnek. Nemde tjs el akartotke mennj? Felele nekj Simon Peter ees monda. Vram kjhez mennenk? Ewrewkke walo eletnek bezede wagjō nalad, ees mj hjzzjwk ees meg ewsmertjwk hogj te wagj a Criftus az elew Istennek fja. Felele Iesus. Nemde

een walaztalake tijteket tijzenketten, ees egij kezzijletek ewrdewg? Mongija wala ke gijg ezt Iudasrol Sijmon Iskariotes fijarol. Mert ez ewtet el arwlando wala noha egij wolna az tijzenkettew kezzijl.

Hetedijk Capitulom.

EZeknek wtanna Iesus iaar wala Galileaba. mert nem akar wala sij dosagba iarnij, mert a Sijdok meg akarijak wa la ewtet ewlnij. El kew zelget wala kegijg a sij-doknak innepek napijok kij mondatijk haij lakok fel chijnalasa. ★ Mondanak azert nekij az ew attijafijaij. Eregijel innet, ees me nij sijdosagba, hogij lassak a te tanijtwanij dijs az chodakat mellijeket teez. Mert bij-zonijawal, senkij nem zokot effele choda-kat tijtkon mijelnij hanem azt akarija ho-gij nijlwā legijē. Ha ezeket mijeled, ielench meg magadat ez wijlagnak. Mert meeg az ew attijafijaij sem hijznek wala ew benne.

Monda azert nekijk Iesus. Az een idewm

Ez innep
nijolcz n
pijg zew
agbol ch
nalt ha
lakba la
wā illet
Annak e
lekezetij
hogij az
ew eleijk
pwztal
lakoztai

meeg el né iewt, de az tij idewtewk mijndenkorō kezzen wagijon. Nem gijlelhet tij teket ez wijlag. De engemet gijlewl. Mert een bijzonsagot tezek roia, hogij az ew chelekedetij gonozok. Mennijetek fel tij ez innep napra, een meeg fel nem megijek, ez innepre, mert az een idewm meeg be nem tewlt. Ezt kegijg mijkoron meg mondotta wolna nekijk, marada Galileaba Hogij kegijg fel menenek az ew attijafijaij tehat ewijs fel mene az innepre, nem nijlwan de olij mijnt tijtkon. A sijdok azert keresijk wala az innepen, ees mondnak wala. Hol wagijon amaz? Ees sok zwgodas wala ew felewle a sereg kewzewt. Mert nemellijek azt mongijak wala hogij io wolna, nekiijk kegijg azt hogij nem, de el hijtetne a sereget. De senkij nem zol wala nijlwan felewle a sijdoktol walo feltebe.

Mijkoron kegijg immaran az innepnek fele el mwlt wolna, fel mene Iesus a templomba ees tanijt wala. Ees chodalkoznak wala a sijdok mondwan. Hogij twd ez irast ha nem tanulta? Felele Iesus ees monda. Az een twdomanijom nem enijm, hanem aze kij engemet bochatot. A kij az ew

akaratijanak akar engednij, meg ewsmerij az een twdomanijomat ha Istentewl wagijon, awagij een, émagamtol zolok. A kij ewmagatol zolaz ew twlajidon dijchewse get kereslij. De a kij annak dijchewseget kereslij kij ewtet bochatta, ez az igaz, ees hamijssag ew benne nijnchen.

Nemde Mojses adae nektek a tewruét ees nam egijtek sem tartija meg tetemény el azt: Mijre kerestek engemet meg ewlnij. Felele a sereg ees monda. Ewrdewg wagijon benned, kij keres teged meg ewlnijt? Felele Jesus ees monda nekijk. Egij chodat tewttè, ees mijnnijajan chodallijatok. Annakokaert Mojses adot nektek kernijl meteleszt nem hogij Mojsestewl wolt wolna, de mert a regi attijaktol. Ees nam zomba ton kernijl meteljtek az embert. Ha ember zombaton kernijl meteleszt wezen mijuel hogij meg ne zegesselk Mojses tewrue nije, mijert bozzonkottok een reijam ha egij egez embert gijogijtottam meg zombaton? Ne itellijetek zijnij zerijnt, hanem igaz itelettel itellijetek. Mondnak wala kegijg nemellijek az Jerusalembelijek kezzijl. Nemde eze a kijt kereslnek meg ewlnij? Ees

ime nijlwan zol, ees semmijt nem mondnak nekij. Nemde bijzonnijal meg twttake az feijedelmek hogij ez az bijzō Cristus? De ezt ewsmerijwk honnet walo. A Cristus kegijg mijkoron el iew senkij nem twgija honnet legijen.

Iuewlt wala kegijg Iesus a templomba tanijtwan ees mondwan. Engemet ewsmertek, aztijs twgijatok honnet legijek, ees een magamtol nem iewttem, de igaz az kij engemet bochatot kijt tij nem ewsmertetek. Een kegijg ewsmerem ewtet, mert een ew tewle wagijok, ees engemet ew bochatot. Akarijak wala azert ewtet meg fognij, de senkij kezet reija né bochata, mert meeg el nem iewt wala az ew oraija. A sereg kezzijl kegijg sokan hijnek ew benne, ees mondnak wala. Mijkoron el iew a Cristus, nemde tewb chodakat tezene ezeknel mijnt ez tewt?

Hallak a Fariseusok hogij a sereg ezeket zwgodna ew rola, ees bochatanak a Fariseusok ees a papij feijedelmek zolgakat, hogij meg fognak ewtet. Monda azert nekijk Iesus, Meeg egij kijchijn ideijg weletek wagijok, ees el megijek ahhoz kij

ota filiū Dei

engemet

engemet bochatot. Kereſtek engemet, de meg nem talaltok Ees a hol een wagijok tij oda nem iewhettek. Mondanak azert a ſijdok ewn kewztek. Howa menendew ez? hogij mij meg nem lelijwk ewtet? A nepek nek wezedelmere menendewe, ees tanijtádo a nepeket? Mijchoda bezed ez a kijt monda? kereſtek engemet, ees nem lelnek ees a hol een wagijok oda tij nem iewhettewk?

Az innepnek kegijg wtolſo napjan al wala Ieſus ees iuewlt wala, mondwan. Ha wala kij zomijohozijk iewijen een hozzam ees igjek. A kij een bennem hijzen mijmodon az iras mongija, folijnak az ew halabol elew wijznek folijo wizeij. Ezt kegijg monda az lelekrewl, mellijet weendewk walanak az ew benne hijendewk. Mert meeg az zent lelek nekijk né adatot wala, mijert hogij meeg Criſtus meg né dicſchewijlt wala. Sokan azert a ſereg kewzzijl mijkoron hallottak wala ez hezedet mondnak wala. Ez az igaz Profeta. Nemellijek mondnak wala. Ez a Criſtus. Ees nekijk mondnak wala. Galileabol iewe a Criſtus? Néde az iras azt mongijae? Hogij Dauid magwabol, ees

Eſaie. 12
Eſaie. 44

Mich. 5.

az Bethlehemńy kastelńybol, hol Dauid wala iew el a Cristus? Azert kńylembewzes tamada sereg kewzewt ew mńatta. Nemelńyek kegńyg ew kewzzńylek meg akarńak wala fognń ewtet. De senkń ne wete kezeet reńja.

Iewenek azert a zolgak a papńy feńjedelmekhez ees Fariseusokhoz, smondanak nekń: Mńre nem hoztatok ide ewtet. Felelenek a zolgak. Soha ember igńjen nem zolt mńnt ez ember. Felelenek a Fariseusok. Tńjs el hńjtetteteke? Hńjtte walakń a feńjedelmek kewzzńyl ew benne, awagń a Fariseusok kezzńyl? De ez kewsseg kń az tewruent nem twgńja, atkozot. Monda Nicodemus nekńk (az, kń ew hozza eńjel iewt wala) melń ew kezzńylewk egń wala. A mńtewrueniewnk nemde itele embert, mńnek elewtte hal felewle, ees meg ewsmerń mńt tegńjen? Felelenek ees mondanak nekń, Tńjs Galileabelń wagńje? Twdakozzal meg rańta ees lasd meg, hogń Galileabol Profeta nem tamad. Ees mńndenńyk elmenc az ew hazahoz.

Nijolczadijk Capitulo.

Esus kegijg mene az olaj hegijre, ees igen reggel ismeg iewe a te plomba, holot mijnd a tellijes neep hozza iew wala, ees le ilwen tanijttija wala ewket.

Hozanak kegijg a Fariseusok ees az ira studok elejbe egij azonijallatot, mellijet paraznasagba talaltak wala. Ees mijkoron elew allatak wolna, mondanak nekij. Mester, ez azonijallat paraznasagba talaltatot A tewruenbe kegijg Moijses azt parâchol ta, hogij ez illijeneket meg kellene kewez nij, Te azert mit mondaz? Ezt kegijg mo gijak wala kelertwen ewtet, hogij wadolhatnak. Iesus kegijg le hajolwan az wijiawal ijr wala a fewlden. Mijkoron kegijg amazok meg maradnanak a kerdezesbe, sel emelkedek, ees monda nekijk. Levit. 20.

A mellijtek bijn nekijl wagijon, az welsen elewzer kewer reija. Ees ismeg le hajolwan ijr wala a fewlden. Halwan kegijglen

ezeket, egijenkent, egijk masijk wtan kij-
mennek wala, elewzewrijs a few nepek el
kezdwen. Ees hagijatek chak ewmaga Ie-
sus, ees az azzonijallat ot kewzepen alwan.
Mijkoron kegijg Iesus fel emelkedet wol-
na, ees senkijt nem latna hanem chak az az
zont, monda nekij. Azzō, hol wannak a te
wadoloijt? Senkij né karhoztatae tegedet?
Monda az azzon. Senkij Vram. Monda ne-
kij Iesus, een sem karhoztatlak teged. Mé-
nijel, ees ez wtan ne wetkezzel.

Annakokaert ismeg zol wala nekijk Ie-
sus, mondwan. Een wagijok ez wijlagnak
wijlagossaga, walakij engemet kewet az né
iar setetsegbe, de az eletnek wijlagossaga
Iezen nala. Mōdanak nekij a Fariseusok. Te
tenmagadrol teez bijzonsagot, azert a te
wallasod nem igaz. Felele Iesus ees mon-
da nekijk. Een ha magamrol tezekijs bij-
zonsagot az een bijzonsagō igaz, mert tw-
dom honnet iewttem, ees howa megijek,
tij kegijg nem tugijatok honnet iewek ees
howa megijek.

Tij test zerijnt iteltek, Een nem iteltek
senkijt, de ha een itelneekijs, az een iteletē
igaz wolna, mert egijedijl nem wagijok,

hanem een, ees akij engemet bochatot at
tijam. Sewt a tij tewruentekbeijs meg wa- Deut. 17
gijon irwan, hogij keet embernek bijzonſa
ga igaz. Een wagijok kij magamrol bijzon-
ſagot tezek, ees bijzonſagot tezen een ro-
lam kij engemet bochatot attijam. Mond
nak wala azert nekij. Hol wagijon a te attij-
ad? Felele Ieſus, Sem engemet nem ewſ-
merteк, ſem az een attijamat, ha engemet
ewſmertetek wolna, az een attijamatijs ew
ſmertetek wolna. Ez bezedeket zola nekijk
Ieſus az templomnak a tezebe holot az
egijhaz kijnchet tartijak wala, tanijtwā ot
ewket. Ees ſenkij meg nem foga ewtet,
Mert meeg el nem iewt wala az ew orajja.

Monda azert iſmeg nekijk Ieſus. Een el
megijek ees kereſtek engemet, ees a tij bij
netekbe haltok meg. A howa een megijek
tij oda nem iewhettek. Mondnak wala a-
zert a ſijdok. Nemde meg ewlije magat
mert azt mongija, a howa een megijek tij
oda nem iewhettewk? Ees mond wala ne-
kijk. Tij pokolbol walok wattok, een kegijg Noto
menijorzagbol walo wagijok. Tij ez wijla-
giijak wattok de een nem wagijok ez wij-
lagi. Meg mondam azert nektek, hogij az

tÿ bÿnetekbe haltok meg. Mert ha nem hÿzÿtek hogÿ een wagÿok, meg haltok a tÿ bÿnetekbe.

Mondnak wala azert nekÿ. Kÿ wagÿ te? Ees monda nekÿk Iesus. Legellew kezdet mert wgÿan azont mondom nektek. Sokat wannak kÿket rolatok kel zolnom, ees itelnem. De a kÿ engemet bochatot igaz, ees a mÿt een ew tewle hallottá, azt mondom ez wÿlagon. Amazok nem ewsmetek meg hogÿ az ew attÿarol zolt wolna nekÿk.

Nota

Monda azert Iesus nekÿk. Mÿkoron fel magazÿtallÿatok embernek fÿat, akor ewsmerÿtek meg hogÿ een wagÿok, ees hogÿ eenmagamtol semmÿt nem mÿelek, de a mÿkeppen engemet attÿam tanÿtot wgÿ zolok. Ees a kÿ engemet bochatot welem wagÿon. Nem hagÿot attÿam ennen magamat, mert een a mÿ nekÿ kellemetes mÿndenkoron azt mÿelem. Mÿkoron ew ezeket bezellene sokan hÿnek ew benne.

Monda azert Iesus azoknak kÿk ew benne hÿttek wala a Sÿdoknak. Ha tÿ meg marattok az een bezedembe, bÿzon tanÿtwanÿm leztek ennekem, ees meg ewsmerÿtek az igasságot, ees az igasság zabad

dossa tezen tijteket. Felelenek nekij. Abraham magiaij wagijonk, ees soha senkijnek nem zolgaltonk, mijkeppen mondod te, hogij zabadosok Iezewnk?

Felele nekijk Iesus. Bijzon bijzon mondam nektek, hogij mijnden walakij bijnt tezen zolgaija a bijnnek. A zolga kegijg nem marad ewrewkke a haznal, a fijw ewrewkke marad. Ha azert tijteket a fijw zabadossa tezen, bijzon zabadosok wattok. Twdō hogij Abraham magwaij wattok, de engē meg akartok ewlnij, mert az een bezedennek nijnchen nalatok helijc. Een a mijt attijamnal lattam azt zolom, ees a mijt tij a tij attijatoknal lattatok mijelijtek.

Felelenek ees mondanak nekij. A mij attijank Abraham. Monda nekijk Iesus. Ha Abraham fiaij wolnatok mijt Abraham tewt tennetek. Mastan kegijg kerestek enge met meg ewlnij, embert, kij nektek igassa got zoltam, mellijet Istentewl hallottam. Ezt Abraham nem tewtte. Tij, az tij attijatoknak chelekedetijt tezijtek. Mondanak azert nekij. Mij paraznasagbol nem zijlettewnk, egij attijank wagijon isten. Monda nekijk Iesus. Ha Isten wolna a tij attijatok,

bijzonijawal zeretnetek engemet. Mert een
Istentewl zarmaztam ees iewttem. Ees een
magamtol nem iewttem, hanem ew bo-
chatot eng met. Mijert nem ewsmerijtek
meg az een zomat? Mert nem halgathat-
tijatok az een bezedémet.

Tij ewrdewg attijatol walok wattok,
ees az ew keuansaganak akartok engednij.
Az gijlkos wolt kezdettijl fogwa, ees igas-
sagba nem allapodot, mert nem wolt ig-
assag ew benne. Mijkoron hazwgsagot zol
az ew twlaijdonabol zollija, mert hazwg,
ees annak a dolognak attija. Een kegijg kij
igazat mondok, nem hijztek ennekem.

Kijchoda kezzijletek kij engemet meg
fed bijnemrewl? Ees ha igassagot mondok
mijre nem hijztek nekem? A kij Istentewl
wagijon istennek bezedet halgattija. Azert
nem halgattijatok tij, mert Istentewl nem
wattok.

Felelenek azert a Sijdok ees mondanak
nekij. Nemde ijol mongijwke mij, hogij
Samaritanus wagij, ees ewrdewg wagijon
benned? Felele Iesus. Een bennem ewrde
wg nijnchen, de tijztelem az een attijamat
ees tij tijzteletlensegel illetetek engemet.

Een kegijg nem kereſem az een tijztelſegemet, wagijon kij kereſſe ees itellije.

Bijzon bijzon mondom nekted, walakij az een bezedemet meg tartija halalt ewre wkke nem laat. Mondanak azert nekij a ſij dok. Maſtan ewſmerewk meg hogij erwrdewg wagijon benned, Abrahā meg holt ees a Profetak, ees te azt mondot, walakij az een bezedemet meg tartija halalt ewrewkke nem laat. Nagijob wagije te a mij at tijanknal Abrahamn al? Kij meg holt, ees a Profetaknalijs kijk meg holtanak. Kijcho dawa tezed magadat?

Felele Ieſus. Ha een magamat dijchewijtem, az een dijchewſegem ſemmij, wagijon az een attijam kij engemet dijchewijt, kijt tij, tij Iſtenteknek mondotok, ees demaga nem ewſmertetek ewtet, een kegijg ewſmereem ewtet, ees ha mondanam hogij nem ewſmertem ewtet, hozzatok ha ſonlatos hazwk lennek. De ewſmertem ewtet, ees az ew bezedet tartom.

Abraham a tij attijatok ewrijle hogij az een napomat latna ees meg lata, ees ewrijle tarta. Mondanak azert a ſijdok nekij. Ewtwen eztendewd meeg nijnchen, ees

Abrahamot lattad? Monda nekijk Iesus. Bijzon bijzon mondom nektek mijnek ele wtte Abraham wolna een wagijok. Kewe ket weznek wala azert fel a sijdok hogij hoz za hagijgalnak. Iesus kegijg el reijte magat, ees kij mene az templombol.

Kijlenczedijk Capitu.

Es elew menwen Iesus lata egij embert, wakot zijletesetijl fogwa. Ees kerdek ewtet az ew tanijtwanij, mondwā. Mester, kij wetkezet, eze, awagij az ew zijleij, hogij wakon zijletnek? Felele Iesus. Sem ez nem wetkezet, sem az ew zijleij, de hogij meg ielentetnenek istennek chelekedetij ew benne. Eennekem zijkseg mijelnem annak mijelkedetijt kij engemet bochatot mijg napija wagijon. El iewt az eeij, mijkoron senkij nem mijelkedhetijk, Mijg ez wijlagon lezek ez wijlagnak wijlagossaga wagijok.

Ezt mijkoron monda az fewldre pew-

keek,ees ſaart chijnala a nijalbol,ees a ſaa
rt zemere kene a waknak,ees monda ne-
kij. Mennijel moſd meg a toon kij mon-
datijk Sijloenak, mellijet ha meg magija-
raz, bochattatottat tezen. El mene azert
ees meg moſa, ees latwa iewe meg. Azert
az ew zomzedij kijk ewtet elewzewr lattak
wala, hogij kwdos wolt wolna, mondnak
wala. Nemde eze a kij ijl wala, ees kwdol
wala? Nemellijek mondnak wala, Ez az, ne
mellijek iſmeg, haſonlatos ehhez, de ew
mond wala, een wagijok. Mondnak wala
azert nekij. Mijnt nijlanak meg neked ze-
meijd? Felele az ees monda. Az ember kij
Ieſuſnak mondatijk, ſaart chijnala, ees meg
kene az een zemeijmet, ees monda nekem
mennijel a Sijloe tora, ees moſd meg. Ho-
gij kegijg el menek ees meg moſam lataſt
weuek, Mondanak azert nekij. Hol wagijon
az? monda. Nem twdom.

Vijuek ewtet a Fariſeuſokhoz, kij reeg-
tijl fogwa wak wala. Vala kegijg zombat
mijkoron Ieſus a ſaart chijnalna, ees az ew
zemet meg nijtna. Iſmeg kerdijk wala a-
zert ewtet a Fariſeuſok, mijmodon wewt
wolna lataſt, Amaz kegijg monda nekijk.

Saart tewn nekē az een zemeijmre, ees meg mosam ees latok. Mondnak wala azert nemellijek a Fariseusok kezzijl. Ez ember nē Istentewl wagijon, mert nem illij meg a zō batot. Nemellijek kegijg mondnak wala. Mijmodon tehetij a bijnes ember ez ilijen chodakat? Ees kijlewmbewzes wala kewztewk. Mondanak ismeg a waknak, Te, mijt mondaz felewle, hogij meg nijtotta neked a te zemeijdet? Amaz kegijg monda. Profeta az.

Nem hijwek azert a sijdok ew felewle hogij wak wolt wolna ees zeme meg nijlt wolna mijgnem elew hijwak annak ew zijleijtijs kij latast wewt wala, ees meg kerdek azokat mondwan. Eze a tij fijatok kijt tij azt mongijatok hogij wakon zijletet? Mijmodon laat azert mastan? Felenek nekijk az ew zijleij ees mondanak. Twgijwk hogij ez a mij fijwnk, ees hogij wakon zijletet, de mastan mijmodon lasson, nem twgijwk awagij kij nijtotta meg nekij zemeijt nem twgijwk mij. Ewmagaijs emberkorba wagijon, ewtet kergijetek, ewmaga zollijon maga felewl. Ezeket mondak az ew zijleij, mijert hogij felnek wala a sijdoktol. Mert

immar meg igijenesettek wala azon a sij-
dok, hogij walakij ewtet Cristusnak walla-
na kij wettetnek a Sijnagogabol. Annako-
kaert mondak az ew zijleij, Emberkorba wa
gijon, ewmagat kergijetek.

Elew hijwak azert ismeg az embert a kij
wak wala, ees mondanak nekij. Agij dij-
chewseget istennek, mij twgijwk hogij ez
ember bijnes. Felele azert nekijk ees mon Jos. 7.
da. Ha bijnes nem twdom, az egijet twdō,
hogij mijkoron az elewt wak walek mastā
latok. Mondanak azert nekij ismeg, Mijt te-
wn neked? mijnd nijta meg neked zemeij
det? Felele nekijk. Meg mondā nektek ma
stanijs, ees néhallatok, mijert akarijatok is
meg hallanij? Tijs ew tanijtwanij akarto-
ke lennij? Gonozt zolanak azert nekij, ees
mondanak. Te legij ew tanijtwanija, mij
kegijg Mojses tanijtwanij wagijonk. Mij
twgijwk hogij Mojsesnek zolt Isten, de ezt
nem twgijwk honnet legijen.

Felele az ember ees monda nekijk. Eb-
be walamij chodalatossag wagijon, hogij
tij nem twgijatok honnet legijen, ees nam
meg nijtotta az een zemeijmet. Twgijwk
kegijg hogij Isten a bijneseket nem halgat

tija meg, de ha walakij Isten tijztelewije, ees az ew akarattijanak enged azt halgattija meg. Vijlag kezdetijtewl fogwa nem hallatot, hogij walakij meg nijtotta wolna wakon zijletetnek zemet. Hogijha ez Istentewl nem wolna, semmijt nem tehetet wolna. Felelenek ees mondanak nekij. Bijnbe zijlettel tellijesseggel, ees te tanijtaz mijnket. Ees kij tazijgalak ewtet.

Meg halla Iesus hogij kij ijztek wolna ewtet. Ees mijkorō meg talalta wolna azt, monda nekij. Te, hijzze Istennek fijaba? Felele amaz ees monda, kijchoda az wram, hogij hijgijek ew benne? Monda nekij Iesus. Lattadijs ewtet, ees az kij weled zol, ew az. Amaz kegijg monda, hijzek wram, ees imada ewtet. Ees monda nekij Iesus. Itelettre iewttem een ez wijlagra, hogij a kijk nē latnak, lassanak, ees a kijk latnak wakok legijenek. Ees meg hallak ezeket nemellijek az Fariseusok kezzijl. kijk ew wele walanak ees mōdanak nekij, wakok wagijōke mijis? Monda nekijk Iesus. Ha wakok wolnatok nem wolna bijnetek. De mastan azt mongijatok, latwnk. Azert a tij bijnetek meg marad.

Verg filius Deus

Tijzedijk Capitulom.

Yzon bijzon mondom nektek, walakij az aijton nem megijen be, az iwhok aklijaba, hanem maſsonnat haag fel, az lopo ees toluaij. A kij kegijg az aijton megijen be, pajtora a iwhoknak. Ennek az aijto tarto aijtot nijt, ees a iwhok halgattijak az ew zawat, ees az ew twlaijdon iwhaijt neuekenneuezij Ees kij wijzij ewket. Ees mijkoron az ew twlaijdon iwhaijt kij bochatangija, elewttewk megijen ees a iwhok kewetijk ewtet, mert ewſmerijk az ew zawat, idegét kegijg nem kewetnek, de el fwtnak tewle, mert nem ewſmernek az idegeneknek zawat. Ez pelda bezedet monda nekijk Ieſus, de amazok nem ewſmerek meg, mijk wolnanak a mijt nekijk zolna.

Pijnkew kedden walo Ewañ.

Monda azert Ieſus iſmeg. Bijzon bijzon mondom nektek, een wagijok az iwhoknak aijtoija, walahanijan een elewttem iewttenek mijnd lopok ees toluaijok, de nã

halgattak ewket a iwhok. Een wagijok az aijto, een altalam ha walakij be menend id wezijl, ees kij megijen, ees be megijen, ees eledelt talal. Az lopo nem egijebert iew hanem hogij lopijon, ees mezarlijon, ees wezessen. Een azert iewttem hogij eeletek legijen, ees beuebben legijen,

Misericordia wasarzapij ewã

Een wagijok az ijo paztor. A ijo paztor az ew lelket agija a iwhokert. A beres kegijg ees a kij nem paztor, kijnek az iwhok nem tulaijdonij, lattija a farkast el iewewt, el hagija a iwhokat, ees el fwt, a farkas kegijg el ragagija, ees egij mastol el zaggattija a iwhokat. A beres kegijg el fwt mert beres. Ees a iwhok nijnchenek nekij gongijara. Een wagijok az ijo paztor, ees ewsmerem az een iwhaijmat. Engemetijs ewsmenek az enijijm, Mijkeppen ewsmert engemet attijam, azonkeppen enijs ewsmerté attijamat. Ees az een lelkemet weté a iwhokert. Meeg mas iwhaijmijs wannak, kijk nem ez akolijbol walok, azzokatijs be kelhoznom, ees halgatnij fogijak az een zomat. Ees lezen egij akol, ees egij paztor.

Azert zeret engemet attijam, mert een az een lelkemet tezem le, hogij ismeg fel wegijem

gijem ewtet. Senkij azt een tewlem el nem wezij de ennen magam tezem le azt magamtol. Hatalmam wagijon az le tetelere annak, ismeg hatalmam wagijon fel wetelere annak, ez parancholatot az een attijamtol wewttem. Azert ismeg kijlembewzes lewn a sijdok kewzewt ez bezedekert. Mondnak wala kegijg sokan ewkewzzijlek. Ewrdewg wagijon benne, ees eze nekij chelekedik, mijt halgattijatok ewtet? Nemellijek kegijg mödnak wala. Ez bezedek nem olijak mijnt kijbe ewrdewg wagijon. Az ewrdewg, meg nijthattijae a wakoknak zemeijt?

Babijll
nijaba so
ldeijg fo
saba leue
a sijdok k
gij meg
wenck at
plomot v
olan zen
lek. An
emlekeze
tezerzett
wala er
nepeket.

Lewnek kegijg Ierusalembe zenteleseknek innepij. ✱ Ees teel wala. Ees iaar wa Ia Iesus a templomba az Salamon portikwsaba. Kernijl weuek azert ewtet a sijdok ees mondnak wala nekij. Mijg tartot a mij lelkewnket fel fijzgeztwe? Ha te wagij a Criftus mond meg nekewnk nijlwan. Fele Iesus nekijk. Meg montam nekteknem hijzijtek. A chelekedetek mellieket een chelekedem az een attijam neuebe. azokijs bij zonsagot teznek een rolam, de tij nem hijzijtek, mert nem wattok az een iwhajm

kezzijl, a mijkeppen mondó wala nektek.
Az een iwhaijm, az een zomat halgattijak
ees een ewsmerem ewket, ees engemet ke
wetnek, ees een ewrewkke walo eletet adok
nekijk, Ees soha el nem weznek, sem el né
ragagija ewket walakij az een kezembewl.
Az een attijam kij azokat nekem atta mijn
deneknel nagijob, ees senkij nem ragad-
hattija el az een attijam kezebewl. Een, ees
az een attijam egijek wagijonk.

Azert a sijdok ismeg keweket wewnek
fel, hogimeg kewezneke wtet. Felele nekijk
Iesus. Sok ijo chelekedeteket mwtattá nek-
tek az een attijamtol, az chelekedetek kez-
zijl, mellijkert kewezteк meg engemet? Fe-
lelenek nekij a sijdok mondwan. A ijo che-
lekedetert nem kewezewnk meg tegedet,
de az karomlasert. Ees mert te ember leué
Istenne tezed magadat. Felele nekijk Iesus.
Psalm. 81 Nemde irwan wagijone a tij tewrnentek-
be, Een montam, Istenek wattok? Ha azo-
kat Isteneknek mondotta, kijkhez Istennek
bezede lewt, ees az iras meg nem hamis-
sulhat, mellijet az attija meg zentelt ees bo
chatot ez wijlagra, tij azt mongijatoke ho
gij een karomlast tezek, mert azt montam

hogÿ iſtennek ſÿa wagÿok Ha nem tezem az een attÿamnak akarattÿat,ne hÿggyetek ennekem,ha kegÿg azt mÿelem,ees ha en nekem nem hÿztek,hÿggÿetek a chelekedetknek,hogÿ ewſmerÿetek, ees hÿggÿetek,mert az een attÿam een bennem wagÿon,ees een ew benne.

Iſmeg meg akarÿak wala ewtet fogni, ees kÿ mene az ew kezek kezÿl,ees mene iſmeg Iordanō twl,az helÿre,hol Ianos baptiſta elewzewr kereztel wala. ees ot marada.Ees ſokā iewenek ew hozzaÿa, ees mōdnak wala. Iollehet Ianos ſemmÿ chodat nē tewt,demaga walamÿt errewl Ianos mondot,igazak. Ees ot ew benne ſokan hÿwenek.

Tÿzeneggyedÿk Capitu.

Beteg wala kegÿg egÿ nemÿnemÿ Lazar neuÿ,Bethaniabelÿ kaſtelÿbol wa lo, kÿnek Maria ees Martha hwgaÿ walanak. A Maria kegÿg az wala, kÿ wrat kenettel meg kente

wala, ees meg tewrlewtte vala labaňt az ew haňaňwal, kňnek attňafia Lazar beteg wala. Bochatanak azert az ew hwgaň Iesusnoz mondwan. Vram, ime az kňt zerecz beteg. Halwan kegňg ezt Iesus monda. Ez beteg seg nem halalra walo, hanem istennek dň. chewsegere, hogň istennek fňa dňchewňtessek a mňat. Zeretň wala kegňg Iesus Marthat ees az ew hwgat, ees Lazart. Azert mňkoron meg halla hogň beteg wolna, lol lehet az idewbe, wgňan azon helňé matada keet napňg.

Oztan annak wtanna monda az ew tanňtwanňnak. Ménňewnkel ismeg sňdosagba. Mondanak nekň a tanňtwanňok. Mester, mastanňs meg kewezneň kereſnek wala teged a sňdok, ees ismeg oda meegň. Fe lele Iesus, nemde tizenkeet ora wagňone egň napon? Ha walakň nappal iaar nem bantatňk meg, mert ez wňlagnak wňlagos sagat lattňa. De a kň ejel iaar, meg banta tňk, mert nňnchen wňlagossag ew benne.

Ezekет zola, ees ezeknek wtanna mondanekňk. Lazar a mň baratonk alozňk, de el megňek hogň almabol fel kewlchem ewtet. Mondanak azert az ew tanňtwanňň.

Vram, ha alozijk, meg tartatijk. Iesus kegijg az ew halalarol monta wala, de amazok azt alijttijak wala hogij alōnak alwasarol mondana. Akor azert Iesus monda nekijk nijlwan. Lazar meg holt, ees ewrijlem tij ertetek, hogij hijgijetek, hogij ot nem woltam De ménijewnk ew hozza. Monda Thamas kij mondatijk kettewsnek ★ a tewb tanijt wanijoknak. Ménijewnkel mijs ees hallijonk meg wele.

Oda iewe azert Iesus, ees talala ewtet hogij immar negijed napijg fekwt wolna a koporsoba. Vala kegijg Bethania Ierusalem tewl, olij mijnt tijzé ewt melij fewldnijre ★ Ees sokan iewttek wala kij az sijdok kezzijl Marthahoz ees Mariahoz, hogij wijgaztalnak ewket, a ew attijokfijarol. Martha azert mijkoron halla hogij Iesus el iewt wolna, eleijbe mene. Maria kegijg ot hon ijl wala.

Monda azert Martha Iesusnak. Vram, ha ijt woltal wolna az een attijamfija meg né holt wolna, de mastanijs twdom hogij walamijt Istentewl keuanandaz meg agija neked Isten Monda nekij Iesus, fel tamad az te attijadfija. Mnoda nekij Martha. Tudom hogij fel tamad a fel tamadaskoron az wtol

Mert eg
hassal k
ten zijl
wala an
ok ewk
ez wijla
gra aze
mōtak d
dimusn
az az ket
wsnek.

Ez fele
lij fewld
zijs kij
wl enn
elewtte
tonk. S
dium ne
lasd me
Luce. 24

ſo napon. Monda ne kij Ieſus. Een wagijok az fel tamadas ees az elet. Valakij een ben nem hijzen meeg ha meg halijs eel, ees mijnden kij eel, ees hijzen een benné meg nem hal mijnd ewrewkke. Hijzede ezt? Monda ne kij. Bijzonijawal wram, Een hijzé hogij te wagij az Criſtus Iſtennek fija, kij ez wijlagra iewendew wala.

Ees mijkoron ezt mondotta wolna, el mene, ees hijwa Mariat az ew hwgat tijtkon mondwan. A Meſter ijt wagijon, ees teged hiwij. Amaz hogij halla hamar fel kele, ees hozza mene. Mert meeg né iewt wala a kaſtelijba Ieſus, hané azzon helijen wala hol Martha eleijbe ment wala. A ſijdok kegijg kijk ot a hazba walanak, ees wijgaz tallijak wala ewtet, mijkoron lattak wolna Mariat hogij hamar kewlt wolna fel, ees kij ment wolna, wtanna menenek mondwan. A koporſohoz megijen, hogij ſijrijon ot.

Maria azert mijkoron iewt wolna oda hol Ieſus wala, lat wá ewtet labaijhoz elek, ees monda nekij. Vram, ha ijt woltal wolna, nem holt wolna meg az een attijamfija. Ieſus azert mijkoron latna ewtet hogij ſijtna, ees a ſijdokatijs kijk wele iewttenek

wala, hogij sijrnanak, meg bwsula lelkebe ees meg haborijta magat, ees monda, howa helijheztettek ewtet? Mondanak nekij. Vram, iewel lasd meg. El fakada sijrwa Iesus. Mondanak azert a sijdok. Im mijnt zeretij wolt ewtet. Nekijk kegijg mondanak. Ez, kij a waknak zemet meg nijtotta, nem tehette hogij meg ne holt wolna ez? Azert Iesus ismeg meg bwsulwan ewmagaba iewe a koporsohoz. Vala kegijg a koporso egij barlang, ees kewet tewttek wala reija.

Monda Iesus wegijetek fel a kewet. Mō da nekij Marta annak hwga, kij meg holt wala. Vram, Immar dohos, mert negijed na pija wagijon. Monda nekij Iesus. Nemde meg mondame neked, hogijha hijendez, meg latod Istennek dijchewseget? Fel weuek azert a kewet az helijrewl, hol wala az, a kij megholt wala helijheztetwe. Iesus kegijg fel emelwen az ew zemeijt monda. At tijam halat adok neked, mert meg halgat tal engemet. Een kegijg twdom wala hogij mijndenkoron meg halgacz engemet, De az seregert kij kewrijl al, mondam, hogij hijgijek mert te bochattal engemet.

Ees mijkoron ezt mondotta wolna na-

gyfel zowal iwewlte. Lazar iew ky. Ees ky iewe a ky megholt wala. Kynek kezeÿ ees labaÿs kewtwe walanak syrbelÿ kewtewlekek l, ees az orczaÿatÿs be kewtewttek wala kezkewnewel. Monda nekÿk Iesus, Odoz zatok meg ewtet ees had ménÿen el. Sokā azert a sÿdok kewzzÿl kÿk iewttenek wala Mariahoz, ees lattak wala mÿket Iesus tewt wolna, hÿnek ew benne. Nemellÿek kegÿg ew kezzÿlek el menenek a Fariseusokhoz, ees meg mondak nekÿk mellÿeket tewt wolna Iesus.

Annakokaert a papÿ feÿedelmek ees a Fariseusok conciliomot gyhtenek, ees mō danak wala. Mÿt mÿelewnk? Mert ez ember sok chodat tezen? Ha illÿen modon hagÿwk ewtet, mÿnnÿaÿan nekÿ hÿznek, ees el iewnek a Romabelÿek, el wezÿk a mÿ helÿewnket mÿnd nepeuei egÿetembe. Egÿ kegÿg ew kezzÿlek Kaÿfas neuÿ, mÿkoron az eztendewbe few pap wolna, mōda nekÿk. Tÿ nem twttok wala mÿt, sem ezetekbe nem wezÿtek hogÿ iob nekewnk hogÿ egÿ meg hallÿon a nepert, hogÿ nē mÿnd a tellÿes neep el wezzen. Ezt kegÿg ew magatol nem monda, de mÿkoron az

eztendewbe few pap wolna, Profetala hogij Iesus meg halando wolna a nepert, ees nem chak a nepert, de hogij Istennek fijaijt, kijk el ozlottak wala egijbe gijhtene. Az napsagtwl fogwa azert tanachot tartanak egijmassal hogij meg ewlnek ewtet.

Iesus azert immar nem zijnte nijlwan iaar wala a Sijdok kewzewt. De el mene onnet a tartomanba kij a pwztahoz kewzel wagijon, a warasba melij mondatijk Efraijmnak, ees ot wala az ew tanijtwanijwal. Kewzel wala kegijg a sijdoknak hwsuetek, ees sokan menenekfel Ierusalembe a tartomanbol hwsuet elewt, hogij meg tijz tijtanak magokat. Keresijk wala azert Iesust, ees bezelnek wala ewn kewztewk alwan a templomba. Mij lattatijk nek tek hogij nem iewt fel ez innep napra? A few papok kegijg ees a Fariseusok parácholatot attak wala kij, hogij ha walakij meg twdna hol wolna meg mondana, hogij meg fognak ewtet.

Tijzenkettewdijk Capit.

ANnakokaert Iesus hwsuetnek elewtte hatod nappal iewe Bethaniaba, hol Lazar megholt wala, kijt fel tamazta halottaijbol. Zerzenek ot kegijg nekij wach orat, ees Martha zolgal wala. Lazar kegijg egijk wala azok kewzzijl kijk ew wele ie te lepettenek wala. Maria azert wewn egij font nardws kenetet tijztat nem elegijtettet ★ Ees meg kene wele Iesusnak labaijt, ees haijaijwal meg tewrle. A haz kegijg meg telek a kenet zagawal. Monda azert egij az ew tanijtwanij kezzijl Iudas Sijmon Iskariotese, melij el arwlando wala ewtet. Mijre nem arwltatot el ez kenet harō zaaz penzen? Ees a zegenijeknek nem adatot? Ezt kegijg monda né azert hogij ew nekij a zegenijek gongijara wolnanak, de hogij lopo wala, ees erzenije wala, ees az mijt Cristusnak kijldnek wala, nala wijselij wala. Monda azert Iesus. Haddel ewtet, az een

★ kenet- magij zattija- tewb ir wagijō wnij ze zent rknal 14.

temeteſem napijara tartotta ezt. Mert ze-
genijek mijndenkor wannak weletek de
een né mijndenkor weletek lezek.

Meg ewſmere azert a ſijdok kewzzijl ſok
ſereg, hogij ot wolna, ees oda iewęnek né
chak Ieſuſ. rt, de hogij Lazartijs latnak kijt
halottaijbol fel tamaztot wala. Tanachot
tartnak wala kegijg az papij feijedelmek
hogij Lazartijs meg ewlnek mert ew erte
ſokan mennek wala oda az ſijdok kewzzijl.
ees hijznek wala Ieſuſba.

Maſod napon a ſok ſereg, melij iewt wa
la fel Ieruſalembe az innep napra, mijkorō
meg hallottak wolna hogij Ieſus Ieruſalé-
be iewne, wewnek agakat a palma fakrol,
e s eleijbe menenek nekij, Ees iwewltnek
wala, Os anna, ★ aldot kij iewt wrnak ne
uebe, Iſraelnek kijralija. Ees Ieſuſnak hogij
zamart hozanak, reija ijle, mijnt meg wa-
gijon irwan. Ne felij Sijonnak leijannija,
Ime a te kijralijod iewte hozzad, ijlwen za
marnak fijan. Ezeket kegijg meg nem ew
ſmerek az ew tanijtwanij ez elewzewr, ha-
nem oztan mijkoron Ieſus meg dijchewijl
tetet wolna, Akoron emlekezenek meg ro
la, hogij ezeket ew felewle irtak wolna meg

Az az n
idwezi
ſegijch
Zakh. 9

ees hogÿ ezeket tewttek wolna nekÿ.

Bÿzonſagot tezen wala kegÿg a ſereg, kÿ ew wele wala, mÿkoron Lazart hÿwa a koporſobol ees fel tamazta ewtet. Azertÿs iewt wala a ſereg eleÿbe, mÿwel hallottak wala hogÿ ez chodat tewtte wolna. A Fariſeuſok kegÿg mondanak ewn kewztewk. Lattÿatokbe hogÿ ſemmÿt nem tehettek ne kÿ? Im mÿnd ez wÿlag wtanna megÿen.

Valanak kegÿg azok kewzzÿl nemellÿek kÿk Ieruſalembe fel iewttenek wala, hogÿ imatkoznanak az innepen, Gewrewgewk. Ezek azert menenek Fÿlephez, kÿ Galileaba wala Bethſaidabelÿ, ees kerÿk wala ewtet mondwan. Vram keuannÿwk a leſuſt latnÿ. El mene Fÿlep, meg monda Andraſnak, iſmeg Andras ees Fÿlep meg mondak Ieſuſnak. Ieſus kegÿg felele nekÿk mondwan. El iewt az ora hogÿ emberneк fÿa meg dÿchewÿteſſek.

Bÿzon bÿzon mondom nektek, hogÿ ha a fewldbe wetteted bwza zem, meg nē haland, chak ewmaga marad. De ha meg hal ſok gÿmelchet hoz. Valakÿ az ew lelket zeretÿ el weztÿ ewtet. Ees valakÿ gÿwlewlÿ ez wilagon az ew lelket, az ewrewk ele-

tre ewrijzij azt. A kij ennekemzolgal enge met kewessen, hogij az hol een wagijok, az een zolgamijs ot legijen. Ha wala kij een nekem zolgaland, tijztessegesse tezij ewtet attijam.

Mastan az een lelkem meg haborodot, ees mijt mongijak? Attijam tarch meg en gemet ez oratwl fogwa, de azert iewttem ez orara. Attijam wijlagosijch meg a te ne uedet. Zozat iewe azert mennijorzagbol mondwan. Megijs wijlagosijtottalalak, me gijs wijlagositlak. A sereg azert a kij ot aal wala, ees hallija wala, azt mongija wala, ho gij mendewrgew lewt wolna. Nemellijek mondanak wala. Angijal zola nekij. Felele Iesus ees monda. Nem een ertem iewe ez zo hanem tij erettetek.

Mastan wagijon ez wijlagnak iteletij, Mastan ez wijlagnak feijedelme kij wettetijk. Ees een ha fel magaztaltatō ez fewld tewl, mijndeneket een hozzā wonzok. Ezt kegijg mongija wala ielentwen mijnemij halalal halando wolna meg. Felele nekij a sereg. Mij azt hallottwk az tewruenijbewl, hogij a Cristus ewrewkke meg marad, ees mijkeppé mondod te hogij fel kel magaz-

Zentke
fel ma
taltat
napijā
lo Ewa

taltatnij embernek fijanak? Kijchoda az, az embernek fija? Monda azert nekijk Iesus. Meeg egij keues ideijg wijlagossag wagijon weletek, iarijatok mijg wijlagossagtok wagijon, hogij az setetsegek meg ne borij chanak tijkteket. Ees kij a setetsegbe iaar né twgija howa ménijen. Mijg wijlagossagtok
Esaie.55. wagijon hijggijetek a wijlagossagnak, hogij a wijlagossagnak fijaij legijetek.

Ezeket zola iesus, ees kij menwen el reij te magat ew elewlewk. Mijkoron kegijg en nij sok chodat tewt wolna ew elewttewk,
Esaie.6. meeg sem hijznek wala ew benne. Hogij Esaias Profetanak bezede be tellijesednek, mellijet monda, Vram kij hijzen a mij be zedewnknek, ees wrnak hatalma kijnek ielentetet meg? Azert né hijhetijk wala mert ismeg azt monta Esaias, meg wakijtotta az ew zemeket, ees meg kemenijtette zijueket, hogij ne lassanak zemekkel, ees ne erchenek zijuekbe, ees meg terijenek, ees meg wijgazzam ewket. Ezeket Esaias akkoron monda mijkoron az ew dijchewseget lata, ees zola ew rola. De maga meeg a feijedelmek kezzijlijs sokan hijwnek ew benne de az Fariseusokert nem wallijak wala, ho-

gija sinagoga kiwijl ne wettetnenek. Mert inkab zeretek embereknek dichewseget, hogij nem mijnt Istennek dichewseget.

Iesus kegijg fel ixewlte ees mõda. A kij een bennem hijzen, nem een bennem hijzen, hané abba kij engemet bochatot. Ees a kij engé laat, azt lattija, kij engemet bochatot. Een wijlagossagwl iewttem ez wijlagra, hogij mijnden walakij een bennem hijzen, setetsegbe ne maragijon. Ees walakij hallija az een bezedemet snem hijendij een meg nem itelem ewtet. Mert nẽ azert iewttem hogij meg itellijem ez wijlagot, hanem hogij meg tarcham ez wijlagot. Valakij engemet meg weet, ees nem wezij az een bezedijmet, wagijõ kij meg itellije ewtet. Az bezed a mellijet zoltaz, itelij meg ewtet az wtolso napon. Mert een, enmagã tol nem zoltam, de a kij engemet bochatot attijam ew parancholt nekem mijt zollijak, ees mijt mongijak. Ees twdom hogij az ew parancholattija ewrewkke walo elet. Azert a mijt een zolok, a mijnt nekem attijam mondotta wgij zolom.

Zent Janos

Tijzenharmadijk Capi.

Hwsuet innepe napijanak kegijg elewtte, Twdwan Iesus mert el iewt wolna az ew oraija, hogij ez wijlagbol attijahoz menne, Mijkoron zerette wolna az eweijt, kijk ez wijlagon walanak, mijnd wegijglé zerete ewket. Ees a wachora meg leuen, mijkoron immar az ewrdewg bele bochatta wolna iudasnak, Iskariotes Sijmon fijanak zijuebe hogij el arwlna ewtet. Twgija wala Iesus, hogij attija nekij mijndeneket kezebe adot wolna, ees hogij Istentewl iewt wolna, ees ew hozza menne, fel kele a wachora felijl, le wete rwhaijt, ees mijkoron wewtte wolna a kezkewnewt meg ewecze magat wele. Annak wtanna wijzet bochata a medenczebe ees kezde mosnij az ew tanijtwanijnak labaijt, ees meg tewrijlnij a kezkewnewel mellijel meg ewueczetet wala.

Iewe azert Sijmon Peterhez, Ees mōda nekij Peter. Vram te mosode az een labaijmat? Felele

mat? Felele nekij Iesus ees monda. A mijt een mijelek te mast azt né twdod, de meg tudod ez wtan. Monda nekij Peter. Soha nem mosod az een labaijmat. Felele nekij Iesus. Ha meg nem mosandom neked labaijdat nem lezen rezed een welem. Monda nekij Sijmon Peter. Vram, nem chak az een labaijmat, de mijnd kezeijmet ees feijemet. Monda nekij Iesus, A kij meg mos wa wagijon, nijnché zijwksege mosasra ha nem hogij chak labaijt mossa meg, de mijndenestewl tijzta. Tijs tijztak wattok, de nem mijnnijaijan. Mert twgija wala kij wolna, kij ewtet el arulna. Azert monda hogij nem wattok mijnnijaijan tijztak.

Mijnekwtanna kegijg meg mosta wolna az ew labokat, ees rwhaijt fel weuen ismeg le telepedet wolna, monda ismeg nekijk. Twgijatoke mijt mijelté weletek? Tij engemet hijtok Mesterteknek ees wratoknak, ees ijol mongijatok mert az wagijok. Annakokaert ha een meg mostam labatokat wratok ees Mestertek leuen, tijs meg mossatok egijtek mastoknak labaijt Mert peldat attam nektek hogij mijkeppen een tewttem tijs wgij tegijetek. Bijzon bijzon

mondom nektek, nem nagÿob a zolga az ew wranal, ſeem a kewet nem nagÿob annal kÿ ewtet kÿldette.

Ha ezeket twgÿatok, bodogok wattok ha teendÿtek ewket. Nem mÿndentek felewl zolok, twdom een kÿket walaztottam, de hogÿ be tellÿeſegÿek az iras. Kÿ een welē kenÿeret ezÿk, een ellenem ſarkat fel eme le. ★ Maſtan mondom meg nektek hogÿ mÿnek elewtte meg lenne, hogÿ mÿkoron meg lezen. hÿggÿetek, hogÿ een wagÿok. Bÿzon bÿzon mondom nektek a kÿ fogagÿa walakÿt een bochatok, engemet fogad. A kÿ kegÿg engemet fogad, azt fogagÿa kÿ engemet bochatot.

Mÿkoron ezeket mondotta wolna Ieſus meg bwſula lelkebe, ees bÿzonſagot tewn monduā. Bÿzon bÿzon mondō nektek hogÿ egÿtek engemet el arwlando. Egÿmaſra tekÿntnek wala kegÿg az tanÿtwanÿok nem twdwan bÿzōnÿal kÿrewl mondana. Vala kegÿg egÿ Ieſuſnak tanÿtwanÿ kewzzÿl, kÿ az ew ewlebe nÿwgodnek, tudnÿa, illÿk mÿnt, az, a kÿt Ieſus zeret wala. Inte azert ennek Sÿmon peter, hogÿ meg twdna kÿ wolna a kÿrewl zolna. Azert mÿkoron

Oſalm. 40

★ Az az kÿ
ekem ba-
atom wa
a kÿuel
nÿndē iot
ewttē wa
ellenſeg
e wewn
ngemet.

az, Iesus mellijen nijwgut wolna, monda nekij. Vram kijchoda az? Felele Iesus. Az kij nek een ez martot kenijeret adom. Ees mij koron meg martotta wolna a kenijeret, ada Iudasnak. kij wala Sijmō Iskariotese. Ees a falat wtan be mene ew bele az ewrdewg.

Monda azert Iesus nekij. A mijt mijelz, mijeldel hamarab. Ezt kegijg a le telepedettek kewzzijl senkij nem ertij wala, mijre wl mōta wolna nekij, mert nekiijk azt alijt tijak wala, mijert hogij Iudasnal penzal wala, hogij az wegre mondotta wolna Iesus, wedmeg azokat a mij nekewnk zijksek az innep napra, awagij hogij a zegenijeknek walamijt adna. Mijkoron azert ew az falatot wewtte wolna, mijndiarast kij mene. Vala kegijg eijel, Mijkoron azert kij ment wolna, Monda Iesus. Mastā dijchewijlt meg embernek fija, ees isten meg dijchewijlt ew altala. Ha Isten meg dijchewijlt ew altala, Istennijs meg dijchewijtij ewtet ewmagaba, ees mijndiarast meg dijchewijtij ewtet.

Fijachkaijm, meeg egij keuesse weletek wagijok, kerestek engemet (ees mijkeppen a sijdoknak mondam a howa een megijek, tij oda nem mehettek) azon modom mō

dom nektekijs mastan. Vij parancholatot adok nektek, hogij zeressetek egijmast, mij keppen zerettelek tijkteket, azonkeppé tijs zeressetek egijmast. Ezen ewsmernek meg mijnnijaijan tijkteket hogij een tanijtwanijm wattok, ha wijzzontag walo zerelem lezen kewztetek. Monda nekij Sijmon Peter. Vram, howa meegij? felele nekij Iesus, a howa een megijek, mastan engemet nem kewethecz, de kewecz ennek wtanna. Monda nekij Peter. Vram, smijert nem kewethetlek mastan? lelkemetijs erted wetem. Mōda nekij Iesus. Lelkedet weted een erettem? Bijzon bijzon mondom neked, hogij nem zolagijg az kakas, mijgnem harom zor tagach meg engemet.

Tijzennegijedijk Capitu.

ent Fijlep
ent Jakab
apiā wa-
Ewañ.

Onda kegijg az ew tanijtwanijnak. Meg ne ha borogijek a tij zijwetek, Hijztek Istenbe, een ben nemijs hijgijetek. Az een attijamnak hazaba sok lako helijek wannak. Ha

kijwlemben wolna, meg montam wolna nekek, el megijek hogij helijet chijnallij-ak nekek. Ees ha el menendek nekek helijet chijnalnij, ismeg el iewek, hozzam wez lek tijteket, hogij hol een wagijok tijsot le gijetek, ees a howa een megijek twgijatok az wtatijs twgijatok.

Monda nekij Thomas. Vram, nem twgijok howa meegij, ees mijmodon twdhatijwk meg az wtat? Felele nekij Iesus. Een wagijok az wt, igassag, ees eler, Senkij nem iewt attijamhoz hanem chak een altalam. Ha engemet ewsmertetek wolna az enattijamatijs bijzonijawal ewsmertetek wolna, ees mastan ewsmerijtek ewtet, eeslattatok ewtet.

Monda nekij Fijlewp. Vrá mutasd meg nekewnk attijadat ees eleg nekewnk. Monda nekij Iesus. Ennij idewtijl fogwa wagijok weletek, smeeg sem ewsmerteke engemet? Fijlewp, a kij engemet laat, lattija attijamatijs. Ees mijkeppen mondod te mutasd meg nekewnk attijadat? Nem hijzedehogij een attijamba, ees attijam een bennewagijon? Ez bezedeket mellijeket zolok nekek, nem eenmagamtol zolom. Attijam

kij een benné lakozijk ew chelekedijk. Hijg-
gijetek nekem, hogij een attijamba wagij-
ok, ees attijam een bennem, ha kijwlewm-
ben nem hijztek, hijgijetek awagij az che
lekedetekert nekem.

Bijzon bijzon mondō nektek, walakij hij-
zen een benné, a mijnemij chelekedeteket
een mijelek, ewijs mijelij, ees ezekneel-
nagijobbakaijs mijel, mert een attijamhoz-
megijek. Ees walamijt kerendetek een ne-
uembe azt tezen, hogij az attija dijchewijl-
tessek a fijw altal. Ha walamijt kerendetek
az een neuem altal, een meg mijelem.

Ha engemet zerettek az een parancho-
latijmat meg tarchatok. Ees een kerem at-
tijamat, ees mas wijgaztalot aad nektek,
hogij ewrewkke weletek maraggijon, igas-
sagnak lelket, mellijet ez wijlag nem wehet-
mert nem lattija ewtet sem ewsmerij ew-
tet. Tij kegijg ewsmerijtek ewtet, mert na
latok marad, ees tij bennetek lezen. Né ha-
gijlak tijkteket arwaua hozzatok iewek.

★ Meeg egij keues ★ ees oztan ez wij-
lag nem laat engemet de tij lattok. Mert
een elek ees tijs eltek. Az napon ewsmerij-
tek meg, hogij een wagijok az een attijam

...ched id-
...wagij-
...halalō
...wt.

ba, ees tij een bennem, ees een tij bénetek.

A kijnel az een parancholatijm wannak, ees meg tartija azokat, az a kij engemet zeret. A kij kegijg engemet zeret, zeret tetijk az een attijamtol, ees enijs zeretem ewtet, ees meg mutatom magamat nekij. Monda nekij Iudas, nem amaz Iskariotes. Vram, hogij az, hogij meg mutatando wagij magadat mijnekewnk, ees nem ez wijlagnak? Felele Iesus ees monda nekijk.

Ha walakij engemet zeret, az een bezedemet meg tartija, az een attijamijs zeretij ewtet, Ees ew hozza iewuewnk ees ew nala lakodalmat tezewnk. A kij engemet né zeret az een bezedemet nem tartija. Ees a bezedet kijt hallottatok nem enijm, de aze kij engemet bochatot attijame.

Pijnkewsi napijã wa lo Ewañ

Ezeket zolam nektek nalatok lakwan. A wijgaztalo kegijg, kij az zent lelek mellij et bochat az een attijam een neuembe, az tijteket meg tanijt mijndenekre, ees mijn deneket ezetekbe iwtat, walamijt montã nektek.

Bekeseget hagijok nektek, az een beke segemet adom nektek. Nem mijkeppen ez wijlag agija, een adom nektek. Meg ne ha

borogijek az tij zijuetek se meg ne felemlijek Hallottatok hogij een meg montá nektek, el megijek ees ismeg hozzatok iewek. Ha engemet zeretnetek bijzonijawal ewrijlnetek raijta, hogij azt mōdá, mert attijá hoz megijek, mert attijam nalamnal nagijob, Ees mastan meg montá nektek mijnek elewtte meg lewt legijen, hogij mijkorō oztan meg lezen hijggijetek.

Ennek wtanna né sokat zolok weletek. Mert el iewt ez wijlagnak feijedelme, ees en bennem semijie nijnchen, de hogij meg ew smerije ez wijlag mert zereté attijamat. Ees mijkeppen parancholatot adot nekē attijá. wgij tezek, kellijetek fel ménijwnkel innet,

Tijzenewtewdjik Capitu.

...t Gije-
...g napij
walo
...añ.

En wagijok az igaz zewlewtew, ees az een attijam kertez, Mijnden zewlewuezzewt een, raij tam kij gijmewlchet né hoz, el meczé. Ees mijn dent kij gijmewlchewt hoz, meg tijztijt, hogij tewb gijmewlchet

Tizen ewtwdjik Capitulom, iraya meg
kereszteny hakatoijm meg as maij

hozzon. Immaran tij tijztak wattok az bezedert, mellijet nektek zoltã. Maragijatok een bennem, ees en tij bennetek. Mijkeppen a zewlew wezzew nem hozhat gijmelchet ewnnen magatol, hanemha a zewlew tewn marad, azzonkeppen tijs, hanemha een bennem maradandotok.

Een wagijok a zewlew tew, Tij a zewlew wezzewk. A kij een benné marad, enijs ew benne maradok, ez sok gijmelchet hoz. Mert een nalam nekijl semmijt né tehettek. Valakij een bennem né maradand, kij wettetijk, mijkent a zewlew wezzew ees meg az. Ees fel zedijk ewket, ees tijwzre wetijt, ees meg egnek. Ha een bennem maradandotok, ees az een bezedijm tij bennetek maradandnak, walamijt akartot kerijetek. ees meg lezen nektek. Ebbe dijchewijtetet meg az een attijam, hogij beuijseges gijmelchet hozzatok, ees een ta nijtwanijm legijetek.

Mijkeppen engemet zeretet attijam azonkeppen enijs zerettelek tijteket. Maragijatok az een zerelmenbe. Ha az een parãcholatijmat meg tartijatok, az een zerel-

membe marattok, mijkent enijs meg tartottam az een attijamnak parancholatijt, ees maradok az ew zerelmebe. Ezeket zoltam nektek, hog az een ewremem tij bennetek maragijon, ees a tij ewremetek meg tellijesegijek.

nt Sij-
ou Jude
piã wa
Ewañ.

Ez az een parancholatom hogij zeresse tek egijmast mijkeppen zerettelek tijteket. Ennel nagijob zerelme senkijnek nijnchen mijnt ha walakij lelket wetij az ew baratijert. Tij een baratijm wattok, ha azokat teendijtek mellijeket een nektek parancholok. Ez wtan nem mondlak tijteket zolgaknak, mert azolga nem twgija mijt mijel az ew wra. Tijteket kegijg baratijmnak mondalak, mert mijndeneket walamijket attijãtol hallottam, meg ielentetem nektek.

Nem tij walaztottatok engemet, de een walaztottalak tijteket, hogij el mennijetek ees gijmewlchet hozzatok, ees a tij gijmelchetek meg maragijon, hogij walamijt kerendetek attijamtol een neuembe meg agija nektek.

Ezeket parancholam nektek, hogij zeresseteк egijmast. Ha ez wijlag gijwlewl tijteket, twgijatok hogij engemet gijwlewlt

eleb hogij nem mijnt tijteket. Ha ez wijlagiijak woltatok wolna, ez wijlag az eweijt zeretne, de mijert hogij né ez wijlagiijak wattok, hanem een el walaztottalak tijteket ez wijlagtol, azert gijwlewl tijkteket ez wijlag. Emlekezzetek meg az bezedrewl mellijet een mondek nektek, nem nagijob a zolga az ew wranal. Ha engemet haborgattanak tijteketijs haborgatnak. Ha az een bezedemet meg tartottak, a tijeteketijs meg tartijak.

De mijnd ezeket mijelijk nektek az een neuemert, mert nem ewſmertek azt kij engemet bochatot. Ha el nem iewttem wolna ees nem zoltam wolna nekijk, nem wolna bijnek. Maſtan kegijg nijnchen mijwel bijneket el fedezzek. A kij engemet gijlewl ez az een attijamatijs gijwlewlij. Hogijha choda tetemenijeket nem mijeltem wolna kewztewk mellijeket ſenkij egijeb nem mijelt, bijnek nem wolna, Maſtan kegijg lattakijs gijwlewltekijs, nem chak engemet, de meeg attijamatijs. De ez azert tewrtijnt hogij be tellijeſednek a bezed, melij meg wagijon irwan az ew tewruenijekbe. Ok nekijl gijlewltenek engemet. Pſalm.

Mŷkoron kegŷg el iew a wŷgaztalo zent lelek mellŷet een bochatok nekiek attŷamtol, igassagnak lelket, kŷ attŷamtol zarmazŷtak az, bŷzonsagot tezen een rolam, Sewt meeg tŷs bŷzonsagok wattok, mert eleŋtŷwl fogwa welem wattok.

Tizenhatodik Capitu.

Zeket zolam nekiek hogŷ meg ne botrankozzatok. A Sinagogakrol el idegenŷtnek tŷteket. De el iew az idew, hogŷ mŷndé walakŷ meg ewl tŷteket, lattatŷk hogŷ walamŋ kedwet tenne Istennek wele. Ezeket arra mŷelŷk nekiek, mert nem ewsmertek attŷamat sem engemet. De ezeket mondam nekiek, hogŷ mŷkoron az, az idew el iew meg emlekezzetek ezekrewl, mert een meg montam nekiek. Ezeket kegŷg ennek elewtte nem montam, mert weletek wolta.

Mastan kegŷg ahhoz megŷek kŷ engemet bochatot, ees senkŷ kewzzŷletek nem keerd engemet howa megŷek. De, mert

ezt zolam nektek zomorwsag tewlte meg zijjuetetet. De een igazat mondok nektek, lob tij nektek hogij een el ménijek. Mert ha el nem mennek amaz wijgaztolo nem iew tij hozzatok, de ha el menendek hozzatok bochatom ewtet. Ees mijkoron az el iewend, meg feddij ez wijlagot az bijnrewl, igasságrol, ees iteletrewl. Az bijnrewl azert, mert een bennem nem hijznek, igasságrol kegijg, mert attijamhoz megijek, ees ennek wtanna nem lattok engemet. Iteletrewl kegijg, mert ez wijlagnak feijedelme immar meg iteltetet.

Ezeknek felette, meg sok wagijon kijket nektek mongijak, de mastan el nem wijselhetijtek. Mijkoron kegijg el iew az, kij igasságnak lelke, mijnden igasságra wijzen tijtet. Mert nem zol ewnenmagatol, hanem a mijt hal azt zollija, ees a mijk iewendewk azokat hirdetij meg nektek. Az engemet meg dicshewijt, mert az enijmbewl wezij ★ ees meg hirdetij nektek. Mijndenek walamijk attijamnak wannak enijjm. Azert mõdam hogij az enijmbewl wezij, ees meg hirdetij nektek.

Az az een atti tol.

Jubil wasari pij Ew

Egij keuesse nem lattok engemet, ees

ismeg egij keuesse lattok engemet, mert at tijamhoz megijek. Mondanak azert nemel lijek az ew tanijtwanij kewzzijl ew magok ba, Mijchoda az, hogij azt mongija nekewnk egij keuesse nē lattok engemet, ees ismeg egij keuesse lattok engemet ees mert attijamhoz megijek? Mondnak wala azert mijchoda az hogij azt mōgija egij keuesse? nē twgijwk mijt zol. Meg ewsmere kegijg Iesus hogij meg akarnak ewtet kerdenij ees monda nekijk. Arrol kerdezewskewttewk tij kewztetek hogij mondā, egij keuesse nem lattok engemet, ees ismeg egij keuesse lattok engemet. Bijzon bijzon mondom nektek mert kewnijuet hwllattok ees sijrtok, wijzzontag kegijg ez wijlag ewrijl, tij kegijg kesergetek, de az tij keserijsegtek ewrewmre fordwl.

Az azonijallat mijkoron zijwl banatija wagijon, mert el iewt az ew oraija, mijkorō kegijg zijwlte a gijermeket, Immar nē emlekezijk meg a zomorkodasrol, azert mert lattija hogij ember zijletet ez wijlagra. Azert mastan nektekijs zomorwsagtok wagijon, de ismeg meg latogatlak tijkteket, ees ewrijwl a tij zijuetek, ees a tij ewrew-

meteket senkij el nem wezij tewletek. Ees az napon een tewlé semmijt né kerdetek.

Bijzon bijzon mondō nektek walamijt kertek attijamtol een neuembe meg agija nektek. Ekegijg semmijt nem kertetek een neuembe, kerijetek ees el wezijtek, hogij az tij ewrewmetek tewkelletes legijen. Ezeket pelda bezed zerijnt zolam nektek, el iew az idew, mijkoron immar nem pelda bezed zerijnt zolok nektek, de az een attijamrol nijlwan hijrdetek nektek. Az napon keertek een neuembe. Ees nem mondom nektek, hogij een attijamat keré erettetek. Mert az een attijam zeret tijteket, mert tijs zerettetek engemet, ees hijttetek hogij istentewl iewttem. Kij iewttem attijamtol ees iewttem ez wijlagra, ismeg el hagijom ez wijlagot ees attijamhoz megijek.

Mondanak nekij az ew tanijtwanij, ijm mastan nijlwan zolaz ees semmij pelda bezedet nem mondaz, mastan twgijwk hogij mijndeneket twcz, ees nem zijkseg neked, hogij walakij kergijen tewled. Ez altal hijz zijwk hogij Istétewl iewtelkij. Felele nekijk Iesus. Mastan hijzijtek. Ime ielen wagijon az

Kereztia ro wasar napijew

Nota v Ocitte

idew, ees immar el iewt, hogy el ozollyek
myndentek dolgara, ees chak een maga-
mat haggyatok, demaga azert ne een ma-
gam wagyok, mert attyam welé wagyon.

Ezeket zolam nektek hogy een benne
bekeſegtek legyen. Ez wylagon nyomorw
ſagtok lezen, de yo zywel legyetek, mert
een meg gyewztem ez wylagot.

Tyzenhetedyk Capitu.

Ezeket zola Ieſus, ees ze
meyt menyorzagba fel
emelwen monda. Attyá
el iewt az ora dychewych
meg az te fyadat, ho
gy az te fyadys meg dy-
chewychen tegedet, my-
keppen attal nekÿ mynden teſten hatal-
mat, hogy walahanyat nekÿ attal, azoknak
ewrewk eletet agyon. Ez kegyg az ewrek-
ke walo elet, hogy meg ewſmeryenek chak
teged igaz Iſtent, ees a kyt bochattal le-
ſus Criſtuſt. Een tegedet dychewytteteleк
ez fewlden, a dolgot el wegeztem, melly-
et attal wala nekem hogy mÿelneek. Ees

maſtan

mastan dijchewijchmeg te engemet attijá temmagadnal, az dijchewseggel, melij wala nekem, mijnek elewtte ez wijlag te nalad wolna.

Meg ielentettem az te neuedet embereknek, a kijket attal nekem ez wijlagbol. Tijeijd walanak ees ennekem adad ewket. Ees a te bezededet meg tartak. Mastá meg ewsmertek, hogij mijndenek walamellijeket ennekem attal, te tewled wannak. Mett a bezedeket mellijeket attal nekem, nekijk attam, ees ewk fogattak, ees meg ewsmertek bijzonnijal hogij te tewled iewttem kij ees hijttek hogij te bochattal engemet.

Een ew erettek kerlek nem ez wijlagert kerlek, hanem azokert, a kijket ennekē attal, mert tijeijd. Ees mijndenek a mij enijijm tijeijd, ees meg dijchewijtettē ew bennek. Ees immar nem wagijok ez wijlagon de ezek ez wijlagon wannak, ees een te hozzad megijek. Zent attijam, tarch meg ewket a te neuedbe, kijket nekem attal, hogij legijenek egij, mijkeppen mijs.

Mijkoron welek wolnek ez wijlagon, een meg tartom wala ewket a te neueddel a kijket nekem attal een meg ewrijztē, ees

senkű kewzzűlewk el né wezet, hané chak amaz wezedelemnek fűja, hogű az iras bétellűesednek. Maștan kegűg hozzad megű ek, ees ezeket zolom ez wűlagon, hogű az een ewrewmem be tellűesedwe legűen ewbennek. Een attam nekűk a te bezededet ees ez wűlag gűwlewlte ewket. Mert nem ez wűlagbol walok műnt enűs nem wagű ok ez wűlagi.

Nem kerlek hogű el wegűed ewket ez wűlagbol, de hogű meg tarchad ewket gonoztol. Nem ez wűlagiűak, műnt enűs né ez wűlagi wagűok. Zételd meg ewket az te igaſſagod altal. Az te bezeded igaſſag. Mű-keppen te engemet bochattal ez wűlagra, azonkeppen enűs bochattam ewket ez wű-lagra, ees ew erettek een, ennenmagamat zentelem meg, hogű ewkűs meg zentelwe legűenek igaſſagnak altala. Nem chak ew eretek kerlek kegűg, de azokertűs kű-hűendewk, az ew bezedek altal een benné, hogű műnnűaűan egűek legűenek, Műnt te attűam eenbennem, ees een te benned, ees ewk mű bennewnk egűek legűenek, hogű hűggűe ez wűlag mert te bochattal engemet, ees een az dűchewſeget mellűet at-

tal nekem, nekÿk attam, hogÿ egÿek legÿenek, mÿnt mÿ egÿek wagÿonk, een ewbennek ees te een bennem. Hogÿ egÿetembe tewkelleteſek legÿenek, ees hogÿ meg ewſmerÿe ez wÿlag, hogÿ te bochat vidr tal engemet, ees zeretted ewket, mÿkent engemÿs zerettel.

Attÿam, a kÿket ennekem attal, azt akarom hogÿ hol een wagÿok ewkÿs welem legÿenek, hogÿ laſſak az een dÿchewſegemet, mellÿet attal nekem, mert zerettel engemet ez wÿlagnak teremteſe elewt. Igaz attÿam, ez wÿlagÿs né ewſmert meg teged, de een meg ewſmertelek tegedet, ees ezekÿs meg ewſmertek mert te bochattal engemet ees meg ewſmertetem, hogÿ a zeretet kÿuel engemet zerettel ewbennek legÿen, ees enÿs ewbennek.

Nota by Prab.

Tijzennijolczadijk Capit.

lagij pēte
j Passio.

★

Czedron-
nak arra
hijttak azt
a folijo pa
takot mij-
ert hogij
az partij-
an mijnd
keetfelewl
czedrue fak
woltanak.

Ykorō ezeket Iesus meg mondotta wolna, kij mene az ew tanijtwanijwal Czedron ★ patakā twl holot wala egij kert, mellijbe be mene ewijs, ees az ew tanijtwanijs. Twgija wala kegijg Iudasijs, kij ewtet arullija wala, az helijet, mert Iesus gijakorta megij en wala oda, az ew tanijtwanijwal.

Iudas azert mijkoron wewtte wolna a sokasagot, a papij feijedelmek ees Fariseusok zolgaijt, oda iewe lampasokkal ees faklij akkal, ees fegijuerekkel. Iesus azert twduā mijndeneket mellijek ew reija walanak iewendewk, eleijkbe mene ees monda nekijk. Kijt kerestek? Felelenek nekij. A Nazarethbelij Iesust. Mōda nekijk Iesus. Een wagijok.

Ees al wala Iudasijs welek kij ewtet arwllija wala. Ees mijhelijē monda Iesus, hogij een wagijok, hatra menenek ees a fewldre esenek. Ismeg meg kerde azert ewket, kijt kerestek? Amazok kegijg mondanak

A Nazarethbelij Iesust. Felele nekijk Iesus, Meg mondam nektek hogij een wagijok azert ha engemet kerestek, hagijatok el mé-nij ezeket. Hogij be tellijesednek az bezed mellijet mondot wala, Azok kezzijl mellij-eket ennekem attal nem weztettem el wa-lamellijet.

Azert mijkoron Sijmon peternek tewre wolna, kij wona azt, ees a papij feijedelem zolgaijahoz ite, ees el waga az ew iob fij-let. Vala kegijg a zolganak Malkus neue. Monda azert Iesus Peternek. Bochasd hij-uelijebe a te tewrewdet. Az pohart mellij-et nekem attijam adot, azt akarode hogij ne igijam meg? A sokasag azert, ees az ele-wttewk iaro, az sijdok zolgaij, meg fogak Iesust, ees meg kewtewzek ewtet. Ees wij-uek annashoz ewtet elewzer, melij Kaijfas-nak Ipa wala, kij az eztendewbe papij feij-edelem wala. Vala kegijg a Kaijfas az, kij a sijdoknak tanachot adot wala, hogij iob wolna egij embernek meg halnij a nepert.

Kewetij wala kegijg Iesust Sijmon Pe-ter, ees a mas tanijtwanijs. Az a tanijtwan kegijg ewsmeretsegebe wala a papij feije-dolének ees bemene Iesussal, a Papij feije-

delem palotaňaba. Peter kegňg az aňtoń kňwňl al wala. Kň iewe azert az a mas taňňtwaňň kň a papň feňedelemnek ewſmere tňbe wala, zola az aňto tartonak ees bewň ue Petert. Monda azert Peternek az aňto tarto leňaň. Nemde tňs ez embernek taňňt waňň kewzzňl walo wagňe? Monda, nem wagňok. Alnak wala kegňg a zolgak ees zolgalok kňk tňwzet tewttenek wala, mert hňdeg wala, ees magokat fňtňk wala. Peterňs kegňg welek wala, alwan ees fňtezwē.

A papň feňedelem azert kerde leſuſt az ew taňňtwaňň felewl, ees az ew twdomaňňa felewl. Felele nekň leſus. Een nňlwan zoltam ez wňlagnak, een mňndenkoron a Sňnagogaba ees a templomba taňňtottam, melňbe az ſňdok gňwltenek, ees tňtkon ſemmňt nem zoltam. Mňt kerdez engemet? Kergňed azokat kňk engemet hallottanak mňt zoltam nekňk, im azok twgňak mňt montam een. Mňkoron ezt mō dotta wolna, a zolgaknak egňk, kň hozza kewzel allana arczňwl chapa leſuſt mondwan. Ezenkeppen felelze a papň feňedelenek? Felele leſus. Ha gonozwl zoltam, tegň bňzonſagot a gonoztol, de ha iol, mňt

werz'engemet? Ees kijlde ewtet Annas, meg kewtewzue Kaijfashoz a papij feijedeléhez.

Aal wala kegijg Sijmon Peter, es fijtij wala magat, Mondanak azert nekij, nemde tijs az ew tanijtwanij kewzzijl walo wagije? Meg tagada ew, ees monda. Mem wagijok. Monda nekij egij a papij feijedelmek zolgaij kewzzijl. Annak rokonsaga kijnek Peter el wagta wala fijlet. Néde latalake een tegedet a kerbe wele? Azert ismeg meg tagada Peter, ees mijndiarast kakas enekele.

Vijwek azert Iesust Kaijfashoz az itelew hazba. Reggel wala kegijg, ees ewk be némenenek, az itelew hazba, hogij meg ne fertezternenek, de hogij hwsuetet ennenek. Kij iewe azert Pilatus hozzaijok ees monda. Mijchoda panazt teztek ez ember ellen? Felelenek ees mondanak nekij, Ha ez bijnes ember nem wolna, hat semmijkeppen nem attwk wolna te kezedbe ewtet mōda azert nekijk Pilatus. Vegijetek azert tij ewtet, ees az tij tewruentek zerijnt itellijetek meg. Mondanak azert a sijdok nekij. Nekewnk nem illijk walakijt meg ewlnewnk, hogij Iesusnak bezede be tellijesednek, mellijet monda mijkorō ielentij wala

mijnemij halalal halando wolna meg.

Ismeg be mene azert az itelewhazba Pilatus, ees Iesustijs el hijwa smonda nekij. Te wagije a sijdoknak kijralija? Felele Iesus, té magattol mondode te ezt awagij egijebek montak neked een felewlem? Felele Pilatus, Sijdo wagijoke een? A te neped ees a te papij feijedelmijd attanak nekem tegedet, mijt tewttel? Felele Iesus. Az een orzagom nijnchen ez wijlagbol, mert ha ez wijlagbol wolna az een orzagom, az een zolgaijm bijzonijawal tewrekewdnenek, hogij ne adatnam a sijdok kezebe, Mastan kegijg az een orzagom nijnchen inneet.

Monda azert nekij Pilatus. Azert kijral wagije te? Felele Iesus. Te mondod hogij kijral wagijok een. Een arra zijlettem ees arra iewttem ez wijlagra hogij bijzonsagot tegijek az igassagnak. Mijnden wlakij igassagbol wagijon hallija az een bezedemet. Monda nekij Pilatus. Mijchoda az igassag?

Ees mijkorō ezt mondotta wolna ismeg kij mene a sijdokhoz, ees mōda nekijk. Een semmij okot ew benne nem talalok. Zokastok kegijg nektek, hogij egijet el bo-

chassak husuetre, Akarijatokt azert hogij el bochassam nektek azt a sijdoknak kijralij-at? Fel ijuewltenek ismeg mijnnijajan mondwan. Ne azt, hanem Barrabast. Vala kegijg Barrabas lator.

Tijzenkijlenczedijk Capi.

Koron azert foga Iesust Pilatus, ees meg wstoroza, ees az wite-zek koronat fonwā te-wuijskbewl feijebe te-uek, ees barson ruhat adanak kewrijle, ees mondnak wala. Iduezlegij sijdoknak kij-talija, ees arczijwl chapdossak wala. Ismeg kij mene Pilatus, ees monda nekik. Im kij ho-zom ewtet nektek hogij meg ewsmerije-tek mert een semmij okot benne nem ta lalok. Kij iewe azert Iesus, wijseluen a tew uijsk koronat, ees a barson palastot.

Ees monda nekijk. Ihon az ember, Mij-koron azert lattak wolna ewtet a papij fe-ijedelmek, ees zolgak ijuewltnek wala mondwan, Fezijhed, fezijhed, Monda nekijk

Pilatus. Vegijetek tij ewtet, ees fezijchetek meg, mert een nem lelek okot ew benne, Felelenek nekij a sijdok. Nekewnk tewruenijwnk wagijō, ees teruē zerijnt kelmeg halnij mert Istennek fijawa tewtte magat.

Mijkoron azert Pilatus hollatta wolna a bezedet, annallijs inkab meg felemlek, ees ismeg be mene az itelew hazba, ees monda Iesusnak. Honnet walo wagij te? Iesus kegijg nem ada feleletet nekij. Monda azert nekij Pilatus. Ennekem nem felelze? nem tudode hogij hatalmam wagijon ennekem, tegedet meg fezijtenem, ees hatalmam wagijon teged el bochatnō? Felele Iesus. Nem wolna een raijtam walamij hatalmad, hogijha onnet felijl nē adatot wolna neked. Annakokaert a kij enge met neked adot, nagijob bijne wagijon. Ees azert Pilatus el akarija wala ewtet bochatnij. A sijdok kegijg ijuewltnek wala mondwan. Ha ezt el bochatod Chazarnak baratija nē leez, mert walakij magat kijrallija tezij, ellene mond chazarnak.

Pilatus azert mijkoron hallotta wolna ez bezedet, kij hoza Iesust, ees ijle zekijbe

az helijen kij mondatijk lijthoſtrotos ★ Sijdowl kegijg Gabbatha. Vala kegijg hwſ uetre walo kezijletnek napija ★ olij mijnt hat hora koron, ees monda a ſijdoknak lhona tij kijraltok. Amazok kegijg iuewltnek wala. Vegijed, wegijed, ees fezijhed ewtet. Monda nekijk Pilatus. A tij kijraltokat fezijheme meg? Felelenek a papij feijedelmek. Nijnchen kijralijonk hanem chak chazaronk. Akoron azert nekijk ada ewtet hogij meg fezijtetnek.

Annijſt t
mijnt
azt mo
dod itel
helij. S
dowl ke
ijg mij
magaſſa
awagij
gij.

Fogak azert Ieſuſt, ees el wijuek. Ees Ieſus ewnenmaga wijſeluen az ew kereztfaijat kij mene az helijre melij mondatijk kop paztonak, Sijdowl kegijg Golgatha. Hol meg fezijtek ewtet, ees ew wele mas kettewketijs, egijket egij felewl. maſijkat mas felewl. Kewzepbe kegijg Ieſuſt. Meg ira kegijg az ew neuezetijtijs Pilatus, ees teue a kereztfa felijre.

Az az bu
uet eſtij.

Vala kegijg meg irwan. Ieſus Nazarethbelij ſijdoknak kijralija. Ezt azert ez neuezetet a ſijdok kewzzijl ſokan olwaſak meg mert kewzewl wala Ieruſalemhez a helij hol ieſus meg fezijtetet wala. Vala kegijg meg irwa Sijdowl, Geregijl, ees deijakwl

Mondnak wala azert Pilatusnak a sijdoknak papij feijedelmij. Ne irijad sijdoknak kijralijanak, de hogij ew monta wolna azt Sijdoknak kijralija wagijok, felele Pilatus. A mijt meg irtam, meg irtam.

A wijtezek azert mijkoron meg fezijtetek wolna Iesust weuek az ew ruhaijt, ees neegij rezre oztak, mijndenijk wijteznek egijk egijk rezet. Ees az kewntewsetijs ★ A kewntews kegijg warras nekijl walo wala, felijtewl fogwa kewtes mijnd wegijg. Mondanak azert ew kewztewk. Ne metellijwk ezt el, de wessewnk sorsot reija kije legijen, hogij be tetlijesednek az iras mōdwan, rezre oztak az een rwhaijmat, ees az een rwhamon sorsot wetenek. Ees ezt kegijg a wijtezek mijelek.

Alnak wala kegijg Iesus kereztfaijanal, az ew annija, ees az ew annijanak hwga Maria kleope ees Maria Magdalena. Mijkoron azert latta wolna Iesus annijat. ees a tanijtwant kijt zeret wala hogij ot allana, monda az ew annijanak. Azonijallat Ihon a te fijad. Annak wtanna monda az tanijtwannak. Ihon az te anijad. Ees az oratwl fogwa weue ewtet az tanijtwanij ew otalma ala.

Ennek wtanna twdwā Iesus hogij mijndenek be tellijesettenek wolna, hogij betellijesednek az iras monda. Zomij whozō. Vala azert ot egij edenij le teue, tele eczettel. Amazok kegijg meg tewltenek spongijat eczettel, ees Isoppal, ees fel nijwtwan illetek az ew zajjahoz. Mijkoron wewtte wolna Iesus az eczetet monda. Be tellijesedwe wagijon, ees kijet le hajjtwan, lelket kij ada.

A sijdok azert (Mert hwsuetre walo kezijlesnek napija wala ★ hogij a testek ne maradnanak a kereztfan zombaton, (mert az nap a nagij iñepnek napja wala) keerek Pilatust hogij meg hadna tewrnij az ew zarokat, ees le wetetnenek. El iewnek azert a wijtezek ees az elsewnek meg tewrek zaarajjt, ees az masij knakijs kij meg fezijtetet wala ew wele. Iesushoz kegijg mijkoron iewuenek, hogij latak hogij immar meg holt wolna, nem tewrek meg az ew zaarajjt, de egij a wijtezek kewzzijl az ew oldalat lanchawal meg nijta, ees mijndiarast iewe kij weer ees wijz belewle.

Az az hw uet estij wala.

Ees az kij latta bijzonsagot tewt rola, ees igaz az ew bijzonsaga. Ees ew twgija

hogÿ igazat mond, hogÿ tÿs hÿggÿetek.
Mert ezek azert lewnek hogÿ be tellÿesed
odi. 12 nek aziras. Tetemet ew belewle meg ne
ch. 12. ronchatok. Ees ismeg a mas iras azt mon
gÿa. Meg lattÿak ẽkt ÿtettenek altal.

Ezeknek wtanna kegÿg, Iosef Aroma-
thÿabelÿ, melÿ wala Iesusnak tanÿtwanÿa,
de tÿtkon walo, a sÿdoktol walo felelemert, kere Pilatustol Iesusnak testeet hogÿ
le wenne, ees azt Pilatus meg engede. Va
la kegÿg egÿ Nicodemosÿs kÿ Iesushoz ele
wzer eÿel iewt wala, hozwa Mÿrrat ees A-
loest egÿbe elegÿtwe, olÿ mÿnt zaaz fon-
tÿg. Veuek azert Iesusnak testeet ees be wo
nak lepedewkkel, az draga kenetekkel egÿe
tembe, mÿnt az sÿdoknak zokas temetnÿk.
Vala kegÿg ot az helÿen hol meg fezÿte-
tet wala, egÿ kert, ees az kerbe egÿ wÿ ko
porso, kÿbe soha senkÿ nem helÿhez
tetet wala. Azert az Sÿdoknak in
nepek estÿert, mÿert hogÿ
az koporso kewzel wala
oda helÿhezteteK
Iesust.

Hwzadijk Capitulom.

Z zombatoknak kegijg egijk napijan, iewe Maria Magdalena reggel, meeg mijkoro ſetet wolna a koporſohoz, ees lata hogij a kew fel emelue wagijon a koporſorol. El fwta azert ees iewe Sijmō Peterhez, ees amaz maſijk tanijtwanhoz, mellijet Ieſus zeret wala, ees monda nekijk. El vijttek wramat a koporſobol ees nem twgijwk howa helijhez zettek ewtet. Kij me ne azert Peter, ees amaz maſijk tanijtwanij ees iewenek a koporſohoz.

Fwtnak wala kegijg ketten egijwt, ees amaz maſijk tanijtwanij hamareb elew fwta Peternel, ees eleb iewe a koporſohoz. Ees mijkoron le hajlot wolna, lata hogij a lepedewk ot wolnanak, de nem menebe. El iewe azert Sijmon Peterijs ew wtanna, ees be mene a koporſoba ees lata ot a lepedewket le teue, ees az kezkewnewt mellijel az ew feijet be kewtewttek wala, nem az le

pedewkkel egijwt, de kijlen egijbe tarkarwa egij helijen. Akoron be mene amaz mas tanijtwanijs, kij eleeb iwtot wala a koporsohoz, ees lata, ees hijwe. Mert meeg nem ewsmertek wala az irast, hogij fel kellet ne kij halottaijbol tamadnij. Ees el menenek ismeg ewnnen magokhoz.

Maria kegijg al wala kijwijle a koporso nak sijrwan. Mijkoron azert sijrna, be haijola a koporsoba, ees lata keet angijalt ewl tewztet feijerbe, ijlwen, eggijk feijehez ees a masijk ot a labahoz, holot Cristus testeet helijhez tetteek wala. Mondanak nekij azok azzon, mijt sijrz? monda nekijk. El wijttek az een wramat, ees nem twdom howa tewttek ewtet. Mijkoron ezt mondotta wolna, hatra fordula, ees lata Iesust hogij ot allana, de nem twgija wala hogij Iesus wolna. Monda nekij Iesus. Azzon, mijt sijrs? Kijtkerez? Amaz azt alijtwan hogij kertez wolna monda nekij. Vram, ha te wijtted el mond meg ennekem howa tewtted azt, ees een fel wezem ewtet.

Monda nekij Iesus. Maria, Amaz hatra fordwla mōda nekij. Rabboni (kij mōdatijk) Mesterem. Monda nekij Iesus. Ne illes en-

gemet

gemet.mert meeg fel nem mentē az een attijamhoz.De mēnijel az een attijamfijaij hoz,ees mond meg nekijk,fel megijek az een attijāhoz,ees a tij attijatokhoz,een Iste nemhez ees tij Istentekhez. El iewe Maria Magdalena meg hijrdetwen az tanijtwanijoknak hogij latta wolna wrat,ees ew nekij azokat mondotta wolna.

Mijkoron azert az napon estwe wolna, melij wala egij a zombatok kewzzijl.ees az aijtok be teue wolnanak holot walanak a tanijtwanijok egijbe gijlwen az sijdoknak felelmeijert, el iewe Iesus, meg alla kewztewk ees monda nekijk.Bekeseg tijnektek. Ees mijkoron azt mondotta wolna, meg mutogata nekijk kezeijt,ees az ew oldalat. Ewrijlenek azert a tanijtwanijok wrnak lata san.Monda azert ismeg nekijk,bekeseg tijnektek.Mijkent bochatot engemet attijam wgij bochatlak enijs tijkteket.Mijkorō ezeket mondotta wolna,reijaijok lehelle ees monda nekijk.Vegijetek zentlelket.Valakijnek meg bochattijatok bijneijt meg bochatwa leznek nekijk.Valakijnek meg tartangijatok, meg tartwa wannak.

Thamas kegijg eggijk az tijzenkettew

Quasi n do wasa napij ew

Zent Thamas ap stal napij walo ew

kezzijl, kij mondatijk kettewsnek, né wala welek mijkorō Iesus oda iewt wala. Mondanak azert nekij a tewb tanijtwanijok. Latok az wrat. Ew kegijg monda nekijk. Hogijha nem latandó az ew kezeijn az wazzegeknek iegeijt, ees né bochatom az een wijomat, az zegek helijeijre, ees nem bochatom az een kezemer az ew oldalaba, nem hijzem.

Ees nijolczad napnak wtanna ismeg ben walanak a tanijtwanijok ees Thamasus welek. El iewe Iesus aijtok beteue leué, megalla kewzewttewk ees monda nekijk. Bekeseg tijnektek. Annak wtaña monda Thamasnak. Hozdide a te wijodat, ees lasd meg az een kezeijmet, ees nijwchijde kezedet, ees bochasd az een oldalamba, ees ne legij hijtetlen de hijuew. Felele Thamas ees mōda nekij. Een wram, ees een Istenem monda nekij Iesus. Mert latal engemet Thamas ees hijwl, Bodogok kijknem lattanak ees hijttenek.

Sok egijeb chodakatijs tewn Iesus az ew tanijtwanij elewt, mellijek nijnchenek meg irwa ez kewnijbe, ezek kegijg meg irattanak hogij hijggijetek. Mert az Iesus Cristus istennek fija, ees hogij hijwen eletetek legijen ew neuebe.

Hwzonegijcdjik Capitu

Z wtan meg ielente iſ-meg magat Ieſus Tiberia deſnek tengerenel, kegijg illijen modon ielente meg. Eggijwt walanak Simon Peter ees Thamas kij mondatijk kettewſnek, ees Nathanael kij Kana Galileabol wala, ees zebedeuſnak fijaij, ees egjeb keet ew tanijtwanij. Monda nekijk Sijmon Peter. El megijek halaznij. Mondanak nekij, El megijewnk mijs weled. Kij menenek ees mijndiaraſt hajora zallanak, ees az ej el ſemmijt nem foganak.

Reggel kegijg Ieſus a parton allapek (de maga az tanijtwanijok meg nem ewſmerek ewtet, hogij Ieſus wolna) monda nekijk Ieſus. Gijermekek nijnchene walamij ennetek walo? Felelenek nekij. Nijnchen. De ew monda nekijk. Bochaſſatok a hajonak iob reze felewl be a halot ees talaltok, be bochatak azert ees immar kij nem wonhatijak wala a halaknak ſokſagatol. Monda

azert az a tanijtwanij mellijet Iesus zeret wala Peternek. Az wr ez.

Simon Peter azert mijkoron hallotta wolna, hogij az wr wolna, kernijl ewuecze magat kewntewseuel (mert mezijtelen wala) ees az wijzbe bochata magat. A tewb tanijtwanijok kegijg a haijochkan iewenek kij, mert nem mezze walanak a fewldtewl de olij mijnt keet zaaz sijngnijre, wonwan az halakat a haloba, Hogij azert a fewldre zallanak, latak hogij zenet tewttek, ees a zére felijl halat tewttenek, ees kenijeret. Monda nekijk Iesus. Hozzatok ide a halakbol mellijeket foktatok mastan.

Fel mene Simon Peter, ees az halot a fewldre wona tele nagij halakkal, zaaz ees ewtwen harommal. Ees mijkoron ennij sok wolna, nem zakada meg a halo. Monda nekijk Iesus. Iewetekel ees ebellijetek. Ees az tanijtwanijok kewzzijl senkij né merij wala ewtet meg kerdenij mondwan. Te kij wagij? Mijkoron twdnak hogij wr wolna. El iewe azert Iesus ees weue a kenijeret, ees nekijk ada, ees azonmodon az halatijs. Euel immar haromzor ielenek meg az ew tanijtwanijnak, mijkoron hallottaijbol fel tamadot wolna.

Mijkorō azert ebellettenek wolna, mōda Simon Peternek Iesus. Simon Ianosfija zerecze engemet Inkab mijnt ezek? Monda nekij. Vgij wagijon wram, te tudod hogij zeretlek tegedet. Monda nekij. Elteſſed az een baranijmat. Monda iſmeg mazzor nekij Simon Ianosfija. zerecze engemet? Monda nekij, wgij wagijon wram, te tudod hogij zeretlek tegedet. Monda nekij. Elteſd az een iwhajmat. Monda harmadzor nekij. Si mō Ianosfija, zerecze engemet? Bana Peter, hogij harmadzor mōta wolna nekij zerecze engemet? Mōda nekij. Vrā, te mijndenek et twez te tudod hogij zeretlek tegedet, Mōda nekij Iesus, Elteſd az een iwhajmat.

Bijzon bijzon mondō te neked mijkorō ijſſijab wolnal fel ewezed wala magadat, ees hol akarod ot iarz wala, de maga mijkoron meg wenhijttel, kij terijted kezeijdet. ees mas ewezmeg teged, ees wijzē howa nē akarod. Ezt kegijg mōda, ielentwē mijnemij halallal dijchewijtendew wolna meg lſtent.

Ees mijkoron ezt mondotra wolna, mōda nekij kewes engemet, hatra fordula Peter, lata azt a tanijtwant, mellijet zeret wala Iesus, hogij ewtet kewetne, melij ewnekij a

Zent Ianos ewangeliſta pijan w. Ewañ.

weeg wachoran mellÿenÿs nÿwgwt wala, ees mõta wala, Vrã kÿchoda az kÿ teged el arwl: Ez tazett mÿ koron latta wolna Simon ★ Peter, monda Iesusnak. Vram, ez kegÿg mÿ :ked/we modon ★ Mõda nekÿ Iesus. Ha ewtet akarom ÿ el ele tom hogÿ meg maragÿon mÿg el iewek, mÿ neked benne? te kewes engemet. Kÿ mene azert ez bezeed az attÿafiÿak kewzewt hogÿ az, a tanÿtwanÿ meg nẽ halna, ees nẽ monta wala Iesus, nẽ hal meg, de ha ewtet akarom hogÿ meg maragÿon mÿg el iewek, mÿ neked benne? Ez az tanÿtwanÿ kÿ bÿzonsagot tewt ezekrewl, ees irta ezeket. Ees twgÿwk hogÿ igaz az ew bÿzonsaga.

Vannak kegÿg egÿebekÿs sokak, mellÿeket Iesus mÿelt, kÿk ha meg iratnanak mÿndenestÿlfogwa, alÿtom hogÿ meeg ez wÿlag sem foghatna meg az kewnÿuetet kÿtet kellene ÿrnÿ.

Zent Janos Ewangeliomanak wege.

Ez tabla mutattija meg

eztendew altal menij Ewangeliom wagijon kijket mijseken zoktak mondanij wasarnap napokon, ees egijeb zentek napijanijs, mellijket melij helijen kellijen keresnij a derek ewamgeliom kewzewt, mellijk ewãgelistanal, ees hanijad capitulomba, ees melij arant kezdetijk el, Ees hanijad leuelen talallijak meg.

I

Az elsew aduent wasarnapij ewangeliõ imijgijen kezdetijk el. Ees mijkoron kew zelgetnenek Ierusalem fele. &c. zent Mathe irija Capi. 21 Fol. 44

II

Masod aduent wasarnapij euangeliom igijen kezdetijk. Eesleznek iegijek az napba ees hodba &c. Zent Lukach irija. Ca. 21 Fol. 170

III

Harmad aduẽt wasarnapij euangeliom gijen kezdetijk. Ianos baptista kegijg mijkoron hallotta wolna a fogsagba &c. Zent Mathe irija Capi. 11. Fol. 20

IIII

Negÿed aduent wasarnapÿ euangeliom imÿgÿen kezdetÿk. Ees Ianos wallasaÿs wgÿan ezen, mÿkoron kÿldettek wol na ew hozza Ierusalembewl papokat &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 1. Fol. 183.

Karachon napÿan az eÿelÿ elsew mÿsen walo Ewañ. imigÿen kezdetÿk el. Kÿmene egÿ meg zerzet dolog augustus chazartol. zent Lukach irÿa Cap. 2. Fol. 115.

Vgÿan azon napon masodÿk mÿsen az ewañ imÿgÿen kezdetÿk. Ees az emberek a paztorok zolnak wala &c. Zent Lukach irÿa Capi. 2. Fol. 116.

Vgÿan azon napon a nagÿ mÿsen walo Ewañ az, kÿn zent Ianos leg elewl el kezdette ewangeliomat. Kezdetbe wala &c. Zent Ianos Capi. 1 Fol. 182.

Zent Istwan Prothomartÿr napÿan walo ewañ. imÿgÿen kezdetÿk. Annakokaert ime bochatok een tÿ hozzatok Profetakat &c. Zent Mathe irÿa. cap. 23. Fol 51

Zent Ianos Ewangelista napijan walo ewañ. Igijen kezdetijk. Ees mijkoron ezt mondotta wolna, monda nekij kewes engemet &c. Ew maga zent Ianos irta meg. Capi. 21. Fol. 235.

Apro zentek napijan walo ewangeliom igijen kezdetijk el. Ime istennek angijala meg ielenek Iosefnek almaba &c. Zent Mathe irija Capi. 2. Fol. 3.

Karachon napija wtan walo wasarnapõ kij esijk az octaua kewzewt illijen modon kezdetijk el. Ees az ew annija ees attija cho dallijak &c. Zent Lukach irija ca. 2 Fo. 117

Kijskarachon napijan walo ewangeliõ ijg kezdetijk. Ees mijnek wtanna be tellije sedenek a nijolcz &c. Zent Lukach irija. Capi. 2. Fol. 117.

Wijzkerezt napijan walo ewangeliom imijgijen kezdetijk. Mijkoron kegijg zijletet wolna Iesus Sijdosagnak warasaba Bethlehembe &c. Zent Mathe irija Capi. 2 Fol. 2.

Elſew waſarnapij ewangeliom wijzkerezt wtan imijgijen kezdetijk. Ees mijkorō lewt wolna &c. Zent Lukach irija Capi. 2 Folium. 118.

II

Maſodijk waſarnap wijzkerezt wtan imijgijen kezdetijk az ewangeliom. Ees harmad napon menijegzewk lewnek &c. zent Ianos irija Capi. 2. Fol. 185.

III

Harmadijk waſarnapij ewangliom wijzkerezt wtan igijen kezdetijk. De mijkoron ala iewt wolna az hegijrewl &c. Zent Mathe irija. Capi. 8. Fol. 13.

IIII

Negijedijk waſarnapij Ewangeliom wijzkerezt wtan igijen kezdetijk. Ees mijkoron egij haijoba be ment wolna &c. Zent Mathe irija. Capi. 8. Fol. 15.

V

Ewtewdijk waſarnapij ewangeliom wijzkerezt wtan igijen kezdetijk. Haſonlatos menijeknek orzaga az olijan emberhez &c. Zent Mathe irija. Cap. 13. Fol. 27.

Az waſarnapij Ewangelijom kijt mon-

lanak Septuagesimanak igyen kezdetyk. Mert hasonlatos a mennyeknek orzaga a halados emberhez ky igen reggel &c. Zent Mathe irya Capi. 20. Fol. 42.

Sexagesima wasarnapy ewangelyom gyen kezdetyk. Ky mene a ky wetement ezen wala &c. zent Lukach irya. ca. 8 Fo. 133

Esto mihi wasarnapy ewangeliom gyn kezdetyk. Hozza weue kegyg Iesus a tyzenkettewt &c. zent Lu. irya. ca. 18. Fo. 163.

I

Bewsztelew wasarnapy ewangeliom kynek Inuocauit neue imyngyen kezdetyk el. Tehat akaron wsztetek Iesus a pwztaba &c. Zent Mathe irya Capi. 4. Fol. 5.

II

Reminiscere wasarnapy ewangelio gyn kezdetyk. Onnet ez wtan el mene Iesus ees iewe tyronnak &c Zent Mathe irya. Capi. 15. Fol. 32.

III

Oculy wasarnapy ewangelicm igyen kezdetyk. Is wala kegyg ewrdeget, ees az wala nema &c. zent Lukach iria. ca. 11. Fo. 144

Tabla.

IIII

Letare wasarnapÿ ewangeliom igÿen kezdetÿk. Ezeknek wranna mene Iesus Galilealiÿ tengeren twl &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 6. Fol. 195.

V

Iudica wasarnapÿ ewangeliō igÿen kezdetÿk. Kÿchoda tÿ kewzzÿletek kÿ engemet meg fed bÿnemrewl &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 8. Fol. 204.

VI

Wÿrag wasarnapÿ ewangeliō a passio mellÿet ÿrt. Zent Mathe meg. ca. 26. Fo. 57

Hwsuet napÿian walo ewangeliom igÿen kezdetÿk. Ees mÿkoron el mwlt wolna a zombat Maria Magdalena &c. Zent Mark irÿa. Capi. 16. Fol. 108.

Hwsuet hetkewÿen walo ewangeliom igÿen kezdetÿk. Ees ime azon napon ketten ew kewzzÿlek &c. Zent Lukaah irÿa. Capi. 24. Fol. 179.

Hwsuet keddÿn walo ewangeliom igÿen kezdetÿk. Mÿkoron kegÿg ezt bezellenek &c. zent Lukach irÿa. Ca. 24. Fol. 180.

Quasi modo wasarnapÿ ewangeliom igÿen kezdetÿk. Mÿkoron azert az napon estwe wolna &c. zét Ianos irÿa ca. 20. Fo. 233

Misericordia wasarnapÿ ewangeliō igÿ en kezdetÿk. Een wagÿok az ÿo paztor. &c. Zent Ianos irÿa. Capi, 10. Fol. 208.

Iubilate wasarnapÿ ewañ. igÿen kezdetÿk el. Egÿ kewesse nem lattok engemet, ces isneg &c. zent Ianos irÿa. Ca. 16. Fo. 223

Cantate wasarnapÿ Ewangeliom igÿen kezdetÿk el. Mastan kegÿg ahhoz meggÿek kÿ engemet bochatot &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 16. Fol. 222.

Kereztÿato wasarnapÿ ewangeliom igÿ en kezdetÿk. Bÿzon bÿzon mondom nek nek walamÿt ketrek attÿamtol &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 16. Fol. 224.

Aldozo chewterteken walo Ewañ. igÿen kezdetÿk. Annak wtanna mÿkoron a nÿzen egÿ tanÿtwanÿok egÿwt wolnanak &c. Zent Mark irÿa Capi. 16. Fol, 109.

Exaudi wasarnapÿ Ewamgeliom igÿen kezdetÿk el. Mÿkoron kegÿg el iew a wÿ/gaztalo zent lelek &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 15. Fol. zzz,

Pÿnkewst napÿan walo ewangeliom igÿen kezdetÿk. Ha walakÿ engemet zeret az een bezedemet meg tartÿa &c. Zent Ianos irÿa Capi. 14. Fol. zzo.

Pÿnkewst hetfewÿen walo ewangeliom igÿen kezdetÿk. Mert wgÿ zerette Isten ez wÿlagot, hogÿ az ew egÿetlen &c. Zent Ianos irÿa. Capi. 3. Fol. 187.

Pÿnkewst keddÿn walo ewangeliom imÿgÿen kezdetÿk. Bÿzon bÿzon mondo nektek walakÿ az aÿton nem megÿen be, &c. Zent Ianos irÿa Capi. 10 Fol. 208.

Zent haromsag napÿan walo ewangeliom igÿen kezdetÿk. Mÿkoron kegÿg el iew a wÿgaztalo zent lelek &c. Zent Ianos irÿa Capitu. 15. Fol. zzz.

Az wrnapÿan walo ewañ. igÿen kezdetÿk. Mert az een tesstem igaz etek &c. Zent

Ianos irÿa Capi. 6. Fol. 198.

I

Elsew nÿarÿ wasarnapnak tÿt mondanak melÿ mÿndiarast esÿk wr napÿanak octauaÿanak wtanna imÿgÿen kezdetÿk. az wasarnapÿ ewangeliom el. Vala egÿ kaz dag ember tÿ ewltezÿk &c. Zent Lukach irÿa Capi. 16. Fol. 158.

II

Masodÿk wasarnapÿ Ewangeliom wr napwtan igÿ kezdetÿk. Egÿ nemÿnemÿ ember tewn nagÿ wachorat &c. Zent Lukach irÿa Capi. 14. Fol. 154.

III

Harmadÿk wasarnapÿ Ewangeliom igÿ kezdetÿk walanak kegÿg nÿlwan walo bÿ kelek ees egÿeb &c. Zent Lukach irÿa. Capi. 15. Fol. 155.

IIII

Negÿedÿk wasarnapÿ Ewangeliom igÿ kezdetÿk. Legÿetek azert irgalmasok, mÿ keppen az tÿ &c. Zent Lukach irÿa Ca. 6. Folium 128.

V

Ewtewdÿk wasarnapÿ Ewangeliom igÿ

kezdetijk. lewn kegijg hogij mijkoron sok sereg iarwlna &c. Zent Lukach irija. Ca. 5 Folium 123.

VI

Hatodijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Mondom kegijg nektek hogijha a tij igassagtok &c. Zent Mathe irija. Capi. 5. Folium 7.

VII

Hetedijk wasarnapij Ewangeliom igijen kezdetijk. Akoron a napokba mijkoron sok sereg wolna &c. Zent Mark irija. Capi. 8. Folium 85.

VIII

Nijolczadijk wasarnapij Ewangeliom igijen kezedetijk. Meg ewrijzzetek magatokat a hamijs Profetaktol &c. Zent Mathe irija Capi. 7. Folium. 12.

IX

Kijlenczedijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Egij kazdag ember wala, kij nek egij safara wala &c. Zent Lukach irija Capi. 16. Folium 157

X

Tijzedijk wasarnapij Ewangeliom igij kezdetijk. Ees hogij el kewzelgete, lata a

waraſt ſiſra &c Zent Lukach iriſa Capi 19. Folium. 165.

XI

Tiſzen egiſedik waſarnapi Ewangeliom igi kezdetik. Monda kegig nekik/ hez, kik ewnnen magokba &c. Zent Lukach iriſa. Capi. 18. Folium 161.

XII

Tiſzenkettewdik waſarnapi Ewangeliom igi kezdetik. Ees iſmeg ki menwen Ieſus Tiſron ees Siſdonnak hatariſbol &c. Zent Mark iriſa Capi. 7 Foli. 85.

XIII

Tiſzenharmadik waſarnapi Ewangeliom igi kezdetik. Bodog zemek azok mel liek azokat lattiak &c, Zent Lukach iriſa Capit. 10. Folium 141.

XIIII

Tiſzennegiſedik waſarnapi Ewangeliom igi kezdetik. Ees lewn hogi miſtoron ew menne Ieruſalembe &c. Zent Lukach iriſa Capi. 17. Folium 159.

XV

Tiſzenewtewdik waſarnapi Ewangeliõ igi kezdetik. Senki nem zolgalhat keet wnak, mert ha &c. Zent Mathe iriſa ca. 6

Tabla.

Folium 11.

XVI

Tyzenhatodyk wasarnapy Ewangeliom igy kezdetyk. Ees lewn annak wtanna hogy megyen wala Iesus &c. zent Lukach irya Capi. 7 Folium 130.

XVII

Tyzenhetedyk wasarnapi Ewangeliom igy kezdetyk. Ees lewn hogy mykoron bement wolna Iesus &c. Zent Lukach irya Capi. 14. Folium 153.

XVIII

Tyzennyolczadyk wasarnapy Ewan. igy kezdetyk. Ees kerde ewtet kesertwen egy tewruen tudo dactor &c. Zent Mathe irya Capi. 22. Fol. 49.

XIX

Tyzenkylenczedyk wasarnapy Ewangeliom igy kezdetyk. Ees az hatoba bemẽwen altal kele, ees &c. Zent Mathe irya Capi. 9 Fol. 15.

XX

Hwzadyk wasarnapy Ewangeliom igyen kezdetyk. Hasonlatos a menyeknek orzaga egy kyralhoz melly az ew fianak zerzo menyegzewt &c. zent Mathe irya

Capi. 22. Folium 47.

XXI

Hwzonegyedyk wasarnapy Ewangeliom igyen kezdetyk. Ees wala egy kyralys ember kynek fya beteg wala &c. Zent Ianos irya Capi. 4. Fol. 191.

XXII

Hwzonkettewdyk wasarnapy Ewangeliom igyen kezdetyk. Annakokaert hasonlatot a menyeknek orzaga egy kyralhoz &c. Zent Mathe irya Ca. 18. Fo. 39.

XXIII

Hwzonharmadyk wasarnapy ewangeliom igyen kezdetyk. Akor a Fariseusok onnet el menwen &c. zent Mathe irya Ca. 22 Fo. 48

XXIIII

Hwzonnegyedyk wasarnapy Ewangeliom igyen kezdetyk. Mykoron kegyg Iesus fel emelte wolna az ewzemeyst &c. Zent Ianos irya Capi. 6. Fol. 195.

i 2

Georgius Ferenczi possidet de Girgio qui vtitur eo oret Deum pro eo 1658

Tabla.

Az zentek napijan walo ewangelijomok kewetkeznek egij maswtan.

Zent Andras apastal napijan walo ewã geliom igijen kezdetijk el. Iarwã kegijg Iesus Galileaba a tenger mellet &c. Zent Mathe irija Capi.4. Foli. 6.

Zent Mijklos napijan walo Ewangeliõ igij kezdetijk. Mert mijkeppen az ember kij mezze ment wolt &c. zent Mathe irija. Capi. 25. Folium. 55.

Bodogazzon fogontatasa napijan az, az Ewangeliom mellijen zent Mathe leg elewl kezte el ewangeliomijat ca. 1 Fo. 1.

Zent Thamas apastal napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk el. Thamas kegijg egijk a tijzenkettew kezzijl &c. zent Ianos irija Capi. 20. Folium 233.

Zent Pal fordulasa napijan wgijan azon Ewangeliom wagijon, mellijet mondnak

wr nap wtan kijlenczedijk wasarnap. zent Lukach irija Capi 16. Folium 157.

Gijertija zentelew bodogazzon napijan walo Ewangeliom igij kezdetijk. Ees mij nek wtanna be tellijesednek a nijolcz napok &c. zent Lukach irija ca. 2. Fo. 117

Zent Mathijas napijan walo Ewangeliom igij kezdetijk. Azon idewbe felele Iesus ees monda, halat adok neked attijá &c. zent Mathe irija Capi. 11. Fol. 22

Gijmelcholto bodogazzon napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk el. Hatod holnapba kegijg bochattatek Gabriel angijal &c. zent Lukach irija ca. 1. Fol. 113.

Zent Gijewrg napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk. Een wagijokaz igaz zewletew &c. zent Ianos irija Ca. 15. foli. 220

Zent Mark ewangelista napijanijs wgijan azon ewangeliomot mongijak.

Zent Fijlep zent Iakab napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk. Meg ne ha-

borogñek a tñ zñuetek &c. zent Ianos irña Capi. 14. folium 218.

Zent kereszt meg leleſe napñan walo Ewangeliom igñen kezdetñk. Vala kegñg egñ embet a Fariſeuſok kezzñl &c. zent Ianos irña Capi. 3. folium 187.

Zent Ianos baptiſta napñan walo Ewangeliom igñ kezdetñk. Ewrſebetnek kegñg zñleſenek ideñe be tellñeſedek &c. Zent Lukach irña Capi. 1. folium 114.

Zent Peter zent Pal napñan walo Ewangeliom igñ kezdetñk. Mñkoron azert iewt wolna Ieſus Czeſarñanak a rezebe &c. zent Mathe irña Capi. 16 folium 34.

Viſitacio bodogazzon napñan walo Ewangeliom igñen kezdetñk. Fel kelwen kegñg Maria az napokba mene. &c. zent Lukach irña Capi. 1. folium 113.

Zent Margñt azzon napñan walo Ewangeliom ñg kezdetñk. Akoron haſoulatos lezen a mennñeknek orzaga tñz zñzekhez, &c. zent Mathe irña Capi. 25, fol. 54.

Zent Maria Magdalna napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk. Kerij wala kegijg ewtet egij a Fariseusok kezzijl &c. zent Lukach irija Capi. 7. folium 131.

Zent Iakab apastal napijan walo Ewangeliom igij kezdetijk. Akoron iarwla ew eleijbe zebedeusnak fijaijnak annija &c. zent Mathe irija Capi. 20. folium 43.

Zent Anna azzon napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk el. Ismeg hasonlatos a ménijeknek or aga a mezewbe el reij tet kijnchhez &c zent Mathe irija ca. 13. fo. 28

Hawij bodagazzon napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk. Egij nemijnemij azonijallat fel emele &c. zent Lukach irija Capi. 11. folium 144.

Wr zijnije waltozattija napijan walo Ewangeliom igijen kezdetijk. Ees hatod napnak wtanna weue Iesus hozza Petert &c. zent Mathe irija Capi. 17. folium 35.

Zent Lewrijncz napijan walo Ewangeliom igij kezdetijk. Bijzon bijzon mondom

nektek hogÿha a fewldbe wettetet bwza zem &c. zent Ianos irÿa Capi. 12. fo. 214.

Nagÿbodogazon napÿan walo Ewangeliom igÿ kezdetÿk el. Ees ew be mene egÿ kastelÿba &c. zent Lukach irÿa Ca. 10. folium 142.

Zent Istwan kÿral napÿan walo Ewangeliom wgÿan azon kÿ zent mÿklos napÿ an mondatÿk zent Mathe irÿa ca. 25. fo. 55.

Zent Berthalam apastal napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Lewn kegÿg wetekedelÿs kewzzettek &c. zent Lukach irÿa Capi. 22. folium 172.

Kÿs azzon napÿá walo Ewangeliomot irta meg zent Mathe, leg elewlÿs azon kezdÿ ewangeliomat Mathe Ca 1. fo. 1.

Zent kerezt fel mogaztalasa napÿá igÿ kezdetÿk az Ewangeliom. Mastan wagÿon ez wÿlagnak iteletÿ &c. zent Ianos irÿa Capi. 12. folium 215.

Zent Mathe Ewangelista napÿan walo

Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Onnet Iesus towab menwen lata egÿ embert &c. ewmaga irÿa Ca.9

Zent Mÿhal napÿan walo Ewangelrom igÿen kezdetÿk. Az idewbe iarwlanak a tanÿtwanÿok Iesushoz ees mondanak nekÿ &c. zent Mathe irÿa Capi.18. foli. 37.

Zent Lukach Ewangelista napÿan walo Ewangelion igÿen kezdetÿk. Ezeknek wranna kegÿg walazta wr egÿebeketÿs hetwenkettewt &c. Ewmaga irÿa Ca. 10.

Zent Simon Iude apastalok napÿan igÿen kezdetÿk az Ewangeliom. Ez az eenparancholatom hogÿ zeressetek &c. zent Ianos irÿa Capi.15. folium 221.

Mÿnd zent napÿan walo Ewangeliom igÿen kezdetÿk. Mÿkoron kegÿg latta wolna Iesus a seregeket &c. zent Mathe irÿa. Capi.5. folium 16.

Zent Marthon napÿan walo ewañ. igÿē kezdetÿk el. Legÿenek a tÿ agÿektok fel eweczwe &c. zent Lukach irÿa Ca.12. fol.148.

Tabla.

Zent Ewrſebet azzon napſſan wgſſan azon Ewangeliom wagſſon, melſſ zent An nazzon napſſan zent Mathe irſſa Capit. 13. folium 28.

Zent Katharina azzon napſſanſſs wgſſ- an azon.

Wege az Tablanak.

Elz igerewl walo magyarazat kyt deakwl mondanak donec/ Magyarwl myg/ wagy myglen.

Ent Mathe Ewangelista elsew capitulōnanak zyn te a wegebe illyen modon yr a zyz Mariarol ees Iosefrewl. Hozza weue (wgy mond) az ew fele seget, ees nem ewsmere ewtet, myg zywlte wolna az ew elsew fyat kyt neueze Iesusnak. Myert hogy ez mondasba sok Eretnekek teuelyegtenek ees bo trankoztanak meg, lattatek azokert kyk ennek elewtte walamy iraft nem olwastanak wolna hogy reuydeden zolnank walamyt felewle. Mert woltanak sok eretnekek kyk innet ez mondasbol (ees nem ewsmere ewtet myglen zylte wolna az ew elsew fyat) oly magyarazatot wewttek mynt hogyha Iosef a zyz Mariat chak agyg nem ewsmerte wolna myg Criftuft zywl-

te, ees hogy annak wtanna ewsmerte wol
na. De ez illyenek nek teuelygesek nem e-
gyeb hanem chak az ewnnen wakmerew
tudatlansagok.

Mert effeele zolasnak modya kewzewn-
seges a sydo nyelwen. Myk eppen Moyses
elsew kewnywebeys wagyon illyen mo-
don walo zolas, de azert egyeb az ertel-
me. Holot wgy yr Noerol myk oron im-
mará a wyzewzewn meg kezdene zallany.

Akoron (wgy mond) Noe meg nyta a
barkanak ablakat ees kyj bochata ta ita egy
hollot, melyj meg nem iewe, myg el nem
e.8. fogynanak az wyzek, ees az wyzewzewn
meg nem zywnnek. Maga azert az a hol-
lo soha meg nem iewe. Olyan modon
walo zolas ezys kyt zent Mathe yr, mert
hogy wolt wolna zent Iosef igaz ha chak
ez gondolat zyuebe zallot wolnays. Az
wtan myk oron immar nyl wan meg ews-
merte wala hogy az zyz Maria wolna ez
wylagnak meg waltoyanak annya, ees ho
gy az wtan akarta wolna ewsmerny. Ta-
uol legyen az myndenek welekedeserewl

Malmodon imygyenys magyaraszak
(ees nem ewsmere ewtet myglen zylte
wolna az ew elsew fyat) Az az, nem tw-
gya wala meeg az elewt hogy az zyz Maria

wolna az igaz Messiasnak annÿa kÿrewl a Profetak zoltanak wala, de mÿkoron zÿwlte wolna Iesust ees latna hogÿ az angÿ alok ees a pastorok hÿrdetÿk az ew zÿleteset, ees az kÿraliok imagÿak ewtet, ees hogÿ mÿndenek be tellÿesednenek kÿk az Messias el iewetÿrewl meg walanak Profetalwa, az wtan ewsmere ozton kÿ wolna az zÿz Maria, ees melÿ nagÿra witte wolna ewtet a zent haromsag hogÿ a Cristus, az igaz Messias ez wÿlagnak meg waltoÿa ew tewle zÿwletnek ez wÿlagra embersege zerÿnt.

Elz nepekrewl.

Wala honzor ez wÿ testamentomba ez neegÿ ewangelistanal nepet, wagÿ nepeket olwasandaz, Erez mÿnden fele nepet raÿta a sÿdoktol meg walwa.

ET SIC FINIS OPERIS
Gabriele Pannonio Pesthi
no Interprete.

Ees ezzenkeppen weeg wagÿon ez dologba Pesthÿ Gabriel altal.

VIENNAE PANNONIE
Ioannes Singrenius, ſuis, ac Ioannis Metzger bibliopolę, expenſis XVII. die Menſis Iulij excudebat. Anno M. D. XXXVI.

Nijomtatta bechbe Ianos Sijngrenius, az ew, Ees Metzger Ianos ƙewltſegeuel zent Iaƙab hauanaƙ tijzenheted napijan, ezer ewt zaaz harmijczhat eztendewbe.

Cum gratia & priuilegio Romanæ Regiæ Maieſtatis ad quinquennium.

M. ACADEMIA KÖNYVTARA

1-50 100-170

VIENNAE PANNONIE
Ioannes Singrenius, ſuis, ac Ioannis Metzger bibliopolę, expenſis XVII. die Menſis Iulij excudebat. Anno M. D. XXXVI.

Nyomtatta bechbe Ianos Syngrenius, az ew, Ees Metzger Ianos kewltsegeuel zent lakab hauanak tyzenheted napyan, ezer ewtzaaz harmyczhat eztendewbe.

Cum gratia & priuilegio Romanæ Regiæ Maieſtatis ad quinquennium.

M. ACADEMIAI KÖNYVTARA

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

